Akademie Světlá nad Sázavou
střední škola a vyšší odborná škola

Sázavská 547, Světlá nad Sázavou

Školní vzdělávací program

Název ŠVP: **Sociální činnost**

Obor vzdělání: **75-41-M/01 Sociální činnost**

Zaměření: **Pečovatelská činnost**

Obsah

1. Identifikační údaje 2
2. Profil absolventa 3
2.1 Uplatnění absolventa v praxi 3
2.2 Očekávané kompetence absolventa 3
2.3 Způsob ukončení vzdělávání 9
3. Charakteristika ŠVP 10
3.1 Celkové pojetí vzdělávání 10
3.2 Organizace výuky 11
3.3 Způsob hodnocení žáků 11
3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 12
3.5 Zabezpečení výuky žáků nadaných 12
3.6 Zabezpečení výuky žáků dospělých 13
3.7 Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence 14
3.8 Začlenění průřezových témat 14
3.9 Uplatnění kompetencí a průřezových témat ve ŠVP 16
3.10 Organizace přijímacího řízení a kritéria pro přijímání žáků ke vzdělávání 18
3.11 Organizace maturitní zkoušky 18
3.12 Materiální a personální zabezpečení výuky 19
3.13 Charakteristika spolupráce se sociálními partnery 20
3.14 Rozvoj gramotností – čtenářské, matematické a finanční 21
3.15 Výchova k podnikavosti 22
3.16 Realizace dalších vzdělávacích a mimovyučovacích aktivit 23
4. Učební plán 24
4.1 Rámcové rozvržení obsahu vzdělávání 24
4.2 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP 25
4.3 Rozvržení týdnů ve školním roce 26
5. Učební osnovy 26
5.1 Český jazyk 27
5.2 Cvičení z českého jazyka 35
5.3 Anglický jazyk 39
5.4 Německý jazyk 47
5.5 Ruský jazyk 59
5.6 Dějepis 66
5.7 Občanská nauka 72
5.8 Základy přírodních věd 78
5.9 Matematika 84
5.10 Literární výchova 92
5.11 Tělesná výchova 100
5.12 Technika administrativy 106
5.13 Informační technologie 109
5.14 Ekonomika 117
5.15 Účetnictví 122
5.16 Sociální politika 127
5.17 Sociální zabezpečení 134
5.18 Právo 138
5.19 Zdravotní nauka 145
5.20 Pečovatelství 151
5.21 Péče o staré občany 161
5.22 Péče o dítě do 3 let 167

5.23 Výtvarná výchova 175
5.24 Pedagogika 179
5.25 Sociální péče 185
5.26 Sociální aktivizace klientů 192
5.27 Zdravotní tělesná výchova 197
5.28 Psychologie 202
5.29 Komunikace 208
5.30 Konverzace v anglickém jazyce 213
5.31 Konverzace v německém jazyce 217
5.32 Konverzace v ruském jazyce 224
5.33 Cvičení z matematiky 227
5.34 Odborná praxe 234

1. Identifikační údaje

Název ŠVP:	Sociální činnost
Kód a název oboru vzdělání:	75-41-M/01 Sociální činnost
Zaměření:	Pečovatelská činnost
Stupeň vzdělání:	střední vzdělání s maturitní zkouškou
	kvalifikační úroveň EQF 4
Délka studia:	4 roky
Forma vzdělávání:	denní

Předkladatel:

Název školy:	Akademie Světlá nad Sázavou, střední škola a vyšší odborná škola
Adresa školy:	Sázavská 547, 582 91 Světlá nad Sázavou
IČO:	150 609 77
RED IZO:	600 170 730
IZO:	000 179 434
Ředitel školy:	Ing. Martin Kubín
Kontakty na školu:	tel.: 569 729 251
	e-mail: skola@akademie-svetla.cz
	www.akademie-svetla.cz

Zřizovatel:

Název:	Kraj Vysočina
Adresa:	Žižkova 57, 587 33 Jihlava
IČO:	708 907 49
Kontakty:	tel.: 564 602 111, 564 602 100
	e-mail: posta@kr-vysocina.cz
	http:// www.kr-vysocina.cz

Číslo jednací:	A-Sv/1883/2025
Platnost a účinnost:	od 1. září 2025 počínaje 1. ročníkem

podpis, razítko

2. Profil absolventa

2.1 Uplatnění absolventa v praxi

Absolvent se uplatní jako pracovník sociálních služeb v různých ambulantních nebo pobytových zařízeních a v terénních službách, při poskytování sociální pomoci dětem i dospělým. Má vědomosti a dovednosti potřebné pro zajišťování přímé péče a osobní asistence klientům, pro podporu jejich soběstačnosti a sociální aktivizaci. Má také vědomosti a dovednosti uplatnitelné v managementu sociálních služeb.

Úspěšné vykonání maturitní zkoušky umožňuje absolventovi vykonávat povolání, ale také pokračovat ve studiu na vyšší odborné škole nebo na vysoké škole zejména v příbuzných oborech.

Absolvent získá odbornou způsobilost pro vázanou živnost Péče o dítě do tří let věku v denním režimu dle přílohy č. 2 Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s přílohou č. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, absolvent oboru vzdělání Sociální činnost nemusí naplnit požadavek absolvování kvalifikačního kurzu.

Podle odborného zaměření mají žáci prohloubenou přípravu pro vybrané specifické skupiny činností, a to:

V zaměření **Pečovatelská činnost** jsou žáci připraveni pro tyto činnosti osobní asistence, domácí péče a ústavní péče:

- zabezpečování nezbytné péče o klienty s cílem zachovat a podpořit co nejdéle jejich soběstačnost a sebeúctu (udržování životosprávy, osobní hygieny, fyzických, psychických aj. schopností a potřeb);
- zabezpečování styku klientů s institucemi a úřady;
- vyřizování nezbytné administrativní agendy s klienty;
- udržování duševní svěžesti klienta s využitím principů duševní hygieny;
- podpora klientů v jejich osobních zájmech a koníčcích;
- podpora klientů v udržení a obnovení kontaktu se sociálním prostředím (telefonování, dopisování, návštěvy apod.) a zapojování jejich rodinných příslušníků;
- provádění, pod vedením odborníka, jednoduchých rehabilitačních úkonů (polohování, dechová cvičení, zacvičování apod. a pracovní terapie);
- podpora realizace potřeb postižených dětí a jejich rodin a usnadnění jejich autonomie;
- příprava a provádění denního programu s klienty (postiženými, starými a nemocnými);
- spolupráce s odborníky různých profesí (sociálními pracovníky, lékaři, zdravotními sestrami, speciálními pedagogy atp.), pracovníky sociálního zařízení, orgány péče o děti, příp. o staré občany, organizacemi pro postižené, svépomocnými organizacemi.

2.2 Očekávané kompetence absolventa

Vzdělávání v oboru směřuje v souladu s cíli středního odborného vzdělávání k tomu, aby si žáci vytvořili, v návaznosti na základní vzdělávání a na úrovni odpovídající jejich schopnostem a vzdělávacím předpokladům, následující klíčové a odborné kompetence.

Klíčové kompetence

a) Kompetence k učení, tzn., že absolvent:

- má pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- ovládá různé techniky učení, umí si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky;
- uplatňuje různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; je čtenářsky gramotný;
- s porozuměním poslouchá mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov aj.), pořizuje si poznámky;
- využívá ke svému učení různé informační zdroje, včetně zkušeností svých i jiných lidí;
- sleduje a hodnotí pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímá hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí;
- zná možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

b) Kompetence k řešení problémů, tzn., že absolvent:

- porozumí zadání úkolu nebo určí jádro problému, získá informace potřebné k řešení problému, navrhne způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodní jej, vyhodnotí a ověří správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky;
- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušeností a vědomostí nabytých dříve;
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

c) Komunikativní kompetence, tzn., že absolvent:

- vyjadřuje se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentuje;
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- účastní se aktivně diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje;
- zpracovává administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- zaznamenává písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí nejméně v jednom cizím jazyce;
- dosáhne jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění podle potřeb a charakteru příslušné odborné kvalifikace (např. porozumí běžné odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné i ústní formě);
- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivováni

k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

d) Personální a sociální kompetence, tzn., že absolvent:

- posuzuje reálně své fyzické a duševní možnosti, odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- stanovuje si cíle a priority podle svých osobních schopností, zájmové a pracovní orientace a životních podmínek;
- reaguje adekvátně na hodnocení svého vystupování a způsobu jednání ze strany jiných lidí, přijímá radu i kritiku;
- ověřuje si získané poznatky, kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí;
- má odpovědný vztah ke svému zdraví, pečuje o svůj fyzický i duševní rozvoj, je si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí;
- adaptuje se na měnící se životní a pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňuje, je připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, je finančně gramotný;
- pracuje v týmu a podílí se na realizaci společných pracovních a jiných činností;
- přijímá a odpovědně plní svěřené úkoly;
- podněcuje práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažuje návrhy druhých;
- přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům, nepodléhá předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým.

e) Občanské kompetence a kulturní povědomí, tzn., že absolvent:

- jedná odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívá k uplatňování hodnot demokracie;
- uvědomuje si v rámci plurality a multikulturního soužití – vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupuje s aktivní tolerancí k identitě druhých;
- zajímá se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě;
- chápe význam životního prostředí pro člověka a jedná v duchu udržitelného rozvoje;
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- podporuje hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a má k nim vytvořen pozitivní vztah.

f) Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám, tzn., že absolvent:

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, a tedy i vzdělávání; uvědomuje si význam celoživotního učení a je připraven přizpůsobovat se

měnícím se pracovním podmínkám;

- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru; cílevědomě a zodpovědně rozhoduje o své budoucí profesní a vzdělávací dráze;
- má reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách v oboru a o požadavcích zaměstnavatelů na pracovníky a umí je srovnávat se svými představami a předpoklady;
- umí získávat a vyhodnocovat informace o pracovních i vzdělávacích příležitostech, využívá poradenských a zprostředkovatelských služeb jak z oblasti světa práce, tak vzdělávání;
- vhodně komunikuje s potenciálními zaměstnavateli, prezentuje svůj odborný potenciál a své profesní cíle;
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků;
- rozumí podstatě a principům podnikání, má představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání; dokáže vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi.

g) Matematické kompetence, tzn., že absolvent:

- správně používá a převádí běžné jednotky;
- používá pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádí reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nachází vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umí je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- čte a vytváří různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikuje znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikuje matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

h) Digitální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolvent byl schopen se orientovat v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společenského života, tzn., že absolvent by měl:

- ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívat je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovat a měnit podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získávat, posuzovat, spravovat, sdílet a sdělovat data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volit efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytvářet, vylepšovat a propojovat digitální obsah v různých formátech; vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků;

- navrhovat prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokázat poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnávat se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzovat, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažovat rizika a přínosy;
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Odborné kompetence

a) Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:

- chápe bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své, spolupracovníků a klientů (i dalších osob vyskytujících se na pracovištích, např. návštěvníků) i jako součást řízení kvality a jednu z podmínek získání či udržení certifikátu kvality podle příslušných norem;
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), rozpozná možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a je schopen zajistit odstranění závad a možných rizik;
- zná systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, umí uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce);
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout.

b) Usilovat o vyšší kvalitu své práce a sociálních služeb, tzn., že absolvent:

- chápe kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení);
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňuje požadavky a potřeby klienta.

c) Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., že absolvent:

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažuje při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodaří s finančními prostředky;
- nakládá s pracovními prostředky a pomůckami, potravinami, energiemi, odpady, vodou a jinými materiály nebo látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

d) Podílet se na zajišťování sociálních služeb, tzn., že absolvent:

- má přehled o systému sociálních služeb a zná podmínky jejich poskytování;
- spolupracuje při řízení rezidentských i komunitních sociálních služeb, při přípravě plánů činností nebo projektů; uplatňuje své ekonomické znalosti a dovednosti;
- prakticky se orientuje v příčinách a formách sociálního vyloučení, má přehled o nástrojích, kterými lze tuto problematiku řešit, a o povoláních a institucích, které se na řešení podílejí nebo se mohou podílet;
- zná příčiny a rizikové faktory vzniku různých typů nepříznivých sociálních situací, zejména bezdomovectví, zadluženosti a sociální chudoby, nezaměstnanosti, závislostí, násilí, možnosti jejich řešení a prevence;
- prakticky se orientuje v sociálně-právní ochraně dítěte a formách preventivně výchovné péče o dítě;
- ovládá administrativní postupy související s poskytováním sociálních služeb, vede příslušnou dokumentaci a umí pracovat s právními i jinými zdroji odborných informací;
- dodržuje při poskytování sociálních služeb příslušné předpisy, pracovní postupy a standardy, dbá na dodržování práv a zájmů klientů;
- je připraven pracovat samostatně i v týmu, komunikovat s nadřízenými a dalšími spolupracovníky;
- zná požadavky na pracovníky v sociálních službách, jejich práva a povinnosti, možnosti kariérního růstu;
- uvědomuje si etický rozměr svého povolání a v každodenní praxi ho naplňuje;
- má vytvořeny předpoklady pro sebereflexi a sebehodnocení a dovednosti potřebné pro vyrovnávání se s náročností povolání a stresem.

e) Poskytovat přímou pomoc klientům sociálních služeb, tzn., že absolvent:

- poskytuje vhodnou formu pomoci, podpory nebo dohledu mobilním i imobilním klientům v rezidentském i domácím prostředí při zajišťování základních životních potřeb a zvládání běžných úkonů nebo při udržování kontaktu se společenským prostředím;
- zajišťuje nebo pomáhá klientům při zajišťování chodu domácnosti včetně nákupů a běžných služeb;
- pomáhá rodinám v péči o dítě nebo dospělou osobu se zdravotním postižením;
- zajišťuje samostatně péči o dítě do tří let věku v denním režimu;
- používá vhodné pomůcky, přístroje a zařízení, správně je ošetřuje;
- sleduje pravidelně změny u klienta a naplňování jeho potřeb a konzultuje je s nadřízeným nebo s dalšími odborníky v sociálních službách;
- podílí se na zpracování individuálních plánů, vykonává administrativní činnosti související s poskytováním sociální péče a služeb, pracuje s informačním systémem pracoviště;
- uplatňuje zásady komunikace a jednání s osobami se zdravotním postižením, včetně osob, jejichž projevy chování a způsob komunikace kladou vyšší nároky na péči;
- respektuje při poskytování péče osobnost klienta a jeho práva, vhodně s ním komunikuje, jedná taktně, s péčí a přiměřenou empatií;

- přispívá k vytváření bezpečného a příjemného prostředí pro klienty, jedná v zájmu klienta;
- uplatňuje zásady spolupráce s dalšími pomáhajícími profesemi v zájmu klienta v multidisciplinárním týmu.

f) Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., že absolvent:

- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- připravuje samostatně i v týmu plány a projekty výchovné práce pro různé skupiny klientů nebo jednotlivé osoby zaměřené na rozvíjení osobnosti, sociální aktivizaci a vyplňování volného času a podílí se na jejich realizaci a hodnocení;
- zohledňuje při přípravě a realizaci výchovně-vzdělávací činnosti individuální zvláštnosti a subjektivní potřeby klientů i objektivní podmínky, ve kterých bude činnost probíhat;
- rozvíjí ve skupině klientů pozitivní sociální vztahy;
- uplatňuje při práci s klienty (jednotlivcem nebo skupinou, dětmi nebo dospělými) vhodné nácvikové strategie a prostředky i základní metody a techniky sociální péče;
- využívá ve své práci odpovídajícím způsobem empatickou, asertivní a autentickou komunikaci a motivaci;
- sleduje a využívá nové poznatky a přístupy v této oblasti sociální činnosti i nové trendy pedagogiky volného času a vzdělávání dospělých.

2.3 Způsob ukončení vzdělávání

Studium je ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o dosažení středoškolského vzdělání je vysvědčení o maturitní zkoušce. Stupeň dosaženého vzdělání je střední vzdělání s maturitní zkouškou. Konání maturitní zkoušky se řídí vždy platným školským zákonem a příslušným prováděcím právním předpisem.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Celkové pojetí vzdělávání

Studijní obor připravuje žáky pro činnosti spojené s poskytováním sociálních služeb a pomoci. Absolventi najdou uplatnění jako pracovníci v sociálních službách v různých typech sociálních zařízení (státních, obecních nebo soukromých), v terénní pečovatelské službě nebo jako referenti sociálních orgánů státní správy a samosprávy (např. okresní správy sociálního zabezpečení, sociálních odborů krajských nebo obecních úřadů). Studijní obor je koncipován tak, aby umožnil žákům po absolvování společného povinného základu osobní profilaci a specializaci v jednom ze dvou odborných zaměření.

Zaměření **Pečovatelská činnost** připravuje žáky pro osobní práci s klientem; tj. zajišťování jeho osobních potřeb, aktivizaci a sociální terapii s cílem podpořit co nejdéle soběstačnost klienta a jeho sebeúctu. Vzdělávací obsah tvoří dvě základní složky: Všeobecně vzdělávací a odborná. Prostřednictvím všeobecně vzdělávací složky se rozšiřuje obecná vzdělanostní a osobnostní úroveň žáků a realizuje jejich středoškolské vzdělání. Tvoří ho vzdělání jazykové, společenskovědní, matematické, přírodovědné, estetické a vzdělání pro zdraví.

Prostřednictvím odborné složky získávají žáci potřebné profesní znalosti a kompetence. Důraz se přitom klade na rozvoj jejich profesních osobnostních kvalit, zejména na bezpředsudkový přístup ke klientům, přiměřenou empatii, komunikativní dovednosti a profesní etiku. Vyučovací předměty se dělí na základní, profilující a volitelné. Základní vyučovací předměty jsou povinné pro všechny žáky. Vedle předmětů všeobecně vzdělávacích k nim patří skupina předmětů odborných, které představují nezbytný odborný základ studijního oboru a příslušné profese. Jsou to zejména sociální politika a sociální péče, zdravotní nauka a komunikace zaměřená především na sociálně komunikativní výcvik žáků. K dalším průpravným předmětům patří právo, ekonomika, informační technologie a technika administrativy. Na tyto předměty navazuje skupina profilujících odborných předmětů příslušného zaměření.

Volitelné předměty rozšiřují všeobecné vzdělání žáka. Nabídka volitelných předmětů je tvořena z aktuální skladby maturitních předmětů ve společné části maturitní zkoušky. Ve 4. ročníku si žáci mohou volit mezi 4 volitelnými předměty: konverzace v anglickém jazyce, konverzace v německém jazyce, konverzace v ruském jazyce a cvičení z matematiky.

Celý pedagogický sbor preferuje otevřenost v přístupu k žákům, liberální metody spolupráce a neformální klima školy. Základním rysem učitele je mít taktní zájem o žáky spojený se snahou pochopit jejich případné problémy.

Pokud jde o didaktické strategie, ty se uplatňují za konkrétních učebních podmínek a jsou úzce spojeny s naplňováním vzdělávacích cílů a obsahem vzdělávání. Neexistuje optimální didaktická metoda, každá má svoje výhody a nevýhody, silné nebo slabé stránky. Oblast vzdělávání je proto průnikem klasických školských metod a vhodně zvolených metod jiných, které byly vyvinuty především pro další profesní vzdělávání. Zvýšený důraz je kladen i na uplatnění aktivizačních a motivačních metod výuky, např. skupinové a individuální diskuze; veřejné prezentování výstupů žáků formou referátů, seminárních prací, cvičení a úkolů; uplatňování projektové metody výuky apod. Významný podíl zde má samostudium žáků. Za významný prostředek ve vzdělávání se považují prostředky informačních technologií, které umožňují žákům získat informace pro případné samostudium.

Škola vychovává absolventy se všeobecným i odborným vzděláním. Do výchovného plánu školy jsou zařazena témata prevence sociálně patologických jevů, škodlivost

xenofobie a rasismu, psychologie a umění studovat, komunikace, kulturní a estetická výchova. Učitelé si zařazují témata do svých učebních plánů fakultativně.

ŠVP je koncipován tak, aby klíčové a odborné kompetence v teoretické výuce byly maximálně uplatnitelné v praktickém životě žáků. Praktická výuka je orientována především na přípravu žáků pro činnosti spojené s poskytováním sociálních služeb a pomoci.

3.2 Organizace výuky

Vzdělávání je organizováno jako čtyřleté denní. Školní rok se dělí na dvě pololetí. Zahájení a ukončení školního roku, přijímací řízení, termíny maturitních zkoušek se stanovují dle dokumentu „Soubor pedagogicko-organizačních informací MŠMT“ pro příslušný školní rok.

Základním schématem organizace výuky je rozdělení předmětů na všeobecně vzdělávací a odborné. Všeobecně vzdělávací předměty směřují k obecné vzdělanosti a rozvoji klíčových kompetencí. Těžištěm odborných předmětů je praktická výuka s návazností na teoreticky zaměřené části odborných předmětů, která vede k rozvoji odborných kompetencí, tedy zajišťovat sociální služby a poskytovat přímou pomoc klientům sociálních služeb. V rozvrhu se teoretická a praktická výuka střídá tak, aby bylo dosaženo maximální efektivity vzdělávacího procesu. Praktická a teoretická výuka je realizována během týdne v jednotlivých předmětech.

Nedílnou součástí odborné přípravy je odborná praxe a učební praxe. Odborná praxe je zařazena ve 2. ročníku v rozsahu 2 týdnů, ve 3. ročníku v rozsahu 3 týdnů a ve 4. ročníku 1 týden. Ve 4. ročníku žáci vykonají tzv. průběžnou praxi zařazenou pravidelně po celý školní rok, a to v rozsahu 4 vyučovacích hodin ve 4. ročníku. Odborná praxe se organizuje v souladu s platnými předpisy. Žáci vykonávají své odborné praxe v následujících zařízeních: zařízení sociální péče pro děti, mládež a dospělé se sociálním nebo zdravotním handicapem, zařízení poskytující sociální služby seniorům, lidem s postižením a dalším jednotlivcům a skupinám sociálně potřebných občanů. Praxe probíhají na pracovištích v zařízeních, která si žáci individuálně zvolí a předběžně dojednají. Po vyjednání podmínek škola smluvně praxi se zařízením zajistí. Pro průběžnou praxi je stálým partnerem naší školy Sociální centrum města Světlá nad Sázavou.

Kromě toho škola zařazuje učební praxi. Pro zaměření pečovatelská činnost probíhá učební praxe v rámci předmětu pečovatelství v rozsahu 8 týdenních vyučovacích hodin za celou dobu studia (2-2-2-2).

Organizace maturitní zkoušky se řídí vždy platným školským zákonem a vyhláškou o ukončování studia ve středních školách. Zkouška se skládá ze společné a profilové části. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části maturitní zkoušky.

3.3 Způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáků přispívá k dosažení výukových cílů a motivaci žáků. Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Prospěch a chování je hodnoceno známkou.

Společné zásady při hodnocení:

- hodnocení vždy zohledňuje speciální vzdělávací potřeby jednotlivých žáků, vychází ze společného rámce a plní tím významnou integrační úlohu pro jedince s různými typy speciálních vzdělávacích potřeb;
- hodnocení působí jako motivační, nikoli represivní prvek v procesu vzdělávání;

- hodnocení má vypovídací hodnotu (informační a diagnostickou) o aktuální dosažené úrovni (kvalitě) vzdělání;
- hodnocení pomáhá učiteli ověřit dosažený pokrok v procesu vzdělávání, hodnocení žáků je chápáno nejen jako zpětná vazba pro žáky, ale i pro učitele.

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně, mají právo na vzdělání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich možnostem. Pro tyto žáky se při přijímání ke studiu a při jeho ukončování maturitní zkouškou stanoví v souladu s platnou legislativou vhodné podmínky odpovídající jejich potřebám a možnostem. V posledních letech je prosazována integrace těchto žáků do běžných školních kolektivů, což přispívá jak k jejich socializaci a připravenosti na běžný občanský život, tak k lepšímu přístupu majoritní společnosti k lidem se zdravotním postižením, sociálním či jiným znevýhodněním.

Dle stupně podpůrného opatření jsou podmínky pro vzdělávání těchto žáků upraveny následujícím způsobem:

- individuální integrace – individuální vzdělávací plán nebo rozložení učiva do více ročníků; koordinátorem potřeb žáka je třídní učitel spolupracující s výchovným poradcem školy,
- vhodné metody a formy výuky a hodnocení (individuální tempo, speciální formy zkoušení, nahrazení písemných prací testy) a v některých případech i kompenzační pomůcky (PC, notebooky),
- bezbariérový přístup na naší škole.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně mají možnost spolupracovat se školním psychologem při řešení problémů, škola také aktivně spolupracuje s PPP Havlíčkův Brod. Pedagogové jsou na začátku školního roku seznámeni s individuálními potřebami žáka, popřípadě se sociálně kulturními zvláštnostmi žáka, a dále s možnými úskalími ve výuce vyplývajícími z těchto potřeb. Tímto způsobem se škola snaží předcházet školním neúspěchům i vzniku sociálně patologických jevů.

Soustavná pozornost je věnována prevenci nežádoucích sociálních projevů v chování žáků. Koordinátorem na škole je metodik prevence, který úzce spolupracuje s výchovným poradcem, kariérovým poradcem a vedením školy.

Pokud zákonní zástupci nezletilého žáka nebo sám zletilý žák doloží další speciálně vzdělávací potřeby (vrcholový sport, zahraniční studijní pobyty, mimořádná rodinná situace aj.), snaží se škola vytvořit vhodné podmínky ke studiu, např. povolením studia podle individuálního plánu, přerušením studia, uvolněním z některého vyučovacího předmětu, prodloužením klasifikačního období a individuálním přístupem včetně individuálních konzultací.

3.5 Zabezpečení výuky žáků nadaných

Podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků je žádoucí nejen vzhledem k žákům samotným, ale má zásadní význam pro společnost. Mezi nadané žáky patří i žáci, kteří prokazují mimořádně vysokou úroveň výkonů ve všech, nebo jen v určitých činnostech či oblastech vzdělávání, projevují v těchto činnostech vysokou motivací, jsou v nich cílevědomí a kreativní. Nadaní žáci se projevují jako výrazné osobnosti, což může mít i svá negativa, zejména v sociálně komunikativní oblasti. Ne vždy jsou tito žáci přijímáni svým okolím pozitivně. Je tedy důležité zjistit, v čem žák vyniká, ale i jaké má nedostatky

a problémy, a tomu přizpůsobit práci s ním. Významná je spolupráce všech pedagogů, kteří mimořádně nadaného žáka vyučují a jejichž poznatky soustřeďuje většinou třídní učitel a výchovný poradce.

Ve výuce těchto žáků jsou pak využívány náročnější metody a postupy, samostudium, práci s informačními a komunikačními technologiemi aj. Žáci jsou také vhodně zapojováni do skupinové výuky a týmové práce. Významným momentem je reprezentace školy těmito žáky na soutěžích, prezentacích apod. V případě zájmu umožňuje škola těmto žákům vedení vlastních kroužků nebo kurzů.

Vzdělávání nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu příslušné školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Ředitel školy může, za podmínek daných školským zákonem, přeřadit mimořádně talentovaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání rozdílových zkoušek z předmětů, které žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanovuje ředitel školy individuálně u každého uchazeče o přestup do vyššího ročníku.

Zabezpečení výuky žáků se speciálně vzdělávacími potřebami (SVP) s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně, popřípadě zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných se řídí legislativním vymezením; aktuálně to jsou:

- Školský zákon č. 82/2015 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (zvláště pak § 16);
- Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a žáků se SVP a dětí, žáků a žáků mimořádně nadaných;
- Vyhláška č. 197/2016 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních (ŠPZ);
- Vyhláška č. 202/2016 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení.

3.6 Zabezpečení výuky žáků dospělých

Ukazuje se, že část dospělých má problémy se základy čtenářské gramotnosti, numerické gramotnosti a s používáním digitálních přístrojů v běžném životě. Nedostatečné základní dovednosti nejsou na první pohled postřehnutelné, ale mohou být důvodem nižšího uplatnění jak v profesním, tak v osobním životě. Bez základních dovedností a s nízkou kvalifikací jsou tito lidé více ohroženi nezaměstnaností, chudobou a sociálním vyloučením. Nízká úroveň dovedností má také negativní dopad na ekonomiku. Vlivem technologických i dalších změn potřebují lidé nové dovednosti a nové způsoby, jak se učit. Celoživotní učení se tak stává nezbytností. Naše společnost a trh práce se působením technologií mění závratným tempem. Aby se zlepšily životní šance lidí, je nezbytně nutné podpořit získávání nových dovedností, a to s pomocí komplexních strategií se správně definovanými potřebami trhu práce.

Vzdělávání dospělého žáka se může uskutečňovat, za podmínek daných školským zákonem, podle individuálního vzdělávacího plánu.

3.7 Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Problematika bezpečnosti práce, hygieny práce a požární ochrany je součástí teoretického i praktického vyučování. Vychází z požadavků platné legislativy pro danou oblast. Výchova k bezpečné práci neohrožující zdraví je součástí vzdělávání.

Škola provádí technická i organizační opatření k eliminaci všech rizik spojených zejména s praktickým vyučováním. Se všemi riziky jsou žáci prokazatelně seznámeni:

- svými třídními učiteli při zahájení školní výuky v každém školním roce;
- organizátory mimoškolních aktivit (exkurze, výlety, sportovní kurzy aj.) před zahájením akce;
- na jednotlivých pracovištích při prvním vstupním školení o BOZP.

Rizika, která nejdou eliminovat, jsou částečně omezena používáním osobních ochranných pomůcek, které žáci dostávají bezplatně. Jejich používání je důsledně kontrolováno a musí být dodržováno.

V praktickém vyučování jsou žáci seznamováni s návody k obsluze jednotlivých strojů a zařízení a s místními provozně bezpečnostními předpisy. V teoretickém vyučování jsou žáci vedeni k dodržování místních provozních řádů ve specializovaných učebnách, laboratořích a tělocvičně.

Ke zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví přispívají i akce pořádané školou v rámci prevence proti negativním jevům.

3.8 Začlenění průřezových témat

Průřezové téma **Občan v demokratické společnosti** prostupuje celým vzděláváním a nezbytnou podmínkou její realizace je také demokratické klima školy, otevřené k rodičům a k širší občanské komunitě v místě školy. Výchova k demokratickému občanství se zaměřuje na vytváření takových postojů a hodnotové orientace žáků, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie. Nejde pouze o postoje, hodnoty a jejich preference, ale také o budování občanské gramotnosti žáků.

Průřezové téma **Člověk a životní prostředí** se nejvíce promítne do celkového provozu školy (třídění komunálního odpadu, šetrné zacházení s energiemi a materiálem, péče žáků o zeleň a okolí školy). Environmentální výchova a vzdělávání má úzkou vazbu nejen na odborné předměty, ale stává se rovněž nedílnou součástí školních exkurzí. Ve složce všeobecného vzdělávání je průřezové téma začleněno především do přírodovědného vzdělávání v tématech ekologie a člověk a životní prostředí, dále je začleněno v společenskovědním vzdělávání, estetickém vzdělávání a vzdělávání pro zdraví.

Průřezové téma **Člověk a svět práce** doplňuje znalosti a dovednosti žáka získané v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce, které by mu měly pomoci při rozhodování o další profesní a vzdělávací orientaci, při vstupu na trh práce a při uplatňování pracovních práv.

Průřezové téma **Člověk a digitální svět** se prolíná ve všech předmětech. Cílem tématu je začlenit digitální technologie do výukových aktivit a do života školy a propojit formální výuku se zkušenostmi žáků z jejich neformálních vzdělávacích aktivit a učení mimo školu. Důležitým předpokladem rozvoje digitálních dovedností žáků i formování jejich postojů a hodnot souvisejících s využíváním digitálních technologií je promyšlené a plánované využívání digitálních technologií ve výuce různých předmětů tak, aby měli žáci dostatek

příležitostí učit se s nimi bezpečně, tvořivě pracovat a diskutovat o možnostech i rizicích jejich využití.

Hlavním cílem průřezového tématu je vybavit žáky digitálními kompetencemi, ty mají podpůrný charakter ve vztahu ke všem složkám kurikula.

Digitální kompetence chápeme jako průřezové klíčové kompetence, tj. kompetence, bez kterých není možné u žáků plnohodnotně rozvíjet další klíčové kompetence. Jejich základní charakteristikou je aplikace – využití digitálních technologií při nejrůznějších činnostech, při řešení nejrůznějších problémů.

Digitální kompetence, ke kterým jsou žáci vedeni, jsou v dnešní době nezbytné pro zaměstnatelnost, osobní naplnění a zdraví, aktivní a odpovědné občanství i sociální začlenění každého žáka.

3.9 Uplatnění kompetencí a průřezových témat ve ŠVP

Znak **/** znázorňuje uplatňované kompetence a průřezová témata.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení
2. Kompetence k řešení problémů
3. Komunikativní kompetence
4. Personální a sociální kompetence
5. Občanské kompetence a kulturní povědomí
6. Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám
7. Matematické kompetence
8. Digitální kompetence

Odborné kompetence

1. Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci
2. Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků a služeb
3. Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného zdroje
4. Podílet se na zajišťování sociálních služeb
5. Poskytovat přímou pomoc klientům sociálních služeb
6. Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času

Průřezová témata

1. Občan v demokratické společnosti
2. Člověk a životní prostředí
3. Člověk ve světě práce
4. Člověk a digitální svět

Uplatnění kompetencí a průřezových témat ve ŠVP

Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	Klíčové kompetence								Odborné kompetence						Průřezová témata			
	1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4
Jazykové vzdělávání																		
Český jazyk a literatura	/	/	/	/	/	/		/							/	/	/	/
Cvičení z českého jazyka		/	/		/			/							/	/	/	/
Anglický / Německý jazyk	/	/	/	/		/		/							/	/	/	/
Společenskovědní vzdělávání																		
Dějepis	/	/	/	/	/	/		/							/			/
Občanská nauka	/	/	/	/	/	/		/	/						/	/	/	/
Přírodovědné vzdělávání																		
Základy přírodních věd	/	/	/	/	/	/		/								/	/	/
Matematické vzdělávání																		
Matematika	/	/	/	/	/	/		/									/	/
Estetické vzdělávání																		
Český jazyk a literatura	/	/	/	/	/	/		/							/	/	/	/
Vzdělávání pro zdraví																		
Tělesná výchova	/	/	/	/	/	/		/	/						/	/		/
Informatické vzdělávání																		
Technika administrativy		/	/	/			/	/	/						/		/	/
Informační technologie		/	/	/			/	/	/								/	/
Ekonomické vzdělávání																		
Ekonomika	/	/	/	/	/	/	/	/			/	/			/	/	/	/
Účetnictví	/	/	/	/	/	/	/	/			/	/			/	/	/	/
Řízení sociálních služeb																		
Sociální politika	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/	/
Sociální zabezpečení	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/	/
Právo	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/		/		/	/	/	/
Přímá péče a osobní asistence																		
Zdravotní nauka	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/	/		/		/		/
Pečovatelství (UP)	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Péče o staré občany	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/	/	/	/		/		/
Péče o dítě do 3 let			/	/	/	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
Sociálně-výchovná činnost																		
Výtvarná výchova			/	/	/			/								/		/
Pedagogika			/	/	/	/		/	/	/	/	/		/	/	/	/	/
Sociální péče	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/	/	/	/	/		/	/
Sociální aktivizace klientů			/	/	/			/							/	/	/	/
Zdravotní tělesná výchova	/	/	/	/	/	/		/	/						/	/		
Sociální vztahy a komunikace																		
Psychologie	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/			/	/	/	/	/
Komunikace	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		/	/		/	/
Volitelné předměty																		
Konverzace v cizím jazyce	/	/	/	/	/			/							/	/	/	/
Cvičení z matematiky	/	/	/	/	/	/		/									/	/
Odborná praxe	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/			/	/

3.10 Organizace přijímacího řízení a kritéria pro přijímání žáků ke vzdělávání

Přijímání žáků ke studiu se řídí školským zákonem č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Základním předpokladem pro přijetí je splnění podmínek zdravotní způsobilosti, které jsou stanoveny v nařízení vlády č. 211/2010 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Škola si provádí průzkum zájmu o studium na burzách škol a při dnech otevřených dveří; podle zjištěného zájmu ředitel školy upraví podmínky přijímacího řízení pro daný školní rok. Základem přijímacího řízení je písemná zkouška z českého jazyka a z matematiky. Škola využívá jednotného zadání, které připravuje Cermat. Žák může v každém testu získat až 50 bodů. Při přijímacím řízení se přihlíží k výsledkům žáka v obou pololetích 8. ročníku a v prvním pololetí 9. ročníku. Podle průměrů žák získává další body za své studijní výsledky. Podle součtu všech získaných bodů je pak stanoveno pořadí úspěšnosti žáků. Škola přijímá úspěšné zájemce až do naplnění kapacity oboru.

Uchazeči o studium se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními mají průběh přijímacích zkoušek stanoven Cermatem, který zajišťuje jednotnou formu přijímacího řízení.

Konkrétní podmínky přijímacího řízení pro daný školní rok jsou aktualizovány na webových stránkách školy.

3.11 Organizace maturitní zkoušky

Vzdělání v oboru je ukončeno maturitní zkouškou; dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušným prováděcím právním předpisem a zahrnuje společnou a profilovou část.

Společná část maturitní zkoušky je konána pouze formou didaktických testů.

Povinně každý maturující žák bude konat didaktický test z českého jazyka a literatury. Dále si bude volit mezi didaktickým testem z cizího jazyka (takového cizího jazyka, který je v nabídce školního vzdělávacího programu daného oboru vzdělání a který splňuje povinnou dotaci hodin pro profilové zkušební předměty) nebo didaktickým testem z matematiky. V rámci nepovinných zkoušek si může žák zvolit zkoušku z cizího jazyka nebo matematiky a nově také i didaktický test z matematiky rozšiřující.

Podmínkou konání zkoušek profilové části není úspěšné vykonání didaktických testů. Didaktické testy budou hodnoceny pouze „uspěl/neuspěl“. Hodnocení „uspěl“ tedy není podmínkou pro připuštění žáka k profilovým zkouškám, ale podmínkou pro zisk maturitního vysvědčení.

Profilová část maturitní zkoušky

Ředitel školy určí nabídku povinných zkoušek tak, aby je žák konal ze vzdělávací oblasti odborného vzdělávání. Obsah zkoušek profilové části je v souladu s učebními osnovami povinných vyučovacích předmětů vymezených ve školním vzdělávacím programu. Maturitními předměty pro daný obor jsou Pečovatelství a Sociální péče, vyučující maturitních předmětů připraví v každém školním roce 20-30 témat, z nichž si žák jedno téma při ústní zkoušce vylosuje.

Třetí část profilové zkoušky je konaná formou praktické zkoušky. Praktickou zkoušku žák skládá z předmětu Odborná praxe. Praktická zkouška probíhá v Sociálním centru Světlá nad Sázavou v rozsahu 240 minut. Je připraveno 10 témat, která navrhuje vyučující a schvaluje příslušná předmětová komise. Žák si v den zkoušky jedno téma losuje. Hodnotí se celková péče o přiděleného klienta dle vylosovaného tématu, zejména přímá pomoc a podpora, dodržování BOZ při práci s klientem, uspokojování potřeb, aktivizace,

komunikace a práce s dokumentací klienta. Výkon je ohodnocen známkou v rozmezí 1 – 5 (tedy výborně až nedostatečně).

Do profilové části maturitní zkoušky se dále povinně zařazuje zkouška z českého jazyka a literatury. Skládá se ze dvou částí. První částí je písemná práce, jíž se rozumí vytvoření souvislého textu odpovídajícího slohové práci. Druhou částí je ústní zkouška před komisí. Pokud si žák ve společné části zvolil cizí jazyk, pak se mu v profilové části také povinně zařazuje zkouška z tohoto cizího jazyka. Skládá se ze dvou částí. První částí je písemná práce, jíž se rozumí vytvoření souvislého textu odpovídajícího slohové práci. Druhou částí je ústní zkouška před komisí.

Škola má zpracovaná pravidla pro průběh maturitní zkoušky, a to v podobě vlastního maturitního řádu.

Konkrétní podmínky a termíny maturitní zkoušky pro daný školní rok jsou aktualizovány na webových stránkách školy.

3.12 Materiální a personální zabezpečení výuky

Škola disponuje dostatečným počtem učeben i dalších prostorů nutných k provozu školy. V současné době má škola 23 učeben, z toho 21 s kapacitou 30 míst a 2 učebny pro výuku odborných skupin s kapacitou 20 míst. V provozu je 1 chemická laboratoř a 1 cvičný ošetřovatelský pokoj. Škola vybudovala v roce 2006 multimediální učebnu s kapacitou 30 míst, kde je využita interaktivní tabule, dataprojektor a výpočetní technika k výuce vybraných předmětů. Další multimediální učebna se stejným vybavením vznikla z přednáškového sálu. Kapacita domova mládeže je 190 míst, kapacita jídelny je 120 míst. Škola má bezbariérový přístup.

Kromě budovy školy, kde jsou učebny a laboratoře, škola vlastní 3 budovy domova mládeže, částečně upravené pro vyučování, jídelnu a kuchyň, tělocvičnu, dílny odborného výcviku. Všechny budovy tvoří uzavřený areál propojený spojovacími chodbami. Materiální vybavení školy je uspokojivé, průběžně se inovuje a doplňuje. Specializované učebny slouží k výuce cizích jazyků, výpočetní techniky, chemie, biologie, ošetřovatelství, výtvarné a hudební výchovy. Je v nich umístěn dataprojektor a počítač pro potřeby vyučujícího. Ve všech učebnách jsou keramické tabule, jež jsou po všech stránkách vhodnější, dataprojektory a počítače k využití výukových programů ve vyučování. V chemické laboratoři je 30 míst pro provádění laboratorních prací. Odborné kabinety soustřeďují pomůcky potřebné k doplnění výkladu učiva a k výuce všeobecně vzdělávacích předmětů. Kabinety jsou postupně doplňovány o další získané pomůcky. Velká zasedací místnost školy (aula) má kapacitu 120 míst a slouží pro přednáškovou a společenskou činnost i k výuce.

V prostorách školy a domova mládeže jsou k dispozici 3 plně vybavené jazykové učebny a 3 počítačové učebny s neomezeným připojením k internetu.

K využití pedagogům i žákům slouží velkokapacitní kopírka a tiskárna, 3 laserové tiskárny, kopírky a skenery a větší počet inkoustových tiskáren. Učebny výpočetní techniky využívají nejnovější výpočetní techniku.

Knihovna školy má již více než 10 000 svazků, větší část je určena pro potřeby a volný čas žáků. Část učitelské knihovny obsahuje především odborné publikace sloužící k průběžnému vzdělávání učitelů. Veškerá literatura je dostupná i žákům, půjčování knih probíhá pravidelné výpůjční době. Knižní fond je průběžně doplňován a rozšiřován o další publikace a výukové CD-ROM.

Pro potřeby pedagogů i žáků škola odebírá řadu metodických i odborně zaměřených časopisů, např. Estetická výchova, Výtvarná výchova, Moje psychologie, Dějiny

a současnost, Fotografování a další. Výuka jazyků je posílena prací s cizojazyčnými tiskovinami a časopisy.

Učitelský sbor je plně kvalifikovaný a aprobovaný. Většina učitelů má dlouhodobé zkušenosti s výukou v tříletých i čtyřletých učebních a studijních oborech, ale i v dalších formách středoškolského vzdělávání. Učitelé se často účastní odborných seminářů a doplňují si nové poznatky z oboru. Výuka cizích jazyků je zajištěna na vysoké úrovni, neboť učitelé s aprobací pro výuku cizího jazyka vyučují současně na vyšší odborné škole a gymnáziu. Učitelé pracují v liberálním prostředí, které jim umožňuje využití nejvhodnějších pedagogických metod, výukových strategií a vlastního tvůrčího postupu.

3.13 Charakteristika spolupráce se sociálními partnery

Dohodu o zajištění pravidelné výuky předmětu Odborná praxe má naše škola uzavřenou se Sociálním centrem města Světlá nad Sázavou.

Výuka odborné praxe probíhá dle plánu na příslušný školní rok také na ostatních pracovištích sociálních zařízení a zařízení státní správy a samosprávy, popř. ve školských zařízeních, a to především v okresu Havlíčkův Brod. Vztahy mezi školou a organizacemi, v níž probíhá odborná praxe, jsou zajištěny konkrétními smlouvami, které jsou podepsány oběma stranami, a to individuálně před nástupem žáků na odbornou praxi.

Ve druhém ročníku žáci vykonají 2 týdny odborné praxe, ve třetím ročníku 3 týdny a ve čtvrtém ročníku 1 týden.

Při škole je v souladu se školským zákonem zřízena Školská rada, která úzce spolupracuje s vedením školy; na aktivitách školy se podílí také studentská samospráva.

Při škole pracuje také SRPDŠ (Sdružení rodičů a přátel dětí školy). Schůzky probíhají dvakrát ročně, v listopadu a v dubnu.

V rámci prevence sociálně patologických jevů škola spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Havlíčkově Brodě.

Spolupráce s úřadem práce je zaměřena na sledování uplatnění absolventů na trhu práce. Pravidelným hodnocením je možné reagovat na poptávku trhu práce. Cílem je minimalizovat počet absolventů, kteří budou po ukončení studia nezaměstnaní. Všichni žáci se během studia zúčastní besedy s úřadem práce. Cílem besedy je seznámení žáků s činností úřadu práce, s možnostmi pomoci při hledání vhodného uplatnění po absolvování studia, s podmínkami podpory v nezaměstnanosti, s podmínkami eventuální rekvalifikace a aktuální situací na trhu práce a s aktuální nezaměstnaností.

Důležitou roli ve spolupráci se školou hraje Město Světlá nad Sázavou a podpora jeho zastupitelských orgánů a vedení města. Zástupci školy úzce spolupracují s představiteli města; ti jsou do školy zváni na přednášky a také jsou pravidelně čestnými hosty při každoročním slavnostním vyřazování absolventů. O práci školy je světelská veřejnost pravidelně informována na stránkách Světelského zpravodaje, na sociálních sítích a v neposlední řadě na webových stránkách školy.

Zřizovatelem naší školy je Kraj Vysočina. Prostřednictvím Odboru školství, mládeže a sportu řídí metodicky a ekonomicky školu. Jmenuje a odvolává se souhlasem MŠMT ředitele, provádí přerozdělení finančních prostředků na platy zaměstnanců a rozpočtově přiděluje finanční prostředky na provoz a investice. Zároveň provádí i kontrolní činnost jejich hospodárného využívání.

3.14 Rozvoj gramotností – čtenářské, matematické a finanční

3.14.1 Čtenářská gramotnost

Čtenářská gramotnost je součástí informační gramotnosti, která zahrnuje schopnost pracovat s informacemi, využívat je a aplikovat v životě.

Čtenářsky gramotný jedinec:

- má dobrý vztah ke čtení a vnitřní potřebu číst;
- je schopen porozumět textu na doslovné úrovni;
- umí text kriticky posoudit a vyvozovat vlastní závěry;
- dokáže poznatky sdílet a předávat;
- dovede poznatky aplikovat ve svém vlastním životě a pro svůj další rozvoj;

Výuka ve škole vhodným způsobem realizuje a rozvíjí čtenářskou gramotnost provozem vlastní školní knihovny, odbornou literaturou spravovanou odpovědnými osobami.

Učitel zařazuje v hodinách práci s textem, zadává referáty, učí žáka, jak pracovat s informačními zdroji. Vede žáky k tomu, aby získali dovednosti a schopnosti orientovat se v textu a využívat různé druhy textů nejen během studia, ale i v každodenním životě.

Základními předměty pro rozvoj čtenářské gramotnosti jsou **český jazyk a literární výchova**, protože zde žáci pracují nejen s informačními a odbornými texty, ale také s texty uměleckého charakteru; učí se jim porozumět, umí je rozpoznat a dokáží zhodnotit informační přínos všech typů textů. Volbou ukázek uměleckých textů učitel také pomáhá žákům orientovat se v množství knižní produkce, učí je vybírat díla kvalitní a odlišit je od knih umělecky i obsahově méně hodnotných.

Velkou měrou se na rozvoji čtenářské gramotnosti podílejí **všechny ostatní předměty**, neboť ve všech jsou žáci vedeni k práci s textem a ke kritickému vyhodnocení čteného textu a jeho obsahu.

3.14.2 Matematická gramotnost

Učitel vede žáky k tomu, aby pronikli do matematiky tak, aby splňovala jejich životní potřeby jako tvořivého, zainteresovaného a přemýšlivého občana. Žák matematické znalosti a dovednosti používá k vymezení, formulování a řešení problémů.

Matematicky gramotný jedinec:

- rozvíjí abstraktní představivost;
- rozvíjí logické myšlenkové postupy;
- rozvíjí kritické myšlení;
- dokáže propojit předmět s praxí, životem;
- umí pracovat s tabulkami, grafy;
- vytváří ucelené struktury poznatků.

Výuka ve škole vhodným způsobem realizuje a rozvíjí matematickou gramotnost, Učitel využívá prostředků IT, zařazuje v hodinách práci s tabulkami, grafy, zadává referáty, učí žáka, jak pracovat s informačními zdroji.

Základním předmětem pro rozvoj matematické gramotnosti je **matematika**, která plní veškeré úkoly a cíle uvedené výše. Velký podíl mají předměty, v nichž žáci pracují s různými typy výpočtů a statistickými údaji ve formě tabulek a grafů, tedy např. **účetnictví, ekonomické předměty, sociální zabezpečení, základy přírodních věd či informační technologie**. Z humanitních předmětů se na rozvoji matematické gramotnosti podílí **občanská nauka** a některé další odborné předměty.

Menší měrou k rozvoji matematické gramotnosti přispívají i humanitní předměty, kde se žáci musí orientovat v čase a pracovat s časovou osou, tedy **český jazyk a literární výchova,** okrajově pak i ostatní vyučované předměty, neboť není ani jeden, kde by žáci nenarazili na číselné a statistické údaje, s nimiž pak musí pracovat.

3.14.3 Finanční gramotnost

Učitel vede žáky k tomu, aby pronikli do problematiky finanční gramotnosti tak, aby jedinec na základě získaných znalostí, dovedností a hodnotových postojů finančně zabezpečil sebe a svou rodinu v současné společnosti a aktivně vystupoval na trhu finančních produktů a služeb.

Finančně gramotný občan:

- se orientuje v problematice peněz a cen;
- je schopen odpovědně spravovat osobní/rodinný rozpočet, včetně správy finančních aktiv a pasiv s ohledem na měnící se životní situace;
- orientuje se na trhu finančních produktů a služeb;
- umí si zvolit vhodný pojistný produkt;
- dokáže efektivně využít portfolio pro snížení rizika investování;
- umí efektivně využít vlastní a cizí zdroje financování.

Výuka ve škole vhodným způsobem realizuje a rozvíjí finanční gramotnost především v předmětu **občanská nauka, ekonomické předměty, účetnictví a sociální zabezpečení**. Na tyto předměty úzce navazuje **matematika**, která v obecné rovině rozvíjí abstraktní představivost, logické myšlenkové postupy a schopnost pracovat s tabulkami, grafy, a **informační technologie**, které učí zpracovávat a ukládat či naopak vyhledávat potřebné údaje.

Okrajově k rozvoji finanční gramotnosti přispívají i **český jazyk a literární výchova** vhodně volenými ukázkami ze života v minulosti i dnes, **cizí jazyky**, které žáky seznamují s měnami a financemi v cizích zemích.

3.15 Výchova k podnikavosti

Učitel vede žáky k tomu, aby pronikli do problematiky iniciativy a podnikavosti tak, aby jedinec na základě získaných znalostí, dovedností a hodnotových postojů byl schopen převádět myšlenky do praxe, byl tvořivý, schopný nést rizika, řídit a plánovat s cílem dosáhnout určitých cílů. Tyto schopnosti jsou přínosem pro jednotlivce nejen v každodenním životě doma a ve společnosti, ale i na pracovišti.

Občan vedený k podnikavosti:

- má finanční povědomí, vidí finanční souvislosti;
- má kritické myšlení, je schopen orientovat se v informacích a vyhodnocovat je;
- vidí vhodné příležitosti, iniciativu a aktivitu, umí je využít;

- má kreativní myšlení a tvořivost, je schopen přicházet s nápady a rozvíjet je;
- je schopen týmové práce;
- má strategické myšlení, schopnost zpracovat nápady, předvídat a plánovat;
- je flexibilní, přizpůsobuje se změnám;
- je vytrvalý a má smysl pro zodpovědnost;
- přijímá rizika a akceptuje přiměřená rizika;
- má aktivní přístup k životu.

Výuka ve škole vhodným způsobem realizuje a rozvíjí výchovu k podnikavosti. Učitel využívá prostředků IT, příklady z praxe, zařazuje v hodinách práci s tabulkami, grafy, zadává referáty, učí žáka, jak pracovat s informačními zdroji.

Výchova k podnikavosti je součástí kultury celé školy, tedy je vědomě rozvíjena ve většině předmětů. Žáci jsou seznamováni s podnikáním jako plnohodnotnou alternativou kariéry zaměstnance. Je jim poskytována příležitost přemýšlet a jednat podnikavým způsobem. Škola umožňuje žákům, aby získali praktické zkušenosti související se světem práce. Ve většině předmětů jsou rozvíjeny měkké dovednosti, jako je řešení problémů, rozhodování a vyhodnocování rizik.

3.16 Realizace dalších vzdělávacích a mimovyučovacích aktivit

Žáci se zúčastňují exkurzí v různých sociálních zařízeních, na úřadech a institucích a besedují s odborníky. Spolupráce se všemi výše uvedenými institucemi je na velmi dobré úrovni.

Ve výuce je kladen důraz také na rozvoj pohybových aktivit, proto se žáci dle možností a aktuálních podmínek zúčastňují sportovních výcvikových kurzů v 1., 2. a 3. ročníku.

Každoročně se žáci tohoto oboru účastní mikulášských besídek ve všech mateřských školkách ve Světlé nad Sázavou. V přestrojení za Mikuláše, anděly a čerty obdarovávají děti malými dárečky, které sami vyrobí ve škole. Žáci se se svými učiteli aktivně přidávají k akci Čistá Vysočina. Tradicí je účast našich žáků na charitativní sbírkách Květinový den – český den proti rakovině, Bílá pastelka apod..

Ve škole je žákům nabízena účast ve velkém množství kroužků a zájmových útvarů. Vzhledem k široké škále oborů na škole je nabídka opravdu pestrá. Aktuální nabídka pro každý školní rok je zveřejněna na webu školy. Všechny zájmové aktivity jsou žákům poskytovány zdarma.

Žáci se pravidelně zúčastňují zahraničních výměnných stáží, nejčastěji v německy mluvících zemích. Tato praxe je realizována v rámci grantů z fondů EU.

4. Učební plán

4.1 Rámcové rozvržení obsahu vzdělávání

RVP		ŠVP						
Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	**Min. týd. vyuč. hod.**	**Vyučovací předmět**		**Počet týdenních hodin**				**Celkem**
				1.	**2.**	**3.**	**4.**	
Povinné předměty								
Jazykové vzdělávání	5	ČJ	Český jazyk	1,5	1,5	1,5	2	**6,5**
		CvČJ	Cvičení z českého jazyka	0	0	0	1	**1**
	10	CJ	Anglický / Německý / Ruský jazyk	3	3	3	4	**13**
Společenskovědní vzdělávání	5	Dě	Dějepis	2	0	0	0	**2**
		ON	Občanská nauka	0	2	2	0	**4**
Přírodovědné vzdělávání	4	ZPV	Základy přírodních věd	2	1	1	0	**4**
Matematické vzdělávání	8	Ma	Matematika	3	3	3	3	**12**
Estetické vzdělávání	5	LV	Literární výchova	1,5	1,5	1,5	2	**6,5**
Vzdělávání pro zdraví	8	TV	Tělesná výchova	2	2	2	2	**8**
Informatické vzdělávání	4	TA	Technika administrativy	2	1	0	0	**3**
		IT	Informační technologie	2	2	0	0	**4**
Ekonomické vzdělávání	3	Ek	Ekonomika	0	0	2	2	**4**
		Úč	Účetnictví	0	0	2	0	**2**
Řízení sociálních služeb	6	SPo	Sociální politika	2	2	0	0	**4**
		SoZ	Sociální zabezpečení	0	0	3	0	**3**
		Pr	Právo	0	0	2	2	**4**
Přímá péče a osobní asistence	16	ZN	Zdravotní nauka	3	3	0	0	**6**
		Peč	Pečovatelství (UP)	2	2	2	2	**8**
		PSO	Péče o staré občany	0	0	2	0	**2**
		P3D	Péče o dítě do 3 let	0	1	1	2	**4**
Sociálně-výchovná činnost	20	VV	Výtvarná výchova	2	0	0	0	**2**
		Ped	Pedagogika	0	2	2	0	**4**
		SPé	Sociální péče	2	2	2	2	**8**
		SAK	Sociální aktivizace klientů	0	0	2	2	**4**
		ZTV	Zdravotní tělesná výchova	0	0	0	2	**2**
Sociální vztahy a komunikace	8	Ps	Psychologie	2	2	0	0	**4**
		Kom	Komunikace	1	2	0	0	**3**
		OP	Odborná praxe	0	0	0	4	**4**
Volitelné předměty	2	KoCJ	Konverzace v AJ / NJ / RJ	0	0	0	2	**2**
		CvMa	Cvičení z matematiky					
Disponibilní hodiny	**26**							
Celkem týdně	**128**			**33**	**33**	**34**	**34**	**134**

4.2 Přehled rozpracování obsahu vzdělávání v RVP do ŠVP

RVP			ŠVP		
Vzdělávací oblasti a obsahové okruhy	**Minimální počet vyučovacích hodin za celou dobu vzdělávání**		**Vyučovací předmět**	**Počet vyučovacích hodin za studium**	
	týdenních	**celkový**		**týdenních**	**celkový**
Povinné předměty					
Jazykové vzdělávání	5	160	Český jazyk	8	260
			Cvičení z českého jazyka	1	28
	10	320	Cizí jazyk	13	418
Společenskovědní vzdělávání	5	160	Dějepis	2	68
			Občanská nauka	4	136
Přírodovědné vzdělávání	4	128	Základy přírodních věd	4	136
Matematické vzdělávání	8	256	Matematika	12	390
Estetické vzdělávání	5	160	Literární výchova	5	158
Vzdělávání pro zdraví	8	256	Tělesná výchova	8	260
Informatické vzdělávání	4	128	Technika administrativy	3	102
			Informační technologie	4	136
Ekonomické vzdělávání	3	96	Ekonomika	4	124
			Účetnictví	2	68
Řízení sociálních služeb	6	192	Sociální politika	4	136
			Sociální zabezpečení	3	102
			Právo	4	124
Přímá péče a osobní asistence	16	512	Zdravotní nauka	6	204
			Pečovatelství (UP)	8	260
			Péče o staré občany	2	68
			Péče o dítě do 3 let	4	124
Sociálně-výchovná činnost	20	640	Výtvarná výchova	2	68
			Pedagogika	4	136
			Sociální péče	8	260
			Sociální aktivizace klientů	4	124
			Zdravotní tělesná výchova	2	56
Sociální vztahy a komunikace	8	256	Psychologie	4	136
			Komunikace	3	102
			Odborná praxe	4	112
Disponibilní hodiny	26	832	Volitelný předmět	2	56
Celkem	**128**	**4 096**	**Celkem**	**134**	**4 352**
			z toho disponibilní hodiny	32	1 024

Poznámky k učebnímu plánu ŠVP:

1. Vždy v jednom ročníku oboru Sociální činnost jsou žáci dvojího zaměření: sociálně správní a pečovatelská činnost. Na profilové předměty se třída dělí od 3. ročníku.
2. Vyučuje se 1 cizí jazyk, žáci si volí mezi anglickým, německým a ruským jazykem.
3. Ve 4. ročníku je posílen maturitní předmět český jazyk povinně volitelným předmětem cvičení z českého jazyka, a to 1 hodinou týdně. Dále si ve 4. ročníku žáci povinně zvolí jeden z volitelných předmětů, kterými jsou konverzace v anglickém jazyce, konverzace v německém jazyce, konverzace v ruském jazyce a cvičení z matematiky.
4. Součástí výuky je odborná praxe, která je popsána v kap. 3.2 Organizace výuky.
5. Učební praxe (UP) je vyučována v rámci předmětu pečovatelství.
6. Disponibilní hodiny jsou využity v jazykovém vzdělávání, společenskovědním vzdělávání, matematickém vzdělávání, informatickém vzdělávání, v řízení sociálních služeb, v přímé péči a osobní asistenci, v sociálních vztazích a komunikaci a v ekonomickém vzdělávání.

4.3 Rozvržení týdnů ve školním roce

Ročník	1.	2.	3.	4.
Vyučování podle rozpisu učiva	**34**	**34**	**34**	**28**
Sportovní kurz	1	1	1	0
Odborná praxe	0	2	3	1
Projektový týden	0	1	0	0
Maturitní zkouška a přípravné období na MZ	0	0	0	2
Časová rezerva, opakování učiva, exkurze, výchovně-vzdělávací akce apod.	5	2	2	6
Celkem	**40**	**40**	**40**	**37**

Pozn.:

Uvedené týdny u odborné praxe 0-2-3-1 znamenají, že žáci vykonávají odbornou praxi ve stejném termínu a teoretická výuka odpadá.

Sportovní kurzy realizujeme lyžařský, vodácký a sportovně turistický.

5. Učební osnovy

Učební osnovy vyjadřují výsledky a obsah vzdělávání v jednotlivých vyučovaných předmětech, a to v souladu s RVP, profilem absolventa ŠVP a hodinovou dotací předmětu, která je vždy uvedena na začátku každého předmětu ve formě tabulky.

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.1Český jazyk

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	3	3	3	4	13
hodin celkem	102	102	102	112	418

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíle předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk realizuje vzdělávací oblast RVP JAZYKOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ A KOMUNIKACE. Realizují se tematické okruhy všech průřezových témat. Spolu s předmětem Literární výchova tvoří přípravu na povinný maturitní předmět Český jazyk a literatura; ten ve společné části maturitní zkoušky zahrnuje didaktický test, v profilové části MZ se skládá z písemné slohové práce a ústní zkoušky. Předmět je nezbytnou součástí všeobecného vzdělávání a poskytuje základ všech klíčových kompetencí, které by si měl žák osvojit, aby zvládl i všechny ostatní vyučovací předměty.

Obecným cílem jazykového vzdělávání je zvládnout mateřský jazyk tak, aby komunikační schopnosti a dovednosti žáků byly na vysoké úrovni, aby jazyk byl opravdu nástrojem myšlení a dorozumívání, aby žáci byli schopni kvalitně získávat, sdělovat a přenášet informace, aby se jazyk podílel na rozvoji sociálních kompetencí žáků. Vzdělání v mateřském jazyce je nezbytnou podmínkou schopnosti učit se cizím jazykům.

Charakteristika učiva

Jazykové vzdělávání rozvíjí zejména komunikační a slohové schopnosti žáka, založené na jeho utříděných a osvojených vědomostech a dovednostech a schopnost práce s textem a získávání informací. Kultivuje jeho vlastní jazykové projevy.

Výuka tohoto předmětu navazuje na vědomosti a schopnosti získané na základní škole. Rozšiřuje je, systematizuje a zkvalitňuje tak, aby byl žák schopen začlenit se do společnosti, účastnit se veřejného života a dále se vzdělávat.

Strategie výuky

Výuka má být orientována tak, aby žáci dovedli využívat získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě, aby se tedy rozvíjely jejich komunikativní a sociální kompetence. Proto je vhodné zařazovat do výuky problémové úkoly, situační komunikativní hry, práci s textem, střídat frontální vyučování s formou výuky skupinové a individuální. Je potřebné také využívat didaktickou techniku - v oblasti komunikativní a slohové výuky dobře poslouží k rozboru nedostatků ve vyjadřování žáků.

Jazykové vědomosti žáků budou v průběhu studia procvičovány a prohlubovány formou didaktických textů s otevřenými i uzavřenými typy odpovědí, soustavou stylistických cvičení a pravidelným opakováním pravopisných jevů. Budou zadávány také kratší práce školní i domácí. Do 4. ročníku je zařazeno i opakování učiva za účelem přípravy na maturitní zkoušku. Budou také respektovány mezipředmětové vztahy a žákům bude poskytnut prostor pro využívání znalostí a dovedností získaných i v jiných předmětech.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Jazykové a literární vědomosti a dovednosti budou ověřovány formou písemnou a psanou, v oblasti slohového vyučování budou znalosti ověřovány zejména prostřednictvím slohových prací. Znalosti pravopisu budou zjišťovány průběžně pomocí diktátů, doplňovacích a jiných pravopisných cvičení. Zohledňováni budou žáci se specifickými poruchami učení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělání a vzdělávání, připravujeme je na nutnost celoživotního učení;
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace;
- seznámením s různými způsoby osvojování poznatků pomáháme žákům s výběrem vhodných metod učení;
- studiem různých textů i prostým porozuměním odbornému textu vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a k jejich využívání v procesu učení i v praktickém životě; podporujeme schopnost žáků rozlišit informace podstatné, nezbytné a informace doplňující;
- prostřednictvím diskuse vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce.

Kompetence k řešení problémů

- interpretací textů vedeme žáky k rozpoznávání, chápání a formulování problémů ve škole i v životě;
- formou problémových otázek a objasňováním pojmů rozvíjíme intelektové vědomosti a dovednosti žáků potřebné k samostatnému řešení problémů.

Komunikativní kompetence

- vytvářením ústních a písemných projevů vedeme žáky k formulování a vyjadřování vlastních myšlenek;
- zapojováním žáků do diskuse poskytujeme prostor pro obhajobu vlastního názoru, rozvíjíme schopnost argumentovat;
- formou nácviku diskuse a jejím následným rozborem vedeme žáky ke kultivovanému projevu, dbáme na využívání jazykových prostředků odpovídajících komunikační situaci.

Personální a sociální kompetence

- vedeme žáky k respektování různých názorů a ke vzájemné pomoci při řešení problému;
- zadáváním individuálních úkolů podporujeme sebedůvěru žáka;
- formou referátů nebo prezentací poskytujeme prostor pro rozvoj individuálních schopností žáka.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- poznáváním literárních děl vedeme žáky k ocenění tradice naší kultury;
- vedeme žáky k uvědomění si odlišných pohledů na realitu, k respektování různých přístupů ke vnímání světa
- při rozboru textů zdůrazňujeme morální vyznění uměleckých děl a oceňujeme pozitivní společenské hodnoty, které tyto texty obsahují;
- formou diskuse vedeme žáky k posouzení společenských a historických okolností vzniku literárních děl a k posouzení jejich nadčasovosti.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- vedeme žáky k užívání osvojené jazykové normy v závislosti na komunikačním záměru (např. žádost o zaměstnání, přihláška ke studiu);
- formou referátů učíme žáky samostatně pracovat s informacemi, vedeme je k plánování práce a k samostatnému rozhodování.

Digitální kompetence

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je nejen při školní práci;
- získává, posuzuje a sděluje data v různých formátech, k tomu volí efektivní postupy a strategie;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií, zvažuje rizika a přínosy;
- při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná v souladu s platnou legislativou a klade důraz na etické chování, jedná s respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žák je veden k tomu, aby:

- dokázal se orientovat v masových médiích, využíval je, ale také kriticky hodnotil, učil být se odolný vůči myšlenkové a názorové manipulaci,
- uměl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých a kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- byl ochoten angažovat se nejen ve vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech,
- vážil si materiálních a duchovních hodnot a snažil se je chránit a zachovat pro budoucí generace,
- byl tolerantní a respektoval tradice a společenské zvyklosti daného sociokulturního prostředí,
- aktivně vystupovat proti projevům rasové nesnášenlivosti a xenofobie.

Člověk a životní prostředí

Žák je veden k tomu, aby:

- poznával svět a učil se mu rozumět,
- chápal význam strategie udržitelného rozvoje světa a seznamoval se s jejím zajišťováním v zemích dané jazykové oblasti,
- chápal a respektoval nutnost ekologického chování v souvislosti s lidským zdravím.

Člověk a svět práce

Žák je veden:

- k zodpovědnosti za vlastní život, k pochopení významu celoživotního vzdělávání
- ke schopnosti orientovat se ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu, země
- ke schopnosti vyhledávat a hodnotit informace o profesní kariéře, orientovat se v těchto informacích, uspět při jednání s potencionálními zaměstnavateli, orientovat se ve službách zaměstnanosti

Člověk a digitální svět

Žák je veden k tomu, aby:

- porozuměl principům, na kterých pracují digitální technologie;
- rozvíjí informatické myšlení k získávání informací, k jejich sdílení, prezentaci;
- dodržoval bezpečné chování v digitálním prostředí.

Mezipředmětové vztahy

- Literární výchova
- Dějepis
- Občanská nauka
- Cizí jazyk
- Informační technologie
- Odborné předměty

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – orientuje se v soustavě jazyků; – rozliší spisovný jazyk od jeho nespisovných podob; – ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní situaci a účelu textu; – řídí se pravidly správné výslovnosti; – v psaném projevu respektuje pravopis, dovede pracovat s normativními příručkami; – používá adekvátní slovní zásobu včetně terminologie svého oboru; – umí najít český ekvivalent k běžným přejatým slovům; – v písemném i mluveném projevu užívá správně poznatky z tvarosloví i skladby; – uplatňuje znalosti skladby při logickém vyjadřování, odhaluje a odstraňuje chybné tvary či chybné větné konstrukce; – orientuje se ve výstavbě textu;	**1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností (prolíná se všemi ročníky)** – jazyk jako nástroj dorozumění, jeho funkce; – soustava jazyků ve světě a v Evropě, místo češtiny v rámci ostatních jazyků; – spisovné a nespisovné podoby českého jazyka – rozlišování podle typických znaků; – ortografie a ortoepie, jejich principy a praktické zvládnutí – vybrané kapitoly; – slovní zásoba a její členění z hlediska uživatele a spisovnosti; – slovo, slovní význam a jeho změny; – tvarosloví – úvod, základní pojmy; – skladba – úvod, druhy vět dle obsahu; – stavba a tvorba komunikátu.
– vystihne charakteristické znaky různých druhů textu; – rozpozná funkční styl a základní slohové útvary; – posoudí a opraví kompozici projevu, jeho slovní zásobu a skladbu; – vyjadřuje se věcně správně, srozumitelně a souvisle; – umí klást otázky a formulovat odpovědi; – vhodně se prezentuje, argumentuje a umí obhajovat svá stanoviska; – ovládá techniku mluveného slova, umí klást otázky a vhodně formulovat odpovědi; – využívá emocionální a emotivní stránky mluveného slova, vyjadřuje neutrální, pozitivní i negativní postoje;	**2. Komunikační a slohová výchova** – podstata slohu, slohotvorní činitelé subjektivní i objektivní, dialogy a monology, projevy připravené a nepřipravené; – slovní jednotky z hlediska příznakovosti; – funkční styly – přehled; – funkční styl prostěsdělovací a umělecký; – vybrané slohové útvary jednotlivých funkčních stylů (dopis osobní, inzerát a odpověď na něj, e-maily, SMS; úřední dopis, jednoduché zprávy, pozvánky, přání, oznámení apod.; – vyprávění, jednoduchý popis osoby a věci; – slohové postupy a slohové útvary; – grafická a formální úprava textů a jejich význam pro příjemce.

– má přehled o knihovnách a jejich službách obecně, zná nejbližší knihovny; – používá klíčová slova při vyhledávání informačních pramenů; – dovede se orientovat v obsahu knižní publikace i dílčího textu, rozumí obsahu celku i jeho částem; – je schopen pořídit si z textu výtah, výpisky, dělá si poznámky z přednášek; – zaznamenává bibliografické údaje; – dovede se vyhledat informace z různých zdrojů a posoudit jejich věrohodnost; – rozliší objektivní informace od neobjektivní reklamy a manipulace;	**3. Práce s textem a získávání informací** – knihovny a jejich služby, síť knihoven a jejich využití; – orientace v textu, poznámky, odkazy; – techniky čtení (rychlé čtení, studijní a analytické čtení) a zpracování údajů z textu, výtah, výpisky; – vyhledávání na internetu; – kritické vyhodnocení získaných údajů; – analýza textu z hlediska slovní zásoby, větné struktury, kompozice a stylu; – práce s různými příručkami pro školu i veřejnost.
2. ročník	
– rozliší spisovný jazyk od jeho nespisovných podob; – ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní situaci a účelu textu; – řídí se pravidly správné výslovnosti; – v psaném projevu respektuje pravopis, dovede pracovat s normativními příručkami; – používá adekvátní slovní zásobu včetně terminologie svého oboru; – umí najít český ekvivalent k běžným přejatým slovům; – v písemném i mluveném projevu užívá správně poznatky z tvarosloví i skladby; – uplatňuje znalosti skladby při logickém vyjadřování, odhaluje a odstraňuje chybné tvary či chybné větné konstrukce; – orientuje se ve výstavbě textu;	**1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností (prolíná se všemi ročníky)** – spisovné a nespisovné podoby českého jazyka – rozlišování podle typických znaků (nácvik a prohloubení); – ortografie a ortoepie, jejich principy a praktické zvládnutí – vybrané kapitoly; – slovní zásoba a její členění (opakování), zvláštní skupiny slov; – obohacování slovní zásoby tvořením; – tvarosloví – definice slovních druhů a jejich tvary se zaměřením na pravopisnou normu; – skladba – druhy vět dle členitosti, věta jednoduchá, větné členy; – stavba a tvorba komunikátu.
– vystihne charakteristické znaky různých druhů textu, – rozpozná funkční styl a základní slohové útvary, – posoudí a opraví kompozici projevu, jeho slovní zásobu a skladbu, – vyjadřuje se věcně správně,	**2. Komunikační a slohová výchova** – slovní jednotky z hlediska stylového zabarvení (neutralita a slohová příznakovost) – prohlubování učiva; – funkční styl publicistický; – vybrané slohové útvary jednotlivých funkčních stylů (charakteristika,

srozumitelně a souvisle, – umí klást otázky a formulovat odpovědi, – vhodně se prezentuje a umí obhajovat svá stanoviska, – umí pochválit, polemizovat i objektivně kritizovat;	životopis, popis subjektivně zabarvený, popis pracovního postupu, publicistické útvary (reportáž, fejeton, reklama apod).; – grafická a formální úprava textů a jejich význam pro příjemce.
– má přehled o tisku se zaměřením na své zájmy i svou profesi; – používá klíčová slova při vyhledávání informačních pramenů; – dovede se orientovat v obsahu knižní publikace i dílčího textu, rozumí obsahu celku i jeho částem; – je schopen pořídit si z textu výtah, výpisky, dělá si poznámky z přednášek; – zaznamenává bibliografické údaje; – dovede se vyhledat informace z různých zdrojů a posoudit jejich věrohodnost; – rozliší objektivní informace od neobjektivní reklamy a manipulace;	**3. Práce s textem a získávání informací** – noviny, časopisy a periodika jako zdroj informací; – orientace v textu, poznámky, odkazy; – techniky čtení (rychlé čtení, studijní a analytické čtení) a zpracování údajů z textu, výtah, výpisky; – vyhledávání na internetu; – kritické vyhodnocení získaných údajů; – analýza textu z hlediska slovní zásoby, větné struktury, kompozice a stylu; – práce s různými příručkami pro školu i veřejnost.
3. ročník	
– rozliší spisovný jazyk od jeho nespisovných podob; – ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní situaci a účelu textu; – řídí se pravidly správné výslovnosti; – v psaném projevu respektuje pravopis, dovede pracovat s normativními příručkami; – používá adekvátní slovní zásobu včetně terminologie svého oboru; – umí najít český ekvivalent k běžným přejatým slovům; – v písemném i mluveném projevu užívá správně poznatky z tvarosloví i skladby; – pozná a umí odstranit chybné tvary či chybné větné konstrukce; – orientuje se ve výstavbě textu;	**1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností (prolíná se všemi ročníky)** – spisovné a nespisovné podoby českého jazyka – rozlišování podle typických znaků (nácvik a prohloubení); – ortografie a ortoepie, jejich principy a praktické zvládnutí – vybrané kapitoly; – slovní zásoba a její členění z hlediska dobového a slohového zabarvení; – obohacování slovní zásoby přejímáním a dalšími způsoby; – tvarosloví – prohlubování a upevňování poznatků, náročnější jevy morfologie; – skladba – souvětí a jeho výstavba; – stavba a tvorba komunikátu.
– vystihne charakteristické znaky různých druhů textu; – rozpozná funkční styl a základní	**2. Komunikační a slohová výchova** – slovní jednotky z hlediska stylového zabarvení (neutralita a slohová

slohové útvary; – posoudí a opraví kompozici projevu, jeho slovní zásobu a skladbu; – odborně se vyjadřuje o jevech svého oboru, zvládá základní útvary odborného stylu se zřetelem ke své profesi; – vyjadřuje se věcně správně, srozumitelně a souvisle; – umí klást otázky a formulovat odpovědi; – vhodně se prezentuje a umí obhajovat svá stanoviska; – umí pochválit, polemizovat i objektivně kritizovat;	příznakovost) – prohlubování učiva; – funkční styly administrativní a odborný; – vybrané slohové útvary jednotlivých funkčních stylů (dopisy osobní a úřední – srovnání, žádost a životopis, pracovní hodnocení, diskuse, zápis z porady a další útvary administrativního stylu, odborný popis, návod, výklad, referát); – texty literatury faktu a umělecké literatury a jejich srovnání po stránce formy i obsahu; – grafická a formální úprava textů a jejich význam pro příjemce.
– používá klíčová slova při vyhledávání informačních pramenů; – dovede se orientovat v obsahu knižní publikace i dílčího textu, rozumí obsahu celku i jeho částem; – je schopen pořídit si z textu výtah, výpisky, dělá si poznámky z přednášek; – zaznamenává bibliografické údaje; – dovede se vyhledat informace z různých zdrojů a posoudit jejich věrohodnost; – rozliší objektivní informace od neobjektivní reklamy a manipulace;	**3. Práce s textem a získávání informací** – orientace v textu, poznámky, odkazy; – techniky čtení (rychlé čtení, studijní a analytické čtení) a zpracování údajů z textu, výtah, výpisky; – vyhledávání na internetu; – kritické vyhodnocení získaných údajů; – analýza textu z hlediska slovní zásoby, větné struktury, kompozice a stylu; – práce s různými příručkami pro školu i veřejnost.
4. ročník	
– ve vlastním projevu volí prostředky adekvátní situaci a účelu textu; – řídí se pravidly správné výslovnosti; – v psaném projevu respektuje pravopis, dovede pracovat s normativními příručkami; – používá adekvátní slovní zásobu včetně terminologie svého oboru; – umí najít český ekvivalent k běžným přejatým slovům; – v písemném i mluveném projevu užívá správně poznatky z tvarosloví i skladby; – pozná a umí odstranit chybné tvary či chybné větné konstrukce;	**1. Zdokonalování jazykových vědomostí a dovedností (prolíná se všemi ročníky)** – ortografie a ortoepie, jejich principy a praktické zvládnutí – vybrané kapitoly; – obecný výklad o jazyce, jazyk a komunikace verbální i neverbální; – tvarosloví – prohlubování a upevňování poznatků; – skladba – prohlubování a upevňování poznatků, interpunkce – shrnutí; – stavba a tvorba komunikátu.

– orientuje se ve výstavbě textu;	
– vystihne charakteristické znaky různých druhů textu; – rozpozná funkční styl a základní slohové útvary; – posoudí a opraví kompozici projevu, jeho slovní zásobu a skladbu; – vyjadřuje se věcně správně, srozumitelně a souvisle; – je s to přednést krátký projev; – umí klást otázky a formulovat odpovědi; – vhodně se prezentuje a umí obhajovat svá stanoviska; – umí pochválit, polemizovat i objektivně kritizovat;	**2. Komunikační a slohová výchova** – slovní jednotky z hlediska stylového zabarvení (neutralita a slohová příznakovost) – prohlubování učiva; – funkční styl umělecký (shrnutí); – vybrané slohové útvary jednotlivých funkčních stylů (úvaha, diskusní příspěvek, krátká mluvená vystoupení, proslov, přednáška); – komunikační situace a komunikační strategie, verbální a neverbální komunikace; – základy rétoriky, druhy řečnických projevů; – texty literatury faktu a umělecké literatury a jejich srovnání po stránce formy i obsahu; – grafická a formální úprava textů a jejich význam pro příjemce.
– používá klíčová slova při vyhledávání informačních pramenů; – dovede se orientovat v obsahu knižní publikace i dílčího textu, rozumí obsahu celku i jeho částem; – je schopen pořídit si z textu výtah, výpisky, dělá si poznámky z přednášek; – zaznamenává bibliografické údaje; – dovede se vyhledat informace z různých zdrojů a posoudit jejich věrohodnost; – rozliší objektivní informace od neobjektivní reklamy a manipulace.	**3. Práce s textem a získávání informací** – orientace v textu, poznámky, odkazy; – techniky čtení (rychlé čtení, studijní a analytické čtení) a zpracování údajů z textu, výtah, výpisky; – vyhledávání na internetu; – kritické vyhodnocení získaných údajů; – analýza textu z hlediska slovní zásoby, větné struktury, kompozice a stylu; – práce s různými příručkami pro školu i veřejnost.

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.2 Cvičení z českého jazyka

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	0	0	1	1
hodin celkem	0	0	0	28	28

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Cvičení z českého jazyka je pro žáky povinně volitelný předmět. Cílem je naučit žáky aplikovat znalosti a dovednosti získané v předmětu český jazyk a literatura.

Výuka jazyků je významnou součástí všeobecného vzdělávání žáků. Předmět rozšiřuje a prohlubuje jejich znalosti a dovednosti získané na základní škole a v nižších ročnících školy střední.

Primárně připravuje žáky k maturitní zkoušce, případně ke zkouškám přijímacím.

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět cvičení z českého jazyka realizuje obsah vzdělávacího oboru Estetická výchova. Jedná se o povinný předmět pro žáky 4. ročníku maturitního oboru Sociální činnost (hodinová dotace 1 hodina týdně).

Zahrnuje témata - Textologie, Rétorika.
Ve všech složkách předmětu se žák učí pracovat s odbornými i uměleckými texty, poznává bohatství mateřského jazyka a předmět se stává i prostředkem esteticko-výchovného působení.
V jazykové a komunikační výchově žáci získávají schopnost vyjadřovat se spisovným jazykem správně, výstižně, slohově vhodně a pohotově v ústních projevech. Do vzdělávacího obsahu předmětu jsou začleněny okruhy následujících průřezových témat:
Osobnostní a sociální výchova (okruh Sociální komunikace), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (okruh Žijeme v Evropě), Multikulturní výchova (okruh Základní problémy sociokulturních rozdílů), Mediální výchova (okruh Účinky mediální produkce a vliv médií).

Strategie výuky

Výuka má být orientována tak, aby žáci dovedli využívat získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě, aby se tedy rozvíjely jejich komunikativní a sociální kompetence. Je potřebné také využívat didaktickou techniku - v oblasti komunikativní dobře poslouží k rozboru nedostatků ve vyjadřování žáků. K předávání informací a k procvičování učiva poslouží dataprojektor, audio a videozáznamy mohou žáky pozitivně motivovat při výuce literárních témat.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Základem hodnocení je průběžné ústní zkoušení, při kterém je kladen důraz na souvislost projevu a jeho věcnou správnost. Písemné práce či testy jsou zařazeny zpravidla po odučení tematického celku. Při klasifikaci se vychází nejen z výsledků písemného a ústního zkoušení, ale i celkového přístupu žáka k vyučovacímu procesu a plnění studijních povinností. Žák by měl být

schopen sebehodnocení a srovnání s ostatními žáky. K probíraným tématům si žáci připravují referáty.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Klíčové kompetence

Kompetence k řešení problémů – žák by měl samostatně řešit problémy a spolupracovat se svými spolužáky.

Komunikativní kompetence – žák je veden k tomu, aby se vyjadřoval přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentoval, aby formuloval své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, aby zpracovával administrativní písemnosti, pracovní dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata, aby dodržoval jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii.

Občanské kompetence a kulturní povědomí – žák je veden k tomu, aby zaznamenával písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí, aby se vyjadřoval a vystupoval v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Digitální kompetence – žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je nejen při školní práci; získává, posuzuje a sděluje data v různých formátech, k tomu volí efektivní postupy a strategie; vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií, zvažuje rizika a přínosy; při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná v souladu s platnou legislativou a klade důraz na etické chování, jedná s respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žák je veden k tomu, aby:

- dokázal se orientovat v masových médiích, využíval je, ale také kriticky hodnotil, učil být se odolný vůči myšlenkové a názorové manipulaci,
- uměl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých a kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- byl ochoten angažovat se nejen ve vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech,
- vážil si materiálních a duchovních hodnot a snažil se je chránit a zachovat pro budoucí generace,
- byl tolerantní a respektoval tradice a společenské zvyklosti daného sociokulturního prostředí,
- aktivně vystupovat proti projevům rasové nesnášenlivosti a xenofobie.

Člověk a životní prostředí

Žák je veden k tomu, aby:

- poznával svět a učil se mu rozumět,
- chápal význam strategie udržitelného rozvoje světa a seznamoval se s jejím zajišťováním v zemích dané jazykové oblasti,
- chápal a respektoval nutnost ekologického chování v souvislosti s lidským zdravím.

Člověk a svět práce

Žák je veden:

- k zodpovědnosti za vlastní život, k pochopení významu celoživotního vzdělávání,
- ke schopnosti orientovat se ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu, země,

- ke schopnosti vyhledávat a hodnotit informace o profesní kariéře, orientovat se v těchto informacích, uspět při jednání s potencionálními zaměstnavateli, orientovat se ve službách zaměstnanosti.

Člověk a digitální svět

Žák je veden k tomu, aby:

- porozuměl principům, na kterých pracují digitální technologie;
- rozvíjí informatické myšlení k získávání informací, k jejich sdílení, prezentaci;
- dodržoval bezpečné chování v digitálním prostředí.

Mezipředmětové vztahy

- Český jazyk
- Dějepis
- Občanská nauka
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
4. ročník	
Žák: – charakterizuje vybrané ukázky neuměleckého textu; – v ukázkách dokáže určit funkční styl; – dokáže určit cíle textu; – interpretuje základní myšlenky textu a kriticky je zhodnotí; – charakterizuje slovní zásobu textu, zaměřuje se na typické slovní obraty charakteristické pro daný typ stylu; – vhodně využívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary; – vhodně využívá slovotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny; – dodržuje zásady kodifikace a jazykovou normu; – charakterizuje vybraná díla a autory; – zasadí díla do kontextu doby; – v ukázkách určí typ kompozice; – popíše vztah mezi prostředím a literárními postavami; – uplatňuje znalosti o literárních žánrech a literárněvědných termínech; – interpretuje vybrané ukázky nebo vybraná díla, některá přečte a interpretuje; – využívá verbálních i neverbálních prostředků; – zná principy jazykové etikety a dodržuje je.	**1. Charakteristika neuměleckého textu** **2. Charakteristika uměleckého textu**

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.3 Anglický jazyk

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	3	3	3	4	0
hodin celkem	102	102	102	112	418

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíle předmětu

Cílem výuky cizích jazyků ve čtyřletém odborném studiu je vytvořit u žáků předpoklady pro interkulturní komunikaci v rámci Evropy i světa, naučit je užívat jazyk k chápání a objevování skutečností. Cílem výuky je další rozvoj komunikativní kompetence, ústní i písemné, rozšíření celkového kulturního obzoru a rozvoj intelektuální, etické, emocionální a estetické složky osobnosti žáků.
Žák se naučí pracovat se slovníkem, odbornými jazykovými publikacemi, vytvoří souvislý text na dané téma a dokáže vyhledat potřebné informace. Je schopen zpracovat anglický text a komunikovat v běžných situacích: požádá o pomoc, představí se, zeptá se na cestu, omluví se, domluví se v restauraci, na hraničním přechodu, na čerpací stanici, celnici apod. Žák získává informace o světě také prostřednictvím digitálních technologií.
Během celého studia získá slovní zásobu v rozsahu cca 2300 slov včetně odborné terminologie. Vzdělání směřuje k získání jazykových kompetencí na úrovni B1 dle SERRJ.

Charakteristika učiva

Rozvíjení dovedností konverzace tvoří hlavní složku obsahu výuky cizího jazyka. U žáka se prohlubuje užívání složitějších mluvnických struktur a jevů, obohacuje se slovní zásoba včetně slovních spojení a frazeologie, zkvalitňuje se výslovnost. Žák naváže na znalosti a dovednosti získané na základní škole (základy gramatiky, konverzační témata, např. rodina, seznamování, popis cesty, volný čas, telefonování, sport, kultura). Bude schopen využívat rozšiřujících se poznatků z reálií zemí příslušných anglické jazykové oblasti včetně osvojení významných a typických sociálních konvencí.

Strategie výuky

Celkové pojetí výuky anglického jazyka je určováno vztahem využití poznatků v komunikaci, tj. kognitivně – komunikativní. Při přípravě a vedení hodin je nutné vycházet ze základu přiměřeného znalostem, dovednostem, věku a potřebám žáků, využívat zkušenosti žáků z mateřského jazyka. Učitel musí zejména:

- uvážlivě a vyváženě volit metody rozvíjející jak slovní zásobu, tak gramatické struktury, aby tyto byly ve vzájemně vyváženém poměru a obdobně rozvíjet dovednosti na nich stavěné;
- používat aktivizující metody, zařazovat do výuky jazykové dramatické prvky, hraní rolí, hry, činnosti s různým didaktickým materiálem, spolupráci ve dvojicích, ve skupinách, rozhovory, samostatnou práci a samostatná vystoupení žáků;
- prioritně zařazovat nácvik poslechu s porozuměním, vyváženě rozlišovat produktivní a receptivní dovednosti;

- poskytovat zpětnou vazbu různými způsoby a podporovat sebedůvěru, samostatnost, iniciativu, komunikativnost a spolupráci žáků, rozvíjet schopnost sebehodnocení;
- neomezovat se pouze na práci s učebnicí, ale využívat autentické textové materiály a jiné pomůcky hlavně pro získání odborné slovní zásoby (např. odborné časopisy, noviny apod.);
- podle možností využívat multimediální výukové a studijní programy a využívat internet jako zdroje informací k plnění cílů výuky;
- zohledňovat žáky se specifickými poruchami učení;
- výsledky učení kontrolovat průběžně, ústně i písemně. Výuka bude probíhat v jazykové učebně, kde máme k dispozici dostatek cizojazyčných materiálů.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Výsledkem klasifikace je hodnocení teoretických znalostí žáků, ale i hodnocení praktických úkolů (různá cvičení, samostatné práce, souhrnné práce, projekty, testy) a přihlédnutí k aktivitě v hodinách a zapojení do školních a mimoškolních soutěží v anglickém jazyce.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Kompetence k učení

- Uplatňuje různé způsoby práce s textem, umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; je čtenářsky gramotný.
- Dokáže s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov), a je schopný pořizovat si poznámky.
- Dokáže využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně svých zkušeností i zkušeností jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

- Zvládne volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušenosti a vědomosti nabyté dříve.
- Spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

- Umí se vyjadřovat přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat.
- Dokáže formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně.
- Zvládne se účastnit aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje.
- Dokáže zpracovat souvislé texty na běžná i odborná témata.
- Dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii.
- Dokáže zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí
  (přednášek, diskusí, porad apod.).
- Vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování.
- Chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

- Dokáže pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností.
- Je schopný přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám
- Dokáže vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Digitální kompetence
- Využívá při výuce i studiu digitální zařízení, aplikace i nástroje umělé inteligence.
- Získává, posuzuje a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech.
- Vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.
- Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti
- Naučí se pomocí získaných znalostí v anglickém jazyce navazovat vstřícné mezilidské vztahy a předcházet konfliktním situacím.
- Formuluje své myšlenky, postoje a názory (plány do budoucna, seberealizace).

Člověk a životní prostředí
- Obsáhne v odborné terminologii problematiku ochrany životního prostředí. Zná a respektuje zdravý životní styl.

Člověk a svět práce
- Zvládne sestavování životopisu, odpovědi na inzerát, přijímací pohovory a výběrová řízení.

Člověk a digitální svět
- Využívá digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů.
- Získává informace z různých zdrojů, sdílí je a předává a prezentuje je vhodným způsobem.
- Využívá digitální nástroje (online zdroje, online učebnice) k vlastnímu vzdělávání.

Mezipředmětové vztahy

- Český jazyk
- Občanská nauka
- Právo
- Základy přírodních věd
- Ekonomika
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – umí použít základní slovesa v anglické větě; – umí používat správně anglický pořádek slov ve větě; – zná tvorbu otázek, stažených tvarů základních sloves – používá číslovky; – umí použít základní slovesné časy v oznamovací, tázací větě i záporu – umí užívat množné číslo pravidelných i nepravidelných podstatných jmen; – rozlišuje a umí používat členy určité a neurčité; – umí použít základní slovesa v anglické větě; – umí stupňovat a intenzifikovat přídavná jména;	**1. Gramatika** – osobní a přivlastňovací zájmena-sloveso be, have, have got – přítomný čas prostý a průběhový – tvoření otázky a záporu – neurčitý a určitý člen – počitatelnost-základní číslovky – časové předložky – minulý prostý a průběhový čas, used to – nepravidelná slovesa – neurčitá zájmena – vztažné věty – vyjadřování budoucnosti pomocí přítomného času – předpřítomný čas a použití since, for, just, yet, already, ever, never – přídavná jména a jejich stupňování – so, such, too, enough – vazba slovesa s infinitivem nebo gerundiem
– dokáže odvodit jednotlivé slovní druhy i antonyma a synonyma; – z kontextu a způsobu tvoření odvodí význam jednoduchých neznámých slov; – umí vyjádřit základní časové údaje;	**2. Lexikologie** – použití příslovcí ve větě – vyjadřování času – odvozování slovní zásoby – kolokace-jednoduchá frázová slovesa – synonyma, antonyma – všeobecná slovní zásoba – přídavná jména končící – ing / ed
– umí přečíst slova dle anglické výslovnosti, správně vyhláskuje své jméno a příjmení; – správně vyslovuje jednotlivé souhlásky i samohlásky; – dbá na slovní i větný přízvuk;	**3. Fonetika a fonologie** – slovní a větný přízvuk, intonace – vázání slov – fonetická transkripce – výslovnost souhlásek a samohlásek
– dokáže se písemně i ústně omluvit, požádat o něco – pozdraví a rozloučí se; – umí vyjádřit základní jednoduché obraty v sociálním kontaktu; – napíše jednoduchý slohový útvar na dané téma; – porozumí školním a pracovním pokynům; – dovede porozumět projevům rodilých mluvčích pronášených ve standardním hovorovém tempu	4. **Komunikační funkce řečové dovednosti** – základní komunikační dovednosti vedení a udržování konverzace, základní komunikační obraty – psaní jednoduchých slohových útvarů formální a neformální dopis – vyprávění – charakteristika – popis obrázků, podání zpětné vazby – porozumění poslechu – jednoduchý překlad

– pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem; – přeloží text a používá slovníky (i elektronické); – čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu;	– zahájení a ukončení hovoru, vyjádření prosby, žádosti o informace, omluvy, pozvání, odmítnutí – vyjednávání – diskuse – poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů – jednoduchý překlad – čtení a práce s textem
– zapojuje se do komunikace o svém dnu ve škole a o školních, i některých mimoškolních aktivitách; – konverzuje o denním režimu a některých činnostech, které lidi vykonávají v rámci svého povolání; – popisuje osoby, koníčky a zájmy; – dokáže jednoduše pohovořit o minulých událostech; – vyjádří své plány do budoucnosti; – používá jednoduché obraty k daným tématům; – používá specifickou slovní zásobu k danému tématu; – vypráví jednoduché příběhy, zážitky;	**5. Tematické okruhy** – já a moje rodina, fáze života – můj denní program, každodenní život – zájmy a záliby – mezilidské vztahy – společnost – zdraví a nemoci, části těla – Masmédia – odborná terminologie
2. ročník	
– umí stupňovat a intenzifikovat přídavná jména; – používá like ve více významech; – rozpozná rozdíl mezi minulým a předpřítomným časem a vhodně je použije; – umí použít základní modální slovesa v oznamovací větě, otázce i záporu; – používá časové a podmínkové věty; – chápe rozdíl mezi činným a trpným rodem a používá jej v různých časech; – umí vyjádřit podmiňovací způsob a sestavit podmínková souvětí; – sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené;	**1. Gramatika** – vyjadřování jako pomocí like – modální slovesa must, have to, should – Vyjadřování budoucího času pomocí will, be going to a přítomného času průběhového – časové a podmínkové věty – typ 0, 1, 2 – trpný rod, have something done – sloveso might, may – slovesné vazby – gerundium, infinitiv – nepřímá řeč – nepřímé otázky
– vhodně používá jazykové prostředky; – umí odvozovat jednotlivé slovní druhy; – zná základní frázová slovesa; – rozpozná a umí vyjádřit rozdíl mezi so a such;	**2. Lexikologie** – předložkové vazby – slovní derivace – kolokace – složená přídavná jména – tvoření podstatných jmen pomocí přípon – frázová slovesa

– vyjádří strach, lítost, obavu, překvapení; – dokáže vést jednoduchou konverzaci a reagovat na promluvu partnera; – dokáže jednoduše diskutovat nad daným problémem; – povypráví o dané události; – dokáže sestavit jednoduché slohové útvary; – čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu;	**3. Komunikační funkce a řečové dovednosti** – vedení společenské komunikace – zdvořilostní obraty – vyprávění, diskuse, vyjádření emocí – získávání a předávání informací – sjednání schůzky, objednávka služby, vyřízení vzkazu apod. – formální a neformální slohové útvary (esej, motivační dopis, vypravování, zpráva, e-mail) – popis a porovnávání fotek, rozdíly a podobnosti – čtení a práce s textem – poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů
– používá základní i specifickou slovní zásobu na dané téma; – tvoří složitější věty v základních časech; – rozumí i drobnějším rozdílům mezi jednotlivými gramatickými časy a správně je použije; – chápe rozdíly mezi gramatickými strukturami v ČJ a AJ;	**4. Tematické okruhy** – životní prostředí – geografické prvky – počasí – práce a povolání – osobnost a vlastnosti – přátelství, vztahy – pocity – knihy a čtení, žánry – technika a počítače, internet – odborná terminologie
3. ročník	
– tvoří složitější věty v základních časech; – rozumí i drobnějším rozdílům mezi jednotlivými gramatickými časy a správně je použije; – chápe rozdíly mezi gramatickými strukturami v ČJ a AJ;	**1. Gramatika** – opakování – prohloubení poznatků o gramatických jevech – přítomný čas prostý a průběhový – minulý čas prostý a průběhový – budoucí čas – předpřítomný čas – modální slovesa – podmínkové věty – vazba there is / there are
– dokáže odvozovat složitější tvary slovních druhů; – používá pokročilejší slovní zásobu obecnou i specifickou; – v textu pomocí kontextu odvodí význam slov; – správně používá předložky v daném kontextu; – je obeznámen s pokročilejšími frázovými slovesy a rozpozná jejich význam;	**2. Lexikologie** – tematická slovní zásoba, všeobecná slovní zásoba – slovní derivace, kolokace – příslovce ve vyprávění – frázová slovesa – předložkové vazby – synonyma, antonyma – spojky časové, místní – prohloubení

– vede pokročilejší konverzaci na dané téma; – dokáže zahájit, vést, udržet a ukončit konverzaci; – rozpozná a umí vhodně použít obraty formální a neformální AJ; – vyjadřuje svůj názor, emoce; – čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu;	**3. Komunikační funkce a řečové dovednosti** – Komunikační funkce – vedení složitější konverzace – pokročilejší obraty každodenní AJ – žádost, nabídka, přání – vyjádření emocí, vyjadřování názoru – opakování a prohlubování učiva o slohových útvarech – formální a neformální slohové útvary – čtení a práce s textem včetně odborného – poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů
– vyjadřuje podrobněji ústně i písemně o daných tématech za použití pokročilejší slovní zásoby; – vyhledá, zpracuje a prezentuje informace týkající se odborné problematiky, reaguje na jednoduché dotazy;	**4. Tematické okruhy** – já a moje osobnost-rodina, přátelství, společenské vztahy – volnočasové aktivity – bydlení, moje město, můj domov – škola, vzdělávání – práce, zaměstnání – jídlo, nápoje, zdravý životní styl – nakupování, služby – odborná terminologie
4. ročník	
– tvoří složitější věty v základních časech; – rozumí i drobnějším rozdílům mezi gramatickými strukturami a časy; – dokáže odvozovat složitější tvary slovních druhů;	**1. Gramatika** – opakování a prohlubování učiva, příprava maturitě – use of English – shrnutí gramatických pravidel
– používá pokročilejší slovní zásobu obecnou i specifickou; – v textu pomocí kontextu odvodí význam slov; – správně používá předložky v daném kontextu; – je obeznámen s pokročilejšími frázovými slovesy a rozpozná jejich význam;	**2. Lexikologie** – opakování a prohlubování obecné i tematické slovní zásoby – synonyma, antonyma – předložkové vazby – frázová slovesa – odvozování slovní zásoby
– vede pokročilejší konverzaci na dané téma; – dokáže zahájit, vést, udržet a ukončit konverzaci; – rozpozná a umí vhodně použít obraty formální a neformální AJ; – vyjadřuje svůj názor, emoce; – dovede porozumět projevům rodilých mluvčích pronášených ve standardním hovorovém tempu – nalezne v promluvě hlavní a vedlejší	**3. Komunikační funkce a řečové dovednosti** – návrh, nabídka, žádost – vyjadřování názoru – vyjadřování emocí – diskuse na dané téma – porovnání – výhody a nevýhody – popis a porovnání obrázku – formální a neformální slohové útvary – čtení a práce s textem včetně odborného

myšlenky a důležité informace; – rozpozná význam obecných sdělení a hlášení; – zaznamená vzkazy volajících;	– poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů
– pohovoří podrobněji o daných tématech za použití pokročilejší slovní zásoby; – vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům z oblasti odborného zaměření studia; – Prokazuje faktické znalosti o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech anglicky-mluvících zemí a porovnává je s reáliemi České republiky.	**4. Tematické okruhy** – cestování a turismus – kultura a volnočasové aktivity – sporty – zdraví a nemoci, péče o tělo, zdravý životní styl – příroda a životní prostředí – věda a technika – masmédia – zábava – Česká republika – Anglicky mluvící země – Velká Británie, USA – odborná terminologie
	5. Nácvik a trénink didaktických testů

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.4Německý jazyk

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	3	3	3	4	13
hodin celkem	102	102	102	112	418

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Předmět vede žáky k tomu, aby se dokázali dorozumět v situacích každodenního osobního a pracovního života s příslušníky jiných národů. Rozvíjí a zdokonaluje praktické řečové dovednosti německého jazyka, které žáci získali na základní škole. Znalost cizího jazyka usnadňuje žákům přístup k informačním zdrojům a obohacuje jejich znalosti o světě. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, rozvíjí jejich komunikativní kompetence a schopnost učit se po celý život. Učí je vnímavosti k jiným kulturám a umožňuje jim srovnávat životní podmínky u nás a u jiných národů. Tím pomáhá formovat svobodné a demokratické postoje žáků.

Vzdělání v německém jazyce na naší škole směřuje k osvojení kvalitní úrovně jazykových znalostí a komunikativních dovedností, která odpovídá stupnici B1 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky. Rozsah produktivní slovní zásoby činí přibližně 570 lexikálních jednotek za rok, z toho obecně odborná a odborná terminologie tvoří minimálně 20%.

Charakteristika učiva

Žák si v tomto předmětu systematicky rozvíjí, rozšiřuje a prohlubuje znalosti, dovednosti a návyky, v návaznosti na učivo základní školy tak, aby byl předně schopen užívat cizí jazyk ke komunikaci. Žáci se učí základní gramatické struktury- tvarosloví a stavbu německé věty (slovosled). Nedílnou součástí výuky německého jazyka je také práce se slovní zásobou i odbornou, neboť jsme odborná škola. Zabýváme se tvořením slovní zásoby, výslovností jednotlivých slov, ale také intonací celých vět, učíme se psát a poznávat základní pravidla německého pravopisu. Žák se pomocí těchto jazykových prostředků a na základě různých tematických okruhů (já a moje rodina, osobní vztahy a komunikace, domov, ubytování a bydlení, volný čas a společenské aktivity, prázdniny, město a region atd.), různých komunikačních situací (získávání a poskytování informací v oblasti osobní, veřejné, vzdělávací a pracovní) a různých obratů k zahájení a ukončení komunikace (pozdrav, prosba, žádost, omluva, apod.) naučí základním řečovým dovednostem receptivním (poslech s porozuměním a čtení s porozuměním), produktivním (ústní projev- mluvení, hlasité čtení, písemný projev – vyplnění formuláře, dotazníku, sdělení, dopis, charakteristika, apod.) a interaktivním (komunikace žák – žák, žák – učitel, apod.). Zároveň si rozšíří svoje znalosti o německy mluvících zemích.

Strategie výuky

Rozsah výuky činí 3 vyučovací hodiny týdně v 1., 2. a 3. ročníku a 4 vyučovací hodiny týdně ve 4. ročníku. Studium je ukončeno maturitní zkouškou z německého jazyka. Výuka německého jazyka probíhá v jazykových učebnách. Žáci jsou vždy děleni do menších skupin – dle zvoleného jazyka. Výuka bude orientována tak, aby žáci dovedli využívat získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě. Z toho důvodu jsou zařazovány různé situační komunikační hry, problémové úkoly, střídá se frontální vyučování s formou výuky skupinové a individuální. Vedle tradičních metod je také

využívána didaktická technika – v oblasti komunikační a slohové výuky dobře poslouží k analýze nedostatků ve vyjadřování žáků, audio a videozáznamy vztahující se zejména k tématům jsou pro žáky pozitivně motivující. Jazykové znalosti žáků budou v průběhu studia upevňovány a prohlubovány soustavou cvičení a opakováním gramatických jevů. Budou zadávány také kratší práce školní a domácí. Do čtvrtého ročníku je zařazeno i opakování učiva za účelem přípravy na maturitní zkoušku.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Důraz bude kladen na hloubku porozumění učivu, schopnost aplikovat poznatky v praxi, samostatně pracovat a tvořit. Využívá se kromě ústního zkoušení i různých testů, omezuje se pouze reprodukční pojetí. Hodnocení žáka se provádí v kombinaci známkování a slovního hodnocení. Důležité je i sebehodnocení žáka, kolektivní hodnocení a individuální přístup k žákovi. Důležitou součástí hodnocení je i další prezentace činnosti žáka – soutěže, výstavy, výsledky projektů, společenské akce. Zohledňováni budou žáci se specifickými poruchami učení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení – vzdělávání směřuje k tomu, aby žák byl schopen samostatně se věnovat učení a reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, znal možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání, byl motivován k celoživotnímu učení, překonával překážky a uplatňoval různé způsoby práce s textem.

Kompetence k řešení problémů – žák je veden k tomu, aby porozuměl zadání úkolu, uplatňovat při řešení problému různé metody myšlení, spolupracoval při řešení problémů s jinými lidmi.

Komunikativní kompetence – žák je veden k tomu, aby formuloval své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně, aktivně se účastnil diskuzí, formuloval a obhajoval své názory a postoje, respektoval názory druhých, zpracovával přiměřeně náročné texty na běžná i odborná témata.

Personální a sociální kompetence – žák by se měl efektivně učit, na základě zprostředkovaných zkušeností sebekriticky vyhodnocovat dosažené výsledky a pokrok, přijímat radu a kritiku, samostatně se dále vzdělávat, pracovat v týmu, nepodléhat předsudkům v přístupu k jiným lidem a kulturám.

Občanské kompetence a kulturní povědomí – žák by se měl seznamovat s různými aspekty každodenního života v německy mluvících zemích, s jejich kulturou, respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák je veden k tomu, aby měl odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, měl přehled o možnostech uplatnění na trhu práce.

Digitální kompetence – žák využívá při výuce i studiu digitální zařízení, aplikace i nástroje umělé inteligence. Získává, posuzuje a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech a vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků. Při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali čerpat informace z masových médií, tyto informace dokázali využívat, zhodnotit, vytvořili si svůj vlastní názor. Náplní výuky je také to, aby se žáci naučili být tolerantní a aby byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci.

Člověk a životní prostředí

V rámci výuky německého jazyka je tato problematika zpracována formou projektu. Žáci získávají potřebné informace např. z internetu. Během výuky se pracuje s texty, které jsou zaměřeny na tuto problematiku. Nejprve jsou žáci seznámeni s novou slovní zásobou, která je potřebná k tomu, aby žáci dokázali vyjádřit své myšlenky, názory a postoje k dané problematice. Projekt je zakončen závěrečným vyhodnocením získaných informací a prezentací v časopise.

Člověk a svět práce
Žáci jsou vedeni k tomu, aby se co nejlépe uplatnili na trhu práce. Ve výuce německého jazyka tato práce spočívá v tom, že se žáci učí psát např. strukturovaný životopis. Dozví se jak nejlépe napsat životopis a co nesmí zapomenout uvést. Učí se také psát různé žádosti, např. o zaměstnání. Vyzkouší si také např. rozhovor se zaměstnavatelem. Tento rozhovor spočívá v tom, že si žáci, kteří jsou rozděleni na zaměstnavatele a zaměstnance, vyzkouší tento přijímací rozhovor. Připraví si rozhovor, který později předvedou před celou třídou. Po předvedení následuje vždy vyhodnocení. Ostatní žáci se vyjádří k tomu, co se jim na daném rozhovoru líbilo, co sami by změnili a proč. Žáci se učí prezentovat své názory před třídou, s potlačením trémy tak, aby později byli připraveni na skutečný pohovor v zaměstnání.

Člověk a digitální svět
Žáci využívají digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě vlastních názorů. Získávají informace z různých zdrojů, sdílí je a předávají a prezentují vhodným způsobem. Využívají digitální nástroje /online zdroje, online učebnice/ k vlastnímu vzdělávání.

Mezipředmětové vztahy
- Odborné předměty
- Český jazyk
- Dějepis
- Informační technologie
- Občanská nauka
- Právo
- Ekonomika

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – správně osloví osoby; – sdělí své jméno, věk, odkud pochází, jak dlouho se učí NJ, rodinný stav, záliby, adresu, telefonní číslo, typ školy, zaměření – obor, kterému se věnuje; – podá základní informace o členech rodiny (jméno, věk, zaměstnání, popis, příbuzenské vztahy); – odpoví na pozdrav a rozloučí se; – jednoduše charakterizuje postavu (velký x malý, tlustý x štíhlý); – jednoduše charakterizuje vlastnosti (pilný x líný); – vhodně užije výrazy pro pozdrav; – umí poděkovat a vhodně reaguje na poděkování; – komunikuje s ostatními o své rodině;	**Konverzace** **Oslovení, seznámení** **Já a moje rodina** – seznamovací rozhovor a jednoduchá charakteristika (vzhled a vlastnosti), – pozdravy při setkání a loučení, v průběhu dne, – poděkování, prosba, omluva, – členové rodiny, – rodinné vztahy.
– umí užít členu určitého a neurčitého; – užívá správně osobní zájmena při vyjadřování podmětu ve větě; – vyčasuje a správně užije tvar pravidelných sloves; – vyčasuje a správně užije tvary sloves být a mít v ústním i písemném projevu; – prakticky užije větu oznamovací i tázací; – umí užít zápor nein a vytvořit zápornou větu; – umí přečíst slova, věty dle německé výslovnosti, správně vyhláskuje své jméno a příjmení; – zná základní číslovky a ví, jak se tvoří; – využije znalost číslovek při řešení početních úkonů; – napíše krátké sdělení o sobě i o členech rodiny;	**Gramatika** – užití členu v německém jazyce, – osobní zájmena v 1. a 4. pádě, – časování sloves v přítomném čase, – vykání, – časování slovesa sein (být) a haben (mít) v přítomném čase, – pořádek slov v oznamovací větě, v tázací větě, – silné skloňování podstatných jmen se členem určitým a neurčitým v jednotném a množném čísle, – zápor (nein, nicht, kein), – německá abeceda (rozdíly v německém a českém pravopise a výslovnosti), – přídavné jméno v přísudku, – základní číslovky, – základní početní úkony.
– podá základní informace o svých kamarádech (jméno, věk, jakou navštěvují školu, popis); – umí se zeptat na cestu ke kamarádovi, do školy; – zeptá se na rodiče, sourozence;	**Konverzace** **Na návštěvě u kamaráda** **Komunikace mezi lidmi** – návštěva kamaráda doma, – seznámení se s jeho rodinou, – rozhovory o průběhu dne,

– komunikuje s ostatními o bydlení; – umí se v rozhovoru zeptat na neznámou cestu;	– rozhovory o bydlení, – popis cesty domů, – základní informace k orientaci ve městě.
– dovede rozlišit předložky dle užití; – rozdělí předložky do jednotlivých skupin; – správně užívá předložky v daném kontextu; – umí správně vytvořit slovosled německé věty; – dokáže vyskloňovat tázací zájmena ve všech pádech; – umí vytvořit přivlastňovací zájmeno dle příslušnosti k osobnímu zájmenu; – užívá daná přivlastňovací zájmena ve větách; – dokáže vyskloňovat přivlastňovací zájmena; – zná pravidla časování nepravidelných sloves; – správně tvoří a užívá tvary sloves; – vytvoří rozkazovací způsob pro dané sloveso ve správném tvaru; – umí užít tvary rozkazovacího způsobu;	**Gramatika** – předložky se 3. pádem, předložky se 4. pádem a předložky se 3. a 4. pádem, – pořadí předmětů v německé větě, – nepřímý pořádek slov ve větě oznamovací, – skloňování tázacích zájmen wer (kdo) a was (co), – přivlastňovací zájmena- vyjadřování českého svůj, – časování nepravidelných sloves se změnou kmene, – rozkazovací způsob, určování času.
– vyjmenuje sled jídel během dne; – vyjmenuje pokrmy, k snídani, k obědu, k večeři – postihne rozdíl mezi ČR a Německem; – vyjmenuje místa, kde se může najíst; – sestaví jídelní lístek; – vyjmenuje typicky česká a německá jídla; – napíše vlastní recept, případně to, co on sám umí uvařit; – umí použít základní obraty v restauraci; – dokáže si objednat jídlo v restauraci; – sestaví rozhovor mezi hostem a číšníkem; – sehraje se spolužákem scénku – na téma návštěva v restauraci;	**Konverzace** **Stravování** (doma, ve školní jídelně, v restauraci): – jídlo, pití, stravování ve školní jídelně, v restauraci, zdravá výživa, – jídelní lístek - složení jídelního lístku, – základní obraty v restauraci, rozhovor – mezi hostem a číšníkem, výběr jídla, objednání, zaplacení, – formy zdravé výživy, přednosti.
– vyjmenuje slabá pravidelná podstatná jména; – zná pravidla tvoření a užití těchto podstatných jmen; – dokáže vytvořit množné číslo podstatných jmen;	**Gramatika** – slabé skloňování podstatných jmen, – množné číslo podstatných jmen, – vazba es gibt, – skloňování zájmen dieser (tento) a jeder (každý),

– užije tyto tvary podstatných jmen v konverzaci a ve větách; – dokáže vyskloňovat ukazovací zájmena; – vyjmenuje a vyčasuje způsobová slovesa; – zná jejich rozdíly užití v českém a v německém jazyce; – používá tato slovesa ve větách; – umí správně užít podstatná jména udávající množství, míru a hmotnost po číslovkách;	– způsobová slovesa a sloveso wissen (vědět), – označení míry, hmotnosti a množství po číslovkách, – neurčitý podmět „man“ a „es“.
– vyjmenuje své zájmy a zájmy rodinných příslušníků; – povypráví o společných aktivitách s přáteli a s rodinou; – komunikuje s ostatními o aktivitách na dovolené a o prázdninách; – popíše rozdíl mezi využitím volného času v pracovním týdnu a o víkendu; – srovnává s ostatními sportovní a kulturní vyžití v různých městech;	**Konverzace** **Volný čas** – zájmy, – kultura, – sport, – sdělovací prostředky, – internet, – zájmy rodinných příslušníků a kamarádů.
2. ročník	
– dokáže vyjmenovat možnosti bydlení; – diskutuje se spolužáky o svém domově; – nakreslí půdorys bytu, popisuje jej a přitom reaguje na dotazy ostatních; – umí pojmenovat nejdůležitější vybavení bytu a popsat ho (moderní, zastaralý); – vede s ostatními diskuzi, zda je lepší bydlet v bytě nebo domě;	**Konverzace** **Byt a jeho zařízení, bydlení** – byt, dům, – vybavení bytu, – velikost bytu, – popis jednotlivých pokojů, – práce v domácnosti.
– vyjmenuje odlučitelné a neodlučitelné předpony; – zná pravidla užití těchto odlučitelných a neodlučitelných předpon; – užívá tyto odlučitelné a neodlučitelné předpony ve větné skladbě; – dokáže vyčasovat zvratná slovesa; – zná pravidla pro správné užití předložek při stanovení časových údajů; – užívá těchto předložek při určení času (hodin), dnů v týdnu, ročních období, měsíců atd.; – rozdělí zeměpisné názvy – dle	**Gramatika** – slovesa s odlučitelnými a neodlučitelnými předponami, – zvratná slovesa a jejich časování, – časové údaje, – skloňování přídavných jmen bez členu, – skloňování přídavných jmen se členem určitým, – skloňování přídavných jmen se členem neurčitým, – zeměpisná jména, – řadové číslovky, datum.

světadílů, států, měst, řek, pohoří; – užívá tyto názvy při konverzačních tématech;	
– popíše části lidského těla; – vyjmenuje různá onemocnění; – pohovoří o dobrých a špatných návycích, denním režimu, prevenci; – dokáže vyjádřit, jak se cítí, co mu chybí; – čte s porozuměním text o zdravém stravování; – v rozhovoru předvede vyzvednutí léků v lékárně; – pohovoří o možnostech léčby, rekreace (doma, v nemocnici, v lázních, u moře); – dokáže popsat co je zdravý styl;	**Konverzace** **Zdraví, nemoci, návštěva u lékaře** – lidské tělo, popis lidského těla, zdraví, druhy nemocí, – zdravý styl života, co představuje, jak se uskutečňuje, návyky (stravování, pohyb, aktivní sport, stres, denní režim), – jak se udržet fit.
– zná pravidla stupňování přídavných jmen a příslovcí; – dokáže tyto tvary použít v konverzaci; – vyjmenuje druhy souvětí v německém jazyce; – zná pravidla slovosledu po spojkách; – rozlišuje přímý a nepřímý pořádek slov; – prakticky užívá tyto znalosti při větné skladbě; – umí pravidla préterita, jeho užití, tvoření; – prakticky užívá tento minulý čas ve slohových pracích a při vyprávění; – umí vyskloňovat zájmeno jemand (někdo); – prakticky užívá toto zájmeno ve větě; – umí užívat zápor v německém jazyce, zná pravidla tvoření a rozdíly v českém jazyce;	**Gramatika** – stupňování přídavných jmen v přísudku, – stupňování příslovcí, – souřadicí spojky, bezespojkové věty, – préteritum a jeho tvorba, – préteritum pravidelných, nepravidelných, pomocných a způsobových sloves, – zájmeno jemand (někdo), – zápor nichts (nic), niemand (nikdo), nie (nikdy).
– zeptá se na druh zboží, cenu, barvu, velikost, možnost vyzkoušení, placení; – popíše nákup v samoobsluze v ČR; – popíše nákupní zvyklosti ve své rodině; – vyjmenuje specializované obchody a zboží, které se zde prodává; – v rozhovoru předvede nakupování; – vyjmenuje služby, které uplatňuje ve svém životě;	**Konverzace** **Nákup, nakupování, služby.** – úvodní text o nákupech, kde lidé nakupují, co nakupují, základní konverzační obraty k nakupování, – obchody- rozdělení obchodů dle sortimentu nabízeného zboží, – služby.

3. ročník	
– hovoří o druzích sportu; – rozdělí tuto činnost na aktivní a pasivní; – vyjádří svůj osobní vztah ke sportu; – popíše hodinu tělesné výchovy ve škole (činnosti, které zde žáci provádějí); – dokáže, uvést pozitiva, ale i negativa profesního sportování; – pohovoří o sportovních událostech (zápas, mistrovství, OH);	**Konverzace** **Sport** – sportovní vyžití, tělesná výchova, ve škole, druhy sportu, aktivní – pasivní sport, sport v létě v zimě, já a můj vztah ke sportu, – sport a zdraví.
– ovládá pravidla slovosledu v německých větách vedlejších a dbá na správný slovosled při konverzaci; – zná nazpaměť nejpoužívanější vazby sloves, přídavných jmen a podstatných jmen; – tvoří zájmenná příslovce v otázce a v odpovědi; – zná příslovce, po kterých následuje v otázce zjišťovací přímý pořádek slov; – umí vytvořit otázku zjišťovací; – ovládá vztažná zájmena a je si vědom časté záměny za zájmena tázací;	**Gramatika** – slovosled ve vedlejší větě, – umí vyjmenovat spojky uvozující vedlejší věty, – skloňování vlastních osobních a místních jmen, – vazby sloves, podstatných jmen a přídavných jmen, – zájmenná příslovce, – zájmena vztažná.
– použije názvy dopravních prostředků pozemních, vodních, vzdušných a vyjádří jejich přednosti a zápory; – popíše, proč lidé cestují, kam cestují, čím cestují, rozdělí cestování v zimě a v létě; – popíše cestování vlakem (popis nádraží, nákup jízdenek); – vyjmenuje možnosti cestování Českou republikou; – pohovoří o pamětihodnostech významných měst; – popíše svou cestu, kterou zažil, případně to, co by chtěl navštívit a proč;	**Konverzace** **Cestování** – druhy dopravních prostředků, - tuzemská a zahraniční dovolená, – cestování s cestovní kanceláří, soukromě, – výhody a nevýhody určitého dopravního prostředku, – osobní postoje k cestování, vlastní zážitky a zkušenosti z cestování.
– zná pravidla skloňování neurčitých zájmen a jejich užití ve větě; – ví, jak se skloňují přídavná jména v jednotném i množném čísle po zájmenech a číslovkách; – zná podstatná a přídavná jména, – po kterých vždy následuje závislý	**Gramatika** – neurčitá zájmena – zájmena einer, keiner, meiner (nějaký, žádný, můj), – skloňování přídavných jmen po zájmenech a číslovkách, – infinitiv závislý na podstatném a přídavném jménu,

– infinitiv; – dovede vytvořit větu se závislým infinitivem na slovesu; – vyjmenuje předložky se 2. pádem; – prakticky užívá těchto předložek ve větách;	– infinitiv závislý na slovesu, – předložky se 2. pádem.
– popíše rodné město, kde žije, kolik obyvatel město má, jaké kulturní památky se v městě nacházejí; – pohovoří o kulturním životě (divadlo, kino, muzeum, výstavy); – orientace ve městě; – vyjádří svůj osobní vztah ke kultuře; – vyjádří se, jakou roli hraje kultura v jeho životě (popíše, co rád čte, uvede oblíbeného spisovatele, zda hraje či nehraje na hudební nástroj, jaký druh hudby poslouchá, uvede oblíbeného zpěváka či zpěvačku);	**Konverzace:** **Město. Kultura**. – kulturní život v našem městě, kultura v mém životě, – popis města, památek, které se v rodném městě nacházejí (muzea, galerie, kostely, výstavy, ale také školy, hrady, zámky atd.), – popis osobních kulturních zájmů, četba, divadlo, hudba, hraní na hudební nástroj.
– umí vytvořit tvar perfekta; – zná zvláštnosti při tvoření perfekta; – dokáže prakticky užívat těchto tvarů ve větách a konverzaci; – ovládá tvary nepravidelných sloves; – užívá tvarů man a es ve větě; – zná rozdíly mezi německou a českou větnou skladbou (mezi nevyjádřeným podmětem); – zná pravidla užití allein a selbstve větě;	**Gramatika** – perfektum, – minulý čas pravidelných sloves, – minulý čas nepravidelných sloves, – minulý čas smíšených sloves, – man, es, – allein, selbst.
– umí vyjmenovat části oděvu, pojmenuje také módní doplňky; – navzájem komunikuje se spolužákem o jeho vkusu a zájmu o módu; – zeptá se ostatních na oblíbený obchod, kde nakupují; – umí vystihnout rozdíl mezi nákupem v obchodním domě a na tržišti; – hovoří o využívání služeb;	**Konverzace** **Móda** **Obchody** **Služby** – co je to móda, – co si nejraději oblékáme, – značkové oblečení a oblečení ze sekondhand, – kde se nejlépe nakupuje, – co si oblékáme do školy a co do divadla, – co si oblékáme v zimě a co v létě, – služby,

– správně užívá souřadicí spojky a dbá na slovosled v souvětí; – dokáže v konverzaci tyto spojky použít; – zná případy vynechávání členu před podstatným jménem; – správně používá člen určitý a neurčitý; – umí vytvořit tvar konjunktivu préterita i opisný tvar s „würde“ a použít jej ve větách při komunikaci s ostatními;	**Gramatika** – souřadicí spojky, – vynechávání členu u podstatných jmen, – použití členu určitého a neurčitého (shrnutí), – konjunktiv préterita, – užití tvaru konjunktivu préterita a opisného tvaru s „würde“.
4. ročník	
– uvede počet obyvatel hlavního města – dokáže popsat Prahu z hlediska historického, ale i současnost – zná názvy jednotlivých památek v německém jazyce – dokáže popsat Královskou cestu – vytvoří plán cesty pro návštěvu Prahy – (osobní nebo pro skupinu turistů) – uvede další významná města v ČR a jejich význam	**Konverzace** **Praha** – hlavní město České republiky a jiná významná města v ČR, – nejvýznamnější památky v Praze – historické např. Pražský hrad, Staroměstské náměstí, Václavské náměstí, Karlův most atd., – moderní Praha – dopravní obslužnost, letiště, obchody, obchodní centra, sportoviště atd., – další významná města v ČR – např. Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Poděbrady, atd.
– dovede vytvořit větu v trpném rodě a zná rozdíl v jeho užití v českém a německém jazyce; – rozpoznává průběhový a stavový trpný rod; – umí přeložit výrazy typu: jeden a půl roku, za půl hodiny, stokrát, poprvé atd. a užívá je v mluvě; – ovládá některé zpodstatnělé číslovky a zná jejich užití;	**Gramatika** – trpný rod – průběhový trpný rod – stavový trpný rod – další číslovky – zlomky, číslovky násobné, zpodstatnělé číslovky.
– dokáže popsat Českou republiku; – pracuje s mapou, vyjmenuje a ukáže sousedy ČR na mapě; – vyhledá informace o Praze a České republice; – vyjmenuje hory, pohoří a nejvyšší horu ČR v německém jazyce; – zná nejvýznamnější řeky; – uvede geografické členění; – zná historický vývoj naší země; – vyjmenuje nerostné suroviny, které se u nás těží + místo těžby; – charakterizuje zemědělství v ČR – co se zde chová a pěstuje; – uvede druhy průmyslu, který je	**Česká republika** – rozloha ČR, – naši sousedé (hranice s kým a kde), – hory, pohoří, nejvyšší hora ČR, – řeky v ČR, geografické členění ČR, – nerostné suroviny, – zemědělství a průmysl, – kulturní dědictví.

charakteristický pro ČR, oblast tohoto průmyslu; – zná nejdůležitější české výrobce; – vytvoří charakteristiku Čecha, jako příslušníka národa (Co je typické pro každého Čecha, pro český národ); – dokáže najít potřebné informace na mapě; – v referátech se žáci navzájem seznámí s novými údaji – využijí znalosti z jiných předmětů (ČJL, DEJ, SOP);	
– ovládá použití příčestí přítomného a minulého a zná, jak se skloňují; – má osvojené některé nejdůležitější tvary příslovcí typu: mindestens, meistens, möglichst a nezaměňuje je; – umí použít německé ekvivalenty spojek buď - nebo, ani - ani a zná jejich zákonitosti; – ovládá časové spojky a dovede je použít ve větách se správným slovosledem; – dokáže použít v mluvě jednoduché tvary konjunktivu plusquamperfekta;	**Gramatika** – příčestí přítomné, – příčestí minulé, – stupňované tvary příslovcí bez srovnání, – dvojicové souřadicí spojky, – věty časové, – konjunktiv plusquamperfekta.
– uvědomuje si historické souvislosti vývoje těchto zemí v souvislosti s naší zemí; – zná hory, pohoří a nejvyšší horu dané země; – vyjmenuje řeky, které v dané zemi jsou + spojení s mořem; – ukáže na mapě tyto nejvýznamnější toky; – vyjmenuje nerostné suroviny, které se v zemi těží; – dokáže srovnat rozdíly v zemědělství v naší zemi a v těchto německy mluvících zemích; – vyjmenuje druhy průmyslu, uvede stručnou charakteristiku dané země; – vyhledá a zpracuje v referátu další údaje (využije znalostí z OBN); – z encyklopedie, průvodců vypíše údaje o zajímavých místech, městech, přírodě a informuje ostatní žáky; – vymění si informace o tradicích, o významných osobnostech z	**Německy mluvící země** **Německo, Rakousko, Švýcarsko** – historický vývoj těchto zemí, – geografické členění, – hory, pohoří, nejvyšší hora dané země, – spojení s mořem, jezera, řeky, – nerostné suroviny, – ekonomika, zemědělství, průmysl, turismus, – významná města, místa, – přírodní krásy, – významné osobnosti, tradice.

různých oblastí života (využije znalostí z ČJL, četby); – vyjádří přání navštívit některá pro něho zajímavá místa;	
– prakticky užívá svých znalostí této odborné terminologie; – vyjmenuje možnosti poskytování sociální péče v České republice; – umí popsat sociální problém; – umí definovat sociální událost; – pohovoří o stavu sociální nouze; – vyhledá údaje o sociální péči; – uvede výhody a nevýhody; – vyjádří svůj názor na problémy týkající se o např. bezdomovců; – napíše práci o domově důchodců, své odborné praxi.	**Odborné výrazy sociální politiky a sociální péče** **Sociální zabezpečení v ČR** – slovní zásoba k dané problematice (z oblasti péče o klienta, o seniory, o dítě), – případy poskytování sociální pomoci, – formy poskytování sociální pomoci, – druhy zařízení, – odborná praxe.

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.5Ruský jazyk

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	3	3	3	4	13
hodin celkem	102	102	102	112	418

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíle předmětu

Cílem výuky cizích jazyků ve čtyřletém odborném studiu je vytvořit u žáků předpoklady pro interkulturní komunikaci v rámci Evropy i světa, naučit je užívat jazyk k chápání a objevování skutečností. Cílem výuky je další rozvoj komunikativní kompetence, ústní i písemné, rozšíření celkového kulturního obzoru a rozvoj intelektuální, etické, emocionální a estetické složky osobnosti žáků.

Žák se naučí pracovat se slovníkem, odbornými jazykovými publikacemi, vytvoří souvislý text na dané téma a dokáže vyhledat potřebné informace. Je schopen zpracovat ruský text a komunikovat v běžných situacích: požádá o pomoc, představí se, zeptá se na cestu, omluví se, domluví se v restauraci, na hraničním přechodu, na čerpací stanici, celnici apod. Žák získává informace o světě také prostřednictvím digitálních technologií.

Během celého studia získá slovní zásobu v rozsahu cca 2300 slov včetně odborné terminologie. Vzdělání směřuje k získání jazykových kompetencí na úrovni B1 dle SERRJ.

Charakteristika učiva

Rozvíjení dovedností konverzace tvoří hlavní složku obsahu výuky cizího jazyka. U žáka se prohlubuje užívání složitějších mluvnických struktur a jevů, obohacuje se slovní zásoba včetně slovních spojení a frazeologie, zkvalitňuje se výslovnost. Žák naváže na znalosti a dovednosti získané na základní škole (základy gramatiky, konverzační témata, např. rodina, seznamování, popis cesty, volný čas, telefonování, sport, kultura). Bude schopen využívat rozšiřujících se poznatků z reálií zemí příslušných ruské jazykové oblasti včetně osvojení významných a typických sociálních konvencí.

Strategie výuky

Celkové pojetí výuky ruského jazyka je určováno vztahem využití poznatků v komunikaci, tj. kognitivně - komunikativní. Při přípravě a vedení hodin je nutné vycházet ze základu přiměřeného znalostem, dovednostem, věku a potřebám žáků, využívat zkušenosti žáků z mateřského jazyka. Učitel musí zejména:

- uvážlivě a vyváženě volit metody rozvíjející jak slovní zásobu, tak gramatické struktury, aby tyto byly ve vzájemně vyváženém poměru a obdobně rozvíjet dovednosti na nich stavěné;
- používat aktivizující metody, zařazovat do výuky jazykové dramatické prvky, hraní rolí, hry, činnosti s různým didaktickým materiálem, spolupráci ve dvojicích, ve skupinách, rozhovory, samostatnou práci a samostatná vystoupení žáků;
- prioritně zařazovat nácvik poslechu s porozuměním, vyváženě rozlišovat produktivní a receptivní dovednosti;
- poskytovat zpětnou vazbu různými způsoby a podporovat sebedůvěru, samostatnost, iniciativu, komunikativnost a spolupráci žáků, rozvíjet schopnost sebehodnocení;

- neomezovat se pouze na práci s učebnicí, ale využívat autentické textové materiály a jiné pomůcky hlavně pro získání odborné slovní zásoby (např. odborné časopisy, noviny apod.);
- podle možností využívat multimediální výukové a studijní programy a využívat internet jako zdroje informací k plnění cílů výuky;
- zohledňovat žáky se specifickými poruchami učení;
- výsledky učení kontrolovat průběžně, ústně i písemně. Výuka bude probíhat v jazykové učebně, kde máme k dispozici dostatek cizojazyčných materiálů.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Výsledkem klasifikace je hodnocení teoretických znalostí žáků, ale i hodnocení praktických úkolů (různá cvičení, samostatné práce, souhrnné práce, projekty, testy) a přihlédnutí k aktivitě v hodinách a zapojení do školních a mimoškolních soutěží v ruském jazyce.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- uplatňuje různé způsoby práce s textem, umí efektivně vyhledávat a zpracovávat informace; je čtenářsky gramotný;
- dokáže s porozuměním poslouchat mluvené projevy (např. výklad, přednášku, proslov), a je schopný pořizovat si poznámky;
- dokáže využívat ke svému učení různé informační zdroje, včetně svých zkušeností i zkušeností jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů

- zvládne volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívat zkušenosti a vědomosti nabyté dříve;
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence

- umí se vyjadřovat přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných a vhodně se prezentovat;
- dokáže formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné podobě přehledně a jazykově správně;
- zvládne se účastnit aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje;
- dokáže zpracovat souvislé texty na běžná i odborná témata;
- dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- dokáže zaznamenávat písemně podstatné myšlenky a údaje z textů a projevů jiných lidí (přednášek, diskusí, porad apod.);
- vyjadřuje se a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- chápe výhody znalosti cizích jazyků pro životní i pracovní uplatnění, je motivován k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Personální a sociální kompetence

- dokáže pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných pracovních a jiných činností.
- je schopný přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- dokáže vhodně komunikovat s potenciálními zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle.

Digitální kompetence

- využívá při výuce i studiu digitální zařízení, aplikace i nástroje umělé inteligence;
- získává, posuzuje a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech a vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;

- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- naučí se pomocí získaných znalostí v ruském jazyce navazovat vstřícné mezilidské vztahy a předcházet konfliktním situacím;
- formuluje své myšlenky, postoje a názory (plány do budoucna, seberealizace).

Člověk a životní prostředí

- obsáhne v odborné terminologii problematiku ochrany životního prostředí. Zná a respektuje zdravý životní styl.

Člověk a svět práce

- zvládne sestavování životopisu, odpovědi na inzerát, přijímací pohovory a výběrová řízení.

Člověk a digitální svět

- využívá digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě vlastních názorů;
- získává informace z různých zdrojů, sdílí je, předává a prezentuje vhodným způsobem;
- využívá digitální nástroje /online zdroje, online učebnice/ k vlastnímu vzdělávání.

Mezipředmětové vztahy

- Odborné předměty
- Český jazyk
- Dějepis
- Informační technologie
- Občanská nauka
- Právo
- Ekonomika

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – rozumí přiměřeným souvislým projevům a diskusím rodilých mluvčích pronášeným ve standardním hovorovém tempu; – odhaduje význam neznámých výrazů podle kontextu a způsobu tvoření; – nalezne v promluvě hlavní a vedlejší myšlenky a důležité informace; – porozumí školním a pracovním pokynům; – rozpozná význam obecných sdělení a hlášení; – čte s porozuměním věcně i jazykově přiměřené texty, orientuje se v textu; – sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené;	**1. Řečové dovednosti** – receptivní řečová dovednost sluchová – poslech s porozuměním rodilému mluvčímu – receptivní řečová dovednost zraková – čtení a práce s textem – produktivní řečová dovednost ústní – mluvení na obecné téma – produktivní řečová dovednost písemná – zpracování textu v podobě reprodukce – překlad jednoduchého ruského textu – interaktivní řečové dovednosti – střídání receptivních a produktivních činností
– vyslovuje srozumitelně co nejblíže přirozené výslovnosti; – rozlišuje základní zvukové prostředky daného jazyka; – koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka; – uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce; – dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby;	**2. Jazykové prostředky** – výslovnost (přízvučné a nepřízvučné slabiky, střídání а/о, я/и, správná výslovnost slabik s е,ё,ю,я, výslovnost sloves na –тся a –ться) – slovní zásoba a tvoření slov – slovesa: časování, minulý a budoucí čas, zvratná slovesa – zájmena: časování – podstatná jména – rody, číslo, skloňování. – rusko-česká homonyma – gramatika: základní podoba vět oznamovacích, tázacích, rozkazovacích
– domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace; – používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci;	**3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce** – denní režim – pozdravy, rozloučení – rodina a domácí zvyky – práce a zaměstnání – vedení a udržování konverzace
– prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech rusky mluvících zemí i z jiných předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země; – uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika rusky	**4. Poznatky o zemích** – vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru k poznání země (zemí) příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic a společenských zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice

mluvících zemí;	
2. ročník	
– sdělí obsah, hlavní myšlenky či informace vyslechnuté nebo přečtené; – vypráví jednoduché příběhy, zážitky, popíše své pocity; – sdělí a zdůvodní svůj názor; – pronese jednoduše zformulovaný monolog před publikem; – vyjadřuje se téměř bezchybně v běžných, předvídatelných situacích; – dokáže experimentovat, zkoušet a hledat způsoby vyjádření srozumitelné pro posluchače;	**1. Řečové dovednosti** – Receptivní řečová dovednost sluchová = poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů přiměřené obtížnosti – Receptivní řečová dovednost zraková = čtení a práce s textem včetně odborného – Produktivní řečová dovednost písemná – zpracování textu v podobě reprodukce – dopis, pozvánka, příběh, popis, zpráva – Překlad ruského textu přiměřené obtížnosti – Popis obrázku
– komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib; – dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby;	**2. Jazykové prostředky** – Podstatná jména – rody, číslo, skloňování – Přídavná jména – rody, číslo, skloňování. – Slovesa: časy, slovesa dokonavá a nedokonavá, podmiňovací způsob, slovesný rod, slovesné vazby – Zájmena: přivlastňovací, tázací, ukazovací atd. – Gramatika: konstrukce sloužící k vyjádření záporu, vyjádření časových a prostorových vztahů – Grafická podoba jazyka a pravopis, další pravidla interpunkce
– vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života; – řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností; – domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace;	**3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce** – Bydlení – Příroda, cestování – Stravování – Nakupování – Orientace ve městě
– prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech rusky mluvících zemí i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země; – uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika rusky mluvících zemí;	**4. Poznatky o zemích** – Vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru k poznání země (zemí) příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic a společenských zvyklostí – Informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice
3. ročník	
– zaznamená písemně podstatné	**1. Řečové dovednosti**

myšlenky a informace z textu, zformuluje vlastní myšlenky a vytvoří text na dané téma a ve stanoveném rozsahu, např. formou popisu, sdělení, vyprávění, dopisu a odpovědi na dopis; – vyjádří písemně svůj názor na text; – přeloží text a používá slovníky (i elektronické); – vyhledá, zpracuje a prezentuje informace týkající se odborné problematiky, reaguje na jednoduché dotazy; – zapojí se do běžného hovoru bez přípravy; - vyměňuje si informace, které jsou běžné při neformálních hovorech; – zapojí se do debaty nebo argumentace, týká-li se známého tématu;	– receptivní řečová dovednost sluchová – poslech s porozuměním rodilému mluvčímu – receptivní řečová dovednost zraková – čtení a práce s odborným textem – produktivní řečová dovednost ústní – produktivní řečová dovednost písemná – zpracování textu – dopis, popis, příběh – překlad ruského textu vyšší obtížnosti
– používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek; – uplatňuje základní způsoby tvoření slov v jazyce; – dodržuje základní pravopisné normy v písemném projevu, opravuje chyby;	**2. Jazykové prostředky** – prohloubení a opakování jazykových a gramatických prostředků z 1. a 2. ročníku – zvuková stránka jazyka - intonace, slovní a větný přízvuk, vázání – číslovky: skloňování, řádové číslovky – 2. a 3. stupeň přídavných jmen – předložky, vazby v tázacích větách – slovesa: rozkazovací způsob – pravopis, opakování a prohloubení pravidel interpunkce
– vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia; – řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností; – používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci;	**3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce** – osobní údaje, životopis – dům a domov – volný čas a zábava – jídlo a nápoje – služby – cestování
– prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech rusky mluvících zemí i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země; – uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika rusky mluvících zemí;	**4. Poznatky o zemích** – vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru k poznání země (zemí) příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic a společenských zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice
4. ročník	

– při pohovorech, na které je připraven, klade vhodné otázky a reaguje na dotazy tazatele; – vyřeší většinu běžných denních situací, které se mohou odehrát v cizojazyčném prostředí; – požádá o upřesnění nebo zopakování sdělené informace, pokud nezachytí přesně význam sdělení; – přeformuluje a objasní pronesené sdělení a zprostředkuje informaci dalším lidem; – uplatňuje různé techniky čtení textu; – ověří si i sdělí získané informace písemně; – zaznamená vzkazy volajících.	**1. Řečové dovednosti** – receptivní řečová dovednost sluchová - poslech s porozuměním monologických i dialogických projevů rodilých mluvčích – receptivní řečová dovednost zraková - čtení a práce s odborným textem – produktivní řečová dovednost ústní - mluvení zaměřené situačně i tematicky – – produktivní řečová dovednost písemná - zpracování textu v podobě reprodukce, osnovy, výpisků, anotací, apod. – překlady do ruského jazyka – interaktivní řečové dovednosti - střídání receptivních a produktivních činností
– vyslovuje srozumitelně co nejblíže přirozené výslovnosti, koriguje odlišnosti zvukové podoby jazyka; – komunikuje s jistou mírou sebedůvěry a aktivně používá získanou slovní zásobu, včetně vybrané frazeologie v rozsahu daných tematických okruhů, zejména v rutinních situacích každodenního života, a vlastních zálib; – používá opisné prostředky v neznámých situacích, při vyjadřování složitých myšlenek;	**2. Jazykové prostředky** – konstrukce ve spojení s infinitivem должен, должна, должны – věty se spojkou чтобы – podmínkové věty se spojkou если бы – podmiňovací způsob – záporná zájmena никто, ничто, никакой – neurčitá zájmena a příslovce s částicemi -то a -нибудь – skloňování a pravopis základních a řadových číslovek – číslovky, vyjádření data, letopočtu, hodiny
– vyjadřuje se ústně i písemně, k tématům osobního života i k tématům z oblasti odborného zaměření studia; – řeší pohotově a vhodně standardní řečové situace a frekventované situace týkající se pracovních činností; – domluví se v běžných situacích; získá i poskytne informace; – používá stylisticky vhodné obraty umožňující nekonfliktní vztahy a komunikaci;	**3. Tematické okruhy, komunikační situace a jazykové funkce** – péče o zdraví – nakupování – vzdělání – Česká republika – Ruská federace – tradice a zvyky – mezilidské vztahy – životní prostředí
– prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti i z jiných vyučovacích předmětů, a uplatňuje je také v porovnání s reáliemi mateřské země; – uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí.	**4. Poznatky o zemích** – vybrané poznatky všeobecného i odborného charakteru k poznání země (zemí) příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic a společenských zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.6Dějepis

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	2	0	0	0	2
hodin celkem	68	0	0	0	68

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Dějepis kultivuje historické vědomí žáků, aby pomocí poznatků o historii lépe a hlouběji porozuměli současnosti a budoucnosti. Dějepis plní nezastupitelnou integrující roli při začleňování mladých lidí do společnosti a má významnou úlohu pro rozvoj občanských postojů a samostatného kritického myšlení žáků.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět dějepis pokrývá část vzdělávací oblasti Společenskovědní vzdělávání, stanovenou RVP. Výuka probíhá 2 hodiny týdně v 1. ročníku. Předmět se podílí na integraci průřezového tématu Občan v demokratické společnosti. Předmět rozvíjí klíčové kompetence středoškolského vzdělávání, především kompetence občanské a kompetence k řešení problémů. V rámci výuky tohoto předmětu žák dále rozvíjí základní faktografické znalosti světových a českých dějin, jež si osvojil na základní škole. Žák je v rámci výuky motivován k tomu, aby se získanými znalostmi dále tvůrčím způsobem pracoval. V tomto ohledu klade koncepce předmětu důraz především na žákovy schopnosti srovnávat jednotlivé historické události, formulovat problémové otázky, porozumět kauzalitě historických procesů, vymezit specifika významných regionů a historických období, zasadit české dějiny do širších evropských souvislostí. Žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, v čem tkví specifika historického vývoje české společnosti vzhledem k jiným evropským kulturám i světovým civilizacím. Tyto komparace a konfrontace s jinými kulturami směřují žáky k tomu, aby se orientovali v pluralitním světě, čímž se mimo jiné integruje průřezové téma

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - žák se v průběhu výuky seznamuje s komplikovaným procesem, v jehož průběhu se historicky konstituovala politická kultura parlamentní demokracie, osvojuje si tak znalosti, jež prohlubují jeho občanské kompetence. Výuka usiluje též o to, aby žáci vnímali historické procesy s multiperspektivy sociálních, politických, kulturních i hospodářských dějin. V kontextu výuky politických dějin si žák osvojuje znalosti potřebné pro orientaci v otevřené občanské společnosti, čímž se integruje průřezové téma Výchova demokratického občana a dále rozvíjí občanské kompetence.

V průběhu výuky je kladen důraz též na samostatnou práci (především četba odborné literatury) a rozvíjení komunikativních schopností (psaný i mluvený projev). Žák je veden též k tomu, aby si vzhledem k interpretativnímu charakteru historického poznání osvojil schopnost kriticky hodnotit jednotlivé výklady historických událostí a odhalovat případné dezinterpretace a ideologicky zatížené manipulace. V této souvislosti se výuka dotýká též problematiky médií, čímž integruje průřezové téma Mediální výchova. Výuka dějepisu vede žáka též k tomu, aby porozuměl přítomnému kulturně společenskému kontextu, aby se v něm dokázal zorientovat a hodnotově vymezit vůči klíčovým tématům.

Dějepis se vyučuje společně v celé třídě v prvním ročníku čtyřletého studia. Jedná se o povinný předmět, který má dvouhodinovou dotaci v týdnu.

Strategie výuky

Výchovné a vzdělávací strategie ŠVP rozvíjejí klíčové kompetence, jež odpovídají jednak kompetencím stanoveným v RVP, jednak tomu, že na školu většinou přicházejí nadaní žáci. Samostatná i skupinová práce (prezentace témat z odborné literatury), zodpovědná a kritická práce s primárními i sekundárními zdroji informací vede k osvojení kompetence
k učení, kompetence řešení problémů i kompetencí sociálních a personálních. Při prezentaci individuálních výstupů (biografické medailónky, referáty z odborné literatury) se žáci navzájem hodnotí, což rozvíjí jak jejich schopnost přijímat kritické názory druhých, tak dovednost hodnotit získané informace a formulovat kritiku. Problémová interpretace historických událostí, komparativní metoda i kritika ideologicky zatížených výkladů dějin vedou k posílení kompetencí komunikativních a kompetencí k řešení problémů, k respektování názorové plurality i formování a formulování vlastních názorů a postojů a učí nejen nalézat odpovědi, ale i umění pokládat otázky. Občanské kompetence si žáci osvojují, když jsou konfrontováni s peripetiemi vývoje evropských demokracií, s politickými i totalitárními ideologiemi a s evropskou politickou kulturou.

Konfrontace s názorovou a kulturní pluralitou je vede žáky k tomu, aby byli tolerantní vůči druhým, zároveň však rozvíjí i jejich dovednost kritického hodnocení. Výuka klade důraz též na to, aby žáci k historickým událostem a jejich problémovým interpretacím zaujímali hodnotící postoje, aby se hodnotově zorientovali v kulturním, sociálním i politickém kontextu. Žáci jsou tímto motivováni k občanské odpovědnosti. Testování znalostí se neorientuje pouze na faktografickou extenzivní úroveň historického poznání, otázky jsou často formulovány problémově, což rozvíjí schopnost žáka logicky a věcně argumentovat, propojovat a systematizovat získané informace. V rámci předmětu dějepis se také počítá se společnými projekty s předměty humanitní studia, estetická výchova nebo český jazyk a literatura. Běžná výuka povinného předmětu poskytuje prostor i pro to, aby se žáci zapojovali do mimovyučovacích aktivit (esejistické soutěže). Konkrétní výchovné a vzdělávací strategie respektují aktuální situaci (učitel, počet a zaměření žáků ve třídě, probírané učivo).

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Ke kontrole vědomostí a dovedností slouží písemné a ústní zkoušení. Součástí hodnocení je i vypracování a přednesení referátu nebo seminární práce na předem zadané téma, popř. realizace skupinového projektu. Součástí hodnocení je i to, jak žák svojí aktivitou napomáhá zdárnému průběhu vyučování.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence

Kompetence k učení – žák by měl mít pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu vzdělávání, ovládat techniky učení, uplatňovat různé způsoby práce s textem (zvl. studijní a analytické čtení), využívat různé informační zdroje, sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, přijímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí.

Kompetence k řešení problémů – žák by měl samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení, využívat zkušeností a vědomostí nabytých dříve, spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení), kriticky myslet, svá rozhodnutí obhájit.

Komunikativní kompetence – žák by měl srozumitelně a výstižně formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory, účinně se zapojovat do diskuze, obhajovat svůj názor a vhodně

argumentovat, respektovat názory druhých, dodržovat jazykové a stylistické normy v písemné a ústní formě.

Personální a sociální kompetence – žák je veden k tomu, aby pracoval samostatně i v týmu, podílel se na utváření příjemné atmosféry v týmu, chápal potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, nepodléhal předsudkům a stereotypům v přístupu k druhým, prováděl sebehodnocení, uvědomoval si své přednosti i nedostatky, přijímal radu a kritiku, adekvátně na kritiku reagoval.

Občanské kompetence a kulturní povědomí – žák je veden k tomu, aby jednal odpovědně ve vlastním a veřejném zájmu v souladu s morálními principy a respektováním práv a osobnosti člověka, dodržoval zákony, respektoval práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupoval proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, přispíval k uplatňování hodnot demokracie, uvědomoval si v rámci plurality a multikulturního soužití vlastní kulturní, národní a osobnostní identitu, přistupoval s aktivní tolerancí k identitě druhých, zajímal se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě, chápal význam životního prostředí pro člověka a jednal v duchu udržitelného rozvoje, uznával tradice a hodnoty svého národa, chápal jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu, podporoval hodnoty místní, národní, evropské i světové kultury a měl k nim vytvořen pozitivní vztah.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák by měl mít odpovědný postoj ke vzdělávání a vlastní profesní budoucnosti, měl by si uvědomit význam celoživotního učení a nutnost přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám, naučit se orientovat na pracovním trhu v souvislostech s regionálními dějinami, získat reálnou představu o prostředí, platových podmínkách v oboru a o jeho vývoji, řešit samostatně běžné pracovní i mimopracovní problémy, tzn. porozumět zadání úkolu nebo určit jádro problému, získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnit jej, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky uplatňovat při řešení problémů.

Digitální kompetence – žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je nejen při školní práci; získává, posuzuje a sděluje data v různých formátech, k tomu volí efektivní postupy a strategie; vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií, zvažuje rizika a přínosy; při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná v souladu s platnou legislativou a klade důraz na etické chování, jedná s respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- vytváření takových postojů a hodnotové orientace žáku, které jsou potřebné pro fungování a zdokonalování demokracie

Člověk a digitální svět

- porozumění principům, na kterých pracují digitální technologie;
- rozvíjení informatického myšlení k získávání informací, k jejich sdílení, prezentaci;
- dodržování bezpečného chování v digitálním prostředí.

Mezipředmětové vztahy

- Občanská nauka
- Český jazyk
- Literární výchova
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – objasní smysl poznávání minulosti; – vysvětlí, proč je výklad minulosti variabilní a stále otevřený;	**1. Úvod do předmětu** – význam a způsoby poznávání minulosti – variabilita výkladů minulosti – základní pojmy předmětu
– charakterizuje vývoj člověka a lidské společnosti v pravěku – doloží kulturní a civilizační přínos starověkých civilizací konkrétními příklady; – objasní vliv judaismu, křesťanství a antického dědictví na utváření Evropy;	**2. Pravěk a starověk** – definice a členění pravěku, proces hominizace, charakter pravěké společnosti – civilizační a kulturní přínos starověkých civilizací – antická kultura a její dědictví v Evropě – judaismus a křesťanství jako jeden ze základů evropského civilizačního okruhu
– charakterizuje obecně středověk a jeho kulturu; – objasní vznik tržního hospodářství ve středověku; – vysvětlí počátky a rozvoj české státnosti; – na konkrétních památkách v regionu nebo pomocí ikonických textů charakterizuje umění středověku;	**3. Středověk** – stát, společnost a církev ve středověku, podstata feudálních vztahů – český středověký stát – kultura středověku, umění románské a gotické
– vysvětlí významné společenské změny v raném novověku; – charakterizuje problémy začlenění českého státu do habsburského soustátí, český stavovský odboj a jeho důsledky; – objasní nerovnoměrnost historického vývoje v raně novověké Evropě včetně rozdílného vývoje politických systémů; – charakterizuje osvícenství a doloží jeho význam; – charakterizuje umění raného novověku na konkrétních památkách v regionu nebo pomocí ikonických textů;	**4. Raný novověk – 16. až 18. století** – myšlenky humanismu a umění renesance – zámořské plavby a objevy nových zemí – český stát a habsburské soustátí – reformace a protireformace, náboženské války – nerovnoměrný vývoj v západní a východní Evropě, třicetiletá válka, baroko – absolutismus a počátky parlamentarismu, myšlenky osvícenství
– na příkladu americké a francouzské revoluce vysvětlí boj za občanská práva a vznik občanské společnosti; – popíše program revoluce 1848 v českých zemích a její výsledky; – objasní vznik novodobého českého národa a úsilí o jeho emancipaci; – popíše česko-německé vztahy a postavení Židů a Romů ve společnosti	**5. Novověk – 19. století** – velké občanské revoluce - americká a francouzská; revoluce 1848 v Evropě a v českých zemích – společnost a národy - národní hnutí v Evropě a v českých zemích, česko-německé vztahy; dualismus v habsburské monarchii; vznik národních států v Německu a v Itálii

19. století; – vysvětlí vznik národních států v Německu a v Itálii; – popíše proces modernizace společnosti v oblasti výroby, dopravy, urbanizace a demografického vývoje; – vysvětlí změny v sociální struktuře společnosti, postavení žen, pokrok v sociálním zákonodárství, ve vzdělávání a ve vědě; – na konkrétních příkladech uměleckých památek charakterizuje vývoj umění v 19. století;	– modernizace společnosti – průmyslová revoluce, urbanizace, demografický vývoj a sociální změny ve společnosti – evropská koloniální expanze a její důsledky – kultura v 19. století - vzdělávání, věda, umění
– vysvětlí rozdělení světa v důsledku koloniální expanze a vztahy mezi velmocemi; – rámcově popíše první světovou válku a objasní její dopad na lidi na frontách a v zázemí; – vysvětlí, jak a proč získali v Rusku moc bolševici; – objasní cíle prvního čs. odboje a působení čs. legií; – vysvětlí důsledky porážky centrálních mocností a poválečné uspořádání Evropy a světa; – charakterizuje první čs. republiku po stránce politické, hospodářské a kulturní včetně národnostního složení jejího obyvatelstva; – popíše projevy a důsledky velké hospodářské krize; – charakterizuje fašismus, frankismus a nacismus (Itálie, Španělsko, Německo); vysvětlí fungování totalitního režimu v Německu; – charakterizuje komunismus v SSSR ve 20. a 30. letech; – popíše mezinárodní vztahy v období mezi dvěma světovými válkami; – rámcově popíše průběh druhé světové války, vysvětlí německé válečné cíle, popíše válečné zločiny, holocaust; – charakterizuje nacistickou politiku na území bývalého Československa a poměry ve Slovenské republice; – popíše formy druhého čs. odboje a objasní jeho cíle a význam; – vysvětlí výsledky války a poválečné	**6. Novověk – 20. století** – vztahy mezi velmocemi – rozdělení světa na počátku 20. stol., první světová válka; – vývoj v Rusku během války – české země za světové války, první odboj; výsledky první světové války – demokracie a diktatura – meziválečné uspořádání Evropy a světa; vznik Československa a první republika; světová hospodářská krize; autoritativní a totalitní režimy, nacismus v Německu, komunismus v Rusku a v SSSR; – druhá republika a konec samostatnosti ČSR; – druhá světová válka; Protektorát Čechy a Morava, Slovenská republika, druhý odboj, holocaust; důsledky druhé světové války – svět v blocích - poválečné uspořádání v Evropě a ve světě, poválečné Československo; studená válka; SSSR a komunistický svět; komunistická diktatura v Československu a její vývoj; – USA a demokratický svět; – třetí svět a dekolonizace; konec bipolarity Východ – Západ; – globální svět, globalizace

uspořádání v Evropě a ve světě; – charakterizuje čs. poválečnou demokracii s limitujícími prvky v letech 1945-1948 včetně velkých přesunů obyvatelstva; – objasní pojem studená válka a popíše projevy a důsledky studené války na obou stranách tohoto konfliktu (v obou politických blocích); – charakterizuje komunistický režim v Československu v souvislosti s vývojem v SSSR a s průběhem studené války; – popíše perzekuci odpůrců komunismu a lidí označených režimem za nepřítele; – rozebere vývoj ve vyspělých demokraciích, proces a cíle evropské integrace; – popíše dekolonizaci a objasní problémy třetího světa; – objasní příčiny a rozpad sovětského bloku; – popíše zánik komunistické vlády u nás a rozpad společného státu Čechů a Slováků; – debatuje o globálních problémech světa; – vysvětlí, co se rozumí procesem globalizace, a debatuje o názorech na její možné důsledky; – vysvětlí přínos významných vědeckých a technických objevů ve 20. století a rizika s nimi spojená;	
– orientuje se v historii svého oboru a vysvětlí jeho přínos pro život lidí.	**7. Dějiny studovaného oboru**

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.7 Občanská nauka

hodinová dotace předmětu

	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	2	2	0	4
hodin celkem	0	68	68	0	136

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Obecným cílem společenskovědního vzdělávání v odborném školství je připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti. Společenskovědní vzdělávání směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, aby byli slušnými lidmi a odpovědnými občany svého státu, aby jednali uvážlivě nejen pro vlastní prospěch, ale též pro veřejný zájem. Kultivuje jejich historické vědomí, a tím je učí hlouběji rozumět jejich současnosti, učí je uvědomovat si vlastní identitu, kriticky myslet, nenechat se manipulovat a co nejvíce porozumět světu, v němž žijí.

Charakteristika učiva

Předmět zahrnuje učivo spadající do několika společenskovědních disciplín.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci získali nebo si rozvinuli tyto obecné kompetence:

- využívat svých společenskovědních vědomostí a dovedností v praktickém životě: ve styku s jinými lidmi a různými institucemi, při řešení praktických otázek svého politického i filozoficko-etického rozhodování, hodnocení a jednání, při řešení svých problémů právního a sociálního charakteru;
- získávat a kriticky hodnotit informace z různých textů – z verbálních textů, z ikonických textů (obrazy, fotografie, schémata, mapy…) a kombinovaných textů (např. film);
- formulovat věcně, pojmově a formálně správně své názory na sociální, politické, praktické ekonomické a etické otázky, náležitě je podložit argumenty, debatovat o nich s partnery.

Společenskovědní vzdělávání usiluje o formování a posilování těchto pozitivních citů, postojů, preferencí a hodnot:

- jednat odpovědně a přijímat odpovědnost za své rozhodnutí a jednání; žít čestně
- cítit potřebu občanské aktivity, vážit si demokracie a svobody, usilovat o její zachování a zdokonalování; preferovat demokratické hodnoty a přístupy před nedemokratickými, vystupovat zejména proti korupci, kriminalitě, jednat v souladu s humanitou a vlastenectvím, s demokratickými občanskými postoji, respektovat lidská práva, chápat meze lidské svobody a tolerance, jednat odpovědně a solidárně;
- kriticky posuzovat skutečnost kolem sebe, přemýšlet o ní, tvořit si vlastní úsudek, nenechat se manipulovat;
- na základě vlastní identity ctít identitu jiných lidí, považovat je za stejně hodnotné jako sebe sama – tedy oprostit se ve vztahu k jiným lidem od předsudků a předsudečného jednání, intolerance, rasismu, etnické, náboženské a jiné nesnášenlivost;
- uznávat, že lidský život je vysokou hodnotou, a proto je třeba si ho vážit a chránit jej;

- vážit si hodnot lidské práce, jednat hospodárně, neničit hodnoty, ale pečovat o ně, snažit se zanechat po sobě něco pozitivního pro vlastní blízké lidi i širší komunitu.

Ve společenskovědní oblasti vzdělávání je kladen důraz nikoliv na sumu teoretických poznatků, ale na přípravu pro praktický život a celoživotní vzdělávání. K této dobré přípravě je samozřejmě třeba vybraných vědomostí a dovedností, které jsou prostředkem ke kultivaci historického vědomí, dále ke kultivaci politického, sociálního, právního a ekonomického vědomí žáků a k posilování jejich mediální a finanční gramotnosti.

Učivo Člověk a právo je vyučováno v samostatném předmětu Právo.

Strategie výuky

Charakter učiva umožňuje využívat celou škálu didaktických metod práce, jako jsou: frontální výuka, skupinová práce, projektová výuka, diskuse se žáky nebo žákovské prezentace. Je možné využívat i práci s učebnicí, zadávat domácí úkoly, atd. Pro úspěšnost výuky je důležité rozvíjet příznivé třídní klima. Výuku doplňují a navazují na ni vhodně volené tematické exkurze, besedy a přednášky.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Ke kontrole vědomostí a dovedností slouží písemné a ústní zkoušení. Součástí hodnocení je i vypracování a přednesení referátu nebo seminární práce na předem zadané téma, popř. realizace skupinového projektu. Součástí hodnocení je i to, jak žák svojí aktivitou napomáhá zdárnému průběhu vyučování.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence

Kompetence k učení – žák by měl mít pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu (kontinuálnímu) vzdělávání, ovládat techniky učení a využívat různé informační zdroje.

Kompetence k řešení problémů – žák by měl využívat svých společenskovědních vědomostí a dovedností v praktickém životě, ve styku s jinými lidmi a různými institucemi, při řešení praktických otázek svého politického i filozoficko-etického rozhodování, hodnocení a jednání, při řešení svých problémů právního a sociálního charakteru.

Kompetence komunikativní – žák by měl komunikovat a diskutovat na odborné úrovni, formulovat a obhajovat své názory a postoje, dodržovat jazykové a stylistické normy a odbornou terminologii v písemné a ústní formě, formulovat věcně, pojmově a formálně správně své názory na sociální, politické, praktické ekonomické a etické otázky, náležitě je podložit argumenty.

Kompetence personální a sociální – žák by si měl vážit hodnot lidské práce, kriticky posuzovat skutečnost kolem sebe, přemýšlet o ní, tvořit si vlastní úsudek, nenechat se manipulovat.

Občanské kompetence a kulturní povědomí – žák by měl jednat odpovědně ve vlastním a veřejném zájmu v souladu s morálními principy a respektováním práv a osobnosti člověka, preferovat demokratické hodnoty a přístupy před nedemokratickými, respektovat lidská práva.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák by měl mít odpovědný postoj ke vzdělávání.

Digitální kompetence – žák by měl vyhledávat informace, efektivně s nimi pracovat, kriticky je vyhodnocovat a odpovědně uplatňovat, umí ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení a služeb, včetně nástrojů umělé inteligence, umí se vyrovnávat s proměnlivostí digitálních technologií a umí posoudit, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost.

Odborné kompetence
Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci
- žák by měl znát a dodržovat základní právní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence.

Aplikace průřezových témat
Občan v demokratické společnosti
- společnost, její členové a společenské skupiny;
- historický vývoj;
- morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance, solidarita, komunikace, řešení konfliktů.

Člověk a životní prostředí
- etické problémy ochrany přírody, prostředí, krajiny, ekologie člověka, růstu lidské populace, demografie, životního prostředí člověka.

Člověk a svět práce
- zodpovědnost za vlastní život, význam vzdělávání pro život;
- motivace k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře.

Člověk a digitální svět
- práce s internetem, vnímání postavení, role a vlivu digitálních technologií a práce s nimi v historickém, politickém, sociálním, právním a ekonomickém kontextu.

Mezipředmětové vztahy
- Dějepis
- Právo
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělání

Výsledky vzdělávání	Učivo
2. ročník	
Žák: – vymezí pojem sociologie; – rozliší předmět sociologie, společnost a její strukturu; – charakterizuje současnou českou společnost, její etnické a sociální složení; – vysvětlí význam péče o kulturní hodnoty, význam vědy a umění; – popíše sociální nerovnost a chudobu ve vyspělých demokraciích, uvede postupy, jimiž lze do jisté míry řešit sociální problémy; popíše, kam se může obrátit, když se dostane do složité sociální situace; – rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti; – navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti; včetně zajištění na stáří – navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky a vybere nejvýhodnější finanční produkt pro jejich investování; – vybere nejvýhodnější úvěrový produkt, zdůvodní své rozhodnutí a posoudí způsoby zajištění úvěru, vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení a jaké jsou jeho důsledky, a jak řešit tíživou finanční situaci; – dovede posoudit služby nabízené peněžními ústavy a jinými subjekty a jejich možná rizika; – objasní způsoby ovlivňování veřejnosti; – objasní význam solidarity a dobrých vztahů v komunitě; – debatuje o pozitivech i problémech multikulturního soužití, objasní příčiny migrace lidí; – posoudí, kdy je v praktickém životě rovnost pohlaví porušována; – objasní postavení církví a věřících v ČR; vysvětlí, čím jsou nebezpečné některé náboženské sekty a náboženský fundamentalismus;	**1. Člověk v lidském společenství** – sociologie jako věda – předmět sociologie – společnost, společnost tradiční a moderní, pozdně moderní společnost – hmotná kultura, duchovní kultura – současná česká společnost, společenské vrstvy, elity a jejich úloha – sociální nerovnost a chudoba v současné společnosti – majetek a jeho nabývání, rozhodování o finančních záležitostech jedince a rodiny, rozpočtu domácnosti, zodpovědné hospodaření – řešení krizových finančních situací, sociální zajištění občanů – rasy, etnika, národy a národnosti; majorita a minority ve společnosti, multikulturní soužití; migrace, migranti, azylanti – postavení mužů a žen, genderové problémy – víra a atheismus, náboženství a církve, náboženská hnutí, sekty, náboženský fundamentalismus

– vymezí pojem státu s důrazem na jeho definiční znaky (území, obyvatelstvo, státní moc) a základní funkce; – rozliší různá uspořádání státu (unie, federace, svaz, seskupení státu); – dokáže vysvětlit základní formy vlády (monarchie a republika); – vysvětlí politické ideologie a proudy; – určí základní principy právního státu; – rozpozná české státní symboly; – porozumí významu a funkci ústavy; – popíše dělbu moci v demokratických státech; – určí hlavní subjekty moci zákonodárné a výkonné v ČR (Parlament ČR, vláda, prezident); – charakterizuje demokracii a objasní, jak funguje a jaké má problémy (korupce, kriminalita…); – objasní význam práv a svobod, které jsou zakotveny v českých zákonech a popíše způsoby, jak lze ohrožená lidská práva obhajovat; – dovede kriticky přistupovat k mediálním obsahům a pozitivně využívat nabídky masových masmédií; – charakterizuje současný český politický systém, objasní funkci politických stran a svobodných voleb; – uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy; – vysvětlí, jaké projevy je možné nazvat politickým radikalismem, nebo politickým extremismem; – vysvětlí, proč je nepřijatelné propagovat hnutí omezující práva a svobody jiných lidí; – uvede příklady občanské aktivity ve svém regionu, vysvětlí, co se rozumí občanskou společností; debatuje o vlastnostech, které by měl mít občan demokratického státu;	**2. Člověk jako občan** – stát, definiční znaky, funkce – základní hodnoty a principy demokracie – lidská práva, jejich obhajování, veřejný ochránce práv, práva dětí – svobodný přístup k informacím, masová média a jejich funkce, kritický přístup k médiím, maximální využití potenciálu médií – stát, státy na počátku 21.století, český stát, státní občanství ČR – ústavní systém ČR, politický systém ČR, struktura veřejné správy, obecní a krajská samospráva – politika, politické ideologie a jejich základní proudy – politické strany, volební systémy a volby – politický radikalismus a extremismus, současná česká extremistická scéna a její symbolika, mládež a extremismus – teror, terorismus – občanská participace, občanská společnost – občanské ctnosti potřebné pro demokracii a multikulturní soužití
3. ročník	
– popíše rozčlenění soudobého světa na civilizační sféry a civilizace, charakterizuje základní světová náboženství; – vysvětlí, s jakými konflikty a problémy se potýká soudobý svět, jak jsou řešeny, debatuje o jejich možných perspektivách; – definuje pojem mezinárodní organizace,	**1. Člověk v mezinárodním prostředí (Soudobý svět)** – rozmanitost soudobého světa: civilizační sféry a kultury – nejvýznamnější světová náboženství – velmoci, vyspělé státy a jejich problémy

vysvětlí význam mezinárodních vztahů, uvede příklady mezinárodních dohod a smluv; – vysvětlí základní principy, činnost, cíle, funkci orgánů OSN; – dokáže vysvětlit funkce mezinárodních organizací začleněných do systému OSN; – dokáže definovat vojensko-bezpečnostní organizace, popíše jejich funkci, činnost, cíle; – rozpozná členské země EU, popíše historický integrační proces, dokáže vysvětlit cíle EU, posoudí politiku EU, orientuje se v dopadech začlenění ČR v EU; – objasní postavení ČR v Evropě a soudobém světě; – orientuje se v dopadech začlenění ČR do mezinárodních struktur a podíl ČR na jejích aktivitách; – orientuje se v hlavních globálních problémech současného světa, uvede příklady projevů globalizace a debatuje o jejích důsledcích;	– konflikty v soudobém světě – mezinárodní organizace, vztahy, dohody a smlouvy – Organizace spojených národů – mezinárodní organizace začleněné do systému OSN (Mezinárodní měnový fond, Světová banka, UNESCO, UNICEF, WHO) – vojensko-bezpečnostní mezinárodní organizace (NATO, INTERPOL) – Evropská unie, integrace a dezintegrace – ČR a svět, zapojení v mezinárodních organizacích – globální problémy lidstva – globalizace
– vysvětlí, jaké otázky řeší filozofie a filozofická etika; – dokáže definovat základní pojmy z filozofie; – dovede pracovat jemu obsahově a formálně dostupnými texty; – debatuje o praktických filozofických a etických otázkách (ze života kolem sebe – například z kauz známých médií, z krásné literatury a jiných druhů umění; – vysvětlí, proč jsou lidé za své názory, postoje a jednání odpovědni jiným lidem; – charakterizuje hlavní filozofické disciplíny (ontologie, gnozeologie, etika a filozofická antropologie); – charakterizuje dějiny filozofie, jednotlivé směry; – charakterizuje pojem etika; – dokáže charakterizovat směry etiky (v dějinách i současnosti); – charakterizuje úlohu svědomí, viny, morálky, mravnosti v lidském jednání; – umí definovat úlohu etiky v době globalizace.	**2. Člověk a svět (praktická filozofie)** – co řeší filozofie a filozofická etika – význam filozofie a etiky v životě člověka, jejich smysl pro řešení životních situací – základní filozofické pojmy – hlavní filozofické disciplíny – dějiny filozofie – etika a její předmět, základní pojmy etiky; morálka, mravní hodnoty a normy, mravní rozhodování a odpovědnost, svoboda a svědomí, kolektivní vina – dějiny etiky, směry etiky – životní postoje a hodnotová orientace, člověk mezi touhou po vlastním štěstí a angažováním se pro obecné dobro a pro pomoc jiným lidem – etika v době globalizace
Pozn. Učivo **Člověk a právo** je vyučováno v samostatném předmětu Právo.	

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.8 Základy přírodních věd

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	2	1	1	0	4
hodin celkem	68	34	34	0	136

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu
Výuka předmětu si klade za cíl:
- využít přírodovědných poznatků a dovedností v praktickém životě v situacích, které souvisejí s přírodovědnou oblastí,
- vést žáky k logickému uvažování, analyzování a řešení jednoduchých přírodovědných problémů,
- pozorovat a zkoumat přírodu, zpracovávat a vyhodnocovat získané údaje,
- učit se chápat nebezpečí ohrožení přírody lidskými činnostmi a zaujímat postoje k problémům v oblasti péče o životní prostředí, posoudit chemické látky z hlediska nebezpečnosti a vlivu na živé organismy,
- zopakovat, prohloubit a rozšířit poznatky o základních pojmech, jevech, zákonitostech a souvislostech získaných na základní škole,
- osvojit si vybrané poznatky tvořící teoretický základ předmětu.

Charakteristika učiva
Fyzikální učivo je zařazeno do 1. ročníku, chemické do 2. ročníku, ekologické a biologické učivo je zařazeno do 3. ročníku v samostatných tematických celcích. Okruh problémů tématu Člověk a životní prostředí prolíná výukou průběžně a aktuálně podle probíraného učiva.

Strategie výuky
Při výuce budou využívány různé metody práce – frontální výklad, rozhovor se žáky, samostatná práce, skupinové vyučování, pozorování a experimenty, audiovizuální programy, prostředky informačních a komunikačních technologií, časopisy, exkurze. K výuce budou využity učebnice a Matematicko-fyzikální tabulky, poznámky k učivu si budou žáci zaznamenávat do sešitů.

Hodnocení výsledků žáků
Vědomosti žáků budou prověřovány ústním a písemným zkoušením. Při hodnocení bude kladen důraz na hloubku porozumění učivu. Samostatné práce budou hodnoceny slovně a známkou. Písemné zkoušení bude hodnoceno bodově a známkou.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Kompetence k učení – samostatné vyhledávání informací, jejich třídění a využívání, volba různých postupů při řešení reálné situace, aplikace znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě, rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a algoritmů.

Kompetence k řešení problémů – provádění rozboru úlohy, vytvoření plánu jeho řešení, odhad řešení a ověřování, rozvíjení samostatného uvažování a vyvozování logických závěrů, možnost argumentace a diskuze při obhajování svých názorů.
Komunikativní kompetence – přesné vyjadřování myšlenek v ústním a písemném projevu, odborné vyjadřování užíváním symboliky, rozvíjení dovednosti přesného a estetického rýsování, rozvíjení komunikace při řešení navozeného problému.
Personální a sociální kompetence – práce ve skupinách, dodržování dohodnutých postupů, zodpovědnost za řešení problému.
Občanské kompetence a kulturní povědomí – respektování názorů spolužáků, zodpovědnost za vlastní rozhodování, chápání významu matematiky jako vědy ve společnosti.
Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – zodpovědný přístup k zadaným úkolům, přesnost řešení, úplné dokončení práce, zdokonalení grafického projevu.
Matematické kompetence – čtení a vytváření různých forem grafického znázornění (tabulky, grafy, schémata apod.).
Digitální kompetence, tzn., že absolvent by měl:

- ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívat je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovat a měnit podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- navrhovat prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokázat poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat
Člověk a životní prostředí

- vytváření hodnot a postojů ve vztahu k životnímu prostředí, rozvoj dovedností vyjadřovat a zdůvodňovat své názory, pozitivní působení na druhé.

Člověk a svět práce

- odpovědné rozhodování na základě vyhodnocení získaných informací;
- verbální komunikace při jednáních.

Člověk a digitální svět

- práce s digitálními technologiemi při vytváření modelů, při badatelských a experimentálních činnostech, při zpracování a vyhodnocování získaných údaj, při analýze a řešení přírodovědných problémů a při komunikaci, vyhledávání a interpretaci přírodovědných informací.

Mezipředmětové vztahy

- Matematika
- Informační technologie
- Český jazyk
- Občanská nauka
- Estetická výchova

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Fyzikální vzdělávání	
Žák: – rozliší druhy pohybů a řeší jednoduché úlohy na pohyb hmotného bodu; – určí síly, které působí na tělesa, a popíše, jaký druh pohybu tyto síly vyvolají; – určí mechanickou práci a energii při pohybu tělesa působením stálé síly; – vysvětlí na příkladech platnost zákona zachování mechanické energie; – určí výslednici sil působících na těleso; – pochopí účinky gravitačních sil působících mezi tělesy; – aplikuje Pascalův a Archimédův zákon při řešení úloh;	**1. Mechanika** – Pohyby a jejich druhy – Newtonovy pohybové zákony – Mechanická práce a energie – Skládání sil – Gravitace – Vlastnosti tekutin
– vysvětlí význam teplotní roztažnosti látek v přírodě a technické praxi; – vysvětlí pojem vnitřní energie soustavy; – popíše principy nejdůležitějších tepelných motorů; – popíše přeměny skupenství a jejich význam v přírodě a technické praxi;	**2. Termika** – Teplota, teplotní roztažnost látek – Teplo a práce, přeměny vnitřní energie tělesa – Struktura látek, přeměny skupenství
– popíše elektrické pole a jeho vlastnosti; – řeší úlohy s elektrickými obvody použitím Ohmova zákona; – popíše princip a použití polovodičových součástek; – pochopí magnetické jevy a jejich důsledky; – popíše vznik střídavého proudu a jeho využití;	**3. Elektřina a magnetismus** – Elektrický náboj a jeho vlastnosti – Elektrické pole – Elektrický proud v látkách – Magnetické pole a jeho vlastnosti – Elektromagnetická indukce – Přenos elektrické energie
– popíše vznik a vlastnosti kmitání a kmitavého pohybu; – popíše vznik, druhy a vlastnosti vlnění; – charakterizuje vlastnosti zvuku, pochopí význam ochrany sluchu před nadměrným hlukem; – pochopí podstatu a vlastnosti světla; – seznámí se se základními optickými přístroji; – pochopí funkci oka a důležitost ochrany zraku; – popíše význam různých druhů elektromagnetického záření;	**4. Kmitání, vlnění, optika** – Mechanické kmitání a vlnění – Zvuk a jeho vlastnosti – Světlo a jeho vlastnosti – Optické přístroje, lidské oko – Druhy elektromagnetického záření a jeho vlastnosti

– popíše strukturu atomu včetně stavby jádra i elektronového obalu; – vysvětlí podstatu radioaktivity a zná způsoby ochrany před jaderným zářením; – pochopí princip získávání jaderné energie a její využití;	**5. Fyzika atomu** – Model atomu – Radioaktivita, druhy jaderného záření – Jaderná energie a její využití
– seznámí se se vznikem a vývojem vesmíru; – popíše objekty v naší Sluneční soustavě; – charakterizuje vesmírné objekty z hlediska jejich vlastností;	**6. Vesmír** – Vznik a vývoj vesmíru – Druhy vesmírných objektů – Slunce
2. ročník	
Chemické vzdělávání	
– dokáže porovnat fyzikální chemické vlastnosti látek; – popíše stavbu atomu, vznik chemické vazby; – zná názvy, značky a vzorce vybraných chemických prvků a sloučenin; – popíše charakteristické vlastnosti nekovů, kovů a jejich umístění v periodické soustavě prvků; – popíše základní metody oddělování složek ze směsí a jejich využití v praxi; – vyjádří složení roztoků a připraví roztok požadovaného složení; – vysvětlí podstatu chemických reakcí a zapíše jednoduchou chemickou reakci chemickou rovnicí; – provádí jednoduché chemické výpočty, které lze využít v odborné praxi;	**1. Obecná chemie** – Chemické látky a jejich vlastnosti – Částicové složení látek, atom, molekula – Chemická vazba – Chemické prvky, sloučeniny – Chemická symbolika – Periodická soustava prvků – Směsi a roztoky – Chemické reakce, chemické rovnice – Výpočty v chemii
– vysvětlí vlastnosti anorganických látek; – tvoří chemické vzorce a názvy vybraných anorganických sloučenin; – charakterizuje vybrané prvky a anorganické sloučeniny a zhodnotí jejich využití v odborné praxi a v běžném životě; – posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a na životní prostředí;	**2. Anorganická chemie** – Anorganické látky, oxidy, kyseliny, soli, – hydroxidy – Názvosloví anorganických sloučenin – Vybrané prvky a anorganické sloučeniny v praxi
– charakterizuje základní skupiny uhlovodíků a jejich vybrané deriváty a tvoří jednoduché chemické vzorce a názvy; – uvede významné zástupce jednoduchých organických sloučenin a zhodnotí jejich využití v praxi,	**3. Organická chemie** – Vlastnosti atomu uhlíku – Základ názvosloví organických sloučenin – Organické sloučeniny v praxi

posoudí je z hlediska vlivu na zdraví a životní prostředí;	
– charakterizuje biogenní prvky a jejich sloučeniny; – charakterizuje nejdůležitější přírodní látky; – popíše vybrané biochemické děje;	**4. Biochemie** – Chemické složení živých organizmů – Přírodní látky, bílkoviny, sacharidy, – lipidy, nukleové kyseliny, biokatalyzátory – Biochemické děje
3. ročník	
Biologické a ekologické vzdělávání	
– charakterizuje názory na vznik a vývoj života na Zemi; – vyjádří vlastními slovy základní vlastnosti živých buněk; – popíše buňku jako základní stavební a funkční jednotku života; – vysvětlí rozdíl mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou; – charakterizuje rostlinnou a živočišnou buňku a uvede rozdíly; – uvede základní skupiny organizmů a porovná je; – objasní význam genetiky; – popíše stavbu lidského těla a vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav; – vysvětlí význam zdravé výživy a uvede princip zdravého životního stylu; – uvede příklady bakteriálních, virových a jiných onemocnění a možnosti prevence;	**1. Základní biologie** – Vznik a vývoj života na Zemi – Vlastnosti živých soustav – Typy buněk – Rozmanitost organismů a jejich – charakteristika – Dědičnost a proměnlivost – Biologie člověka – Zdraví a nemoc
– vysvětlí základní ekologické pojmy; – charakterizuje biotické (sluneční záření, atmosféra, pedosféra, hydrosféra) a biotické faktory prostředí (populace, společenstva, ekosystémy); – charakterizuje základní vztahy mezi organizmy ve společenstvu; – uvede příklad potravního řetězce; – popíše podstatu koloběhu látek v přírodě z hlediska látkového a energetického; – charakterizuje různé typy krajiny a její využívání člověkem;	**2. Ekologie** – Základní ekologické pojmy – Potravní řetězce – Koloběh látek v přírodě a tok energie – Typy krajiny
– popíše historii vzájemného ovlivňování člověka a přírody; – hodnotí vliv různých činností člověka na jednotlivé složky životního prostředí;	**3. Člověk a životní prostředí** – Vzájemné vztahy mezi člověkem a – životním prostředím – Dopady činnosti člověka na životní

– charakterizuje působení životního prostředí na člověka a jeho zdraví; – charakterizuje přírodní zdroje surovin a energie z hlediska jejich obnovitelnosti; – popíše způsoby nakládání s odpady; – charakterizuje globální problémy na Zemi; – uvede základní znečišťující látky v ovzduší, ve vodě a v půdě a vyhledá informace o aktuální situaci; – uvede základní ekonomické, právní a informační nástroje společnosti na ochranu přírody a prostředí; – vysvětlí udržitelný rozvoj jako integraci environmentálních, ekonomických, technologických a sociálních přístupů k ochraně životního prostředí; – zdůvodní odpovědnost každého jedince za ochranu přírody, krajiny a životního prostředí.	– prostředí – Přírodní zdroje energie a surovin – Odpady – Globální problémy – Ochrana přírody a krajiny – Nástroje společnosti na ochranu – životního prostředí – Zásady udržitelného rozvoje – Odpovědnost jedince za ochranu přírody a životního prostředí

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.9Matematika

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	3	3	3	3	12
hodin celkem	102	102	102	84	390

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Matematické vzdělávání rozvíjí logické a abstraktní myšlení žáků. V odborném školství má kromě funkce všeobecně-vzdělávací ještě funkci průpravnou pro odbornou složku vzdělávání.

Cíl předmětu

Hlavním cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět matematiku používat při studiu, v odborném vzdělávání, v budoucím zaměstnání i v každodenních životních situacích.

Charakteristika učiva

Vyučování směřuje k tomu, aby žák uměl:

- číst s porozuměním matematického textu, přesně se matematicky vyjadřovat, provádět operace s čísly a volit efektivní způsoby výpočtů, převádět jednotky,
- upravovat výrazy s proměnnými, řešit rovnice a nerovnice a jejich soustavy, užívat funkce,
- analyzovat a interpretovat statistické údaje,
- analyzovat text úloh, postihnout v nich matematický problém a hledat nejjednodušší cestu k jeho vyřešení, odhadnout a zdůvodnit výsledky,
- používat pomůcky: odbornou literaturu, internet, PC, kalkulátor, rýsovací potřeby,
- uplatnit získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě,
- pracovat přesně, důsledně, odpovědně a vytrvale,
- chápat matematiku jako součást kultury moderního člověka.

Strategie výuky

Výuka matematiky má být pro žáky zajímavá, vzbuzovat v nich touhu po poznávání, rozvíjet jejich myšlení, dovednosti a návyky potřebné k řešení problémů. Na výuku matematiky navazují zejména vyučovací předměty informační a komunikační technologie - práce v tabulkovém kalkulátoru, ekonomika a účetnictví - výpočty výsledku hospodaření, finanční analýza, kalkulace, úrokování, výpočty mezd, výše zdravotního a sociálního pojištění, výpočet DPH, statistika.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání je sestaven pro vyučování matematice v 1. až 4. ročníku při dotaci 12 týdenních hodin za studium.

Využité metody a formy výuky:

- výklad,
- problémové vyučování,
- samostatná práce žáků (individuální procvičován nových matematických dovedností),
- skupinová práce (při řešení obtížných a časově náročných úloh),

- projekce a modelace (v úlohách grafického charakteru využití projekční techniky a modelů pro znázornění situací náročných na představivost).

Hodnocení výsledků žáků
Hodnotí se:
- schopnost porozumění matematickému textu,
- správnost, přesnost a pečlivost při řešení matematických úloh,
- analýza praktického problému a návrh jeho matematického řešení,
- schopnost samostatného úsudku,
- dovednost využívat informační technologii a práce s informacemi,
- v pozitivním slova smyslu aktivita žáka.

Písemné zkoušení:
- čtyři kontrolní písemné práce v časovém rozsahu 1 vyučovací hodiny a 1 vyučovací hodiny na její analýzu; 3-6 písemných zkoušení v pololetí v rozsahu 10-20 minut,
- testové úlohy úzce zaměřených k probíranému a základnímu učivu,
- vzorové testy z okruhu státních maturitních zkoušek.

Ústní zkoušení se zápisem na tabuli.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz především na **matematické kompetence** a dále na následující kompetence:
Kompetence k učení – samostatné vyhledávání informací, jejich třídění a využívání, volba různých postupů při řešení reálné situace, aplikace znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě, rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a matematických algoritmů.
Kompetence k řešení problémů – provádění rozboru úlohy, vytvoření plánu jeho řešení, odhad řešení a ověřování, rozvíjení samostatného uvažování a vyvozování logických závěrů, možnost argumentace a diskuze při obhajování svých názorů.
Komunikativní kompetence – přesné vyjadřování myšlenek v ústním a písemném projevu, matematické vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, rozvíjení dovednosti přesného a estetického rýsování, rozvíjení komunikace při řešení navozeného problému.
Personální a sociální kompetence – práce ve skupinách, dodržování dohodnutých postupů, zodpovědnost za řešení problému.
Občanské kompetence a kulturní povědomí – respektování názorů spolužáků, zodpovědnost za vlastní rozhodování, chápání významu matematiky jako vědy ve společnosti.
Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – zodpovědný přístup k zadaným úkolům, přesnost řešení, úplné dokončení práce, zdokonalení grafického projevu.
Matematické kompetence – absolventi by měli:
- být schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, efektivně hospodařit s financemi;
- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;

- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);
- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence – absolventi by měli

- ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívat je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- vytvářet, vylepšovat a propojovat digitální obsah v různých formátech; vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků;
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Užitím matematiky v různých životních situacích pomáhá rozhodování a racionálnímu přístupu k manipulacím, diskusím a hodnocení globálních hodnot.

Člověk a životní prostředí

Slovní úlohy mohou dokumentovat a kvantifikovat problematiku životního prostředí. Vyhodnocením vedou k vytváření pozitivního vztahu k životnímu prostředí, nutnosti jeho ochrany a nutnosti řešit tyto problémy.

Člověk a svět práce

Matematika pomáhá kvantifikovat různé pracovní hodnoty a příležitosti a orientovat se ve finančních otázkách obecně. Usnadňuje volbu pracovních příležitostí.

Člověk a digitální svět

Žáci jsou vedeni k tomu, aby

- vyhledávali příležitosti k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady; chápali význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;
- běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;
- chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí; chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím; při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzovali jejich spolehlivost a postupovali vždy s vědomím existence zásad ochrany osobních údajů a soukromí dané služby.

Mezipředmětové vztahy

- Český jazyk
- Literární výchova
- Cizí jazyk
- Občanská nauka
- Základy přírodních věd
- Tělesná výchova
- Odborné předměty
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – provádí operace s množinami; – provádí aritmetické operace v jednotlivých číselných oborech; – zapisuje a znázorňuje intervaly, provádí operace s intervaly; – aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty; – řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu; – odhaduje výsledky matematických operací, účelně využívá kalkulátor; – užívá správně logické spojky a kvantifikátory;	**1. Množiny a základní poznatky z logiky** – základní množinové pojmy, operace s množinami – číselné množiny – vlastnosti reálných čísel – absolutní hodnota reálného čísla, interval, druhy intervalů – výrok, operace s výroky, konstanty, proměnné
– provádí operace s mocninami a odmocninami; – upravuje výrazy obsahující mocniny; – užívá mocnin se základem 10;	**2. Mocniny a odmocniny** – mocniny s přirozeným exponentem, mocniny s celým exponentem – mocniny s racionálním exponentem – odmocniny
– provádí operace s mnohočleny a lomenými výrazy; – umí určit definiční obor výrazu;	**3. Algebraické výrazy** – početní výkony s výrazy dosazování do výrazů – rozklad výrazů na součin pomocí vytýkání a vzorců – lomené výrazy
– umí popsat a určit shodná zobrazení v rovině a jejich vlastnosti; – užívá v úlohách věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků; – dovede užít pojmů úhel, stupňová míra, oblouková míra; – řeší praktické úlohy s užitím, trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku; – rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah;	**4. Planimetrie** – zobrazení – shodná zobrazení v rovině (posunutí, otočení, středová a osová souměrnost) – podobná zobrazení – Pythagorova věta, Euklidovy věty – úhel a jeho velikost – řešení pravoúhlého trojúhelníku – obvody a obsahy rovinných obrazců
– dovede aplikovat znalosti z matematiky při řešení úloh na pohyb, směsi a společnou práci;	**5. Slovní úlohy**

2. ročník	
– řeší lineární rovnice o jedné neznámé; – řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, stanoví definiční obor rovnice; – dokáže užít lineární rovnice při řešení slovní úlohy; – řeší lineární nerovnice a jejich soustavy; – řeší početně i graficky soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých;	**1. Lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy** – lineární rovnice o jedné neznámé – rovnice s neznámou ve jmenovateli – slovní úlohy lineární nerovnice o jedné neznámé – soustava lineárních rovnic o 2 a 3 neznámých – soustava nerovnic o 1 neznámé – rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou – slovní úlohy
– stanoví definiční obor a obor hodnot funkcí; – načrtne graf funkce; – určí lineární funkci, objasní geometrický význam parametrů a, b v předpisu = ax + b; – dovede vysvětlit vlastnosti přímé úměrnosti;	**2. Lineární funkce** – pojem funkce konstantní a lineární funkce – řešení graficky lineárních rovnic, soustav rovnic a lineárních nerovnic – funkce s absolutní hodnotou
– řeší neúplné i úplné kvadratické rovnice; – určí vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice; – dovede užít kvadratickou rovnici při řešení slovní úlohy; – řeší kvadratické nerovnice;	**3. Kvadratické rovnice a nerovnice** – kvadratická rovnice – diskriminant kvadratické rovnice, vzorec pro výpočet kořenů kvadratické rovnice – slovní úlohy rozklad kvadratického troj členu kvadratická nerovnice
– určí kvadratickou funkci, její graf, definiční obor a obor hodnot, intervaly monotonie, souřadnice bodu, v němž nabývá funkce extrému;	**4. Kvadratická funkce** – kvadratická funkce a její graf – řešení kvadratické rovnice a nerovnice graficky
– rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti, stanoví definiční obor a obor hodnot funkce; – modeluje reálné závislosti pomocí funkcí; – určí průsečíky grafu funkce s osami soustavy souřadnic; – určí exponenciální a logaritmickou funkci, stanoví základní vlastnosti, načrtne jejich grafy; – dovede užít logaritmu a jeho vlastností; – řeší exponenciální a logaritmické rovnice;	**5. Funkce** – pojem funkce, graf funkce, rostoucí a klesající funkce – nepřímá úměrnost – mocninné funkce exponenciální funkce a rovnice logaritmická – funkce logaritmus a věty o logaritmech – logaritmická a exponenciální rovnice – přirozené a dekadické logaritmy

3. ročník	
– určuje vzájemnou polohu bodů, přímek, přímky a roviny, rovin; – charakterizuje jednotlivá tělesa, vypočítá jejich objem a povrch; – dovede využít poznatků o tělesech v praktických úlohách;	**1. Stereometrie** – vzájemná poloha bodů, přímek a rovin – odchylka přímek a rovin – výpočet povrchu a objemu krychle, kvádru, hranolu, válce, jehlanu a kuželu – komolý jehlan, komolý kužel – koule a její části, výpočet povrchu a objemu
– dovede užít pojmu orientovaný úhel a jeho velikost v míře stupňové a obloukové; – definuje goniometrické funkce v oboru reálných čísel, dokáže užít jednotkové kružnice; – načrtne grafy goniometrických funkcí a určí jejich definiční obor a obor hodnot; – řeší jednoduché goniometrické rovnice; – řeší praktické úlohy s užitím trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku a obecného trojúhelníku;	**2. Goniometrie a trigonometrie** – úhel a jeho velikost – jednotková kružnice – goniometrické funkce – vlastnosti funkcí sinus a kosinus – vlastnosti funkcí tangens a kotangens – další vlastnosti goniometrických funkcí – goniometrické rovnice – věty o hodnotách goniometrických funkcí – Sinová věta Kosinová věta užití
– určí pomocí soustavy souřadnic vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky; – určí souřadnice vektoru a velikost vektoru; – provádí operace s vektory (součet vektorů, opačný vektor, rozdíl vektorů, násobení vektoru reálným číslem, skalární součin vektorů); – určí lineární závislost či nezávislost vektorů; – určí velikost úhlu dvou vektorů; – užívá parametrické vyjádření přímky, obecnou rovnici přímky a směrnicový tvar rovnice přímky v rovině; – řeší analyticky polohové a metrické – vlastnosti bodů a přímek v rovině;	**3. Vektorová algebra a analytická geometrie** – souřadnice bodů na přímce, v rovině a v prostoru – vzdálenost dvou bodů, souřadnice středu úsečky – vektory, velikost vektoru – součet vektorů, opačný vektor, rozdíl vektorů, součin vektoru a čísla – lineární závislost a nezávislost vektorů – úhel dvou vektorů – skalární součin dvou vektorů, kolmost vektorů – parametrické vyjádření přímky v rovině – obecná rovnice přímky – směrnicový tvar rovnice přímky – vzájemná poloha dvou přímek v rovině, – odchylka dvou přímek, – kolmost dvou přímek, vzdálenost bodu od přímky v rovině

4. ročník	
– vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce; – určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků a graficky; – rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost; – užije poznatků o posloupnostech v reálných situacích, zejména v úlohách finanční matematiky a dalších praktických problémech;	**1. Posloupnosti** – pojem posloupnosti – aritmetická posloupnost – geometrická posloupnost – posloupnosti a finanční matematika
– užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování; – počítá s faktoriály a kombinačními čísly; – užívá pojmy náhodný jev, jistý jev, nemožný jev, opačný jev; – určí pravděpodobnost náhodného jevu; – vysvětlí a užívá pojmy statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, absolutní a relativní četnost; – vyhledá statistická data v tabulkách a grafech; – sestaví tabulku rozdělení četností.	**2. Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika** **Kombinatorika** – kombinatorické pravidlo součinu – variace permutace kombinace – vlastnosti kombinačních čísel – Binomická věta **Pravděpodobnost** – náhodné pokusy – náhodné jevy pravděpodobnost náhodného jevu **Statistika** – základy statistiky

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.10 Literární výchova

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	1,5	1,5	1,5	2	6,5
hodin celkem	51	51	51	56	209

1. Pojetí výuky

Cíl předmětu

Vyučovací předmět Literární výchova realizuje vzdělávací oblast RVP ESTETICKÁ VÝCHOVA. Realizují se tematické okruhy všech průřezových témat. Spolu s předmětem Český jazyk tvoří přípravu na povinný maturitní předmět Český jazyk a literatura; ten ve společné části maturitní zkoušky zahrnuje didaktický test, v profilové části MZ se skládá z písemné slohové práce a ústní zkoušky. Předmět je nezbytnou součástí všeobecného vzdělávání a poskytuje základ mnoha klíčových kompetencí, které by si měl žák osvojit.

Obecným cílem je prostřednictvím uměleckých básnických i prozaických textů zvládnout mateřský jazyk tak, aby komunikační schopnosti a dovednosti žáků byly na vysoké úrovni, aby jazyk byl opravdu nástrojem myšlení a dorozumívání, aby žáci byli schopni kvalitně získávat, sdělovat a přenášet informace, aby se jazyk podílel na rozvoji sociálních kompetencí žáků. Estetické vzdělávání ovlivňuje žáka po stránce estetické, etické i rozumové, ale také prohlubuje jeho znalosti jazykové a kultivuje jazykový projev žáků. Pomáhá utvářet kladný vztah k materiálním a duchovním hodnotám společnosti.

Charakteristika učiva

Literární výchova vede i ke čtenářství, schopnosti rozboru a interpretace uměleckých děl a tvořivým aktivitám. Samozřejmě i zkvalitňuje jazykové a komunikační schopnosti jedince.

Výuka tohoto předmětu navazuje na vědomosti a schopnosti získané na základní škole. Rozšiřuje je, systematizuje a zkvalitňuje tak, aby byl žák schopen začlenit se do společnosti, účastnit se veřejného života a dále se vzdělávat.

Strategie výuky

Výuka má být orientována tak, aby žáci dovedli využívat získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě, aby se tedy rozvíjely jejich komunikativní a sociální kompetence. Proto je vhodné zařazovat do výuky problémové úkoly, situační komunikativní hry, práci s textem, střídat frontální vyučování s formou výuky skupinové individuální. Je potřebné také využívat digitální technologie, audio a videozáznamy mohou žáky pozitivně motivovat při výuce literárních témat.

Estetické vzdělávání zahrnuje kromě četby, rozboru a interpretace uměleckých textů také přehled hlavních etap a klíčových momentů v české a světové literární historii. Žák by měl být schopen zařadit autora do literárněhistorického kontextu, zhodnotit jeho přínos a na vybraném textu doložit konkrétními příklady charakteristické znaky určité kulturní epochy.

Součástí estetického vzdělávání jsou i informace o kultuře a kulturních institucích v ČR. Budou také respektovány mezipředmětové vztahy a žákům bude poskytnut prostor pro využívání znalostí a dovedností získaných i v jiných předmětech.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Jazykové a literární vědomosti a dovednosti budou ověřovány formou písemnou a psanou, v oblasti slohového vyučování budou znalosti ověřovány zejména prostřednictvím slohových prací. Znalosti pravopisu budou zjišťovány průběžně pomocí diktátů, doplňovacích a jiných pravopisných cvičení. Zohledňováni budou žáci se specifickými poruchami učení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělání a vzdělávání, připravujeme je na nutnost celoživotního učení;
- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace;
- seznámením s různými způsoby osvojování poznatků pomáháme žákům s výběrem vhodných metod učení;
- studiem literárních textů i prostým porozuměním odbornému textu vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací a k jejich využívání v procesu učení i v praktickém životě; podporujeme schopnost žáků rozlišit informace podstatné, nezbytné a informace doplňující;
- prostřednictvím diskuse vedeme žáky k hodnocení výsledků jejich práce.

Kompetence k řešení problémů

- interpretací textů vedeme žáky k rozpoznávání, chápání a formulování problémů ve škole i v životě;
- formou problémových otázek a objasňováním pojmů rozvíjíme intelektové vědomosti a dovednosti žáků potřebné k samostatnému řešení problémů.

Komunikativní kompetence

- vytvářením ústních a písemných projevů vedeme žáky k formulování a vyjadřování vlastních myšlenek;
- zapojováním žáků do diskuse poskytujeme prostor pro obhajobu vlastního názoru, rozvíjíme schopnost argumentovat;
- formou nácviku diskuse a jejím následným rozborem vedeme žáky ke kultivovanému projevu, dbáme na využívání jazykových prostředků odpovídajících komunikační situaci.

Personální a sociální kompetence

- vedeme žáky k respektování různých názorů a ke vzájemné pomoci při řešení problému;
- zadáváním individuálních úkolů podporujeme sebedůvěru žáka;
- formou referátů nebo prezentací poskytujeme prostor pro rozvoj individuálních schopností žáka.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- poznáváním literárních děl vedeme žáky k ocenění tradice naší kultury;
- vedeme žáky k uvědomění si odlišných pohledů na realitu, k respektování různých přístupů ke vnímání světa
- při rozboru textů zdůrazňujeme morální vyznění uměleckých děl a oceňujeme pozitivní společenské hodnoty, které tyto texty obsahují;
- formou diskuse vedeme žáky k posouzení společenských a historických okolností vzniku literárních děl a k posouzení jejich nadčasovosti.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

- vedeme žáky k užívání osvojené jazykové normy v závislosti na komunikačním záměru (např. žádost o zaměstnání, přihláška ke studiu);
- formou referátů učíme žáky samostatně pracovat s informacemi, vedeme je k plánování práce a k samostatnému rozhodování.

Digitální kompetence

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je nejen při školní práci;
- získává, posuzuje a sděluje data v různých formátech, k tomu volí efektivní postupy a strategie;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií, zvažuje rizika a přínosy;
- při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná v souladu s platnou legislativou a klade důraz na etické chování, jedná s respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Žák je veden k tomu, aby:

- dokázal se orientovat v masových médiích, využíval je, ale také kriticky hodnotil, učil být se odolný vůči myšlenkové a názorové manipulaci,
- uměl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých a kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- byl ochoten angažovat se nejen ve vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech,
- vážil si materiálních a duchovních hodnot a snažil se je chránit a zachovat pro budoucí generace,
- byl tolerantní a respektoval tradice a společenské zvyklosti daného sociokulturního prostředí,
- aktivně vystupovat proti projevům rasové nesnášenlivosti a xenofobie.

Člověk a životní prostředí

Žák je veden k tomu, aby:

- poznával svět a učil se mu rozumět,
- chápal význam strategie udržitelného rozvoje světa a seznamoval se s jejím zajišťováním v zemích dané jazykové oblasti,
- chápal a respektoval nutnost ekologického chování v souvislosti s lidským zdravím.

Člověk a svět práce

Žák je veden:

- k zodpovědnosti za vlastní život, k pochopení významu celoživotního vzdělávání
- ke schopnosti orientovat se ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu, země
- ke schopnosti vyhledávat a hodnotit informace o profesní kariéře, orientovat se v těchto informacích, uspět při jednání s potencionálními zaměstnavateli, orientovat se ve službách zaměstnanosti

Člověk a digitální svět

Žák je veden k tomu, aby:

- porozuměl principům, na kterých pracují digitální technologie;
- rozvíjí informatické myšlení k získávání informací, k jejich sdílení, prezentaci;
- dodržoval bezpečné chování v digitálním prostředí.

Mezipředmětové vztahy

- Český jazyk
- Dějepis
- Občanská nauka
- Cizí jazyk
- Informační technologie
- Odborné předměty

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – rozliší umělecká díla různých oblastí umělecké tvorby; – zařadí typická díla do jednotlivých směrů a příslušných historických období; – zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; – vyjádří vlastní prožitky z uměleckého díla a uměleckého textu; – má základní přehled o tendencích a proudech literatury od počátku po konec 18. století; – uvědomuje si prolínání a vzájemné působení různých kultur a náboženství v literární tvorbě; – uvědomuje si začlenění národní kultury do kulturního dědictví Evropy; – zná významné představitele národní kultury a literatury; – samostatně vyhledává informace z této oblasti; – - vyjádří svůj názor na literární dílo či ukázku;	**1. Literatura a ostatní druhy umění** – podstata umění a jeho podoby; – ústní slovesnost a psaná literatura, adaptace lit. díla ve filmu; – odkaz nejstarších civilizací, jejich písmo i lit. tvorba, památky doby antiky; – středověký a renesanční pohled na svět; – hlavní umělecké proudy a tendence světové tvorby 17. – 18. století (baroko, klasicismus, osvícenství a preromantismus); – česká literatura středověku a raného novověku v kontextu Evropy (od písemnictví Velké Moravy po baroko); – lidové mýty, báje, pověsti.
– rozezná umělecký text od neuměleckého; – rozliší konkrétní literární díla podle formy, druhu a žánru; – vystihne charakteristické rysy literárního textu; – dovede porovnat literární texty a uvědomit si shody a rozdíly mezi nimi; – interpretuje daný text a je schopen vyjádřit svůj názor; – při rozboru textu uplatňuje znalosti a terminologii z literární teorie;	**2. Práce s literárním textem (prolíná se všemi ročníky)** – lit. díla z hlediska formy (próza, poezie) a druhu (lyrika, epika, drama); – literární žánry; – literatura a film, báseň a píseň; – jazykové prostředky uměleckého textu; – metody a postupy literární interpretace; – vývoj a změna žánrů v průběhu věků; – aplikace teoretických poznatků při rozboru literárních textů od starověku po obrození.
2. ročník	
– rozliší umělecká díla různých oblastí	**1. Literatura a ostatní druhy umění**

umělecké tvorby; – zařadí typická díla do jednotlivých směrů a příslušných historických období; – zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; – vyjádří vlastní prožitky z uměleckého díla a uměleckého textu; – má základní přehled o tendencích a proudech literatury 19. století, – uvědomuje si prolínání a vzájemné působení různých kultur a náboženství v literární tvorbě; – uvědomuje si začlenění národní kultury do kulturního dědictví Evropy; – zná významné představitele národní kultury a literatury; – samostatně vyhledává informace z této oblasti; – vyjádří svůj názor na literární dílo či ukázku;	– hlavní umělecké proudy a tendence světové tvorby 19. století; – hnutí, proudy a osobnosti české kultury koncem 18. století a v 19. století (národní obrození, generace májovců, ruchovců a lumírovců, divadlo 19. století u nás, český realismus a naturalismus.
– rozezná umělecký text od neuměleckého; – rozliší konkrétní literární díla podle formy, druhu a žánru; – vystihne charakteristické rysy literárního textu; – dovede porovnat literární texty a uvědomit si shody a rozdíly mezi nimi; – interpretuje daný text a je schopen vyjádřit svůj názor; – při rozboru textu uplatňuje znalosti a terminologii z literární teorie;	**2. Práce s literárním textem (prolíná se všemi ročníky)** – lit. díla z hlediska formy (próza, poezie) a druhu (lyrika, epika, drama); – literární žánry; – literatura a film, báseň a píseň; – jazykové prostředky uměleckého textu; – metody a postupy literární interpretace; – vývoj a změna žánrů v průběhu věků; – aplikace teoretických poznatků při rozboru literárních textů 19. století.
3. ročník	
– rozliší umělecká díla různých oblastí umělecké tvorby; – zařadí typická díla do jednotlivých směrů a příslušných historických období; – zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; – vyjádří vlastní prožitky z uměleckého	**1. Literatura a ostatní druhy umění** – literární moderna konce 19. a poč. 20. století, Česká moderna; – hlavní umělecké proudy a tendence světové tvorby 1. pol. 20. století; – hnutí, proudy a osobnosti české kultury 1. pol. 20. století.

díla a uměleckého textu; – má základní přehled o tendencích a proudech literatury od 90. let 19. století do poloviny 20. století, – uvědomuje si prolínání a vzájemné působení různých kultur a náboženství v literární tvorbě; – uvědomuje si začlenění národní kultury do kulturního dědictví Evropy; – zná významné představitele národní kultury a literatury; – samostatně vyhledává informace z této oblasti; – vyjádří svůj názor na literární dílo či ukázku;	
– rozezná umělecký text od neuměleckého; – rozliší konkrétní literární díla podle formy, druhu a žánru; – vystihne charakteristické rysy literárního textu; – dovede porovnat literární texty a uvědomit si shody a rozdíly mezi nimi; – interpretuje daný text a je schopen vyjádřit svůj názor; – při rozboru textu uplatňuje znalosti a terminologii z literární teorie;	**2. Práce s literárním textem (prolíná se všemi ročníky)** – lit. díla z hlediska formy (próza, poezie) a druhu (lyrika, epika, drama); – literární žánry; – literatura a film, báseň a píseň; – jazykové prostředky uměleckého textu; – metody a postupy literární interpretace; – vývoj a změna žánrů v průběhu věků; – aplikace teoretických poznatků při rozboru literárních textů 1. pol. 20. století
4. ročník	
– rozliší umělecká díla různých oblastí umělecké tvorby; – zařadí typická díla do jednotlivých směrů a příslušných historických období; – zhodnotí význam daného autora i díla pro dobu, v níž tvořil, pro příslušný umělecký směr i pro další generace; – vyjádří vlastní prožitky z uměleckého díla a uměleckého textu; – má základní přehled o tendencích a proudech literatury od pol. 20. století, – uvědomuje si prolínání a vzájemné působení různých kultur a náboženství v literární tvorbě;	**1. Literatura a ostatní druhy umění** – hlavní umělecké proudy a tendence světové tvorby 2. pol. 20. století; – hnutí, proudy a osobnosti české kultury 2. pol. 20. a 21. století.

– uvědomuje si začlenění národní kultury do kulturního dědictví Evropy; – zná významné představitele národní kultury a literatury; – samostatně vyhledává informace z této oblasti; – vyjádří svůj názor na literární dílo či ukázku;	
– rozezná umělecký text od neuměleckého; – rozliší konkrétní literární díla podle formy, druhu a žánru; – vystihne charakteristické rysy literárního textu; – dovede porovnat literární texty a uvědomit si shody a rozdíly mezi nimi; – interpretuje daný text a je schopen vyjádřit svůj názor; – při rozboru textu uplatňuje znalosti a terminologii z literární teorie;	**2. Práce s literárním textem (prolíná se všemi ročníky)** – lit. díla z hlediska formy (próza, poezie) a druhu (lyrika, epika, drama); – literární žánry; – literatura a film, báseň a píseň; – jazykové prostředky uměleckého textu; – metody a postupy literární interpretace; – vývoj a změna žánrů v průběhu věků; – aplikace teoretických poznatků při rozboru literárních textů od pol. 20. století.
– orientuje se v kulturních institucích, zná jejich účel a přínos, zná kulturní instituce regionu i státu, zná významné celosvětové instituce starající se o kulturní dědictví lidstva; – porovná typické znaky kultur národností našeho státu; – popíše vhodné společenské chování v běžných situacích každodenního života i v profesní oblasti.	**3. Obecné kapitoly o kultuře** – kulturní instituce a jejich význam, jejich role v ochraně a šíření kulturních hodnost; – společenská kultura – principy a normy, kultura bydlení a odívání; – ochrana a využívání kulturních hodnot a kulturního dědictví; – funkce reklamy v každodenním životě – pozitiva i negativa.

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.11 Tělesná výchova

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	2	2	2	2	8
hodin celkem	68	68	68	56	260

1. Pojetí výuky

Cíl předmětu

Výuka tělesné výchovy je základním programem pro osvojování si návyků a upevňování dříve nabytých dovedností. Umožňuje žákům, aby si uvědoměle kultivovali svůj pohybový projev a usilovali na základě teoretických poznatků a vlastních pohybových zkušeností o rozvoj zdravotně orientované zdatnosti. Cílem vzdělávání je, aby žáci aktivně vyhledávali příležitosti ke zdravotně vhodným aktivitám, průběžně pečovali o svou tělesnou zdatnost, ověřovali si získané vědomosti i účinnost osvojených pohybových činností a vnímali začleňování pohybových aktivit do svého denního režimu jako zcela přirozenou a nezbytnou součást zdravého životního stylu moderního člověka.

Charakteristika učiva

Tělesná výchova má činnostní a aplikační charakter, a proto je propojována s ostatními předměty – řadu informací, dovedností a návyků souvisejících obecně se zdravým životním stylem žák získává i v jiných předmětech. V tělesné výchově (a v dalších formách pohybových aktivit v režimu dne) jsou pak získané poznatky spojovány s konkrétními pohybovými činnostmi a žák si ověřuje jejich platnost. Opačně jsou dovednosti a návyky z tělesné výchovy přenášeny do denního režimu žáků ve škole, ale i mimo ni. V rámci sportovní činnosti se žák učí řešit stresové a konfliktní situace.

Strategie výuky

Vzdělávání v tělesné výchově zdůrazňuje roli žáka jako aktivního činitele. Respektuje výrazné pohybové a výkonnostní rozdíly dané vývojovými a pohlavními odlišnostmi, dosavadními pohybovými zkušenostmi a zájmy žáků. Umožňuje diferencovat žáky nejen podle pohlaví, ale i podle jejich výkonnosti a zájmu v rámci třídy či skupiny. Osnovy nemohou být postaveny na přesném členění do ročníků, ale na relativně volném výběru podle konkrétní úrovně žáků, jejich rozvojových a zdravotních potřeb a zájmů, podmínek školy, povětrnostních podmínek apod. Tělesná výchova je prováděna ve specifických podmínkách výchovného zařízení a přírody. Důraz je kladen na bezpečnost žáků, hygienickou nezávadnost prostředí, estetičnost a účelnost.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení a klasifikace žáků je chápána jako součást výchovného působení, vytváření vztahu k tělesné výchově a sportu jako celoživotní potřebě. Žák je zásadně hodnocen za změnu ve vlastním výkonu nebo dovednosti, či snahu o tuto změnu, za zvládnutí konkrétního dílčího úkolu, za zájem o tělesnou výchovu a sport, za aktivitu a vztah k pohybu, za praktické využívání osvojených pohybových činností v denním režimu.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Kompetence k učení
Absolventi by měli
- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání;
- využívat ke svému vzdělávání různé informační zdroje;
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů
Absolventi by měli
- porozumět zadání úkolu, získat informace potřebné k řešení a navrhnout řešení;
- volit prostředky a způsoby vhodné pro splnění jednotlivých aktivit;
- spolupracovat při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence
Absolventi by měli
- vhodně se prezentovat;
- formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, a to v mluveném i psaném projevu;
- dosáhnout jazykové způsobilosti potřebné pro pracovní uplatnění příslušné odborné kvalifikace;
- vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence
Absolventi by měli
- stanovovat si cíle a priority podle svých osobních schopností, pracovní orientace a životních podmínek;
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky;
- pracovat v týmu a podílet se na realizaci společných činností;
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům;
- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích.

Občanské kompetence a kulturní povědomí
Absolventi by měli
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí;
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost.

Digitální kompetence
Absolventi by měli:
- vyrovnat se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzovat, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní činnost jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- naučí se naslouchat druhým lidem, respektovat je, zvažovat jejich názor i přijímat jiné názory, jsou-li vhodnější nebo přesnější;
- naučí se pomocí získaných znalostí navazovat vstřícné mezilidské vztahy a předcházet konfliktním situacím;
- učí se vyjednávat a přijímat rozumné kompromisy.

Člověk a digitální svět

- vybaví žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a k bezpečnému používání digitálních technologií.

Mezipředmětové vztahy

- Zdravotní nauka
- Základy přírodních věd (zejména biologické poznatky)
- Informační technologie
- Matematika
- v obecnější rovině prostupuje výuku dalších předmětů nebo využívá poznatky těchto předmětů (Český jazyk)

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. - 4. ročník	
Žák: – uplatňuje ve svém jednání základní znalosti o stavbě a funkci lidského organismu jako celku; – popíše, jak faktory životního prostředí ovlivňují zdraví lidí; – zdůvodní význam zdravého životního stylu; – dovede posoudit vliv pracovních podmínek a povolání na své zdraví v dlouhodobé perspektivě a ví, jak by mohl kompenzovat jejich nežádoucí důsledky; – dovede posoudit psychické, estetické a sociální účinky pohybových činností; – popíše vliv fyzického a psychického zatížení na lidský organismus; – orientuje se v zásadách zdravé výživy a v jejích alternativních směrech; – dovede uplatňovat naučené modelové situace k řešení stresových a konfliktních situací; – objasní důsledky sociálně patologických závislostí na život jednotlivce, rodiny a společnosti a vysvětlí, jak aktivně chránit svoje zdraví; - diskutuje a argumentuje o etice v partnerských vztazích, o vhodných partnerech a o odpovědném přístupu k pohlavnímu životu; – kriticky hodnotí mediální obraz krásy lidského těla a komerční reklamu; dovede posoudit prospěšné možnosti kultivace a estetizace svého vzhledu; – popíše úlohu státu a místní samosprávy při ochraně zdraví a životů obyvatel; – dovede rozpoznat hrozící nebezpečí a ví, jak se doporučuje na ně reagovat; - prokáže dovednosti poskytnutí první pomoci sobě a jiným;	**1. Péče o zdraví** **Zdraví** – činitelé ovlivňující zdraví: životní prostředí, životní styl, pohybové aktivity, výživa a stravovací návyky, rizikové chování aj. – duševní zdraví a rozvoj osobnosti – sociální dovednosti; rizikové faktory poškozující zdraví, odpovědnost za zdraví své i druhých – péče o veřejné zdraví v ČR – zabezpečení v nemoci – práva a povinnosti v případě nemoci nebo úrazu – partnerské vztahy; lidská sexualita – prevence úrazů a nemocí – mediální obraz krásy lidského těla, – komerční reklama – zásady jednání v situacích osobního ohrožení a za mimořádných událostí – mimořádné události (živelní pohromy, havárie, krizové situace aj.) – základní úkoly ochrany obyvatelstva (varování, evakuace) – první pomoc – úrazy a náhlé zdravotní příhody – poranění při hromadném zasažení obyvatel – stavy bezprostředně ohrožující život
– volí sportovní vybavení (výstroj a výzbroj) odpovídající příslušné činnosti a okolním podmínkám (klimatickým, zařízení, hygieně, bezpečnosti) a dovede je udržovat a ošetřovat; – komunikuje při pohybových činnostech – dodržuje smluvené signály a vhodně používá odbornou terminologii; – dovede se zapojit do organizace turnajů a	**2. Tělesná výchova** **Teoretické poznatky** – význam pohybu pro zdraví; prostředky ke zvyšování síly, rychlosti, vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti; technika a taktika; zásady sportovního tréninku – odborné názvosloví; komunikace – výstroj, výzbroj; údržba

soutěží a umí zpracovat jednoduchou dokumentaci; – dokáže rozhodovat, zapisovat a sledovat výkony jednotlivců nebo týmu; – dovede připravit prostředky k plánovaným pohybovým činnostem; – sestaví soubory zdravotně zaměřených cvičení, cvičení pro tělesnou a duševní relaxaci; navrhne kondiční program osobního rozvoje a vyhodnotí jej; – uplatňuje zásady sportovního tréninku; – dokáže vyhledat potřebné informace z oblasti zdraví a pohybu; – dovede o pohybových činnostech diskutovat, analyzovat je a hodnotit; – dovede rozvíjet svalovou sílu, rychlost, vytrvalost, obratnost a pohyblivost; – ovládá kompenzační cvičení k regeneraci tělesných a duševních sil, i vzhledem k požadavkům budoucího povolání; uplatňuje osvojené způsoby relaxace; – dovede uplatňovat techniku a základy taktiky v základních a vybraných sportovních odvětvích; – uplatňuje zásady bezpečnosti při pohybových aktivitách; – je schopen sladit pohyb s hudbou, umí sestavit pohybové vazby, hudebně pohybové motivy a vytvořit pohybovou sestavu (skladbu); – využívá pohybové činnosti pro všestrannou pohybovou přípravu a zvyšování tělesné zdatnosti; – participuje na týmových herních činnostech družstva; – dovede rozlišit jednání fair play od nesportovního jednání; – dokáže zjistit úroveň pohyblivosti, ukazatele své tělesné zdatnosti a korigovat si pohybový režim ve shodě se zjištěnými údaji; – pozná chybně a správně prováděné činnosti, umí analyzovat a zhodnotit kvalitu pohybové činnosti nebo výkonu; – ověří úroveň tělesné zdatnosti a svalové nerovnováhy;	– hygiena a bezpečnost; vhodné oblečení – cvičební úbor a obutí; záchrana a dopomoc; zásady chování a jednání v různém prostředí; regenerace a kompenzace; relaxace – pravidla her, závodů a soutěží – rozhodování; zásady sestavování a vedení sestav všeobecně rozvíjejících nebo cíleně zaměřených cvičení – pohybové testy; měření výkonů – zdroje informací **Pohybové dovednosti** **Tělesná cvičení** – pořadová, všestranně rozvíjející, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační aj. jako součást všech tematických celků **Gymnastika** – gymnastika: cvičení s náčiním, cvičení na nářadí, akrobacie, šplh – rytmická gymnastika: pohybové činnosti a kondiční programy cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem; tanec **Atletika** – běhy (rychlý, vytrvalý); starty; skoky do výšky a do dálky; hody a vrh koulí **Pohybové hry** drobné a sportovní – alespoň dvě sportovní hry **Úpoly** – pády – základní sebeobrana **Plavání** – adaptace na vodní prostředí – dva plavecké způsoby – určená vzdálenost plaveckým způsobem - dopomoc unavenému plavci, záchrana tonoucího **Lyžování** – základy sjezdového lyžování (zatáčení, zastavování, sjíždění i přes terénní nerovnosti) – základy běžeckého lyžování – chování při pobytu v horském prostředí **Bruslení**

	– základy bruslení na ledě nebo inline (jízda vpřed, změna směru jízdy, zastavení) **Turistika a sporty v přírodě** – příprava turistické akce – orientace v krajině – orientační běh **Testování tělesné zdatnosti** – motorické testy
– zvolí vhodná cvičení ke korekci svého zdravotního oslabení a dokáže rozlišit vhodné a nevhodné pohybové činnosti vzhledem k poruše svého zdraví; – je schopen zhodnotit své pohybové možnosti a dosahovat osobního výkonu z nabídky pohybových aktivit.	**3. Zdravotní tělesná výchova** (podle doporučení lékaře) – speciální korektivní cvičení podle druhu oslabení – pohybové aktivity, zejména gymnastická cvičení, pohybové hry, plavání, turistika a pobyt v přírodě – kontraindikované pohybové aktivity

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.12 Technika administrativy

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	2	1	0	0	3
hodin celkem	68	34	0	0	102

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Cílem předmětu je zvýšení produktivity a kvality práce na počítači, kdy psaní desetiprstovou hmatovou metodou je základním předpokladem pro efektivní ovládání počítače a tvoří základy tzv. klávesnicové gramotnosti. Výuka rozvíjí samostatné logické uvažování a pěstuje kultivovaný písemný projev nejen z hlediska vhodné odborné stylizace, ale také logické, věcné a především gramatické správnosti. V oblasti elektronické komunikace jsou žáci vedeni k jejímu využívání a stylizují písemnosti ve vyhovující formální úpravě v souladu s normou pro úpravu písemnosti.

Charakteristika učiva

Teoretický předmět technika administrativy je koncipovaný ve vztahu k profilu absolventa a potřebám praxe. Zahrnuje výuku v 1. a 2. ročníku. Do prvního ročníku je zařazen tematický celek Základy psaní na klávesnici. Vyučuje se výukovým programem a podle učebnice. Žák se seznámí s klávesnicí psacího stroje a počítače a naučí se ji ovládat desetiprstovou hmatovou metodou. Dále se žák naučí pořizovat záznam podle přímého diktátu a vyhotovovat základní druhy tabulek.

Ve druhém ročníku v celku Normalizovaná úprava písemností podle ČSN 01 6910 se naučí upravovat obchodní dopisy, psaní adres na obálky a do adresových rámečků. V závěru učiva druhého ročníku se naučí vypracovávat žádosti, jednoduché právní listiny – stvrzenky, plné moci a dlužní úpisy, následuje životopis a žádost o místo.

Strategie výuky

Předmět je zaměřen na získání dovednosti ovládat klávesnici počítače desetiprstovou hmatovou metodou. Žáci ovládají vyhotovení základních druhů písemností v normalizované úpravě a znají využití a vyhotovení šablon. Získávají vědomosti o obsahové náplni a stylizaci dopisů. Výuka probíhá zásadně v odborné učebně vybavené počítači. Podle možností se využívá také výukový program typu ZAV, ATF apod. Provádějí administrativní činnosti s využitím digitálních prostředků.

Hodnocení výsledků žáků

Základem pro hodnocení výkonů v psaní jsou písemné zkoušky, ve kterých se posuzuje dosažená rychlost a přesnost podle limitů. U vyhotovených písemností se hodnotí věcný obsah, stylizace, pravopis a formální úprava podle normy.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence

Kompetence k řešení problémů – schopnost řešit problémy.

Komunikativní kompetence – v rámci výuky se žáci učí komunikovat prostřednictvím internetu, psát texty, vytvářet vlastní prezentace.

Personální a sociální kompetence – při práci se učí spolupracovat.

Matematické kompetence – žáci jsou vedeni k aplikaci matematických postupů.

Digitální kompetence – žák:
- využívá při výuce i studiu digitální zařízení, aplikace i nástroje umělé inteligence;
- získává, posuzuje a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech;
- vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

.

Odborné kompetence

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.), rozpozná možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a je schopen zajistit odstranění závad a možných rizik.

Aplikace průřezových témat
Občan v demokratické společnosti
- výchova k přiměřené míře sebevědomí, zodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku,
- dovednost jednat s lidmi,
- úcta k materiálním i duchovním hodnotám a kulturnímu dědictví.

Člověk a svět práce
- osvojení kompetencí k aktivnímu rozhodování o vlastní profesní kariéře,
- uvědomění si významu demokratického vzdělání pro život, které je založeno na vzájemném respektování, spolupráci, účasti a dialogu.

Člověk a digitální svět
- využívá digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů;
- získává informace z různých zdrojů, sdílí je a předává a prezentuje je vhodným způsobem;
- využívá digitální nástroje (online zdroje, online učebnice) k vlastnímu vzdělávání;
- používá dostupné aplikace k ekonomickým či pracovním účelům.

Mezipředmětové vztahy
- Informační technologie
- Právo
- Účetnictví
- Ekonomika
- Český jazyk
- Cizí jazyk

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – píše na klávesnici PC desetiprstovou hmatovou metodou; – píše podle diktátu; – zvyšuje přesnost a rychlost psaní;	**1. Psaní na klávesnici** – procvičování psaní na klávesnici PC – zvyšování přesnosti a rychlosti psaní
2. ročník	
– rozlišuje druhy a formáty papíru a obálek; – píše adresy v normalizované úpravě; – rozlišuje psaní adres fyzickým a právnickým osobám; – používá zásady normalizované úpravy písemností; – dodržuje správnou strukturu obchodního dopisu a logické uspořádání obsahu dopisu; – respektuje zásady správné stylizace;	**1. Normalizovaná úprava písemností úprava textu** – druhy a formáty papíru – adresy na dopisním předtisku – adresy na dopisech občana právnické osobě – úprava dopisu na dopisní předtisk – žádost
– na základě zadání vypracuje objednávku, dodací list, fakturu;	**2. Hospodářské písemnosti** – objednávka, dodací list, faktura
– ovládá náležitosti úředních písemností; – na základě zadaných dispozic vypracuje plnou moc, pověření, žalobu, návrhy na opatření, rozhodnutí.	**3. Úřední písemnosti v sociální oblasti** – plná moc – pověření – žaloby – návrhy na opatření – rozhodnutí – normalizované tiskopisy

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.13 Informační technologie

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	2	2	0	0	4
hodin celkem	68	68	0	0	136

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíle předmětu

Cílem předmětu je prohloubit znalosti informatiky a umožnit všem žákům dosažení základní úrovně informační a digitální gramotnosti – prohloubit elementární dovednosti v ovládání digitální techniky a moderních informačních technologií, rozvíjet informatické myšlení a orientovat se ve světě informací (nejenom z oblasti informačních technologií), tvořivě s nimi pracovat a využívat je při dalším vzdělávání, v profesním a osobním životě. Cílem výuky je schopnost samostatně vyhledávat, třídit, zpracovávat a publikovat informace. Připravit žáka na stále se měnící digitální svět.

Charakteristika učiva

Žáci se seznámí se získáváním, systematickým a efektivním zpracováním, prezentováním a předáváním či ukládáním údajů. Pracovat budou s textovými, číselnými, grafickými a audio/video informacemi. Seznámí se s efektivní volbou dostupné digitální technologie. Budou vedeni k algoritmickému řešení úloh tak, aby automatizovali činnosti a vytvářeli programy k řešení úkolů a problémů. Seznámí se s praktickým a efektivním užíváním digitální techniky.

Strategie výuky

Výuka probíhá ve skupinách v odborných učebnách vybavených odpovídající digitální technikou. Každý student pracuje na samostatném pracovišti. Při výuce jsou používány metody demonstrační a heuristické.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou hodnoceni podle platného školního řádu, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Žáci jsou hodnoceni z osvojení teoretických znalostí a na základě výsledků činností a aplikovaných znalostí při řešení zadaných úkolů.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- efektivně využívá různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledá a rozvíjí účinné postupy ve svém učení, reflektuje proces vlastního učení a myšlení;
- kriticky přistupuje ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovává a využívá při svém studiu a praxi;
- pracuje samostatně, tvořivě s využitím logického myšlení při řešení problémů;
- užívá IT k řešení problémů běžného života i s užitím znalostí z jiných oborů.

Kompetence k řešení problémů
- rozpozná problém, objasní jeho podstatu, rozčlení ho na části;
- vytváří hypotézy, navrhuje postupné kroky, zvažuje využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy;
- uplatňuje při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívá i myšlení tvořivé s použitím představivosti a intuice;
- kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry;
- je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran;
- zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Kompetence komunikativní
- samostatně interpretuje vlastní práci, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje;
- používá s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu;
- efektivně využívá moderní informační technologie;
- prezentuje vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem.

Kompetence sociální a personální
- aktivně spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů;
- respektuje role ve skupině;
- provádí sebehodnocení a hodnocení svého přístupu k práci a objektivní hodnocení práce jiných žáků.

Kompetence občanské
- respektuje různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí;
- kriticky hodnotí získané informace;
- respektuje platnou legislativu (zejména autorská práva);
- získává pracovní návyky k ochraně zdraví při práci s výpočetní technikou;
- uvědomuje si odpovědnosti za včasné a bezchybné odevzdání zadaných úkolů;
- získávání odpovědnosti za jejich řešení (domácí příprava, projekty);
- schopnosti obhajovat svůj způsob řešení úloh vhodnou a věcně správnou argumentací.

Kompetence k podnikavosti
- orientuje se v tržním hospodářství;
- rozvíjí svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznává a využívá příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě;
- efektivní a účelové použití IT, šetrné zacházení s prostředky IT.

Kompetence matematické
- aplikuje matematické znalosti a postupy při řešení úkolů v IT.

Digitální kompetence

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života; digitální technologie a způsob jejich použití nastavuje a mění podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jeho vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě; k tomu volí efektivní postupy, strategie a způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků;
- navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie či jejich části; dokáže poradit ostatním s běžnými technickými problémy;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje rizika a přínosy;
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti – žáci si uvědomují vliv médií a komunikace na utváření demokratické společnosti a postojů občanů.

Člověk a životní prostředí – žáci si uvědomují vliv rozvoje IT (zejména hw) na životní prostředí a možnosti ohrožení psychického stavu člověka vlivem IT (zejména software).

Člověk a svět práce – žáci vyhledávají a vyhodnocují informace o profesních příležitostech a vzdělávací nabídce a jsou vedeni k uvědomění si odpovědnosti za vlastní život. Žák se učí prezentovat sám sebe v různých situacích.

Člověk a digitální svět – žáci porozumí principům, na kterých pracují digitální technologie, a rozvoji informatického myšlení, které uplatní při řešení i neinformatických problémů.

Mezipředmětové vztahy

- Matematika
- Základy přírodních věd
- Český jazyk
- Literární výchova
- Cizí jazyky

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – zná a respektuje pravidla pro práci s IT; – užívá školní informační systémy;	**1. Úvod** – ergonomie, hygiena a bezpečnost práce s prostředky IT – školní informační systémy IS
– identifikuje v historii vývoje hardwaru i softwaru zlomové události; ukáže, které koncepty se nemění a které ano; – rozumí fungování hardwaru a periferií natolik, aby je mohl efektivně a bezpečně používat a snadno se naučil používat nové; – popíše, jakým způsobem operační systém zajišťuje své hlavní úkoly – rozpozná různé druhy paměťových úložišť a popíše jejich základní principy, nastavuje sdílení a zálohování dat; – na základě porozumění fungování softwaru efektivně a bezpečně využívá různá uživatelská prostředí; – efektivně a bezpečně využívá vhodné aplikace podle stanoveného cíle;	**2. Digitální technologie** **Hardware a software** – zlomové události a technologie v historii a jejich vliv na obor, trh práce a společnost – současná výpočetní zařízení, jejich technické parametry, základní komponenty – připojitelné periferie, zobrazovací zařízení, vstupní/výstupní zařízení, rozhraní a konektory – souborový systém a paměťová úložiště – operační systémy – aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti (např. textový procesor, tabulkový procesor, software pro tvorbu prezentací, grafický software, software pro oblast 3D technologií) – zařízení s vestavěnými systémy
– interpretuje data (získá z dat informace), posuzuje množství informace v datech, vyslovuje předpovědi na základě dat, uvědomuje si omezení použitých modelů; – odhaluje chyby v datech; – porovná různé příklady kódování dat a jejich použití; vysvětlí proces digitalizace a jeho úskalí; – aktivně a s porozuměním používá různé datové formáty, ovládá konverzi mezi různými formáty téhož obsahu; – formuluje problém a požadavky na jeho řešení; získává potřebné informace, posuzuje jejich využitelnost a dostatek (úplnost) vzhledem k řešenému problému; používá systémový přístup k řešení problémů; pro řešení problému	**3. Data, informace a modelování** – data a informace, interpretace dat – informace a množství informace v datech – chyby v datech a kontrola dat – kódování informací a dat – záznam, přenos a distribuce dat a informací v digitální podobě – datové formáty, kódování různých formátů dat (např. text, obraz, zvuk, video) – model jako zjednodušení reality (např. schéma, graf, diagram, pojmová a myšlenková mapa) – vlastnosti, vazby a závislosti modelu dat – statistické zpracování dat, odhad a předpovědi – strojové učení na základě dat, jeho

sestaví model; – převede data z jednoho modelu do jiného; najde nedostatky daného modelu a odstraní je; porovná různé modely s ohledem na kvalitu řešení daného problému; – zvažuje přínosy a limity statistického zpracování dat a strojového učení v oblasti umělé inteligence;	limity, přínosy a rizika
– porovná jednotlivé způsoby propojení digitálních zařízení, charakterizuje počítačové sítě a internet; vysvětlí, pomocí čeho a jak je komunikace mezi jednotlivými zařízeními v síti zajištěna; – rozumí fungování sítí natolik, aby je mohl bezpečně a efektivně používat; – identifikuje a řeší technické problémy vznikající při práci s digitálními zařízeními; poradí druhým při řešení typických závad;	**4. Počítačové sítě a síťové služby** – internet a počítačové sítě, přenos dat, komunikační protokol a adresování v síti – typy, vlastnosti různých sítí, internet věcí – fyzická a logická infrastruktura sítě, typy síťových zařízení, servery a datová centra – cloudové a sdílené služby v síti, virtualizace – webové aplikace a služby, hypertextový formát dat, URL adresa a doména
– vytváří pomocí textového editoru dokumenty a dokáže je opravit; – porozumí funkci a principům tabulkového procesoru; – vytváří a modifikuje jednoduchou tabulku;	**5. Úvod do problematiky - aplikační software a jeho využití pro odborné činnosti** **Textový editor** – font, velikost a řezy písma – formát odstavce – odrážky a číslování; – klávesové zkratky a speciální znaky – kopírování a vkládání textu – vkládání objektů – záhlaví a zápatí **Tabulkový procesor** – buňka, list – formátování buněk – jednoduché tabulky – klávesové zkratky – automatické funkce (součet, průměr) – podmíněné formátování
– zpracovává výsledky své práce s využitím funkcí aplikačního software a multimediálních technologií; – transformuje informace z libovolného média do elektronické podoby a tvořivě přistupuje k jejich vizualizaci; – respektuje etické a právní požadavky s prezentováním a publikováním	**6. Prezentační programy** – základní pravidla tvorby prezentací – typy objektů snímků, grafický návrh – hypertextové odkazy v prezentaci – animace snímku – nastavení časování prezentace – způsoby tisku snímků

informací; – prokáže schopnost prezentace;	
– vysvětlí pojem strojové učení; – při řešení úkolu s pomocí AI vytvoří vhodný prompt; – dokáže výsledky generované pomocí AI dále použít;	**7. Umělá inteligence** – strojové učení – techniky psaní promptů – využitelnost v praxi – halucinace v AI – další rizika spojená s využitím AI
– chrání digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením, přepisem/změnou či zneužitím; reaguje na změny v technologiích ovlivňujících bezpečnost;	**8. Bezpečnost v digitálním prostředí** – způsoby útoků na technologie, základní prvky ochrany (např. aktualizace softwaru, antivir, firewall, VPN, šifrování) – sociotechnické metody útoků na uživatele, bezpečné chování a nastavení prostředí (např. práce s hesly, více faktorová autentizace, zálohování dat)
2. ročník	
– zná a respektuje zásady autorského práva; – uvědomuje si zásady GDPR;	**1. Legislativa v oblasti informačních technologií**
– zná a dodržuje běžná typografická pravidla; – používá na základní uživatelské úrovni textový procesor pro tvorbu a úpravu strukturovaných textových dokumentů; – vkládá do textu objekty jiných aplikací; – pracuje se styly a šablonami; – exportuje a importuje data mezi základními a běžně používanými formáty;	**2. Aplikační software – MS Word** – formátování textu – pravidla typografie – ukládání a editace textu – vkládání dalších objektů do textu – tabulky – styly – funkce kontroly pravopisu – jak vytvořit obsah – šablony a jejich využití – export a import dat
– používá na základní uživatelské úrovni tabulkový procesor; – vkládá do tabulek data různých typů a upravuje jejich formát; – graficky prezentuje data z tabulek – tvoří jednoduché grafy, připravuje výstupy pro tisk a tiskne je; – vkládá do tabulek objekty jiných aplikací; – exportuje a importuje data mezi základními a běžně používanými formáty; – tvoří jednoduché vzorce, používá základní funkce, vyhledávání, filtrování, třídění;	**3. Aplikační software – MS Excel** – ukotvení příček – filtrování dat – řazení dat – číselné řady – přednastavený formát tabulek a styly buňky – další funkce – tvorba jednoduchých vzorců – tvorba jednoduchých grafů

– na základě analýzy problému specifikuje zadání pro tvorbu programu, skriptu nebo webové aplikace; – rozdělí zadání nebo problém na menší části, rozhodne, které je vhodné řešit algoritmicky, své rozhodnutí zdůvodní; – navrhne algoritmy a datové struktury podle specifikace zadání a zapíše je vhodnou formou; – ve vztahu k charakteru a velikosti vstupu hodnotí algoritmy a datové struktury podle různých hledisek, porovná a vybere pro řešený problém ty nejvhodnější; vylepší algoritmus podle daného hlediska; – vytvoří jednoduchý spustitelný program, skript, nebo webovou aplikaci; – testuje spustitelný program, skript nebo webovou aplikaci; najde, specifikuje a opraví případnou chybu; – spolupracuje při tvorbě programu s další osobou, popisuje strukturu programu další osobě;	**4. Tvorba, testování a provoz softwaru** **Požadavky a analýza** – specifikace a popis řešeného problému, požadavky na řešení – analýza a dekompozice (rozložení) problému **Tvorba a vývoj** – základní koncepce tvorby programů (např. proměnná a datový typ, řídící příkazy, cykly) – návrh algoritmů a datových struktur – zápis algoritmu vhodnou formou (např. blokové schéma, přirozené a formální jazyky, skriptovací programovací jazyk) – využívání hotových komponent **Testování** – druhy chyb, chybové hlášky, neočekávané ukončení a zamrznutí – způsoby a druhy testování softwaru; – spotřeba výpočetních a jiných zdrojů **Běh a provoz** – verze programu, instalace a aktualizace programu – hlášení a evidence závad, logování – a sledování provozu – nápověda a licence programu
– analyzuje a hodnotí informační systémy podle zadaných hledisek; – vyhledává pomocí uživatelského rozhraní a navigace v informačním systému specifické informace podle zadání; – vyhledává a zpracovává data pomocí vhodných nástrojů pro dotazování; používá při vyhledávání vazby mezi entitami, číselníky a identifikátory; – identifikuje zdroje záznamů v informačním systému a určuje jejich umístění, validitu a míru zabezpečení; provede hromadný import nebo export dat; – navrhne procesy zpracování dat a roli/role jednotlivých uživatelů; – navrhne a vytvoří strukturu vzájemného propojení dat; navrhuje číselníky a identifikátory dat; – třídí a řadí data, která následně vizualizuje nebo zpracuje do obvyklého	**5. Informační systémy** – účel a charakteristika informačního systému nebo služby – veřejné nebo oborové informační systémy a služby – uživatelská rozhraní (např. navigace, přístupnost, jazykové mutace) – uživatelské účty, role, oprávnění – a bezpečnost v informačních systémech – datový záznam, entita, atribut a vazba, číselníky a identifikátory – definice procesů, činností a konfigurace informačního systému – zdroje záznamů v informačním systému (např. databáze, souborový systém, síťové služby) – vyhledávání a vizualizace dat (např. třídění, řazení a filtrování, rozpoznávání vzorů a trendů) – hromadné zpracování dat, export a import

formátu v daném kontextu a oboru; – navrhne způsob využití informačního systému k řešení problému ve svém oboru, otestuje ho se skupinou uživatelů a vyhodnotí případné chyby, chybové stavy a jejich příčiny;	
– seznámí se s možnostmi práce s balíky kancelářského SW jako celkem; – ovládá návrh databáze a běžné práce v databázovém programu;	**6. Aplikační software – rozšíření znalostí** – balíky kancelářského software – databáze – sdílení a výměna dat – import a export dat
– vytváří objekty a efektivně využívá dostupných funkcí vektorového grafického editoru; – kombinuje textové části s grafickými; – upravuje rastrové objekty; – provádí jednoduché úpravy fotografií (oříznutí, zaostřování, kontrast, retuš);	**7. Počítačová grafika** – základní pojmy počítačové grafiky – grafické formáty a jejich konverze – práce s vektorovým a rastrovým grafickým editorem; – seznámení s programem Photoshop
– kontroluje svou digitální stopu, ať už ji vytváří sám, nebo někdo jiný, v případě potřeby dokáže používat služby internetu anonymně; – v případě personalizovaného obsahu dokáže identifikovat obsah generovaný algoritmy doporučovacích systémů; s vědomím souvislostí fyzického a digitálního světa vytváří, spravuje a chrání jednu či více digitálních identit.	**8. Bezpečnost v digitálním prostředí** – digitální stopa – vědomá a nevědomá, logy, metadata, cookies a narušení soukromí při využívání technologií – sledování uživatele, algoritmy sociálních sítí a personalizace obsahu, doporučovací systémy – rizika spojená s využitím sociálních sítí – digitální identita, elektronický podpis, eGovernment a státní informační systémy – rizika spojená s využitím AI

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.14 Ekonomika

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	0	2	2	4
hodin celkem	0	0	68	56	124

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu
Předmět ekonomika podniku
- vede k rozvíjení schopnosti ekonomicky myslet,
- seznamuje žáky se základními ekonomickými vztahy a s ekonomickým prostředím, ve kterém se jako zaměstnanci či podnikatelé budou pohybovat,
- učí žáky pochopit fungování tržní ekonomiky, porozumět podstatě podnikatelské činnosti a základnímu principu hospodaření podniku,
- předává žákům vědomosti o podnikání, daňové soustavě, daňové evidenci, státním rozpočtu, marketingu a managementu,
- předává žákům vědomosti z finanční gramotnosti, bankovního a pojišťovacího trhu,
- učí žáky základním ekonomickým dovednostem, které pak využívají v praxi,
- učí žáky využívat různé zdroje informací k doplnění svých znalostí a k vypracování jednoduchých samostatných úkolů.

Charakteristika učiva
Po absolvování výuky předmětu žák:
- chápe podstatu a cíl podnikání, umí rozlišit právní formy podnikání,
- chápe princip hospodaření podniku, ví, jak se zjišťuje hospodářský výsledek podniku a dovede jej vypočítat,
- chápe mechanismus fungování trhu a dovede jej aplikovat na příkladech,
- orientuje se v produktech bankovního a pojišťovacího trhu, orientuje se v platebním styku,
- dokáže charakterizovat inflaci a její důsledky na finanční situaci obyvatel,
- orientuje se v situaci na trhu práce a v pracovněprávních vztazích,
- chápe podstatu mzdy, umí rozlišit základní druhy mezd a provést jejich výpočet,
- chápe ekonomickou podstatu daní, má přehled o daňové soustavě, zná základní povinnosti podnikatele vůči státu, vysvětlí zásady daňové evidence,
- chápe podstatu zdravotního a sociálního pojištění, umí vypočítat jeho výši,
- chápe podstatu marketingu, zpracuje jednoduchý průzkum trhu, na příkladu ukáže použití marketingových nástrojů ve svém oboru,
- chápe podstatu managementu, vysvětlí úrovně řízení a základní zásady řízení, zhodnotí využití motivačních nástrojů ve svém oboru.

Absolvent má být nejen připraven na pracovní uplatnění ve své profesi, ale má být vybaven i základními znalostmi pro ekonomické chování v osobním životě. Ve výuce se klade především důraz na osvojení praktických dovedností, protože ekonomické vědomosti a dovednosti jsou nutným prostředkem k jeho lepšímu uplatnění ve světě práce. Z tohoto důvodu se neklade důraz na osvojení teoretické podstaty příslušné tematiky, ale především na praktické zvládnutí dovedností při řešení praktických problémů (např. postup při zřizování živnosti, vyplnění daňového přiznání, provádění platebního styku, výběr vhodného pojistného produktu…) a na příklady z praxe (např. základní

mzdové výpočty, výpočty výsledku hospodaření, kalkulace ceny, výpočty zdravotního a sociálního pojištění, výpočty daní).

Strategie výuky
V hodinách ekonomiky budou využívány následující metody a formy práce:
- výklad navazující na texty učebnice a platné právní normy (např. daňové zákony, daňový řád, živnostenský zákon, zákon o obchodních korporacích, zákoník práce);
- referáty, při jejichž zpracovávání využívají žáci odbornou literaturu, popřípadě internet, AI;
- ve vhodných tematických celcích konkrétní příklady z reálné praxe;
- využití digitálních prostředků k vyhledávání aktuálních informací prostřednictvím internetu a jejich aplikace při řešení úkolů;
- práce s aktuálními formuláři (žáci je získávají samostatně prostřednictvím internetu nebo příslušných institucí);
- samostatná, popř. skupinová práce;
- dle možností exkurze a přednášky odborníků z praxe;
- uplatňování a využívání mezipředmětových vztahů zejména účetnictví, právní nauka, matematika, IT.

Hodnocení výsledků žáků
Je založeno na kombinaci známek, které žáci získávají z testů, referátů, praktických úkolů a ústního zkoušení. Důraz je kladen na hloubku porozumění učiva a schopnost aplikovat poznatky v praxi.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Kompetence k učení práce s textem, zpracování informací, vytvoření pozitivního vztahu k učení a vzdělávání.
Kompetence k řešení problémů – uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení, volit vhodné prostředky a metody pro splnění jednotlivých aktivit.
Komunikativní kompetence – vyjadřovat se srozumitelně a jazykově správně v mluveném i písemném projevu, být schopen diskutovat a obhajovat vlastní názory.
Personální a sociální kompetence – být připraven řešit své sociální a ekonomické záležitosti, být finančně gramotný.
Občanské kompetence a kulturní povědomí – dodržovat zákony, respektovat práva druhých, zajímat se aktivně o politické dění u nás i ve světě.
Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – orientovat se na trhu práce, být schopen komunikovat s potencionálními zaměstnavateli, chápat význam celoživotního učení, pochopit podstatu podnikání a podnikatelského rizika.
Matematické kompetence – správně používat a převádět běžné jednotky, provádět reálný odhad výsledku řešení úlohy, aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů.
Digitální kompetence – orientovat se v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně a tvořivě při práci, při učení i ve volném čase, využívat daňový portál při tvorbě daňových přiznání, portál OSSZ a portály zdravotních pojišťoven, získávat, posuzovat a sdělovat ekonomická data, ekonomické informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Odborné kompetence
Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného zdroje – v pracovním procesu i v běžném životě zvažovat možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
Podílet se na zajišťování sociálních služeb – uplatňovat své ekonomické znalosti a dovednosti.

Aplikace průřezových témat
Občan v demokratické společnosti – žáci jsou vedeni k tomu, aby:
- dodržovali zákony a pravidla chování v sociální sféře;
- dovedli jednat s lidmi;
- vážili si dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí – žáci se učí:
- organizovat činnosti v duchu udržitelného rozvoje;
- jednat hospodárně, adekvátně uplatňovat nejen kritérium ekonomické efektivnosti, ale i hledisko ekologické tj. nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí.

Člověk a svět práce – cílem je:
- vést žáky k tomu, aby si uvědomili význam vzdělání pro život, aby byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu a k úspěšné kariéře;
- naučit žáky vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, orientovat se v nich a vytvářet si o nich základní představu;
- písemně i verbálně se prezentovat při jednání s potenciálními zaměstnavateli, formulovat svá očekávání a své priority;
- vysvětlit žákům základní aspekty soukromého podnikání, naučit je pracovat s příslušnými právními předpisy;
- orientovat žáky ve službách zaměstnanosti.

Člověk a digitální svět – cílem je:
- naučit žáky pracovat s digitálními technologiemi při nejrůznějších činnostech, při řešení nejrůznějších problémů;
- vést žáky k tomu, aby používali dostupné aplikace k ekonomickým či pracovním účelům, např. k daňovým evidenčním povinnostem, povinnostem vůči ČSSZ, zdravotním pojišťovnám, bankám.

Mezipředmětové vztahy
- Právo
- Účetnictví
- Sociální zabezpečení
- Matematika
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
3. ročník	
Žák: – rozlišuje různé formy podnikání a vysvětlí jejich hlavní znaky; – umí využít IA k určení postupu získání živnostenského oprávnění k dané činnosti a zhodnotí správnost odpovědí AI; – vytvoří jednoduchý podnikatelský záměr a zakladatelský rozpočet; – na příkladu vysvětlí základní povinnosti podnikatele vůči státu; – stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH a vysvětlí, jak se cena liší podle zákazníků, místa a období; – rozliší jednotlivé druhy nákladů a výnosů; – vypočítá výsledek hospodaření; – vypočítá čistou mzdu;	**1. Podnikání** – podnikání podle živnostenského zákona – podnikání podle zákona o obchodních korporacích – podnikání jednotlivce – živnosti – využití digitálních aplikací, AI – obchodní korporace – podnikatelský záměr – zakladatelský rozpočet – povinnosti podnikatele vůči státu – trh, tržní subjekty, zákony trhu, nabídka, poptávka, zboží, cena, kalkulace ceny pro konečného zákazníka – náklady, výnosy, zisk/ztráta, výpočet výsledku hospodaření – formy odměn, mzda časová a úkolová, složky hrubé mzdy, náhrady mzdy, příplatky ke mzdě, výpočet zdravotního a sociálního pojištění, daň z příjmů ze závislé činnosti, slevy na dani, výpočet čisté mzdy, náhrady mzdy v době pracovní neschopnosti
– orientuje se v platebním styku a smění peníze podle kurzovního lístku; – vysvětlí, co jsou kreditní a debetní karty a jejich klady a zápory; – vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN, pro výpočet RPSN využívá IA, vyhledá aktuální výši úrokových sazeb na trhu; – orientuje se v produktech pojišťovacího trhu a vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby i s využitím AI; – vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na finanční situaci obyvatel a na příkladu ukáže jak se bránit jejím nepříznivým důsledkům; – charakterizuje jednotlivé druhy úvěrů a jejich zajištění;	**2. Finanční vzdělávání** – peníze, vývoj peněz, ochranné prvky bankovek, virtuální měna, směnitelnost měny, valuty, devizy, kurzy měn, kurzovní lístek – hotovostní platební styk, pokladní doklady, pokladní kniha – bezhotovostní platební styk, založení účtu, IBAN, platební karty – kreditní a debetní, klady a zápory, příkazy k úhradě – úroková míra, RPSN – aktuální výše úrokových sazeb na trhu – výpočty úroků s pomocí webových kalkulaček – úvěry, druhy úvěrů, výnosnost, návratnost a zajištění úvěrů – inflace, podstata inflace, míra inflace, příčiny inflace, důsledky inflace a opatření k zabránění jejím nepříznivým důsledkům – pojišťovací trh, druhy pojištění, pojistné produkty

4. ročník	
– vysvětlí úlohu státního rozpočtu v národním hospodářství; – charakterizuje jednotlivé daně a vysvětlí jejich význam pro stát; – provede jednoduchý výpočet daní; – vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob; – při těchto činnostech využívá digitální aplikace; – výpočet zdravotního a sociálního pojištění;	**1. Daně** – státní rozpočet, příjmy a výdaje státního rozpočtu, schvalování státního rozpočtu, státní závěrečný účet – daně a daňová soustava – daně přímé a jejich zákonná úprava – daně nepřímé a jejich zákonná úprava – výpočet daní – daňový řád – přiznání k dani z příjmů fyzických osob – portál "Moje daně" – zdravotní pojištění podnikatele – sociální pojištění podnikatele
– vysvětlí, co je marketingová strategie; – zpracuje jednoduchý průzkum trhu; – na příkladu ukáže použití nástrojů marketingu v oboru;	**2. Marketing** – podstata marketingu – tržně diferencovaný a nediferencovaný marketing, segmentace trhu – marketingové strategie – průzkum trhu, metody průzkumu trhu, využití AI – dotazník – produkt – cena – distribuce – propagace – komunikační mix – digitální komunikační techniky
– vysvětlí tři úrovně managementu; – popíše základní zásady řízení; – zhodnotí využití motivačních nástrojů v oboru.	**3. Management** – vymezení managementu, charakteristika manažera – dělení managementu – postavení manažera v organizaci – funkce managementu – plánování – organizování – vedení lidí a motivace – kontrolování

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.15 Účetnictví

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	0	2	0	2
hodin celkem	0	0	68	0	68

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Smyslem předmětu účetnictví je rozvíjet základní ekonomické myšlení žáků. Významných úkolem předmětu je naučit žáky efektivně ekonomicky myslet a chovat se racionálně v profesním životě.

Nedílnou součástí předmětu je využívání základních znalostí právních norem týkajících se účetnictví a uvědomování si následků z jejich nedodržování. Cílem předmětu je vypěstovat v žácích schopnosti hodnotit číselné údaje získané účetnictvím pro podnikatelské rozhodování a návyk kontrolovat výsledky své práce.

Charakteristika učiva

Účetnictví je zařazeno do oblasti ekonomického vzdělávání a výuka probíhá 2 hodiny týdně. Učivo je zaměřeno především na poznatky dlouhodobější platnosti, aby z něho mohli absolventi vycházet a správně se orientovat a přizpůsobovat se měnícím se podmínkám
v ekonomické praxi. Předmět zahrnuje učivo základů daňové evidence. Zároveň předmět poskytuje žákům potřebné dovednosti nezbytné k ovládání účetního programu. Žáci jsou vedeni ke zvládnutí základních účetních úkonů potřebných pro evidenci v účetním programu na počítači.

Strategie výuky

Základní metody výuky jsou vysvětlování a výklad, rozhovorem se žáky se odvozují postupy vedení daňové evidence a následuje praktické procvičování. Žáci pracují často v týmu, naučí se tak spolupracovat s jinými lidmi při řešení problémů. Jsou vedeni k dodržování odborné terminologie. Žáci při práci používají skutečné účetní doklady a provádějí zápisy do účetních knih. Ve výuce se navazuje především na učivo probírané v předmětu ekonomika (odpisy, daňová soustava, mzdy). Při nácviku vedení daňové evidence v počítačovém programu mají žáci k dispozici počítače s nainstalovaným účetním programem. Žáci mají možnost nainstalovat si tento program i do svých počítačů.

Vyučující by měl u žáků vytvořit přesvědčení, že účetnictví má nezastupitelné místo při sběru, třídění a zpracování informací potřebných při řízení podniku. Zároveň by měl žáky naučit se vyrovnávat s proměnlivostí digitálních technologií, zvažovat výhody a rizika.

Hodnocení výsledků žáků

Výsledky vzdělávání můžeme diagnostikovat pozorováním práce a chování žáků ve vyučování, zvládnutí obsahu vzdělávání kontrolovat zkoušením. Metodou kontroly jsou zkoušky písemné, ústní a kontrolní práce v PC programu. Při písemných zkouškách se

posuzuje správnost, přesnost, pečlivost při provádění účetních zápisů a schopnost samostatné práce žáka.

Ústně jsou žáci zkoušeni průběžně v jednotlivých hodinách, hodnotí se přesná formulace při ústním projevu z hlediska odborné správnosti.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Kompetence k učení – práce s textem, zpracování informací, vytvoření pozitivního vztahu k učení a vzdělávání.
Kompetence k řešení problémů – uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení, volit vhodné prostředky a metody pro splnění jednotlivých aktivit.
Komunikativní kompetence – vyjadřovat se srozumitelně a jazykově správně v mluveném i písemném projevu, být schopen diskutovat a obhajovat vlastní názory.
Personální a sociální kompetence – být připraven řešit své sociální a ekonomické záležitosti, být finančně gramotný.
Občanské kompetence a kulturní povědomí – dodržovat zákony, respektovat práva druhých, zajímat se aktivně o politické dění u nás i ve světě.
Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – orientovat se na trhu práce, být schopen komunikovat s potencionálními zaměstnavateli, chápat význam celoživotního učení, pochopit podstatu podnikání a podnikatelského rizika.
Matematické kompetence – správně používat a převádět běžné jednotky, provádět reálný odhad výsledku řešení úlohy, aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů.
Digitální kompetence – ovládat potřebná digitální zařízení včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívat je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života, digitální technologie a způsob jejich použití nastavovat a měnit podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění vlastní potřeby nebo pracovní prostředí a nástroje. Vyrovnávat se s proměnlivostí digitálních technologií a posuzovat, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažovat rizika a přínosy.
Předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím tělesné a duševní zdraví, při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Odborné kompetence
Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného zdroje - v pracovním procesu i v běžném životě zvažovat možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady.
Podílet se na zajišťování sociálních služeb - uplatňovat své ekonomické znalosti a dovednosti.

Aplikace průřezových témat
Občan v demokratické společnosti - klade se důraz na to, aby žáci dbali na dodržování zákonů a pravidel chování (např. v platebním styku), aby se aktivně zajímali o politické, hospodářské a společenské dění.
Člověk a životní prostředí - žáci se naučí chápat význam životního prostředí pro člověka a organizovat činnost firmy v duchu udržitelného rozvoje.
Člověk a svět práce - žáci jsou vedeni, aby jednali odpovědně, samostatně, aktivně a iniciativně ve vlastním zájmu, ale i zájmu organizace, aby uměli myslet kriticky, dokázali

zkoumat věrohodnost informací, nenechávali se manipulovat, tvořili si vlastní názor a byli schopni o něm diskutovat, efektivně se učili a pracovali, využívali ke svému učení zkušenosti jiných lidí, učili se i na základě zprostředkovaných zkušeností, přijímali hodnocení výsledků své práce, přijímali radu i kritiku, soustavně se vzdělávali, adaptovali se na měnící se pracovní podmínky a podle svých schopností a možností je ovlivňovali, pracovali v týmu.
Člověk a digitální svět – žáci porozumí principům, na kterých pracují digitální technologie, a rozvoji informatického myšlení, které uplatní při řešení i neinformatických problémů.

Mezipředmětové vztahy

- Ekonomika
- Právo
- Matematika
- Informační technologie
- Technika administrativy

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
3. ročník	
Žák: – seznámí se s možnými způsoby podnikání a s jejich vhodností používání; – umí vymezit rozdíly mezi daňovou evidencí a účetnictvím; – naučí se vypočítat základ daně použitím paušálních výdajů; – dokáže se rozhodnout, jestli uplatnit výdaje ve skutečné výši nebo paušální výdaje;	**1. Podnikání** – charakteristika a jeho formy – podnikatel – fyzická osoba – podnikatel – právnická osoba
– uvede náležitosti účetních dokladů; – vyhotoví a zkontroluje daňový doklad; – rozumí oběhu účetních dokladů; – provádí opravy účetních dokladů a účetních zápisů; – rozliší DPH na vstupu a na výstupu, umí evidovat v záznamní evidenci DPH; – zná sazby a metody výpočtu DPH; – na příkladech umí vypočítat DPH metodou shora a metodou zdola;	**2. Účetní doklady a postup při jejich zpracování** – účetní a daňové doklady – oběh účetních dokladů – DPH
– umí podrobně charakterizovat a na příkladech doložit jednotlivé složky majetku a závazků; – chápe podstatu daňové evidence, její strukturu a cíl; – vysvětlí zásady vedení daňové evidence; – dokáže samostatně zaevidovat souhrnnou úlohu na vedení daňové evidence;	**3. Daňová evidence podnikatele** – složky majetku a závazků o hmotný majetek o nehmotný majetek o zásoby o pohledávky o finanční majetek o závazky – vedení daňové evidence – příjmy a výdaje podle ZDP – průběžné položky – DPH – uzavření daňové evidence
– umí vypočítat cestovní náhrady dle ZDP;	**4. Cestovní náhrady** – náhrady za použití vozidel na pracovních cestách – stravné při služebních cestách v tuzemsku a v zahraničí – ostatní náhrady
– chápe ekonomický systém Pohoda jako komplexní účetní, ekonomický a informační systém pro malé a střední firmy;	**5. Zpracování DE na počítači** – účetní program POHODA

– ovládá práci s tabulkou a formulářem; – rozumí tzv. likvidaci a používání agendy Banka a Pokladna; – umí vyhledat správné tiskové sestavy pro daňovou evidenci; – vyzkouší si práci s agendou Globální nastavení a Uživatelské nastavení; – ovládá práci v agendách Vydané faktury, Přijaté faktury, Příkazy k úhradě, Interní doklady, Sklady, Peněžní deník, DPH, Daň z příjmu, Majetek, Kniha jízd;	
– orientuje se v daňovém portálu finanční správy; – vyhotoví daňové přiznání k dani z příjmu fyzických osob.	**6. Daňový portál finanční správy** – daňové přiznání k dani z příjmů

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.16 Sociální politika

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	2	2	0	0	4
hodin celkem	68	68	0	0	136

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Předmět sociální politika seznamuje žáky s postavením sociální politiky v systému politiky státu. Ukazuje její významnou roli jako jednoho z nástrojů sociálního smíru ve společnosti. Poskytuje přehled o nejdůležitějších směrech a součástech sociální politiky. Vytváří nosný základ pro další předměty, které se do větší hloubky zabývají sociálními problémy. Seznamuje žáky s odbornou terminologií.

Předmět seznamuje žáky se sociálními službami jako s jedním z nástrojů sociální politiky, s jejich systémem a řízením. Vede je také k porozumění cílům, principům a nástrojům sociální politiky, k orientaci v aktuálních sociálních problémech a způsobech jejich řešení.

Učivo předmětu vychází z RVP, vzdělávací oblasti Řízení sociálních služeb. Svým obsahem se řadí mezi předměty odborné.

Charakteristika učiva

Učivo je rozděleno do 12 nosných celků. Výuka směřuje k tomu, aby žáci pochopili fungování sociální politiky, jako souboru opatření a institucí, které promyšleně směřují k zajištění základních životních podmínek občanů. Učivo využívá poznatků získaných ve společenskovědním a ekonomickém vzdělávání.

V předmětu se žáci seznámí s principy sociálního státu, se základními pojmy z oblasti sociální politiky. Učí se rozpoznat, analyzovat a kriticky hodnotit vybrané oblasti sociálních problémů. Obsah učiva je zaměřen na sociální politiku ČR v evropském kontextu. Jsou zde charakterizovány požadavky na pracovníky v sociálních správách, jejich práva a povinnosti. Seznamují se s vývojem sociálního systému. Obsahem předmětu je vymezit základní znaky a specifika jednotlivých typů sociálních politik, konkretizovat problémy vybraných skupin klientů.

Žák získá základní znalosti a dovednosti potřebné pro výuku dalších odborných předmětů i učební a odbornou praxi. Osvojí si osobnostní vlastnosti požadované u pracovníka sociální správy, při výkonu činnosti i při jednání s klienty.

Strategie výuky

Předmět je zařazen v učebním plánu do 1. a 2. ročníku vždy dvě hodiny týdně. Žáci jsou vedeni k praktickému využívání osvojených poznatků, samostatnému rozhodování, učí se činit opatření a předcházet rizikům.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení je založeno na kombinaci známek, které žáci získávají z testů, referátů, samostatných úkolů a ústního zkoušení. Důraz je kladen na hloubku porozumění učiva a schopnost aplikovat poznatky v praxi.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Kompetence k učení – ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky, uplatňovat různé způsoby práce s textem, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný, sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.
Kompetence k řešení problémů – spolupracovat při řešení problémů s ostatními.
Komunikativní kompetence – formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné i ústní podobě, dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii, vyjadřovat a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování, při komunikaci s klientem akceptovat jeho individuální potřeby a schopnosti.
Personální a sociální kompetence – posuzovat své fyzické a duševní schopnosti při péči o klienta, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích, spolupracovat v týmu na řešení problémů, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí.
Občanské kompetence a kulturní povědomí – dodržovat zákony a normy vztahující se k péči o klienta, respektovat práva a osobnost druhých lidí, vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě.
Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám, mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.
Matematické kompetence – aplikovat matematické postupy, aplikovat znalosti o výpočtech dávek.
Digitální kompetence – orientovat se v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společnosti.

Odborné kompetence
Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.);
- zná systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, umí uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce).

Usilovat o vyšší kvalitu své práce a sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- chápe kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení);
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňuje požadavky a potřeby klienta.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., že absolvent:
- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- efektivně hospodaří s finančními prostředky.

Podílet se na zajišťování sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- má přehled o systému sociálních služeb a zná podmínky jejich poskytování;

- ovládá administrativní postupy související s poskytováním sociálních služeb, vede příslušnou dokumentaci a umí pracovat s právními i jinými zdroji odborných informací;
- dodržuje při poskytování sociálních služeb příslušné předpisy, pracovní postupy a standardy, dbá na dodržování práv a zájmů klientů;
- je připraven pracovat samostatně i v týmu, komunikovat s nadřízenými a dalšími spolupracovníky;
- zná požadavky na pracovníky v sociálních službách, jejich práva a povinnosti, možnost kariérního růstu.

Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., že absolvent:

- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- rozvíjí ve skupině klientů pozitivní sociální vztahy.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti – žák je veden k tomu, aby:

- dokázal se orientovat v masových médiích, využíval je, ale také kriticky hodnotil, učil být se odolný vůči myšlenkové a názorové manipulaci,
- měl vhodnou míru sebevědomí, odpovědnosti a schopnosti morálního úsudku,
- uměl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých a kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- byl ochoten angažovat se nejen ve vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech,
- vážil si materiálních a duchovních hodnot a snažil se je chránit a zachovat pro budoucí generace,
- byl tolerantní a respektoval tradice a společenské zvyklosti daného sociálního a kulturního prostředí,
- aktivně vystupovat proti projevům rasové nesnášenlivosti a xenofobie.

Člověk a životní prostředí – žák je veden k tomu, aby:

- poznával svět a učil se mu rozumět,
- chápal význam strategie udržitelného rozvoje světa,
- chápal a respektoval nutnost ekologického chování v souvislosti s lidským zdravím.

Člověk a svět práce – žák je veden k tomu, aby:

- k zodpovědnosti za vlastní život, k pochopení významu celoživotního vzdělávání,
- k rozvoji pracovních a podnikatelských kompetencí,
- ke schopnosti orientovat se ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu, země,
- ke schopnosti vyhledávat a hodnotit informace o profesní kariéře, orientovat se v těchto informacích, uspět při jednání s potencionálními zaměstnavateli, orientovat se ve službách zaměstnanosti.

Člověk a digitální svět – žák je veden k tomu, aby:

- efektivně využíval digitální nástroje potřebné a vhodné pro odbornou činnost;
- kriticky posuzoval vývoj technologií, jeho vliv na život člověka a chránil sebe a ostatní před možným nebezpečím;
- využíval DT k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji;
- znal a uplatňoval právní normy v digitálním prostředí, pravidla chování a etiky.

Mezipředmětové vztahy

- Ekonomika
- Sociální zabezpečení
- Sociální péče
- Matematika
- Právo
- Informační technologie

Předmět sociální politika má těsnou vazbu na oblast společenskovědního (dějiny oboru, vztah k EU) a ekonomického (zaměstnanost, financování) vzdělávání, jejichž témata lze vhodně propojovat s obsahovým okruhem Řízení sociálních služeb. Integruje oblast sociálně výchovná činnost – rodina a rodinná výchova, pomoc rodině, systém vzdělávání v ČR, problematika zdravotně postižených.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – orientuje se v základních pojmech sociální politiky; – vysvětlí funkci sociálního státu, cíle a principy sociální politiky; – charakterizuje subjekty a nástroje sociální politiky; – vysvětlí principy, cíle a základní koncepci státní sociální politiky; – chápe vztahy a souvislosti mezi sociální politikou a dalšími odvětvími (ekonomika, právo, sociologie, demografie apod.); – vysvětlí funkci sociálního státu; – objasní sociální politiku ČR v evropském kontextu; – popíše systém sociální ochrany v ČR; – vyhledá informace a údaje týkající se sociální problematiky;	**1. Vymezení základních pojmů** – úloha sociální politiky ve společnosti – cíle a obsah sociální politiky – nástroje a funkce sociální politiky – subjekty a objekty sociální politiky – historie a vývoj sociální politiky – oblasti sociální politiky – sociální stát – systém sociální ochrany ČR
– získá základní přehled o systému sociální politiky; – orientuje se v systému sociální politiky; – pochopí jednotlivé pilíře sociální politiky, definuje je;	**2. Tři pilíře sociální politiky** – sociální a zdravotní pojištění – státní sociální politika – sociální pomoc (sociální služby, sociálně právní ochrana)
– orientuje se v základních pojmech rodinné politiky; – vysvětlí cíle a kritéria pro formování rodinné politiky; – popíše stručnou historii rodiny, historické souvislosti v péči o její jednotlivé členy; – chápe demografii jako vědu a její vztahy k sociální politice; – vysvětlí pojem porodnost, faktory, které ji ovlivňují a její vývoj v posledních letech – chápe význam a fungování rodinného poradenství;	**3. Rodinná politika** – cíle a kritéria formování rodinné politiky – historie rodiny, funkce rodiny – porodnost, demografický vývoj – výchova k rodičovství – rodinné poradenství – dávky pro rodiny s dětmi
– orientuje se v základních pojmech důchodové politiky; – chápe postavení seniorů ve společnosti; – vyjmenuje a popíše jednotlivé druhy důchodů; – definuje obecné základy důchodového pojištění;	**4. Důchodová politika** – postavení seniorů ve společnosti – důchodový věk, věk odchodu do důchodu – druhy důchodů – důchodové pojištění – předdůchod a předčasný důchod

– orientuje se v základních pojmech zdravotní politiky; – vnímá podíl občana na péči o zdraví; – definuje jednotlivé typy zdravotnických zařízení; – rozdělí zdravotní péči na jednotlivé druhy; – vnímá zdravotní problematiku a potřeby zdravotně postižených; – popíše dávky a služby poskytované s ohledem na zdravotní postižení;	**5. Zdravotní politika** – koncepce zdravotní politiky v ČR – podíl občana na péči o zdraví – zdravotní postižení
– orientuje se v základních pojmech politiky zaměstnanosti; – vysvětlí pojem nezaměstnanost, její vlivy (kladné i negativní) na společnost a občany; – orientuje se v příčinách a důsledcích nezaměstnanosti; – určí nezaměstnanost v regionu; – vysvětlí organizaci úřadu práce, jeho strukturu a přínos pro občany; – definuje práva a povinnosti uchazečů o zaměstnání;	**6. Politika zaměstnanosti** – nezaměstnanost, její vliv na člověka a společnost – úřad práce
2. ročník	
– charakterizuje jednotlivé ohrožené skupiny občanů a pochopí možnosti sociální politiky, jak tyto skupiny podpořit; – popíše jednotlivé typy dávek; – analyzuje dominantní sociální problémy; – vysvětlí důvody a cíle aktuálních sociálních opatření v ČR; – uvede příklady domácího násilí a nástroje ochrany před domácím násilím; vysvětlí, co jsou linky bezpečí; – uvede způsoby řešení sociálních důsledků zdravotního postižení; – vysvětlí zajištění sociálně-právní ochrany dítěte a formy preventivně výchovné péče o děti;	**1. Sociální politika a vybrané skupiny občanů** – děti a mládež – zdravotně postižení – občané vyžadující zvláštní pomoc – senioři – migranti
– orientuje se v základních pojmech vzdělávací politiky; – definuje historii vzdělávání na našem území; – popíše vzdělávací strukturu ČR; – orientuje se v problematice financování škol; – chápe význam celoživotního vzdělávání, orientuje se v této oblasti;	**2. Vzdělávací politika** – koncepce vzdělávací politiky v ČR – role jednotlivce a státu – struktura vzdělávací soustavy – financování škol – celoživotní vzdělání
– orientuje se v základních pojmech bytové politiky; – definuje základní nástroje bytové	**3. Bytová politika** – funkce a nástroje bytové politiky – trh s byty

politiky a umí je použít v praxi; – popíše trh s byty; – vysvětlí systém stavebního spoření a poskytování hypotečních úvěrů; – orientuje se v možnostech státní podpory v oblasti bytové politiky;	– sociální byty
– popíše a vysvětlí systém penzijního spoření; – definuje jednotlivé dávky penzijního spoření; – orientuje se v možnostech státní podpory v oblasti penzijního spoření; – vysvětlí význam a důležitost penzijního spoření pro občany;	**4. Doplňkové penzijní spoření** – systém penzijního spoření – podmínky spoření – státní podpora
– formuluje důsledky chudoby pro společnost; – orientuje se v možnostech podpory nízkopříjmových rodin; – popíše možnosti předcházení chudobě; – definuje základní charakteristiku minimálních příjmových veličin; – vysvětlí pomocí příkladů pojmy sociální vyloučení, sociální ohrožení a znevýhodnění, sociální začleňování, objasní dopad sociálního vyloučení či ohrožení sociálním vyloučením na jednotlivce i společnost; – uvede příčiny a formy chudoby a sociálního vyloučení, zejména bezdomovectví, zadluženosti a sociální chudoby, nezaměstnanosti, závislostí, násilného chování; na příkladech ukáže, jak lze tyto problémy řešit a kdo se na jejich řešení podílí;	**5. Chudoba a nerovnost ve společnosti** – nízkopříjmové rodiny a jejich podpora – absolutní a relativní chudoba – příčiny a následky chudoby – životní minimum a minimální mzda – nerovnosti ve společnosti – sociální ohrožení – sociální vyloučení
– vysvětlí působnost obcí a státu v oblasti sociální politiky; – popíše strukturu orgánů sociální politiky; – formuluje podíl a význam nestátních subjektů na fungování sociální politiky; – definuje systém sociální prevence; – popíše systém sociální ochrany.	**6. Sociální politika státu** – úkoly státu a obcí – orgány sociální politiky – podíl nestátních subjektů – programy sociální prevence

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.17 Sociální zabezpečení

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	0	3	0	6
hodin celkem	0	0	102	0	102

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Předmět seznamuje žáky se systémem sociálního zabezpečení v ČR. Vede žáky k orientaci v jednotlivých pilířích poskytujících sociální dávky nebo služby. Vytváří dovednosti potřebné k vyřešení různých sociálních situací, které mohou klienty potkat v průběhu celého života. Seznamuje s principem záchranné sociální sítě. Zvládnutí těchto témat představuje minimální penzum znalostí a dovedností, které umožňuje profesionálně řešit dilema a situace, které vyplývají z účasti sociálního pracovníka a jeho klientů v systému sociálního zabezpečení.

Učivo předmětu vychází z RVP, vzdělávací oblasti Řízení sociálních služeb. Svým obsahem se řadí mezi předměty odborné.

Charakteristika učiva

Učivo je rozděleno do 6 nosných celků. Cílem výuky předmětu je seznámit žáky se zásadami a koncepcí sociálního zabezpečení v podmínkách tržní ekonomiky a s formami jeho realizace, poskytnout žákům informace umožňující jim orientovat se v systému sociální ochrany v ČR a zemích EU, v systému sociálních služeb, jejich subjektech, řízení, ekonomice a legislativě. Předmět přináší žákům informace o realizaci zákonů o sociálním zabezpečení. Žák získá základní znalosti a dovednosti potřebné pro výuku dalších odborných předmětů i učební a odbornou praxi. Žáci si osvojí osobnostní vlastnosti požadované u pracovníka sociální správy, při výkonu činnosti i při jednání s klienty.

Strategie výuky

Předmět je zařazen v učebním plánu do 3. ročníku vždy tři hodiny týdně. Realizace vzdělávacího obsahu předmětu bude probíhat rozličnými formami a vyučovacími metodami. Frontální výuku bude doplňovat skupinová práce a problémové vyučování, dle vhodnosti jiné formy práce. Žáci jsou vedeni k praktickému využívání osvojených poznatků, samostatnému rozhodování, učí se činit opatření a předcházet rizikům.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení je založeno na kombinaci známek, které žáci získávají z testů, referátů, samostatných úkolů a ústního zkoušení. Důraz je kladen na hloubku porozumění učiva a schopnost aplikovat poznatky v praxi.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence

Kompetence k učení – ovládat různé techniky učení, umět si vytvořit vhodný studijní režim a podmínky, uplatňovat různé způsoby práce s textem, umět efektivně vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotný, sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení, znát možnosti svého dalšího vzdělávání, zejména v oboru a povolání.

Kompetence k řešení problémů – spolupracovat při řešení problémů s ostatními.

Komunikativní kompetence – formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné i ústní podobě, dodržovat jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii, vyjadřovat a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování, při komunikaci s klientem akceptovat jeho individuální potřeby a schopnosti.
Personální a sociální kompetence – posuzovat své fyzické a duševní schopnosti při péči o klienta, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích, spolupracovat v týmu na řešení problémů, kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí.
Občanské kompetence a kulturní povědomí – dodržovat zákony a normy vztahující se k péči o klienta, respektovat práva a osobnost druhých lidí, vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě.
Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, uvědomovat si význam celoživotního učení a být připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám, mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.
Matematické kompetence – aplikovat matematické postupy, aplikovat znalosti o výpočtech dávek.
Digitální kompetence – orientovat se v digitálním prostředí a využívat digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společnosti.

Odborné kompetence
Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.);
- zná systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, umí uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce).

Usilovat o vyšší kvalitu své práce a sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- chápe kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení);
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňuje požadavky a potřeby klienta.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., že absolvent:
- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- efektivně hospodaří s finančními prostředky.

Podílet se na zajišťování sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- má přehled o systému sociálních služeb a zná podmínky jejich poskytování;
- ovládá administrativní postupy související s poskytováním sociálních služeb, vede příslušnou dokumentaci a umí pracovat s právními i jinými zdroji odborných informací;
- dodržuje při poskytování sociálních služeb příslušné předpisy, pracovní postupy a standardy, dbá na dodržování práv a zájmů klientů;
- je připraven pracovat samostatně i v týmu, komunikovat s nadřízenými a dalšími spolupracovníky;
- zná požadavky na pracovníky v sociálních službách, jejich práva a povinnosti, možnosti kariérního růstu.

Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., že absolvent:
- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- rozvíjí ve skupině klientů pozitivní sociální vztahy.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti - žák je veden k tomu, aby:
- dokázal se orientovat v masových médiích, využíval je, ale také kriticky hodnotil, učil být se odolný vůči myšlenkové a názorové manipulaci,
- měl vhodnou míru sebevědomí, odpovědnosti a schopnosti morálního úsudku,
- uměl jednat s lidmi, diskutovat o citlivých a kontroverzních otázkách, hledat kompromisní řešení,
- byl ochoten angažovat se nejen ve vlastní prospěch, ale i pro veřejné zájmy a ve prospěch lidí v jiných zemích a na jiných kontinentech,
- vážil si materiálních a duchovních hodnot a snažil se je chránit a zachovat,
- byl tolerantní a respektoval tradice a společenské zvyklosti daného sociálního a kulturního prostředí,
- aktivně vystupovat proti projevům rasové nesnášenlivosti a xenofobie.

Člověk a životní prostředí - žák je veden k tomu, aby:
- poznával svět a učil se mu rozumět,
- chápal význam strategie udržitelného rozvoje světa,
- chápal a respektoval nutnost ekologického chování v souvislosti s lidským zdravím.

Člověk a svět práce - žák je veden k tomu, aby:
- k zodpovědnosti za vlastní život, k pochopení významu celoživotního vzdělávání,
- k rozvoji pracovních a podnikatelských kompetencí,
- ke schopnosti orientovat se ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu, země,
- ke schopnosti vyhledávat a hodnotit informace o profesní kariéře, orientovat se v těchto informacích, uspět při jednání s potencionálními zaměstnavateli, orientovat se ve službách zaměstnanosti.
- se ve službách zaměstnanosti.

Člověk a digitální svět – žák je veden k tomu, aby:
- efektivně využíval digitální nástroje potřebné a vhodné pro odbornou činnost;
- kriticky posuzoval vývoj technologií, jeho vliv na život člověka a chránil sebe a ostatní před možným nebezpečím;
- využíval DT k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji;
- znal a uplatňoval právní normy v digitálním prostředí, pravidla chování a etiky.

Mezipředmětové vztahy
- Ekonomika
- Sociální politika
- Sociální péče
- Matematika
- Právo
- Informační technologie

Předmět sociální zabezpečení má těsnou vazbu na oblast společenskovědního (dějiny oboru, vztah k EU) a ekonomického (zaměstnanost, financování) vzdělávání, jejichž témata lze vhodně propojovat s obsahovým okruhem Řízení sociálních služeb.

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
3. ročník	
Žák: – analyzuje systém sociálního zabezpečení; – popíše jednotlivé instituce aktivní v dané oblasti a potřebné zdroje financování systému; – popíše předpisy o poskytování dávek sociálního zabezpečení; – uplatňuje zásady spolupráce s dalšími pomáhajícími profesemi v zájmu klienta v multidisciplinárním týmu;	**1. Koncepce sociálního zabezpečení** – funkce a principy – instituty sociálního zabezpečení – zdroje sociálního zabezpečení
– pochopí institut životního minima, jeho konstrukci, nárokovost, význam a výpočet; – stanoví praktické využití životního minima;	**2. Životní minimum** – vymezení pojmu sociální závislost – systém a konstrukce ŽM a jeho valorizace – využití ŽM: nárokovost na dávky, konstrukce dávek – legislativní vymezení ŽM
– pochopí institut minimální mzdy, její konstrukci, význam a výpočet; – stanoví praktické využití minimální mzdy;	**3. Minimální mzda** – minimální příjem občana – minimální důchod
– definuje význam sociálního pojištění pro sociální problematiku; – popíše jednotlivé sazby pojištění; – analyzuje druhy důchodů poskytovaných ze systému; – definuje státní pojištěnce; – definuje části pojištění;	**4. Sociální pojištění** – funkce a druhy SP – odvod pojistného – druhy důchodů – nárokovost na dávky 4.1. Nemocenské pojištění 4.2. Důchodové pojištění 4.3. Příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
– popíše předpisy o poskytování dávek státní sociální podpory; – definuje základní legislativu; – popíše dávky státní sociální podpory, jejich výpočet a nárokovost;	**5. Dávky státní sociální podpory** – právní úprava – vymezení základních pojmů, způsob financování – druhy dávek
– popíše předpisy o poskytování dávek sociální pomoci; – rozdělí dávky sociální pomoci; – objasní nárokovost na dávky; – stanoví u konkrétního případu formu pomoci a výši příspěvku; – vysvětlí funkci sociálních služeb, popíše systém sociálních služeb v ČR.	**6. Sociální pomoc** – právní úprava – vymezení základních pojmů, způsob financování – kategorizace dávek – stanovení formy pomoci a výše příspěvku – sociální služby

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.18 Právo

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	0	2	2	4
hodin celkem	0	0	68	56	124

1. Pojetí vyučovacího předmětu:

Cíl předmětu

Předmět poskytuje žákům přehled o právním systému a prohlubuje jejich právní vědomí. Žáci se naučí pracovat s právními normami a jejich autentickým textem. Osvojí si základní právní normy hlavně v oblasti právních odvětví, která mají vztah k jejich pracovnímu uplatnění. Předmět rozvíjí logické myšlení žáků a jejich schopnost jasně a konkrétně formulovat myšlenku. Důležitým úkolem a výchovným záměrem je vést žáky k pochopení úlohy práva v demokratické společnosti.

Po absolvování výuky předmětu žák:
- zná a chápe principy právního státu;
- zná základní lidská práva a přispívá k jejich uplatňování;
- zná právní normy a orientuje se v nich;
- umí aplikovat právní normy na jednodušší situace;
- umí vysvětlit důležitost dodržování právních norem;
- má přehled o stěžejních normách sociálního práva;
- ví, jak zajistit potřebné právní informace;
- je schopen dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popř. jejich kulturní specifika), vystupovat proti nesnášenlivosti a diskriminaci;
- je schopen jednat odpovědně, samostatně a iniciativně, nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu;
- uznává hodnotu života, uvědomuje si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních;
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu;
- umí jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování;
- umí jednat odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve svém, ale i ve veřejném zájmu.

Charakteristika učiva

Předmět základy práva je koncipován tak, aby připravil žáky na činnost spojenou s poskytováním sociálních služeb a pomoci. Učivo poskytuje žákům základní poznatky z ústavního, občanského, rodinného, pracovního, trestního, sociálního a zdravotního práva, vede je ke znalosti základních právních norem týkajících se poskytování sociální péče. Žáci se učí pracovat s právními normami a prameny na praktických příkladech se seznamují s uplatňováním zákonnosti v praxi. Výuka předmětu základy práva předpokládá návaznost s odbornými sociálními předměty.

Strategie výuky

Výuka je pojata tak, aby se žáci naučili pracovat s právními normami a prameny na praktických příkladech a seznámili se s uplatňováním zákonnosti v praxi. Nezbytnou součástí výuky jsou mimo klasických vyučovacích metod diskuse, případové analýzy, řešení modelových situací, ale také besedy s právníky, soudci a pracovníky státní správy a samosprávy.

Hodnocení výsledků žáků

Žáci jsou hodnoceni převážně pomocí písemných testů. Důležitou součástí je aktivita, chuť řešit právní problémy, aplikovat získané znalosti na praktické případy. Žáci vypracují samostatné i skupinové práce, zpracovávají právní aktuality.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení práce s textem, zpracování informací, vytvoření pozitivního vztahu k učení a vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů – uplatňovat při řešení problémů různé metody myšlení, volit vhodné prostředky a metody pro splnění jednotlivých aktivit.

Komunikativní kompetence – vyjadřovat se srozumitelně a jazykově správně v mluveném i písemném projevu, být schopen diskutovat a obhajovat vlastní názory.

Personální a sociální kompetence – být připraven řešit své sociální a ekonomické záležitosti, být finančně gramotný.

Občanské kompetence a kulturní povědomí – dodržovat zákony a normy vztahující se k péči o klienta, respektovat práva a osobnost druhých lidí, vystupovat proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci, jednat v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, zajímat se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – orientovat se na trhu práce, být schopen komunikovat s potencionálními zaměstnavateli, chápat význam celoživotního učení, pochopit podstatu podnikání a podnikatelského rizika.

Digitální kompetence – vyhledávat informace, efektivně s nimi pracovat, kriticky je vyhodnocovat a odpovědně uplatňovat, umět ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení a služeb, včetně nástrojů umělé inteligence, umět se vyrovnávat s proměnlivostí digitálních technologií a umí posoudit, jak vývoj technologií ovlivňuje společnost.

Odborné kompetence

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci

- znali systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, uměli uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví
  v souvislosti s vykonáváním práce).

Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb

- chápali kvalitu jako významný nástroj konkurenceschopnosti a dobrého jména firmy;
- dodržovali stanovené normy (standardy) a předpisy související se systémem řízení jakosti zavedeným na pracovišti.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje

- znali význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- zvažovali při plánování a posuzování určité činnosti (v pracovním procesu i v běžném životě) možné náklady, výnosy a zisk, vliv na životní prostředí, sociální dopady;
- efektivně hospodařili s finančními prostředky;

- komunikovat elektronickou poštou a využívat další prostředky online a offline komunikace;
- získávat informace z otevřených zdrojů, zejména pak s využitím celosvětové sítě Internet;
- pracovat s informacemi z různých zdrojů nesenými na různých médiích (tištěných, elektronických, audiovizuálních), a to i s využitím prostředků informačních a komunikačních technologií;
- uvědomovat si nutnost posuzovat rozdílnou věrohodnost různých informačních zdrojů a kriticky přistupovat k získaným informacím, být mediálně gramotní.

Podílet se na zajišťování sociálních služeb

- respektovali příslušnou legislativu, práva a oprávněné zájmy klientů;
- znali požadavky na pracovníky v sociálních službách, jejich práva a povinnosti.

Poskytovat přímou pomoc klientům sociálních služeb

- respektovali při poskytování péče osobnost klienta a jeho práva, vhodně s ním komunikovali, jednali taktně, s péčí a přiměřenou empatií.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

- pojmy právní stát, rozlišení práv, povinností a morálních norem občana demokratického státu;
- potřebné právní a morální minimum pro soukromý a občanský život;
- cítění pojmu svoboda, morálka, solidarita, odpovědnost.

Člověk a životní prostředí

- ochrana přírody, udržitelný vývoj životního prostředí.

Člověk a svět práce

- právní předpisy a zvyklosti spojené se vstupem do pracovního poměru, poučení o mzdě, jejích formách a složkách, pracovní době;
- možnosti práce v zahraničí, zaměstnávání cizinců u nás;
- podpora a přístup státu ve sféře zaměstnanosti, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby;
- motivace k aktivnímu pracovnímu životu;
- zodpovědnost za vlastní život a pracovní nasazení;
- prezentace svých předností na trhu práce.

Člověk a digitální svět

- porozumět principům, na kterých pracují digitální technologie;
- dodržovat bezpečné chování v digitálním prostředí;
- získávat informace z různých zdrojů, sdílí je a předává a prezentuje je vhodným způsobem;
- využívat digitální nástroje (online zdroje, online učebnice) k vlastnímu vzdělávání.

Mezipředmětové vztahy

- Občanská nauka
- Dějepis
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzděláváni

Výsledky vzdělávání	Učivo
3. ročník	
Žák: – rozlišuje druhy právních norem, jejich právní sílu a vztahy mezi nimi; – na konkrétních případech rozliší platnost a účinnost právních norem; – vysvětlí rozdíl mezi právem objektivním a subjektivním; soukromým a veřejným; – vysvětlí proces přijeti zákona, účinky uplynuti prekluzivní nebo promlčecí lhůty; – vysvětlí, jak vznikají právní vztahy; – uvede příklady právních vztahů a rozhodných právních skutečností; – charakterizuje nejdůležitější právní odvětví a vysvětlí, jaké právní vztahy upravují; – vysvětlí rozdíl FO, PO; – pracuje se sbírkou zákonů;	**1. Základy práva** – význam práva ve společnosti, prameny práva, systém právního řádu v ČR – právní řád, právní síla – zákonnost a právní vědomí – právo veřejné a soukromé, právní normy, legislativní proces tvorby, sbírka zákonů – právní vztahy, právní skutečnosti, právní úkony
– na konkrétních příkladech doloží, co vymezuje Ústava ČR a Listina základních práv a svobod; – na přikladu ukáže proces přijeti zákona; – na jednotlivých příkladech vysvětlí, kdo reprezentuje jednotlivé statni moci; – vyjmenuje a na příkladech vysvětlí základní práva a svobody občanů České republiky; – vyhledá na internetu informace o jednotlivých subjektech státní moci; – popíše soustavu soudů v ČR, advokacie, notářství;	**2. Ústavní právo, listina práv a svobod** – základní ustanovení ústavy – poslanecká sněmovna a senát – prezident a vláda – Listina základních práv a svobod – moc zákonodárná, výkonná a soudní – subjekty statni moci, policie, advokacie, notářství
– orientuje se v normách pro výkon veřejné správy; – určí příslušnost věcnou i místní; – zná územně správní členění České republiky; – uvede příklady funkcí obecní a krajské samosprávy; – zná průběh správního řízení; – orientuje se ve způsobech zahájení řízení; – umí podat odvolání proti rozhodnutí; – orientuje se ve správních přestupcích, postupech v přestupkovém a správním řízení; – orientuje se ve lhůtách pro správní řízení;	**3. Správní právo** **a. hmotné** – veřejná správa – subjekty VS, orgány – obce – postavení, orgány, působnost – kraje – postavení, orgány, působnost **b. procesní** – stádia správního řízení – výkon rozhodnutí – opravné prostředky – ombudsman – zákon o přestupcích
– vyhledá v občanském zákoníku nebo	**4. Občanské právo hmotné**

výňatku z něho příslušnou právní úpravu; – na příkladech uplatni znalosti nabytí a ztráty vlastnického práva, spoluvlastnictví; – na příkladech rozliší podstatné a nepodstatné části smluv – popíše závazky z kupních smluv; – na typických příkladech posoudí, kdy je možno odstoupit od smlouvy; – na konkrétním přikladu posoudí oprávněnost požadavku na náhradu škody a bezdůvodného obohacení a vysvětli, jak při jeho uplatňováni postupovat; – dovede hájit své spotřebitelské zájmy, např. podáním reklamace; – vyhledá v občanském zákoníku nebo výňatku z něho právní úpravu dědění - užívá rozdělení dědiců do dědických skupin; – umí sepsat závěť vlastnoručně napsanou či nenapsanou vlastní rukou pro jednoho nebo více dědiců; – vypočítává dědické podíly při dědění ze zákona;	– pojem občanské právo, prameny občanského práva, prvky občanskoprávních vztahů – zastoupeni a jeho formy – práva věcná (právo vlastnické, formy spoluvlastnictví – podílové spoluvlastnictví a společné jmění manželů), práva k věcem cizím) závazková práva – vznik, změna, zajištěni a zánik závazků – kupní smlouva, smlouva o dílo, nájemní smlouva, další smluvní typy – odpovědnost za škodu, náhrada škody, bezdůvodné obohaceni – ochrana spotřebitele – dědické právo, způsoby děděni a projednání dědictví
4. ročník	
– orientuje se v normách rodinného práva; – zná podmínky vzniku manželství; – rozlišuje podmínky pro registrované partnerství; – objasní základní práva a povinnosti manželů; – umí postupovat při rozvodovém řízení a zná podmínky pro rozvodové řízení; – zná kritéria pro svěření dítěte do péče; – orientuje se v podmínkách vyživovací povinnosti; – vysvětlí, co zahrnuje rodičovská odpovědnost; – vysvětlí problematiku určení rodičovství; – popíše postup při osvojení dítěte; – orientuje se v podmínkách pro pěstounskou péči; – orientuje se v normách SPOD;	**1. Rodinné právo** – pojem, zásady a prameny rodinného práva – manželství, registrované partnerství – úprava poměrů nezletilých dětí – vyživovací povinnost – určení rodičovství – osvojení, pěstounská péče – SPOD
– žák umí vyhledat v živnostenském zákoně druhy živností; – zná proces vydání živnostenského oprávnění; – definují, co je podnikání, kdo je jeho subjektem;	**2. Živnostenské právo** – právní formy podnikání (typy živností) – živnostenské podnikání a jeho subjekty – druhy živností a organizace živnostenské správy – podmínky provozování živností

– vysvětlí znaky živností a podmínky jejich provozování; – vysvětlí, co je neoprávněné podnikání; – znají postup při zakládání živnosti; – vyjmenuje povinnosti živnostníka; – orientují se v náležitostech a přílohách žádosti o živnostenské oprávnění; – prakticky vyplní dílčí části formuláře - žádost o ohlášení živnosti, přerušení, ukončení živnosti, oznámení o zahájení či ukončení činnosti provozovny; – v živnostenském rejstříku vyhledá výpis konkrétního živnostníka;	– živnostenské oprávnění – vznik a zánik živnostenského oprávnění – živnostenský rejstřík – živnostenská kontrola, neoprávněné podnikání
– porozumí podmínkám základních obchodních korporací; – pozná úlohu obchodního rejstříku; – zná postup při zakládání společností; – orientuje se v právech a povinnostech společníků; – dokáže diskutovat o výhodách a nevýhodách jednotlivých typů korporací; – dokáže vysvětlit zánik obchodních korporací až k výmazu z obchodního rejstříku;	**3. Korporační právo + vybrané části občanského práva, týkající se obchodních společností** – veřejná obchodní společnost – komanditní společnost – společnost s ručením omezeným – akciová společnost – družstvo
– orientuje se v pramenech pracovního práva; – popíše úlohu pracovních úřadů, zná princip podpory v nezaměstnanosti a aktivní politiky zaměstnanosti; – umí popsat vznik pracovního poměru; – popíše, co má obsahovat pracovní smlouva a vysvětlí práva a povinnosti zaměstnance; – umí rozlišit rozdíly mezi pracovní smlouvou a prací na základě dohod o provedení práce a činnosti; – umí vyhledat v zákoníku práce podmínky ukončení pracovního poměru; – zná problematiku délky pracovní doby, včetně mladistvých zaměstnanců; – objasní srážky ze mzdy, minimální mzdu, příplatky ke mzdě; – popíše práva a povinnosti zaměstnanců se zaměřením na pracovní kázeň a bezpečností a ochranu zdraví při práci; – orientuje se v základních druzích odpovědnosti za škodu; – pozná úlohu odborových organizací a kolektivních smluv;	**4. Pracovní právo** – pojem a prameny pracovního práva – osoby v evidenci úřadu práce – subjekty pracovního práva – vznik, změny a zánik pracovně právních vztahů – pracovní poměr, dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr – pracovní doba, doba odpočinku, dovolená na zotavenou – pracovní řád, pracovní kázeň, – odpovědnost za škodu v pracovněprávních vztazích – bezpečnost a ochrana zdraví při práci
– pozná hranici mezi přestupkem a trestným činem;	**5. Trestní právo** **a. hmotné**

– vyjmenuje druhy trestů ukládaných soudy; – popíše podmínky pro zadržení podezřelého a důvody pro uvalení vazby; – porozumí významu ochranných opatření uložených soudem; – popíše průběh trestního řízení od přípravného řízení až po hlavní líčení a vynesení rozsudku; – rozliší pojmy rozsudek, trestní příkaz a usnesení; – vysvětlí odvolací řízení, odvolací lhůty a ke komu se lze proti rozhodnutí odvolat; – vysvětlí rozdíl mezi podmíněným trestem a nepodmíněným trestem a kdy se používá.	– pojem a prameny – přestupek a trestní čin – trestní odpovědnost – druhy trestů – ochranná opatření **b. procesní** – hlavní líčení – odvolací řízení – vykonávací řízení

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.19 Zdravotní nauka

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	3	3	0	0	6
hodin celkem	102	102	0	0	204

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Předmět zdravotní nauka má žáky vybavit znalostmi z anatomie, fyziologie a patologie člověka. Součástí tohoto předmětu jsou i základy hygieny, tj. vztahy mezi prostředím a organismem, jejich vývoj a interakce.

Obsahový okruh má úzkou vazbu na vzdělávací oblast Vzdělávání pro zdraví – téma Péče o zdraví a na biologicko-ekologické vzdělávání – zejména biologii člověka, doplňuje je a aplikuje na budoucí pracovní činnosti žáků.

Charakteristika učiva

Zdravotní nauka patří do vzdělávací oblasti přímé péče a osobní asistence.

Ve výuce se využívá znalostí získaných v předmětu základy přírodních věd – část biologie a zároveň vytváří odborný základ pro předmět pečovatelství. Žák se rovněž naučí orientovat se v problematice vzniku závislosti na drogách, chápat význam prevence, ochraňovat své zdraví i zdraví svého budoucího klienta.

Vzdělávání směřuje k tomu, že žák:
- zná stavbu a funkci orgánů zdravého lidského organismu
- zná faktory ovlivňující pozitivně i negativně zdravotní stav
- má znalosti o nejčastějších chorobách se sociálním dopadem, jejich projevech, sociálních důsledcích a prevenci včetně závislostí
- ovládá zásady první pomoci

Strategie výuky

Předmět je zařazen do 1. a 2. ročníku v dotaci 3 hodin týdně. Předmět je koncipován jako teoretický. Ve výuce je vhodné využít klasické i alternativní (aktivizující) vyučovací metody. Výuku je možné doplnit odbornými přednáškami.

Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení klademe důraz na:
- kvalitu porozumění učivu
- schopnost aplikovat poznatky v praxi
- na zájem žáků o obor

Forma hodnocení:
- ústní zkoušení
- individuální práce s pracovním listem
- krátké testy

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Základem hodnocení je průběžné ústní

zkoušení, při kterém je kladen důraz na souvislost projevu a jeho věcnou správnost. Písemné práce či testy jsou zařazeny zpravidla po odučení tematického celku. Při klasifikaci se vychází nejen z výsledků písemného a ústního zkoušení, ale i celkového přístupu žáka k vyučovacímu procesu a plnění studijních povinností. Žák by měl být schopen sebehodnocení a srovnání s ostatními žáky. K probíraným tématům si žáci připravují referáty.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Kompetence k učení – žáci mají pozitivní vztah k osvojování poznatků a motivaci k dalšímu vzdělávání, umí si aktivně vyhledávat různé informace vztahující se k předmětu, ovládají techniky učení a dovedou pracovat s různými informačními zdroji.
Kompetence k řešení problémů – žák je schopen porozumět zadanému problému a aktivně se zapojuje do jeho řešení, vyhledává informace k řešení problému a navrhuje možné varianty řešení.
Kompetence komunikativní – žák se aktivně zapojuje do diskuzí, používá odbornou terminologii, správně používá latinskou terminologii vztahující se k biologii člověka.
Personální a sociální kompetence – žák přijímá a plní zadané úkoly, podílí se aktivně na svém zdraví, pečuje o něj, dle možností pozitivně ovlivňuje své okolí - podporuje zdravý životní styl.
Občanské kompetence a kulturní povědomí – žák chápe hodnotu lidského života (reprodukční systém, dědičnost), spolupodílí se na ochraně života a zdraví ostatních.
Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák uplatňuje získané informace v pečovatelství a dalších odborných předmětech, po jejichž absolvování by měl být připraven pracovat ve státním, ale i soukromém sektoru.
Digitální kompetence – žák se orientuje v digitálním prostředí a využívá digitální technologie bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě při práci, při učení, ve volném čase i při svém zapojení do společnosti.

Odborné kompetence
Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.);
- zná systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, umí uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce);
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout.

Usilovat o vyšší kvalitu své práce a sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- chápe kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení);
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňuje požadavky a potřeby klienta.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., že absolvent:
- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;

- efektivně hospodaří s finančními prostředky.

Podílet se na zajišťování sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- má přehled o systému sociálních služeb a zná podmínky jejich poskytování;
- dodržuje při poskytování sociálních služeb příslušné předpisy, pracovní postupy a standardy, dbá na dodržování práv a zájmů klientů;
- je připraven pracovat samostatně i v týmu, komunikovat s nadřízenými a dalšími spolupracovníky;
- zná požadavky na pracovníky v sociálních službách, jejich práva a povinnosti, možnosti kariérního růstu.

Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., že absolvent:
- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- rozvíjí ve skupině klientů pozitivní sociální vztahy;
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout.

Aplikace průřezových témat
Člověk a životní prostředí – poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderních technologií, postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho život a zdraví, osvojení zásad zdravého životního stylu

Člověk a digitální svět – usiluje o zdokonalování schopností žáků efektivně využívat prostředky IT v běžném životě a v rámci specifik dané odborné kvalifikace, žáky vybaví znalostmi a dovednostmi potřebnými k preventivní a aktivní péči o zdraví a k bezpečnému používání digitálních technologií.

Mezipředmětové vztahy
- Pečovatelství
- Péče o dítě do 3 let
- Základy přírodních věd
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzděláván

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
	1. Úvod do předmětu
Žák: – je schopen popsat stavbu celé buňky a její funkci; – popíše, jak se z buněk skládá celý organismus; – vysvětlí, jak se buňky rozmnožují a jakou roli má DNA; – popíše zhoubné bujení buněk;	**2. Nauka o buňce** – stavba buňky, dělení buňky – stavba tkání – mezibuněčný prostor – podstata vzniku buněčných poruch – toxicita v buňkách
– zná anatomii kostí; – popíše celou kostru, zná základní kosti hlavy, trupu, končetin; – popíše jednotlivé druhy svalstva, pochopí rozdíl mezi hladkou svalovinou a kosterní; – popíše fyziologii pohybu; – je schopen vysvětlit podstatu základních poruch a nemocí, které se týkají celé opěrné soustavy;	**3. Kosterní a pohybová soustava** – kost – kostra – svalstva, vazivo – pohyb
– popíše složení krve a lymfy a vysvětlí jejich funkci; – podrobně popíše a pochopí funkci imunitního systému; – vysvětlí pojem zánět; – popíše sražení krve; – pochopí funkci sleziny; – vysvětlí nejčastější poruchy krvetvorby;	**4. Tělní tekutiny** – krev – lymfa – imunita – slezina
– popíše funkci dýchací soustavy; – pochopí fyziologii dýchání; – orientuje se v typech dýchání; – zná, čím se nechá zlepšit vitální kapacita plic; – zná nejčastější zdrav. potíže v oblasti dýchání; – vysvětlí škodlivost kouření a čichacích drog;	**5. Dýchací soustava** – význam, složení dýchací soustavy – typy dýchání – vitální kapacita plic
– zná význam trávicí soustavy a je – schopen popsat jednotlivé části; – charakterizuje rozdělení zubů a zná péči o chrup; – pochopí fyziologii trávení a orientuje se v nejdůležitějších; – vysvětlí význam v tlustém střevě; – vysvětlí význam vlákniny pro člověka a jeho zdraví; – orientuje se v základních výživných	**6. Trávicí soustava** – složení – fyziologie trávicího procesu – defekace

směrech; – zná nejčastější choroby;	
2. ročník	
– vysvětlí význam vylučovací soustavy; – vysvětlí pojem autointoxikace a dialýza; – popíše stavbu ledvin a nefronu; – zná tvorbu moči a fyziologii močení; – vyloží význam kůže; – zná kožní útvary; – vysvětlí vývoj mléčné žlázy a tvorbu mléka; – zná nejčastější choroby vylučovací ústrojí;	**1. Vylučovací soustava** – význam – fyziologie – ledviny, kůže – kožní útvary
– popíše složení nervové soustavy, vysvětlí funkce mozku a míchy, neuronu; – rozliší sympatický a parasympatický nervový systém; – pochopí význam u neuronu; – zná reflexy, rozliší podmíněný a nepodmíněný; – popíše nejčastější poruchy nervové soustavy; – vysvětlí pojem psychosomatický;	**2. Nervová soustava** – význam – fyziologie – reflexy – úrazy míchy
– zná rozdíl mezi žlázou s vnitřní sekrecí a s vnější sekrecí; – pochopí význam hormonů a jejich využití těla spolu s NS; – podrobně popíše vznik stresu, jeho důsledky a význam pro člověka; – zná nejčastější hormonální poruchy; – zná princip hormonální antikoncepce; – popíše vazbu mezi žlázami;	**3. Žlázy s vnitřní sekvencí** – jednotlivé žlázy s vnitřní sekrecí – význam jejich hormonů
– pochopí význam smyslů – vysvětlí stavbu a fyziologii smyslových orgánů; – popíše nejčastější zdrav. poruchy;	**4. Smyslové orgány** – význam smyslu – oko, zrak, ucho, sluch – hmatová tělíska, hmat
– zná a popíše rozmnožovací soustavu; – vysvětlí funkce orgánů ženské a mužské pohlavní soustavy; – vysvětlí nejčastější pohlavní choroby; – popíše fáze porodu a ošetření novorozence;	**5. Rozmnožovací soustava** – význam – složení – fyziologie – porod
– orientuje se v problematice vzniku závislosti na drogách; – chápe význam prevence; – správně využívá odborné termíny; – vysvětlí využití Kontaktních center; – zná jednotlivé drogy;	**6. Drogy** – závislost – typy drog – důsledky užívání drogy – prevence

– pochopí význam znalostí z anatomie a fyziologie; – umí ochraňovat své zdraví i zdraví svého budoucího klienta; – naučí se relaxovat; – pochopí základy hygieny; – vysvětlí typy a přenos infekcí.	**7. Péče o starého člověka** – zdraví – nemoc – psychohygiena – hygiena – infekce

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.20 Pečovatelství

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	2	2	2	2	8
hodin celkem	68	68	68	56	260

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Předmět pečovatelství patří do obsahového okruhu Přímá péče a osobní asistence.
Cílem předmětu je zajišťovat žákům teoretické vědomosti a praktické dovednosti potřebné pro poskytování přímé obslužné péče klientům. Připravuje je na práci s různými typy klientů, kteří vyžadují pomoc druhé osoby, a to jak s klienty v zařízeních sociálních služeb, tak v domácím prostředí. Součástí je také etická, společenská a estetická výchova zaměřená na vytváření návyků, postojů a osobnostních vlastností žádoucích pro práci v sociálních službách.

Obsahový okruh přispívá také k rozvoji klíčových kompetencí, zejména kompetence komunikativní, řešit problémy, personální a sociální. Obsahový okruh má úzkou vazbu na vzdělávací oblast Vzdělávání pro zdraví – téma Péče o zdraví a na biologicko-ekologické vzdělávání – zejména biologii člověka, doplňuje je a aplikuje na budoucí pracovní činnosti žáků.

Charakteristika učiva

Žáci jsou vedeni k tomu, aby jednali s klienty taktně, s účastí a empatií, chránili klientovo soukromí a dbali na dodržování jeho práv a bezpečí.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:
- získal informace o pečovatelství jako oboru v přímé péči a osobní asistenci;
- podporoval schopnosti, dovednosti a návyky klienta;
- chápal význam klientova soukromí;
- rozlišoval stupně soběstačnosti;
- znal práva klientů a dbal jejich dodržování;
- ovládal komunikativní techniky;
- jednal s klientem taktně, s účastí a empatií,
- dbal na bezpečnost a ochranu zdraví při práci, požární prevenci, základy hygieny a epidemiologie.

Strategie výuky

Předmět je zařazen do učební praxe. Vyučování má teoreticko-praktický charakter, je koncipovaný ve vztahu k profilu absolventa a potřebám praxe. Výuka probíhá od 1. do 4. ročníku, a to 2 hodiny týdně každý rok. Výuku je možné rozdělit na hodiny teorie a cvičení. Při hodinách cvičení se třída může dělit na skupiny tak, aby bylo možné nacvičit jednotlivé dovednosti na úroveň, která je žádoucí pro výkon odborné praxe a kontakt s klienty.

Stěžejními metodami jsou modelové situace, které jsou konfrontovány s životními zkušenostmi žáků, metody problémového učení, podporující aktivitu a kreativitu, diskuze, rozhovor, týmová práce a samostatná práce žáků. Při probírání nového učiva je obvykle volena metoda výkladu nebo řízeného rozhovoru, spojena s názorným vyučováním pomocí

didaktické techniky a názorně demonstračních pomůcek. Výklad je doplňován příklady z praxe a konfrontován s již nabytými vědomostmi žáků z hlediska mezipředmětových vztahů. Žáci jsou vedeni k vyvozování vlastních závěrů. Aktivita žáků je podněcovaná zadáváním samostatných prací – práce s digitálními technologiemi, kazuistikami, dokumentací, pracovními listy, prací na projektech a následnou prezentací. Výuka je dle témat doplňována odbornými přednáškami a exkurzemi. Žáci pracují samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinách.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Podkladem pro klasifikaci jsou výsledky ústního, písemného a praktického zkoušení, dále samostatná a skupinová práce žáků (referáty, projekty, pracovní listy, kazuistiky) a práce v hodině.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence

Kompetence k učení – mít pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu (kontinuálnímu) vzdělávání, ovládat techniky učení a využívat různé informační zdroje.

Kompetence k řešení problémů – uplatňovat medicínské znalosti při řešení problémů v ošetřovatelské péči, spolupracovat v rámci týmového řešení problémů.

Kompetence komunikativní – komunikovat a diskutovat na odborné úrovni, formulovat a obhajovat své názory a postoje, dodržovat jazykové a stylistické normy a odbornou terminologii v písemné a ústní formě.

Kompetence personální a sociální – adaptovat se plynule na pracovní prostředí interních oborů a zařadit se do pracovního týmu.

Občanské kompetence a kulturní povědomí – jednat odpovědně ve vlastním a veřejném zájmu v souladu s morálními principy a respektováním práv a osobnosti člověka, uznávat hodnotu života.

Kompetence k pracovnímu uplatnění – mít odpovědný postoj ke vzdělávání a vlastní profesní budoucnosti, mít přehled o možnostech uplatnění v sociální péči.

Digitální kompetence – vyhledávat informace, efektivně s nimi pracovat, kriticky je vyhodnocovat a odpovědně uplatňovat, prostřednictvím digitálních technologií navrhuje řešení případových studií a snaží se vylepšit postupy péče, předchází situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.

Odborné kompetence

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:

- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout.

Usilovat o vyšší kvalitu své práce a sociálních služeb, tzn., že absolvent:

- chápe kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení);
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňuje požadavky a potřeby klienta.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., že absolvent:

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- nakládá s pracovními prostředky a pomůckami, potravinami, energiemi, odpady,

vodou a jinými materiály nebo látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Podílet se na zajišťování sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- má přehled o systému sociálních služeb a zná podmínky jejich poskytování;
- prakticky se orientuje v příčinách a formách sociálního vyloučení, má přehled o nástrojích, kterými lze tuto problematiku řešit, a o povoláních a institucích, které se na řešení podílejí nebo se mohou podílet;
- zná příčiny a rizikové faktory vzniku různých typů nepříznivých sociálních situací, zejména bezdomovectví, zadluženosti a sociální chudoby, nezaměstnanosti, závislostí, násilí, možnosti jejich řešení a prevence;
- prakticky se orientuje v sociálně-právní ochraně dítěte a formách preventivně výchovné péče o dítě.

Poskytovat přímou pomoc klientům sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- poskytuje vhodnou formu pomoci, podpory nebo dohledu mobilním i imobilním klientům v rezidentském i domácím prostředí při zajišťování základních životních potřeb a zvládání běžných úkonů nebo při udržování kontaktu se společenským prostředím;
- zajišťuje nebo pomáhá klientům při zajišťování chodu domácnosti včetně nákupů a běžných služeb;
- pomáhá rodinám v péči o dítě nebo dospělou osobu se zdravotním postižením;
- zajišťuje samostatně péči o dítě do tří let věku v denním režimu;
- používá vhodné pomůcky, přístroje a zařízení, správně je ošetřuje.

Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., že absolvent:
- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- využívá ve své práci odpovídajícím způsobem empatickou, asertivní a autentickou komunikaci a motivaci;
- sleduje a využívá nové poznatky a přístupy v této oblasti sociální činnosti i nové trendy pedagogiky volného času a vzdělávání dospělých.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti – žák má vhodnou míru sebevědomí a schopnosti morálního úsudku;

Člověk a životní prostředí – žák si uvědomí vztah mezi životním prostředím, životním stylem a zdravím jedince a společnosti, osvojí si zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví;

Člověk a svět práce – žák získá znalosti a kompetence k úspěšnému uplatnění se na trhu práce, je veden k uvědomění si zodpovědnosti za vlastní život, orientuje se v možnostech kontinuálního vzdělávání v oboru, je motivován k aktivnímu pracovnímu životu;

Člověk a digitální svět – žák je připraven k tomu, aby byl schopen pracovat s prostředky digitálních technologií a efektivně je využíval jak v průběhu vzdělávání, tak při výkonu povolání a osobnímu rozvoji, navrhuje řešení prostřednictvím digitálních technologií, která mu pomohou vylepšit odborné pracovní postupy, uvede příklad digitálních technologií ve svém oboru, pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem a pro kvalitu života.

Mezipředmětové vztahy
- Zdravotní nauka
- Péče o dítě do 3 let
- Sociální péče
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – charakterizuje termín pečovatelství; – definuje cíle pečovatelské práce; – rozebere sociální aspekty zdraví a nemoci, uvede příklady nemocí se sociálním dopadem; – popíše vývoj oboru pečovatelství; – dodržuje ustanovení týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence; – popíše způsoby zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí i dospělých v sociálních zařízeních či domácnosti klienta s ohledem na specifika různých vnějších i vnitřních prostředí; – uvede povinnosti pracovníka i poskytovatele sociálních služeb v případě úrazu klienta – nebo pracovníka;	**1. Úvod do pečovatelství** – charakteristika a cíle pečovatelství – zdraví a nemoc – historie pečovatelství – BOZP, PO
– umí zhodnotit význam etických norem v práci pečovatele; – popíše osobnost pečovatele; – dodržuje v kontaktu s klientem etiketu a profesní etiketu;	**2. Etika v práci pečovatele** – etika, etické normy pečovatele – osobnost pečovatele
– charakterizuje náročnost práce pečovatele a pojem duševní hygiena; porozumí termínům stres, stresor a syndrom vyhoření; – vysvětlí význam relaxace pro lidský organizmus;	**3. Duševní hygiena pečovatele** – stres v práci pečovatele – syndrom vyhoření – zvládání stresu – relaxace
– charakterizuje jednotlivé fáze životního cyklu člověka a jeho potřeby; – popíše jednotlivé fáze ošetřovatelského procesu; – uplatňuje efektivní organizaci práce, podílí se na sestavování plánů sociální péče a vede příslušnou dokumentaci; – naučí se rozeznat potřeby klienta; – identifikuje změny zdravotního stavu a chování klienta v průběhu poskytované péče; – hovoří s klientem, motivuje ho k aktivitě, vysvětluje mu prováděné postupy a činnosti, oceňuje jeho pokroky;	**4. Ošetřovatelský proces a potřeby nemocných** – charakteristika a fáze ošetřovatelského procesu – ošetřovatelská a sociální dokumentace – potřeby nemocných

– charakterizuje bolest a její význam; – vyjmenuje typy bolesti; – umí pozorovat a zhodnotit projevy bolesti; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka;	**5. Péče o klienta s bolestí** – význam bolesti – faktory ovlivňující bolest – fyziologie bolesti – typy bolesti – projevy bolesti – ošetřovatelská péče
– objasní způsoby měření fyziologických funkcí; – vyjmenuje fyziologické a patologické hodnoty fyziologických funkcí; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**6. Sledování fyziologických funkcí** – sledování tělesné teploty – sledování pulzu – sledování krevního tlaku – sledování dechu, péče o dýchání
– vysvětlí, co je spánek a odpočinek; – vyjmenuje faktory, které spánek ovlivňují; – umí odebrat spánkovou anamnézu a stanovit plán péče; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka;	**7. Péče o spánek a odpočinek** – charakteristika spánku a odpočinku – fáze spánku – faktory ovlivňující spánek a odpočinek – poruchy spánku – ošetřovatelská péče
– vysvětlí význam pohybové aktivity; – odebere ošetřovatelskou a sociální anamnézu zaměřenou na pohybovou aktivitu; – provádí s klientem podle pokynů nácvik soběstačnosti (nácvik úkonů spojených s péčí o vlastní osobu, prostorové orientace a pohybu, používání kompenzačních pomůcek a zařízení atp.), vhodně ho motivuje; – používá správně a eticky různé pracovní a kompenzační pomůcky (pro hygienu, oblékání, stolování aj.); – používá s právně vhodné pracovní a kompenzační pomůcky a technická zařízení, ošetřuje je a dezinfikuje; – umí zhodnotit domácí prostředí klienta, zda nehrozí riziko pádu u klienta; – popíše cíle rehabilitačního ošetřovatelství; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP; – doloží příklady bezpečnostních rizik a nejčastější příčiny úrazů na pracovišti i v domácnosti; – užívá pracovní a kompenzační pomůcky, přístroje a zřízení v souladu s předpisy a pracovními postupy;	**8. Péče o pohyb** – význam pohybu – faktory ovlivňující pohyb – poruchy pohybového aparátu – ošetřovatelská péče – kompenzační pomůcky – rehabilitační ošetřovatelství – BOZP

– vysvětlí pojem výživa; – vyjmenuje a charakterizuje složky výživy; – popíše faktory, které ovlivňují výživu klienta; – vysvětlí význam a účel jednotlivých diet dietního systému; – aplikuje postupy přímé péče nebo pomoci mobilnímu a imobilnímu klientovi při zajišťování stravy (včetně krmení) a pitného režimu; úkony provádí bezpečně, spolehlivě a zručně, s taktem a ohleduplností; – popíše techniku kojení, charakterizuje význam kojení; – popíše problémy související se stravování seniorů; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**9. Péče o výživu** – charakteristika výživy – faktory ovlivňující výživu – poruchy výživy – ošetřovatelská péče – dietní systém – způsoby podávání stravy – výživa dětí – výživa seniorů
– vysvětlí význam pravidelného vyprazdňování stolice a moči; – umí stanovit problémy klienta a určit ošetřovatelské aktivity při poruchách vyprazdňování; – dokáže klientovi pomoci s vyprazdňováním; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**10. Péče o vyprazdňování** – vyprazdňování stolice – vyprazdňování moči – bilance tekutin – inkontinence – péče o stomie
2. ročník	
– popíše periodizaci stáří; – vymezí nejčastější problémy stáří; – charakterizuje účel kompenzačních pomůcek; – vysvětlí zásady komunikace se seniory; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**1. Péče o seniory** – stárnutí a stáří – změny ve stáří – pády – komunikace se seniory – formy péče o seniory – specifika ošetřování seniorů
– charakterizuje Alzheimerovou chorobu; – vysvětlí specifika péče o osoby s demencí v sociálním zařízení i v domácím prostředí, zásady komunikace s nimi, význam a způsob jejich aktivizace; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**2. Péče o klienta s Alzheimerovou chorobou** – charakteristika onemocnění – formy demence – ošetřovatelská péče
– vysvětlí význam aktivizace klienta; umí zpracovat plán psychosociální aktivizace pro určeného klienta; – osvojil si a vhodně používá vybrané techniky a prostředky podporující	**3. Psychosociální aktivizace klienta** – cíle aktivizace – faktory ovlivňující možnosti aktivizace – druhy činností

kognitivní, komunikační, interpersonální a sociální dovednosti klientů, zejména seniorů a klientů s demencí; – osvojil si sadu jednoduchých kompenzačních (vyrovnávacích) a regeneračních cvičení a pohybových aktivit, používá je adekvátně zdravotnímu stavu klienta; umí je využívat také pro kompenzaci zátěže související s výkonem profese, uplatňuje při práci s klientem porozumění projevům osobnosti klienta a sociálním aspektům lidské psychiky;	
– chápe význam úklidu a čistoty v domácnosti klienta; umí zajistit nákup pro klienta; – zprostředkovává klientovi informace a kontakt se společenským a přírodním prostředím; – dbá na čistotu, úpravnost a bezpečnost životního prostředí klientů, doporučí vhodné prostředky pro zvýšení bezpečnosti; – osvojil si zásady a postupy poskytování sociálních služeb v domácím prostředí; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**4. Vedení a pomoc v domácnosti** – vlastní úklid – nákupy
– charakterizuje jednotlivé typy lůžek; – uvědomí si význam pomocných zařízení a pomůcek lůžka pro klienta; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**5. Péče o lůžko klienta** – typy lůžek – pomocná zařízení a pomůcky lůžka – úprava prázdného lůžka, úprava lůžka s klientem – pokoj klienta
– definuje dekubitus; – vysvětlí vnik dekubitů a faktory, které se na vzniku podílejí; – popíše ošetření dekubitů; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**6. Prevence dekubitů** – definice a faktory ovlivňující vznik dekubitů – predilekční místa vzniku dekubitů – hodnocení a klasifikace dekubitů – prevence, léčení a ošetřování dekubitů
– definuje imobilizační syndrom; vysvětlí komplikace, které jsou s imobilizačním syndromem spojeny; – dodržuje zásady vertikalizace klienta; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka;	**7. Imobilizační syndrom** – poruchy pohybového systému – poruchy krevního oběhu – poruchy dýchacího, močového a kožního systému – psychosociální reakce na imobilitu
– popíše jednotlivé polohy a vysvětlí jejich význam; zajistí šetrnou manipulaci s klienty; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka;	**8. Polohy nemocných** – léčebné, vyšetřovací, vynucené polohy – změny polohy, manipulace s klienty

– objasní význam hygieny pro život člověka; – charakterizuje zásady při zajištění hygieny; – aplikuje postupy přímé péče nebo pomoci mobilnímu a imobilnímu klientovi při osobní hygieně, úkony provádí bezpečně, spolehlivě a zručně, s taktem a ohleduplností, dodržuje zásady vertikalizace klienta; – používá správně a eticky různé pracovní a kompenzační pomůcky (pro hygienu, oblékání, stolování aj.); – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**9. Péče o osobní hygienu dospělých** – význam hygienické péče pro klienta – zásady při zajištění hygieny u mobilního a imobilního klienta
– vyjmenuje a charakterizuje jednotlivé druhy nozokomiálních nákaz; – popíše proces šíření infekce; – vysvětlí, v čem spočívá protiepidemický režim; – zná správné dezinfekční postupy; – objasní hygienické požadavky týkající se povinností poskytovatelů sociálních služeb v oblasti prevence úrazů a nozokomiálních nákaz; – objasní hygienické požadavky týkající se povinností poskytovatelů sociálních služeb v oblasti prevence úrazů a nozokomiálních nákaz;	**10. Nozokomiální nákazy a jejich prevence, základy hygieny a epidemiologie** – dělení nozokomiálních nákaz a proces šíření – prevence (úklid, mytí a prací, dezinfekce, sterilizace)
3. ročník	
– popíše typy mentální retardace; – charakterizuje Downův syndrom; – respektuje zvláštnosti jedinců s mentální retardací; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**1. Péče o klienta s mentálním postižením** – charakteristika mentálního postižení – dělení mentální retardace – Downův syndrom – ošetřovatelská péče
– charakterizuje postižení zraku; – vyjmenuje kompenzační pomůcky a popíše jejich funkci; – dodržuje zásady komunikace s klientem; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**2. Péče o klienta se zrakovým postižením** – charakteristika zrakového postižení – kompenzační pomůcky – pomoc pečovatele
– charakterizuje postižení sluchu; – vyjmenuje kompenzační pomůcky a popíše jejich funkci; – dodržuje zásady komunikace s klientem; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka;	**3. Péče o klienta se sluchovým postižením** – charakteristika sluchového postižení – kompenzační pomůcky – pomoc pečovatele

– vyjmenuje příčiny omezení tělesného pohybu; – charakterizuje jednotlivé typy tělesného postižení; – umí zaujmout empatický postoj ke klientům s tělesným postižením; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**4. Péče o klienta s tělesným postižením** – roztroušená skleróza – Parkinsonova choroba – cévní mozková příhoda – míšní poranění
– zná symptomy duševních poruchy; – vymezí péči o dlouhodobě nemocného klienta se schizofrenií; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**5. Péče o klienta s duševní poruchou** – symptomy duševních poruch – schizofrenie – autismus
– popíše onemocnění, jeho projevy, způsob léčení; – dohlédne na správný dietní režim; – rozpozná hypoglykemii, hyperglykemii; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**6. Péče o klienta s diabetes mellitus** – charakteristika onemocnění – ošetřovatelská péče o diabetika
– zhodnotí stav klienta z hlediska ošetřovatelské péče; – vymezí faktory podílející se na vzniku nádorů; – popíše symptomy nádorů; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**7. Péče o klienta s onkologickými nemocemi** – charakteristika nádorů – rizikové faktory, příznaky a léčba – psychologická problematika – ošetřovatelská péče
4. ročník	
– chápe význam edukace klienta; – zdůvodní potřebu edukace; – vyjmenuje faktory, které ovlivňují edukaci; – hovoří s klientem, motivuje ho k aktivitě, vysvětluje mu prováděné postupy a činnosti, oceňuje jeho pokroky;	**1. Edukační činnosti pečovatele** – cíle a podmínky efektivní edukace – obecné a specifické zásady – metody edukace
– vymezí pojem komunita a komunitní péče; – vyjmenuje zařízení, která poskytují sociální služby v rámci komunity;	**2. Komunitní péče** – komunita a komunitní péče – komunitní služby
– orientuje se v základních skupinách léků; – umí rozpoznat vedlejší a léčebné účinky léků;	**3. Základy farmakologie** – formy – účinky léků – aplikace léků – placebo, nocebo efekt – skupiny léků

– charakterizuje jednotlivá věková období; – pozná projevy bolesti u dětí; – umí poskytnout první pomoc; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**4. Základní ošetřovatelská péče v pediatrii** – ošetřovatelský proces v pediatrii – růst a vývoj dítěte – bolest u dětí – herní aktivity – první pomoc a prevence úrazů v dětském věku
– definuje pojem multikulturalita – respektuje identitu a důstojnost klienta z jiné kultury – vysvětlí pojem kulturní šok a uvede jeho psychosomatické dopady;	**5. Multikulturní ošetřovatelství** – multikulturalita – multikulturní etika v ošetřovatelství pro 21. století – kulturní šok
– definuje paliativní péče; – umí poskytnout ohleduplnou péči umírajícímu člověku; – chápe potřeby umírajících; – dokáže být nablízku v době umírání; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**6. Péče o klienta v terminálním stadiu nemoci** – paliativní péče – ošetřovatelská péče – fáze umírání a smrti – péče o mrtvé tělo
– respektuje zásady obvazové techniky při zhotovení obvazu; – vyjmenuje a zdůvodní funkce obvazů; – vysvětlí postup při zhotovení různých obvazů; – demonstruje přiložení obvazu a použije různé druhy otáček;	**7. Obvazová technika** – dělení obvazů podle materiálu – praktický nácvik přikládání obvazu
– vyjmenuje účinky tepla a chladu; – vysvětlí význam působení tepla a chladu na lidský organizmus; – popíše postupy aplikace;	**8. Aplikace tepla a chladu** – aplikace tepla (působení, kontraindikace, vlastní aplikace) – aplikace chladu (vlastní aplikace) – obklady a zábaly
– uplatňuje při poskytování péče a pomoci klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP; – umí poskytnout první pomoc; – doloží příklady bezpečnostních rizik a nejčastější příčiny úrazů na pracovišti i v domácnosti.	**9. První pomoc** – neodkladná resuscitace, bezvědomí, šok, krvácení, poranění páteře a míchy, hrudníku, břicha, pohybového aparátu, termické úrazy, akutní intoxikace, náhlé stavy

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.21 Péče o staré občany

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	0	2	0	2
hodin celkem	0	0	68	0	68

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Vybavuje žáky dovednostmi potřebnými k výkonu povolání pečovatele. Obecným cílem je poskytnout žákům základní teoretické znalosti v oblasti stárnutí a stáří. Dát žákům přehled o změnách ve stáří a základních nemocech, a tím přispět k pochopení starého člověka. Klade důraz na vytváření sociálních dovedností a postojů žáků vyplývajících z holistického pojetí osobnosti klienta a z problematiky multikulturního přístupu ke klientovi.

Obsahový okruh přispívá také k rozvoji klíčových kompetencí, zejména kompetence komunikativní, řešit problémy, personální a sociální. Obsahový okruh má úzkou vazbu na vzdělávací oblast Vzdělávání pro zdraví – téma Péče o zdraví a na biologicko-ekologické vzdělávání – zejména biologii člověka, doplňuje je a aplikuje na budoucí pracovní činnosti žáků.

Charakteristika učiva

Teoretický předmět péče o staré občany je koncipovaný ve vztahu k profilu absolventa a potřebám praxe.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:
- chápal stárnutí jako biologický proces;
- měl přehled o charakteristických projevech stárnutí;
- znal změny a nejčastější choroby, které jsou typické pro danou věkovou kategorii;
- aplikoval získané vědomosti k zajišťování a zvyšování soběstačnosti starého člověka;
- podporoval vhodnou aktivitu starého člověka;
- vhodně komunikoval se starým člověkem a uměl nabídnout vhodnou formu péče a pomoci;
- byl schopen empatie.

Strategie výuky

Vyučování má teoretický charakter. Zahrnuje výuku ve 3. ročníku – 2 hodiny. Stěžejními metodami jsou modelové situace, které jsou konfrontovány s životními zkušenostmi žáků, metody problémového učení, podporující aktivitu a kreativitu, diskuse, rozhovor, týmová práce a samostatná práce žáků. Při probírání nového učiva je obvykle volena metoda výkladu nebo řízeného rozhovoru, spojena s názorným vyučováním pomocí didaktické techniky a názorně demonstračních pomůcek. Výklad je doplňován příklady z praxe a konfrontován s již nabytými vědomostmi žáků z hlediska mezipředmětových vztahů. Žáci jsou vedeni k vyvozování vlastních závěrů. Aktivita žáků je podněcovaná zadáváním samostatných prací – práce s knihou, kazuistikami, dokumentací, pracovními listy, multimédii, prací na projektech. Výuka je dle témat doplňována odbornými přednáškami a exkurzemi do sociálních zařízení a zdravotnických. Žáci pracují

samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinách. Výuku je možné doplnit odbornými přednáškami, exkurzemi nebo odbornými stážemi.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Podkladem pro klasifikaci jsou výsledky:

Ústního zkoušení, kdy žák prokazuje:

- dovednost samostatně, souvisle, logicky a odborně správně se vyjadřovat
- vyvozovat souvislosti, využívat znalosti z ostatních předmětů
- používat odbornou terminologii

Písemného zkoušení, kde žák prokazuje:

- porozumění učivu, odborné terminologii
- orientaci v problematice příslušného tematického celku

Samostatná a skupinová práce (referáty, projekty, pracovní listy, kazuistiky), kde žák prokazuje:

- schopnost efektivně vyhledávat a zpracovávat informace (odborná literatura, odborné časopisy, internet atd.)

Práce v hodině, kde se hodnotí:

- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- aktivita, samostatnost a tvořivost
- spolupráce s učitelem a spolužáky
- domácí příprava na hodinu

Součástí hodnocení žáků je průběžné sebehodnocení, včetně rozboru chyb, které doplňuje a rozšiřuje evaluační procesy a více aktivuje žáky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení - zejména pracovat s odborným textem, vyhledávat a zpracovávat informace z různých zdrojů, kriticky hodnotit svůj pokrok v učení a práci a přijímat hodnocení svých výsledků.

Kompetence k řešení problémů - zejména využívat nabytých zkušenosti a vědomostí při řešení problémů v přímé péči, používat různé metody myšlení, volit vhodné prostředky a způsoby pro plnění jednotlivých úkolů a zdůvodnit je, konzultovat různé problémy, přijímat odpovědnost za vlastní myšlení, rozhodování, jednání, chování a cítění.

Komunikativní kompetence - zejména komunikovat a diskutovat na odborné úrovni, formulovat a obhajovat své názory a postoje, přijímat stanoviska jiných, dodržovat jazykové a stylistické normy a odbornou terminologii v ústní a písemné formě, vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.

Personální a sociální kompetence - zejména adaptovat se na nové podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, spolupracovat s ostatními lidmi, přispívat k vytváření příznivých mezilidských vztahů, předcházet konfliktům a nepodléhat předsudkům a stereotypům.

Občanské kompetence a kulturní povědomí - zejména uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních, jednat v souladu s morálními principy a respektováním práv a osobnosti člověka.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám - zejména chápat význam celoživotního učení, mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném obor.
Digitální kompetence – orientuje se v digitálním prostředí, bezpečně využívá digitální technologie a vyjadřuje se pomocí digitálních prostředků.

Odborné kompetence
Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout.

Usilovat o vyšší kvalitu své práce a sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- chápe kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení);
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňuje požadavky a potřeby klienta.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., že absolvent:
- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- nakládá s pracovními prostředky a pomůckami, potravinami, energiemi, odpady, vodou a jinými materiály nebo látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Podílet se na zajišťování sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- má přehled o systému sociálních služeb a zná podmínky jejich poskytování;
- prakticky se orientuje v příčinách a formách sociálního vyloučení, má přehled o nástrojích, kterými lze tuto problematiku řešit, a o povoláních a institucích, které se na řešení podílejí nebo se mohou podílet;
- zná příčiny a rizikové faktory vzniku různých typů nepříznivých sociálních situací, zejména bezdomovectví, zadluženosti a sociální chudoby, nezaměstnanosti, závislostí, násilí, možnosti jejich řešení a prevence.

Poskytovat přímou pomoc klientům sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- poskytuje vhodnou formu pomoci, podpory nebo dohledu mobilním i imobilním klientům v rezidentském i domácím prostředí při zajišťování základních životních potřeb a zvládání běžných úkonů nebo při udržování kontaktu se společenským prostředím;
- zajišťuje nebo pomáhá klientům při zajišťování chodu domácnosti včetně nákupů a běžných služeb;
- pomáhá rodinám v péči o dítě nebo dospělou osobu se zdravotním postižením;
- používá vhodné pomůcky, přístroje a zařízení, správně je ošetřuje.

Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., že absolvent:
- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- využívá ve své práci odpovídajícím způsobem empatickou, asertivní a autentickou komunikaci a motivaci;
- sleduje a využívá nové poznatky a přístupy v této oblasti sociální činnosti i nové trendy pedagogiky volného času a vzdělávání dospělých.

Aplikace průřezových témat
Člověk a životní prostředí - poukazuje na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderních technologií, postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho život a zdraví, osvojení zásad zdravého životního stylu

Člověk a digitální svět - usiluje o zdokonalování schopností žáků efektivně využívat prostředky IT v běžném životě a v rámci specifik dané odborné kvalifikace, navrhuje řešení prostřednictvím digitálních technologií, která mu pomohou vylepšit odborné pracovní postupy.

Mezipředmětové vztahy

- Pečovatelství
- Zdravotní nauka
- Sociální péče
- Právo
- Komunikace
- Psychologie
- Informační technologie
- Zdravotní tělesná výchova
- Sociální aktivizace klientů

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
3. ročník	
Žák: – vysvětlí základní pojmy; – definuje alespoň dvě teorie stárnutí; – rozlišuje jednotlivá období stáří; – vysvětlí pojem střední délka života; – zdůvodní vliv životního prostředí a životního stylu na délku života; – popíše biologické změny ve stáří; – na příkladech uvede orgánové změny ve stáří; – popíše psychické změny ve stáří; – rozlišuje změny vzestupné a sestupné povahy; – specifikuje vliv sociálních změn na život starého člověka; – na základě těchto změn navrhne citlivý přístup ke starým lidem; – vyjmenuje nemoci typické pro tuto věkovou skupinu; – diagnostikuje onemocnění dle příznaků; – poskytne první pomoc; – odvodí, zda se jedná o příznaky typické pro týraného či zneužívaného starého člověka; – vysvětlí problém hospitalismu; – definuje pracovní náplň pečovatelky;	**1. Stárnutí a stáří** – teorie stárnutí – gerontologie, geriatrie, vliv životního prostředí a životního stylu na délku života – změny ve stáří – biologické, psychické a sociální – denní rytmus – nemoci typické pro danou věkovou skupinu – sociální vztahy v užším a širším prostředí – osamělý, týraný a zneužívaný starý člověk, problém hospitalismu, práva starého člověka – funkce sociálního pracovníka, pracovní začlenění pečovatelky/le – programy sociální prevence
– vysvětlí význam základních a přídatných živin ve stravě; – orientuje se ve zdrojích minerálních látek a vitamínů; – objasní termín hypervitaminóza, hypovitaminóza, avitaminóza; – ocení důležitost a zdroje vlákniny v potravě; – zdůvodní význam dostatečného pitného režimu; – rozlišuje vhodnost nápojů vzhledem ke zdravému životnímu stylu a zdraví člověka; – navrhne jídelníček pro starého člověka; – orientuje se v dietním systému starých a nemocných osob;	**2. Výživa ve stáří** – základní složky potravy – vitamíny, minerály – význam tekutin – poruchy výživy
– definuje potíže při komunikaci; – objasní tyto potíže na příkladech; – navrhne metody a prostředky komunikace dle individuální situace;	**3. Problematika komunikace** – metody a prostředky

– objasní význam neverbální komunikace a použije příklady; – používá komunikační dovednosti při práci s dementními lidmi;	
– vysvětlí pojem soběstačnost a jeho význam ve stáří; – aplikuje aktivizační techniky pro udržení soběstačnosti; – navrhne a použije aktivizační techniky pro fyzickou aktivitu; – uvede příklady psychické stimulace a poukáže na její význam jako prevenci; – aplikuje určité aktivizační techniky na mobilní klienty.	**4. Aktivizace starého člověka** – udržení soběstačnosti – fyzická aktivita – psychická stimulace – uspořádání denního režimu – imobilizační syndrom

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.22 Péče o dítě do 3 let

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	1	1	2	4
hodin celkem	0	34	34	56	124

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Předmět navazuje na učivo probrané v pečovatelství a psychologii a dále rozvíjí celou vzdělávací oblast sociálně výchovná činnost. Soustředí se na problematiku péče o děti v prvních třech letech života v rodinném i ústavním prostředí se zaměřením na budoucí uplatnění absolventa.

Obsahový okruh přispívá také k rozvoji klíčových kompetencí, zejména kompetence komunikativní, řešit problémy, personální a sociální. Obsahový okruh má úzkou vazbu na vzdělávací oblast Vzdělávání pro zdraví – téma Péče o zdraví a na biologicko-ekologické vzdělávání – zejména biologii člověka, doplňuje je a aplikuje na budoucí pracovní činnosti žáků.

Charakteristika učiva

Učivo je rozděleno do 8 nosných celků. Žáci jsou vedeni k tomu, aby jednali s dětským klientem taktně, s účastí a empatií, chránili soukromí dětského klienta a dbali na dodržování jeho práv a bezpečí.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:
- chápal význam dětského věku pro další životní období
- aplikoval postupy přímé péče o dítě do tří let věku
- podporoval schopnosti, dovednosti a návyky dětského klienta
- chápal význam soukromí dětského klienta
- znal práva dětských klientů a dbal jejich dodržování.

Strategie výuky

Předmět je zařazen v učebním plánu do 2. a 3. ročníku jednou hodinou týdně a do 4. ročníku 2 hodiny týdně. Žáci jsou vedeni k praktickému využívání osvojených poznatků, samostatnému rozhodování, učí se činit opatření a předcházet rizikům.

Vyučování má teoreticko-praktický charakter. Při hodinách cvičení se třída může dělit na skupiny tak, aby bylo možné nacvičit jednotlivé dovednosti na úroveň, která je žádoucí pro výkon odborné praxe a kontakt s klienty.

Stěžejními metodami jsou modelové situace, které jsou konfrontovány s životními zkušenostmi žáků, metody problémového učení, podporující aktivitu a kreativitu, diskuse, rozhovor, týmová práce a samostatná práce žáků. Při probírání nového učiva je obvykle volena metoda výkladu nebo řízeného rozhovoru, spojena s názorným vyučováním pomocí didaktické techniky a názorně demonstračních pomůcek. Výklad je doplňován příklady z praxe a konfrontován s již nabytými vědomostmi žáků z hlediska mezipředmětových vztahů. Žáci jsou vedeni k vyvozování vlastních závěrů. Aktivita žáků je podněcovaná zadáváním samostatných prací – práce s knihou, kazuistikami, dokumentací, pracovními listy, multimédii, prací na projektech. Výuka je dle témat doplňována odbornými

přednáškami a exkurzemi do sociálních a zdravotnických zařízení. Žáci pracují samostatně, ve dvojicích nebo ve skupinách.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Podkladem pro klasifikaci jsou výsledky:
Ústního zkoušení, kdy žák prokazuje:

- dovednost samostatně, souvisle, logicky a odborně správně se vyjadřovat
- vyvozovat souvislosti, využívat znalosti z ostatních předmětů
- používat odbornou terminologii

Písemného zkoušení, kde žák prokazuje:

- porozumění učivu, odborné terminologii
- orientaci v problematice příslušného tematického celku

Praktického zkoušení, kde žák prokazuje:

- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech
- osvojení praktických dovedností a návyků, schopnost organizovat si práci při výkonu
- správnost provedení výkonů podle standardů a daných předpisů
- dovednost komunikace
- dodržování hygienických požadavků a bezpečnosti práce

Samostatná a skupinová práce (referáty, projekty, pracovní listy, kazuistiky), kde žák prokazuje:

- schopnost efektivně vyhledávat a zpracovávat informace (odborná literatura, odborné časopisy, internet atd.)

Práce v hodině, kde se hodnotí:

- vztah žáka k činnostem a zájem o ně
- aktivita, samostatnost a tvořivost
- spolupráce s učitelem a spolužáky
- domácí příprava na hodinu

Součástí hodnocení žáků je průběžné sebehodnocení, včetně rozboru chyb, které doplňuje a rozšiřuje evaluační procesy a více aktivuje žáky.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Kompetence k učení tím, že žák:

- má pozitivní vztah k učení a sebevzdělávání;
- ovládá různé metody učení;
- využívá ke svému samostudiu různé informační zdroje;
- vytváří si vhodný studijní režim a podmínky;
- zná možnosti svého dalšího profesního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů tím, že žák:

- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušenosti a vědomosti nabyté dříve;
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence tím, že žák:

- se vyjadřuje přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených a vhodně se prezentuje;
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné i ústní podobě, dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- se aktivně účastní diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje;
- se učí umění naslouchat;
- se vyjadřuje a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- společensky vystupuje a profesionálně jedná ve styku s klienty.

Personální a sociální kompetence tím, že žák:

- posuzuje své fyzické a duševní možnosti;
- odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- spolupracuje v týmu na řešení problémů;
- kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí.

Občanské kompetence a kulturní povědomí tím, že žák:

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí;
- vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování;
- zajímá se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám tím, že žák:

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti;
- si uvědomuje význam celoživotního učení;
- je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Matematické kompetence tím, že žák:

- umí číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.).

Digitální kompetence tím, že žák:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.

Odborné kompetence

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:

- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout.

Usilovat o vyšší kvalitu své práce a sociálních služeb, tzn., že absolvent:

- chápe kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení);
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb,

zohledňuje požadavky a potřeby klienta.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., že absolvent:

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- nakládá s pracovními prostředky a pomůckami, potravinami, energiemi, odpady, vodou a jinými materiály nebo látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Podílet se na zajišťování sociálních služeb, tzn., že absolvent:

- má přehled o systému sociálních služeb a zná podmínky jejich poskytování;
- prakticky se orientuje v příčinách a formách sociálního vyloučení, má přehled o nástrojích, kterými lze tuto problematiku řešit, a o povoláních a institucích, které se na řešení podílejí nebo se mohou podílet;
- zná příčiny a rizikové faktory vzniku různých typů nepříznivých sociálních situací, zejména bezdomovectví, zadluženosti a sociální chudoby, nezaměstnanosti, závislostí, násilí, možnosti jejich řešení a prevence;
- prakticky se orientuje v sociálně-právní ochraně dítěte a formách preventivně výchovné péče o dítě.

Poskytovat přímou pomoc klientům sociálních služeb, tzn., že absolvent:

- poskytuje vhodnou formu pomoci, podpory nebo dohledu mobilním i imobilním klientům v rezidentském i domácím prostředí při zajišťování základních životních potřeb a zvládání běžných úkonů nebo při udržování kontaktu se společenským prostředím;
- pomáhá rodinám v péči o dítě nebo dospělou osobu se zdravotním postižením;
- zajišťuje samostatně péči o dítě do tří let věku v denním režimu;
- používá vhodné pomůcky, přístroje a zařízení, správně je ošetřuje.

Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., že absolvent:

- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- využívá ve své práci odpovídajícím způsobem empatickou, asertivní a autentickou komunikaci a motivaci;
- sleduje a využívá nové poznatky a přístupy v této oblasti sociální činnosti i nové trendy pedagogiky volného času a vzdělávání dospělých.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti – žáci jsou vedeni k tomu, aby měli vhodnou míru sebevědomí a schopnost morálního úsudku, aby hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a byli kriticky tolerantní, aby byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci, dovedli se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotili a optimálně využívali masová média pro své různé potřeby, dovedli jednat s lidmi, hledali kompromisní řešení, vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace;

Člověk a životní prostředí – žáci jsou vedeni k tomu, aby chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví, aby dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí, chránili životní prostředí a osvojili si zásady zdravého životního stylu;

Člověk a svět práce – žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život a byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu, naučili se vyhledávat a posuzovat informace vztahující se ke svému oboru, naučili se verbálně se prezentovat při jednání s potencionálními zaměstnavateli, formulovali svá očekávání a své priority;

Člověk a digitální svět – žáci jsou vedeni k tomu, aby používali digitální nástroje k učení a profesnímu růstu, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci, ke komunikaci s úřady, aby pracovali v digitálním světě s ohledem na bezpečnost, aby chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí; chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím, aby při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzovali jejich spolehlivost a postupovali vždy s vědomím existence zásad ochrany osobních údajů a soukromí dané služby, aby při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházeli situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví, přizpůsobovali své digitální i fyzické pracovní prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami, aby znali a uplatňovali právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti, aby aktivně vystupovali proti nepřijatelnému jednání v online světě, aby získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, aby při vyhledávání používali různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost a úplnost.

Mezipředmětové vztahy

- Zdravotní nauka
- Psychologie
- Informační technologie
- skupiny předmětů přímá péče a osobní asistence, sociálně výchovná činnost

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
2. ročník	
Žák: – vysvětlí důležitost dětského věku pro další životní cykly jedince;	**1. Úvod** – význam předmětu
– popíše stavbu a funkci mužského a ženského pohlavního ústrojí; – vysvětlí základy genetiky a dědičnosti; – popíše průběh vzniku nového jedince a chápe čím vším je tento vývoj ovlivněn; – určí faktory, které poškozují zdravý vývoj plodu; – specifikuje důležitost prenatálního vývoje pro budoucí vývoj dítěte; – definuje lékařskou péči o těhotnou ženu, význam včasné diagnostiky vad plodu a jejich řešení; – popíše důvody ukončení těhotenství; – specifikuje důležitost zdravé životosprávy ženy v těhotenství pro zdravý vývoj jedince; – se orientuje v základních právních předpisech a peněžitých dávkách vyplácených v době těhotenství a mateřství;	**2. Vznik a vývoj plodu, těhotenství** – stavba a funkce ženského pohlavního ústrojí – stavba a funkce mužského pohlavního ústrojí – základy genetiky – oplození – vývoj zárodku a plodu – lékařská péče o těhotnou ženu – životospráva těhotné ženy – právní zabezpečení a sociální ochrana ženy v době těhotenství a mateřství
3. ročník	
– popíše jednotlivé fáze porodu; – orientuje se v různých druzích porodu; – popíše formy alternativních porodů a chápe jejich důležitost pro emocionální vývoj dítěte i matky; – objasní vliv otce či jiné blízké osoby při porodu; – vytvoří si vlastní názor na utajený porod a nutnost baby boxů pro zachování lidského života; – charakterizuje zařízení azylový dům pro matky s dětmi; – charakterizuje fysiologické a psychické změny probíhající v organismu ženy v šestinedělí;	**1. Porod a šestinedělí** – příprava ženy na porod – fáze porodu – komplikace při porodu – alternativy porodu – asistence u porodu – utajený porod, baby boxy – azylové domy pro matky s dětmi – šestinedělí
– definuje novorozenecké období; – popíše adaptační změny probíhající po narození; – popíše fyzický a psychický vývoj novorozence; – aplikuje postupy přímé péče o dítě do tří let věku;	**2. Péče o novorozence** – kategorizace dětského věku – fyzický vývoj novorozence – duševní vývoj novorozence – manipulace s novorozencem – lékařská péče o novorozence – péče o hygienu

– aplikuje hygienické zásady a dodržuje bezpečnost při manipulaci s dítětem; – osvojí si dovednosti při péči o dítě; – vysvětlí význam kojení pro dítě i matku; – zná jiné formy výživy novorozence; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci dětským klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	– péče o výživu
4. ročník	
– umí časově zařadit toto období; – popíše změny ve fyzickém a psychickém vývoji dítěte v jednotlivých měsících tohoto období; – posoudí správný vývoj dítěte a vysvětlí faktory tohoto hodnocení; – aplikuje postupy přímé péče o dítě do tří let věku; – aplikuje hygienické zásady; – aplikuje zásady zdravé výživy při zavádění příkrmů; – osvojí si dovednosti při péči o dítě v tomto období s ohledem na bezpečnost dítěte; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci dětským klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**1. Péče o kojence** – fyzický vývoj kojence – duševní vývoj kojence – posuzování vývoje kojence – péče o hygienu kojence – péče o výživu kojence – spánek kojence – bezpečnost kojence
– umí časově zařadit toto období; – popíše změny ve fyzickém vývoji dítěte v jednotlivých měsících tohoto období; – popíše a na příkladech vysvětlí změny duševního vývoje dítěte; – posoudí správný vývoj dítěte a vysvětlí faktory tohoto hodnocení; – na příkladech vysvětlí význam odměn a trestů ve výchově; – objasní význam primární socializace probíhající v rodině nebo v prostředí, které ji nahrazuje; – aplikuje postupy přímé péče o dítě do tří let věku; – aplikuje hygienické zásady; – aplikuje zásady zdravé výživy při přechodu na běžnou stravu; – osvojí si dovednosti při péči o dítě v tomto období s ohledem na bezpečnost dítěte; – uplatňuje při poskytování péče a pomoci dětským klientům znalosti z biologie člověka; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**2. Péče o batole** – fyzický vývoj batolete – duševní vývoj batolete – posuzování vývoje batolete – socializace osobnosti, výchova – péče o hygienu batolete – péče o výživu batolete – bezpečnost batolete

– vysvětlí důležitost preventivní lékařské péče a očkování; – popíše příznaky nejčastějších dětských onemocnění; – rozpozná příznaky onemocnění; – umí poskytnout včasnou pomoc při těchto onemocněních; – umí poskytnout první pomoc; – dodržuje hygienu a zásady BOZP;	**3. Péče o zdraví dítěte do 3 let** – lékařské preventivný prohlídky – očkování – příznaky nejčastějších dětských nemocí – zásady péče o nemocné dítě – dětská onemocnění – úrazy dětí – zásady první pomoci
– popíše fáze přijetí ZP dítěte do rodiny; – vysvětlí faktory podmiňující přijetí ZP dítěte; – navrhne způsoby integrace a formy pomoci rodině se zdravotně postiženým dítětem; – charakterizuje ranou péči, vysvětlí její význam pro vývoj dítěte i celou rodinu; – popíše služby rané péče.	**4. Péče o dítě se zdravotním postižením** – raná péče

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.23 Výtvarná výchova

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	2	0	0	0	2
hodin celkem	68	0	0	0	68

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Obecný cíl předmětu se zaměřuje na rozvoj osobnosti žáků, na jejich estetické cítění a vnímání, na jejich kreativitu, manuální zručnost a hierarchii estetických a etických hodnot, na schopnost vyhledávat a sestavovat náměty pro práci s klienty.

Charakteristika učiva

Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti Sociálně-výchovná činnost. Výtvarná výchova navazuje na vědomosti a dovednosti získané na základní škole.
Hlavní význam je kladen na formování estetického a citového vnímání, utváření osobních postojů k obsahům obrazové komunikace. Zároveň umožňuje žákům seznámit se se základními výtvarnými prostředky a technologiemi a aktivně se účastnit tvůrčího procesu. Nedílnou součástí předmětu je i seznámení s nejvýznamnějšími výtvarnými směry, díly a autory.
Výtvarná výchova je zařazena do 1. ročníku. Výuka probíhá formou dvouhodinového bloku jednou týdně. Většina hodin je zaměřena na kresbu, malbu, modelování a koláže. Činnost probíhá ve třídě i v exteriéru. 10 hodin je plánováno na návštěvy výstav a galerií.

Strategie výuky

Výuková strategie ve výtvarné výchově obsahuje především pozitivní motivaci, prožitek žákova úspěchu. Vzdělávací obsah je realizován prostřednictvím tvůrčích činností. V jejich očekávaných výstupech se propojí hlediska tvorby, recepce a interpretace tak, aby se dále rozvíjela žákova smyslová citlivost, uplatňovala se jeho subjektivita. Žák je veden k poznávání a porozumění umění prostřednictvím vědomé reflexe a vlastní tvorby.
Žák je veden k tomu, aby uměl zdůvodnit význam umění a vlastních tvůrčích činností pro rozvoj osobnosti, aby uměl zprostředkovávat klientům kontakt s uměním a uměl volit umělecké formy a díla s ohledem na osobnost klientů. Žák se naučí pracovat se škálou výtvarných technik, materiálů a forem tak, aby zvolil formy a techniky výtvarných činností adekvátně klientům.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Vhodnými metodami hodnocení jsou vedle známkování prací také slovní hodnocení a rozbor tvorby, sebehodnocení a kolektivní hodnocení prací. Preferovaná je vždy společná diskuse nad pracovními výsledky žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Komunikativní kompetence – žák se srozumitelně a souvisle vyjadřuje, dodržuje jazykové i stylistické normy a odbornou terminologii. Při komunikaci s klienty zohledňuje jejich individuální potřeby, komunikuje s klienty různého věku a postižením.
Personální a sociální kompetence – žák reálně posuzuje své fyzické a duševní možnosti. Svým přístupem vytváří vstřícné mezilidské vztahy, chápe zvláštnosti klientů, při práci se skupinou akceptuje individuální potřeby klienta.
Občanské kompetence a kulturní povědomí – žák jedná odpovědně, samostatně ve vlastním i veřejném zájmu. Uvědomuje si hodnotu života, odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních. Uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost a současnost v evropském i světovém kontextu, podporuje kulturní zvyklosti.
Digitální kompetence – žák se orientuje v digitálním prostředí, bezpečně využívá digitální technologie a vyjadřuje se pomocí digitálních prostředků.

Aplikace průřezových témat
Občan v demokratické společnosti – těžiště realizace tohoto průřezového tématu je v důsledně prováděné etické výchově, vedoucí k lásce k lidem, soucítění, přátelství, pomoc, odpovědnost, spolupráce, aktivita pro dobré věci.

Člověk a životní prostředí - hlavním cílem tohoto tématu je vést žáky k tomu, aby dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí.

Člověk a digitální svět – usiluje o zdokonalování schopností žáků efektivně využívat prostředky IT v běžném životě a v rámci specifik dané odborné kvalifikace, navrhuje řešení prostřednictvím digitálních technologií, která mu pomohou vylepšit odborné pracovní postupy.

Mezipředmětové vztahy
- Dějepis
- Sociální aktivizace klientů
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – umí rozlišit mezi rozumovým a fantazijním přístupem k tvorbě; – své poznatky získané z aktivního kontaktu s výtvarným uměním dává do vztahů jak s aktuálními, tak s historickými uměleckými výtvarnými projevy; – uvědomuje si vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci; – porovnává odlišné prostředky jednotlivých druhů umění a způsob, kterým k příjemci promlouvají; – rozumí rozdílné roli příjemce, interpreta a tvůrce a přirozeně reflektuje svůj postoj vzhledem k roli, kterou právě hraje; – uvědomuje si význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; – snaží se odhalit vlastní zkušenosti i zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí; – zdůvodní význam umění a vlastních tvůrčích činností pro rozvoj osobnosti; – zprostředkovává klientům kontakt s uměním (slovesným, výtvarným, hudebním, filmovým aj.), volí umělecké formy a díla s ohledem na osobnost a zájmy klientů; – podporuje mediální a digitální gramotnost klientů;	**1. Umělecká tvorba a komunikace** – umělecký proces a jeho vývoj – znakové systémy jednotlivých druhů umění – smyslové vnímání barev a jejich kompozice v geometrickém ornamentálním pojetí – smyslové vnímání barev a jejich pojetí v proměnách přírody – - smyslové vnímání tvarů předmětů geometrických i přírodních – - abstraktní pojetí ve výtvarné výchově a jeho uplatnění v kresbě – role subjektu v uměleckém procesu – smyslové vnímání a jeho rozvoj – „Malovaná hudba“ – vizualizace různých hudebních žánrů, malba – tvorba x interpretace x recepce – nevědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla „I domy mluví“ – skrytá tajemství architektury – poznávací procházka
– zná základy výtvarné a fyzikální teorie barev; – uvědomuje si podstatu symboliky barev v rozdílném kulturním a společenském kontextu; – seznámí se se základy jednotlivých technik (kresba, malba, alternativní techniky…); – využívá znalosti aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy, uvědomuje si celkový smyslový prožitek z užitého materiálu;	**2. Znakové systémy výtvarného umění** – výtvarné umění jako experimentální praxe z hlediska inovace prostředků, obsahu a účinku – „Mé první dojmy“ – vlastní tvorba, libovolná technika – ornament jako zdobný prvek – inspirace z kultury přírodních národů, perokresba – alternativní techniky – malba voskem… – vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků podstatných pro porozumění aktuální obrazové

– rozlišuje jednotlivé vizuálně obrazné prostředky a možnosti vyjádřit jimi obsah (barva, světlo versus stín, plastické versus plošné, statické versus dynamické); – umí objasnit širší společenské okolnosti vzniku uměleckého díla; – dokáže najít účinné prostředky vyjádření (vztah formy a obsahu); – popíše vznik a uplatnění symbolu; – je schopen převést informaci na vizuálně obrazný prostředek a naopak; – je schopen soustředěně a aktivně naslouchat odbornému výkladu; – zvládá samostatnou práci s pracovními listy; – problémy, které při práci nastanou, se pokouší nejprve řešit sám nebo případnou spoluprací se spolužáky.	komunikace – chápání vztahů předmětu a tvarů v prostoru (analytický, syntetický kubismus, konstruktivismus, geometrická abstrakce…) – celistvost a rozklad tvaru, – relativita barevného vidění (pointilismus, impresionismus…) – osvobození obrazu od zavedeného zobrazování viditelného – „Moje hlava“ vizualizace lidských charakterů, autoportrét se symbolickým uplatněním barvy, křída, pastel – tvůrčí potenciál podvědomí (surrealismus…), – „Sen a snění“ – koláž, – princip náhody (dadaismus…) „Motto? da da“ – koláž

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.24 Pedagogika

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	2	2	0	4
hodin celkem	0	68	68	0	136

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Cílem předmětu pedagogika je připravit žáky na výchovnou nepedagogickou činnost a přímou podporu schopností, dovedností a návyků klienta tak, aby směřovaly k udržení soběstačnosti, prevenci sociálního vyloučení a ke smysluplnému vyplňování volného času, žáci si mají osvojit vybrané poznatky a dovednosti tak, aby je uměli aplikovat při práci s klienty. Cílem je i vytváření žádoucích morálních názorů a postojů a osobnostních vlastností a tím rozvíjet sociální kompetence žáka, důležité pro práci se sociálními klienty. Pro upevnění vědomostí a dovedností je také nutné posilovat mezipředmětové vztahy využitím vědomostí a zkušeností žáků z jiných předmětů, zejména ze studijních bloků. Sociálně-výchovná činnost, Sociální vztahy a komunikace, Přímá péče a osobní asistence, rozvíjet kompetence stanovené v RVP a využívat i náměty průřezových témat.

Charakteristika učiva

- v průběhu výuky jsou žáci seznámeni se základními pojmy z obecné pedagogiky, se strukturou školství v České republice, se základními osobnostmi a tendencemi z dějin pedagogiky, se základy sociální pedagogiky, s terminologií speciální pedagogiky a jednotlivými obory speciální pedagogiky,
- učivo je zejména zaměřeno tak, aby byl žák schopen diagnostikovat klientovy problémy, rozuměl jim a dovedl zvolit správný přístup ke klientovi a vhodné metody, aby tak pomohl klientovi začlenit se do společnosti, využít smysluplně své možnosti a aby tak přispěl k prevenci defektivity,
- učí žáky racionálním studijním metodám, práci s odbornými příručkami jinými zdroji informací, k samostatnému vyhledávání informací.

Strategie výuky

Při výuce se využívá znalostí z jiných předmětů, jako pečovatelství, psychologie, zdravotní nauka, základy přírodních věd, sociální péče apod., uvádějí se souvislosti mezi teorií a praxí. Frontální výuka je podporována využitím dataprojektoru, internetu a interaktivní tabule. Výklad je doplňován příklady z praxe (slovně, audiovizuální technikou).

Formy a metody výuky:

- diskuze
- debata
- výklad apod.

Hodnocení výsledků žáků

Průběžně jsou zařazovány různé druhy kontrolních činností (ústní zkoušení, testy a jiné druhy písemných prací, hodnocena je i samostatná práce - např. mluvené referáty a vyhledávání novinek z oboru), budou zohledňováni žáci se specifickými poruchami učení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Kompetence k učení tím, že žák:

- má pozitivní vztah k učení a sebevzdělávání;
- ovládá různé metody učení;
- využívá ke svému samostudiu různé informační zdroje;
- vytváří si vhodný studijní režim a podmínky;
- zná možnosti svého dalšího profesního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů tím, že žák:

- uplatňuje při řešení problémů různé metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace;
- volí prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro splnění jednotlivých aktivit, využívá zkušenosti a vědomosti nabyté dříve;
- spolupracuje při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Komunikativní kompetence tím, že žák:

- se vyjadřuje přiměřeně k účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených a vhodně se prezentuje;
- formuluje své myšlenky srozumitelně a souvisle, v písemné i ústní podobě, dodržuje jazykové a stylistické normy i odbornou terminologii;
- se aktivně účastní diskusí, formuluje a obhajuje své názory a postoje;
- se učí umění naslouchat;
- se vyjadřuje a vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
- společensky vystupuje a profesionálně jedná ve styku s klienty.

Personální a sociální kompetence tím, že žák:

- posuzuje své fyzické a duševní možnosti;
- odhaduje důsledky svého jednání a chování v různých situacích;
- spolupracuje v týmu na řešení problémů;
- kriticky zvažuje názory, postoje a jednání jiných lidí.

Občanské kompetence a kulturní povědomí tím, že žák:

- dodržuje zákony, respektuje práva a osobnost druhých lidí;
- vystupuje proti nesnášenlivosti, xenofobii a diskriminaci;
- jedná v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování;
- zajímá se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě.

Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám tím, že žák:

- má odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti;
- si uvědomuje význam celoživotního učení;
- je připraven přizpůsobovat se měnícím se pracovním podmínkám;
- má přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.

Matematické kompetence tím, že žák:

- umí číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.).

Digitální kompetence tím, že žák:

- ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívá je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;

- získává, posuzuje, spravuje, sdílí a sděluje data, informace a digitální obsah v různých formátech;
- vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech; vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků.

Odborné kompetence

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:

- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.);
- zná systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, umí uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce).

Usilovat o vyšší kvalitu své práce a sociálních služeb, tzn., že absolvent:

- chápe kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení);
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňuje požadavky a potřeby klienta.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., že absolvent:

- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- efektivně hospodaří s finančními prostředky.

Podílet se na zajišťování sociálních služeb, tzn., že absolvent:

- dodržuje při poskytování sociálních služeb příslušné předpisy, pracovní postupy a standardy, dbá na dodržování práv a zájmů klientů;
- je připraven pracovat samostatně i v týmu, komunikovat s nadřízenými a dalšími spolupracovníky;
- zná požadavky na pracovníky v sociálních službách, jejich práva a povinnosti, možnosti kariérního růstu.

Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., že absolvent:

- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- rozvíjí ve skupině klientů pozitivní sociální vztahy.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti – žáci jsou vedeni k tomu, aby měli vhodnou míru sebevědomí a schopnost morálního úsudku, aby hledali kompromisy mezi osobní svobodou a sociální odpovědností a byli kriticky tolerantní, aby byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci, dovedli se orientovat v mediálních obsazích, kriticky je hodnotili a optimálně využívali masová média pro své různé potřeby, dovedli jednat s lidmi, hledali kompromisní řešení, vážili si materiálních a duchovních hodnot, dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí – žáci jsou vedeni k tomu, aby chápali postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho zdraví, aby dokázali esteticky a citově vnímat své okolí a přírodní prostředí, chránili životní prostředí a osvojili si zásady zdravého životního stylu.

Člověk a svět práce – žáci jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili zodpovědnost za vlastní život a byli motivováni k aktivnímu pracovnímu životu, naučili se vyhledávat a posuzovat informace vztahující se ke svému oboru, naučili se verbálně se prezentovat při jednání s potencionálními zaměstnavateli, formulovali svá očekávání a své priority.

Člověk a digitální svět – žáci jsou vedeni k tomu, aby používali digitální nástroje k učení a profesnímu růstu, k získávání informací z různých zdrojů i k jejich sdílení, předávání a prezentaci, ke komunikaci s úřady, aby pracovali v digitálním světě s ohledem na bezpečnost, aby chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí; chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím, aby při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzovali jejich spolehlivost a postupovali vždy s vědomím existence zásad ochrany osobních údajů a soukromí dané služby, aby při pohybu v online světě a při používání digitálních technologií předcházeli situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví, přizpůsobovali své digitální i fyzické pracovní prostředí tak, aby bylo v souladu s ergonomií a bezpečnostními zásadami, aby znali a uplatňovali právní normy v digitálním prostředí včetně norem týkajících se ochrany citlivých a osobních údajů, duševního vlastnictví a kybernetické bezpečnosti, aby aktivně vystupovali proti nepřijatelnému jednání v online světě, aby získávali data, informace a obsah z různých zdrojů v digitálním prostředí, aby při vyhledávání používali různé strategie; získaná data a informace kriticky hodnotili, posuzovali jejich spolehlivost a úplnost.

Mezipředmětové vztahy

- Zdravotní nauka
- Pečovatelství
- Péče o dítě do 3 let
- Sociální péče
- Dějepis
- Psychologie
- Základy přírodních věd
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledky vzdělávání:

Výsledky vzdělávání	Učivo
2. ročník	
Žák: – objasní přínos pedagogiky, zejména pedagogiky volného času, sociální pedagogiky, andragogiky a gerontopedagogiky pro sociální činnost; – dovede aplikovat obecné pedagogické zásady při individuální i skupinové práci s klienty; – je schopen využívat základní metody pedagogické diagnostiky; – pracuje s odbornou pedagogickou literaturou i s jinými zdroji informací;	**Výchova a vzdělávání** **1. Vybrané učivo z obecné pedagogiky** a) Úvod do předmětu – pedagogika jako vědní disciplína, – předmět pedagogiky, – pedagogické disciplíny, – základní pedagogické pojmy, – pedagogické principy, – pedagogická diagnostika.
– vysvětlí funkci výchovy a vzdělávání v osobním životě, ve společnosti a v sociální péči; – chápe nutnost harmonického rozvoje osobnosti při výchově, propojení všech složek výchovy; – charakterizuje vývoj jedince z hlediska výchovy a vzdělávání; – charakterizuje strukturu činností dítěte v předškolním a školním věku, zdůvodní důležitost hry a herních činností; – dovede stanovovat cíle při práci s klienty, – umí vysvětlit vliv širšího okolí (vrstevníků, komunity, společnosti) na jedince a výchovu; – charakterizuje význam, cíle a prostředky multikulturní výchovy; – objasní zvláštnosti učení dospělých včetně seniorů a pedagogické zásady práce s nimi;	b) Výchova a vzdělávání – definice výchovy, – výchovně cíle, – složky výchovy, – výchovné metody, – formy vyučování – výchovní činitelé, osobnost vychovatele a vychovávaného jedince, – etapy výchovného procesu, – multikulturní výchova (význam, cíle, prostředky).
– charakterizuje funkci rodiny a její kulturní variabilitu rodiny ve společnosti; – objasní vliv ekonomiky a sociální politiky na fungování rodiny, uvede formy sociální pomoci rodině a dětem; – objasní nezastupitelnost rodinné výchovy a negativní jevy v rodinné výchově; – objasní vliv rodiny na vývoj dítěte, diskutuje problémy současné rodiny; – má základní typy rodinné výchovy; – umí vyhledávat potřebné informace;	c) Výchova v rodině – definice a funkce rodiny, – typy rodin, – typy rodinné výchovy, – role rodičů, sourozenců a prarodičů, – negativní jevy ovlivňující rodinu, – spolupráce rodiny a školy.

– rozumí struktuře současného školství v České republice; – chápe základní školské předpisy, umí si vyhledat potřebné informace; – popíše systém vzdělávání v ČR, uvede další možnosti získání kvalifikace;	d) Školství v dnešní České republice – školský systém v ČR, – školský zákon.
– rozumí vývoji pedagogických názorů a chápe jejich společenskou podmíněnost; – zná nejvýznamnější pedagogické myslitele z minulosti a jejich přínos pro dnešní pedagogiku;	**2. Vybrané osobnosti z dějin pedagogiky** – nejvýznamnější pedagogické názory a osobnosti v dějinách, – vývoj školství u nás.
3. ročník	
– umí vysvětlit a správně použít základní pojmy ze speciální pedagogiky; – rozumí jednotlivým stupňům socializace a chápe, jak předcházet defektivitě; – umí rozlišit a charakterizovat jednotlivé skupiny klientů se zdravotním hendikepem, jejich sociální situaci a možnosti;	**1. Speciální pedagogika** a) Základní pojmy ze speciální pedagogiky – předmět speciální pedagogiky, – stupně socializace a resocializace postižených, – diagnostika – klasifikace oborů speciální pedagogiky.
– umí vymezit jednotlivé disciplíny speciální pedagogiky, přitom používá správné pojmy z oboru; – charakterizuje jednotlivé skupiny klientů se zdravotním postižením, jejich zdravotní a sociální situaci a potřeby, možnosti jejich vzdělávání a sociálního začleňování; – umí vysvětlit a na příkladech doložit možnosti a formy terapie uplatnitelné v sociální činnosti; – osvojí si postupy a prostředky podporující fyzické a motorické schopnosti klienta; – má přehled v sociálně patologických jevech, umí je pojmenovat, zná jejich příčiny a prevenci, umí vyhledávat potřebné informace z různých zdrojů.	b) Obory speciální pedagogiky – somatopedie, – tyflopedie, – surdopedie, – logopedie, – psychopedie, – speciální pedagogika osob s dílčími deficity, – etopedie, – kombinované vady

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.25 Sociální péče

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	2	2	2	2	8
hodin celkem	68	68	68	56	260

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Cílem vyučovacího předmětu sociální péče je prohloubit vzdělání žáků v oblasti společenské a sociální a poskytuje jim základy pro výkon práce pečovatele v domácím prostředí, v zařízeních sociální péče a v jiných organizacích zabývajících se sociální problematikou. Seznamuje je s různými formami, prostředky a přístupy k sociální ochraně a pomoci občanům v obtížné sociální nebo životní situaci. Předmět má těsné vazby s předměty sociální politika, pečovatelství, péče o staré občany, zdravotní nauka a pedagogika.

Charakteristika učiva

Předmět je zařazen od 1. do 4. ročníku v dotaci 2 hodin týdně.

Vzdělávání směřuje k tomu, že žák se:
- orientuje v systému sociální péče a v jejím řízení;
- má přehled o metodách a prostředcích sociální péče a její organizaci;
- je seznámen s problematikou rodiny a sociální péče o rodinu, děti a mládež;
- zná různé formy péče o staré občany podle stupně potřebnosti;
- orientuje se v problematice občanů se zdravotním postižením a má přehled o formách sociální péče o tyto klienty;
- je seznámen s realizací sociální péče v regionu a činností vybraných sociálních zařízení.

Strategie výuky

Předmět je koncipován jako teoretický. Ve výuce je vhodné využít klasické i alternativní (aktivizující) vyučovací metody. Výuku je možné doplnit odbornými přednáškami, exkurzemi nebo stážemi.

Hodnocení výsledků žáků

Při hodnocení klademe důraz na:
- kvalitu porozumění učivu,
- schopnost aplikovat poznatky v praxi,
- na zájem žáků o obor.

Forma hodnocení:
- ústní zkoušení,
- individuální práce s pracovním listem,
- krátké testy.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Základem hodnocení je průběžné ústní zkoušení, při kterém je kladen důraz na souvislost projevu a jeho věcnou

správnost. Písemné práce či testy jsou zařazeny zpravidla po odučení tematického celku. Při klasifikaci se vychází nejen z výsledků písemného a ústního zkoušení, ale i celkového přístupu žáka k vyučovacímu procesu a plnění studijních povinností. Žák by měl být schopen sebehodnocení a srovnání s ostatními žáky. K probíraným tématům si žáci připravují referáty.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Kompetence k učení - zejména pracovat s odborným textem, vyhledávat a zpracovávat informace z různých zdrojů, kriticky hodnotit svůj pokrok v učení a práci a přijímat hodnocení svých výsledků.
Kompetence k řešení problémů - zejména využívat nabytých zkušenosti a vědomostí při řešení problémů v přímé péči, používat různé metody myšlení, volit vhodné prostředky a způsoby pro plnění jednotlivých úkolů a zdůvodnit je, konzultovat různé problémy, přijímat odpovědnost za vlastní myšlení, rozhodování, jednání, chování a cítění.
Komunikativní kompetence - zejména komunikovat a diskutovat na odborné úrovni, formulovat a obhajovat své názory a postoje, přijímat stanoviska jiných, dodržovat jazykové a stylistické normy a odbornou terminologii v ústní a písemné formě, vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.
Personální a sociální kompetence - zejména adaptovat se na nové podmínky a podle svých schopností a možností je pozitivně ovlivňovat, spolupracovat s ostatními lidmi, přispívat k vytváření příznivých mezilidských vztahů, předcházet konfliktům a nepodléhat předsudkům a stereotypům.
Občanské kompetence a kulturní povědomí - zejména uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních, jednat v souladu s morálními principy a respektováním práv a osobnosti člověka.
Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám - zejména chápat význam celoživotního učení, mít odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce v daném oboru.
Digitální kompetence - zvažovat přínos a rizika digitálních technologií, předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních, pracovat s digitálním obsahem a informacemi a kriticky je hodnotit.

Odborné kompetence
Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout.

Usilovat o vyšší kvalitu své práce a sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- chápe kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení);
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňuje požadavky a potřeby klienta.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., že absolvent:
- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- nakládá s pracovními prostředky a pomůckami, potravinami, energiemi, odpady, vodou a jinými materiály nebo látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Podílet se na zajišťování sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- má přehled o systému sociálních služeb a zná podmínky jejich poskytování;

- prakticky se orientuje v příčinách a formách sociálního vyloučení, má přehled o nástrojích, kterými lze tuto problematiku řešit, a o povoláních a institucích, které se na řešení podílejí nebo se mohou podílet;
- zná příčiny a rizikové faktory vzniku různých typů nepříznivých sociálních situací, zejména bezdomovectví, zadluženosti a sociální chudoby, nezaměstnanosti, závislostí, násilí, možnosti jejich řešení a prevence;
- prakticky se orientuje v sociálně-právní ochraně dítěte a formách preventivně výchovné péče o dítě.

Poskytovat přímou pomoc klientům sociálních služeb, tzn., že absolvent:

- poskytuje vhodnou formu pomoci, podpory nebo dohledu mobilním i imobilním klientům v rezidentském i domácím prostředí při zajišťování základních životních potřeb a zvládání běžných úkonů nebo při udržování kontaktu se společenským prostředím;
- zajišťuje nebo pomáhá klientům při zajišťování chodu domácnosti včetně nákupů a běžných služeb;
- pomáhá rodinám v péči o dítě nebo dospělou osobu se zdravotním postižením;
- zajišťuje samostatně péči o dítě do tří let věku v denním režimu;
- používá vhodné pomůcky, přístroje a zařízení, správně je ošetřuje.

Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., že absolvent:

- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- využívá ve své práci odpovídajícím způsobem empatickou, asertivní a autentickou komunikaci a motivaci;
- sleduje a využívá nové poznatky a přístupy v této oblasti sociální činnosti i nové trendy pedagogiky volného času a vzdělávání dospělých.

Aplikace základních průřezových témat

Občan v demokratické společnosti – výchova k demokratickému občanství, morálce, toleranci, solidaritě, výbava potřebným právním minimem.

Člověk a svět práce – uplatnění znalostí z oboru sociální péče, uplatnění odborných kompetencí ve specializovaných zařízení poskytujících sociální péči.

Člověk a digitální svět – vyhledává informace na internetových stránkách, využívá digitální technologie k vlastnímu vzdělávání a osobnímu rozvoji, digitální technologie využívá ke komunikaci s úřady, uvede příklad digitálních technologií ve svém oboru, pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života.

Mezipředmětové vztahy

- Pečovatelství
- Péče o dítě do 3 let
- Právo
- Zdravotní nauka
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – orientuje se v základních pojmech sociální problematiky; – rozlišuje vztahy a souvislosti s dalšími předměty; – orientuje se v systému sociální péče a v jejím řízení; – rozliší jednotlivé typy sociální pomoci; – má přehled o metodách a prostředcích sociální péče a její organizaci; – vysvětlí pojem sociální závislost; – pochopí podmínky a zásady poskytování jednotlivých forem sociální pomoci;	**1. Funkce a obsah sociální péče** – vymezení pojmů – vztahy k dalším předmětům – rozdělení sociální péče podle skupin obyvatelstva – podmínky a zásady poskytování sociální péče – formy poskytování sociální péče – sociální závislost
– je seznámen s problematikou rodiny a sociální péče o rodinu; – chápe přirozenou strukturu rodiny, roli matky, otce a dětí; – orientuje se v zákoně o rodině a v rodinném právu; – aplikuje základní poznatky z výchovy k rodičovství; – orientuje se v systému dávek sociální péče pro rodinu, určí jejich výši a nárok; – aplikuje základní přístupy k soc. práci s rodinou; – popíše a využívá úkoly pečovatelky;	**2. Péče o rodinu** – funkce rodiny a její historický vývoj – rozdělení rodin podle funkčnosti - dysfunkční a afunkční rodina – rozdělení rodin dle dalších faktorů – potřeby dítěte – výchova k rodičovství – systém dávek sociální péče pro rodinu – zákon o rodině, rodinné právo
– objasní problematiku sociální péče o děti a mládež; – vysvětlí základní pojmy: sociální, právní, sociálně právní, ochrana; – orientuje se v českých i mezinárodních právních normách týkajících se sociálně právní ochrany dětí; – vysvětlí podmínky vzniku psychické deprivace; – popíše projevy psychické deprivace; – popíše typy psychické deprivace v ústavní péči; – orientuje se v oblasti péče o děti žijící mimo vlastní rodinu; – pochopí práci pečovatele; – vysvětlí problematiku prevence kriminality, trávení volného času dětí;	**3. Péče o děti a mládež** – sociálně právní ochrana dětí a mládeže – výchovná a poradenská činnost – práce s rodinou – hodnocení rodiny – posouzení potřeb ohrožených dětí – psychická deprivace dětí, náprava – péče o děti žijící mimo vlastní rodinu – osvojení, pěstounská péče – prevence kriminality dětí a mládeže – ústavní péče
2. ročník	
– definuje pojem syndrom CAN; – popíše rizikové činitele mající vliv na vznik syndromu;	**1. Syndrom CAN –** syndrom týraného, zanedbávaného a

– rozezná projevy chování takto postižených dětí; – vysvětlí jak pracovat touto skupinou dětí;	sexuálně zneužívaného dítěte – charakteristika – činitelé ovlivňující vznik syndromu – chování dětí postižených syndromem
– orientuje se v zákoně o sociálních službách; – vyjmenuje a popíše jednotlivá zařízení; – vysvětlí využití příspěvku na péče;	**2. Zákon 108/2006 Sb – o sociálních službách**
– definuje základní pojmy a rozdělení této věkové skupiny lidí; – orientuje se v problematice stáří jako sociální události; – popíše zdravotnické a sociální služby pro staré občany; – preferuje péči v domácím prostředí; – navrhuje formy sociálních služeb; – objasní využití příspěvku na péči; – zná druhy a funkci ústavní péče; – charakterizuje ústavní zařízení pro staré občany; – vysvětlí rizika ústavní péče;	**3. Péče o staré občany** – postavení starého člověka v rodině a ve společnosti (ve vývojovém kontextu) – přístupy k péči o staré občany v zahraničí a u nás – služby pro seniory žijící v rodině nebo ve vlastní domácnosti; podmínky poskytování, způsob financování – ústavní péče – typy zařízení, jejich řízení, organizační režim, úhrada pobytu, poskytované služby možnosti ambulantní a pobytové péče o staré občany
– vysvětlí pojem syndrom vyhoření; – uvede příčiny jeho vzniku; – popíše příznaky v rovině duševní, tělesné, sociální; – vysvětlí důležitost prevence;	**4. Syndrom vyhoření** – vymezení pojmu – příčiny a projevy – podmínky vzniku – prevence
3. ročník	
– orientuje se v základních pojmech – postižení, handicap, osoba zdravotně znevýhodněná, pracovní rehabilitace; – popíše vlivy působící na zdravotní postižení; – vysvětlí význam vzdělávání ZP; – popíše problematiku pracovního uplatnění ZP; – určí sociální služby pro jednotlivé klienty; – orientuje se v systému dávek sociální pomoci; – popíše možnosti podpory vytváření pracovních míst; – vysvětlí význam a typy osobní asistence; – popíše osobnost asistenta; – charakterizuje formy institucionální péče;	**1. Péče o občany se zdravotním postižením (ZTP)** – vymezení základních pojmů – vliv zdravotního postižení na pracovní uplatnění a sociální status – sociální péče o ZTP – sociální služby a dávky sociální pomoci – sociálně právní ochrana, – kompenzační pomůcky – formy institucionální péče – formy a prostředky integrace ZTP do života společnosti – dítě se zdravotním postižením

– popíše fáze přijetí ZP dítěte do rodiny; – vysvětlí faktory podmiňující přijetí ZP dítěte; – objasní změny v rodině; – popíše funkci a služby rané péče; – popíše význam a činnost služby osobní asistence; – vysvětlí význam hospicové péče, její formy; – vytvoří si vlastní názor na euthanasii;	– raná péče – osobní asistence – hospicová péče - pomoc dlouhodobě a nevyléčitelně nemocným, péče o umírající
– definuje pojem krize; – popíše typy krizí podle závažnosti, průběhu; – vysvětlí příčiny krize a různé způsoby chování jednotlivce v této životní situaci; – vysvětlí pojem krizová intervence a etapy jejího procesu; – navrhne možnosti řešení krize;	**2. Krize, krizová intervence** – vymezení pojmu – typy krizí – příčiny krize – chování člověka v krizi – řešení krize – krizová intervence
4. ročník	
– vysvětlí problematiku krize, její typy; – objasní příčiny krize; – popíše chování člověka v krizi; – navrhne možnosti krizové intervence; – orientuje se v problematice bezdomovectví; – rozlišuje jednotlivé typy azylové péče; – objasní pojem sociální deviace; – popíše základní účinky jednotlivých drogových skupin; – orientuje se v problematice prostituce a sexuálních deviací; – vysvětlí důležitost práce „streetwork“, popíše úkoly streetworkera; – objasní status uprchlíka; – popíše zařízení napomáhající integraci uprchlíků; – používá metody komunitní sociální práce;	**1. Péče o další skupiny sociálně potřebných občanů** – pomoc lidem v sociální krizi – péče o bezdomovce – pomoc lidem s drogovou a jinou závislostí – péče o další vybrané kategorie občanů podle specifik regionu (Romové) – péče o uprchlíky – komunitní sociální práce – kurátorská péče – probační a mediační služba
– orientuje se v organizaci a řízení orgánů státní správy; – popíše pracovní náplň a kompetence pracovníků sociálních referátů obcí a měst; – dodržuje etiku sociální práce; – využívá dovedností při vedení rozhovoru s klientem; – ovládá zákonitosti vytvoření terapeutického vztahu mezi sociálním pracovníkem a klientem; – používá strategie při komunikaci s „obtížným“ klientem;	**2. Organizace a řízení sociální péče** – územně správní organizace a řízení, působnost orgánů státní správy a samosprávy – činnost sociálních referátů obecních a městských (magistrátních) úřadů – funkce sociálního pracovníka, pracovní začlenění pečovatelky/-le – programy sociální prevence

– objasní pojem a funkci; – zná organizaci a řízení TSS; – uvede klady terénní sociální služby ve vztahu k ústavní péči; – obhájí důležitost pečovatelské služby pro zajištění soběstačnosti klienta; – informuje klienta o poskytnutí rozsahu činnosti pečovatelské služby včetně jejich případných úhrad.	**3. Terénní sociální služby (TSS)** – vymezení pojmu, funkce, organizace a řízení TSS – srovnání s ústavní péčí – pečovatelská služba – PS - z hlediska klienta, státu – obce, řízení a financování – PS, úkoly, organizace, právní zakotvení, podmínky poskytování, způsob sjednávání, úhrada za služby, obsah a formy činnosti PS

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.26 Sociální aktivizace klientů

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	0	2	2	4
hodin celkem	0	0	68	56	124

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Vzdělávání v předmětu Sociální aktivizace klientů by mělo žáky připravit na výchovnou nepedagogickou činnost a podporu schopností, dovedností a návyků klienta, které směřují k udržení jeho soběstačnosti a smysluplného vyplňování života nebo k prevenci sociálního vyloučení. Žáci se naučí připravit a realizovat různé aktivizační a volnočasové činnosti s ohledem na cílového klienta.

Charakteristika učiva

Předmět SAK je zařazen do výuky ve třetím a čtvrtém ročníku pro žáky se zaměřením pečovatelská činnost v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně. Patří do vzdělávací oblasti Sociálně-výchovná činnost. Výuka je zaměřena na systematické rozšiřování a prohlubování dovedností, znalostí a návyků, které lze využít v rámci volnočasových aktivit klientů sociálních služeb.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žák:
- osvojil si různé techniky a postupy pracovní a výtvarné terapie a prostředky sociální aktivizace klientů
- uměl zhotovit jednoduchý výrobek
- navrhl vhodnou činnost a program adekvátní věku a schopnostem klientů
- měl praktické metodické dovednosti pro realizaci sociální aktivizace a terapie klientů.

Strategie výuky

V průběhu výuky SAK získají žáci celou řadu nových poznatků, osvojí si značné množství nových dovedností. Osvojené poznatky a dovednosti jsou schopni aplikovat v praxi. Zvládají a prakticky zpracovávají metodiku kulturně-společenské činnosti s ohledem na typ klienta a zařízení. Součástí výuky SAK je rovněž práce s různými materiály. Jsou využívány různé metody výtvarných technik pro práci se sociálními klienty. Osvojují si využívání zvykoslovné a dekorativní tvorby s ohledem na svátky, tradice a zvyky. Dále žáci navštěvují různé kulturně-společenské akce.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků.
Žáci jsou hodnoceni především v těchto oblastech:
- pochopení a správné používání jednotlivých volnočasových technik a prostředků
- dovednost přípravy a organizace volnočasové aktivity s ohledem na cílovou skupinu klientů
- samostatné zpracování a prezentace zadaných dílčích prací, které souvisí s probíraným tematickým celkem
- dovednost využívat poznatky z ostatních předmětů

Přínos předmětu k realizaci klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Komunikativní kompetence – žák se srozumitelně a souvisle vyjadřuje, dodržuje jazykové i stylistické normy a odbornou terminologii. Při komunikaci s klienty zohledňuje jejich individuální potřeby, komunikuje s klienty různého věku a postižením.
Personální a sociální kompetence – žák reálně posuzuje své fyzické a duševní možnosti. Svým přístupem vytváří vstřícné mezilidské vztahy, chápe zvláštnosti klientů, při práci se skupinou akceptuje individuální potřeby klienta.
Občanské kompetence a kulturní povědomí – žák jedná odpovědně, samostatně ve vlastním i veřejném zájmu. Uvědomuje si hodnotu života, odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních. Uznává tradice a hodnoty svého národa, chápe jeho minulost a současnost v evropském i světovém kontextu, podporuje kulturní zvyklosti.
Digitální kompetence – žák ovládá digitální technologie včetně aplikací a potřebných nástrojů, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, navrhuje prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která mu pomohou vylepšit postupy či technologie.

Aplikace průřezových témat
Občan v demokratické společnosti – jednat s lidmi, vážit si materiálních a duchovních hodnot, mít potřebné právní znalosti

Člověk a životní prostředí – orientovat se v problematice duševní hygieny, aktivně naplňovat preventivní programy zdraví.

Člověk a svět práce - orientovat se v možnostech uplatnění na trhu práce.

Člověk a digitální svět – usilovat o zdokonalování schopností žáků efektivně využívat prostředky IT v běžném životě a v rámci specifik dané odborné kvalifikace, navrhovat řešení prostřednictvím digitálních technologií, která mu pomohou vylepšit odborné pracovní postupy.

Mezipředmětové vztahy
- Psychologie
- Péče o staré občany
- Pečovatelství
- Výtvarná výchova
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
3. ročník	
Žák: – dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při jednotlivých činnostech a při práci s didaktickou a multimediální technikou; – vede klienty k uplatňování zásad zdravého životního stylu podle jejich možností a k návykům bezpečného chování;	**1. Bezpečnost a hygiena práce**
– objasní funkce volného času a zájmových činností pro děti a dospělé, analyzuje pozitiva a rizika různého přístupu k využívání volného času (zejména u dětí a seniorů); rozebere z tohoto hlediska činnost sociálního zařízení, které osobně poznal; – analyzuje podmínky práce s klientem nebo se skupinou a volí vhodné metody a formy naplňování volného času;	**2. Volný čas ve vztahu ke klientům sociálních služeb**
– seznámí se s různými druhy papírů a jejich vhodnosti pro další zpracování; – vyrobí různé dekorace, blahopřání, ozdoby; – dokáže vytvořit jednoduché origami; – osvojí si práci s ubrouskovou technikou;	– práce s papírem
– umí použít keramickou hlínu, modelínu nebo jiný plastický materiál za účelem procvičování jemné motoriky klientů; – dokáže využít hmotu anebo plastický materiál k posilování kognitivních funkcí klientů;	– modelování
– umí rozlišovat, sbírat, upravovat a připravovat přírodní materiály pro další zpracování; – naučí se jednoduše přírodniny aranžovat; – získá základní dovednosti práce s přírodními materiály;	– práce s přírodninami
– dokáže vyrobit jednoduché dekorativní a užitkové předměty;	– práce s provázky, nitěmi, korálky a knoflíky
– seznámí se s různými druhy textilií a jejich vhodnosti pro další zpracování; – dokáže vyrobit ze zbytků látek zadaný výrobek;	– práce s textilem
– umí vyrobit jednoduché dekorativní a užitkové předměty;	– práce s pedigem
– vytváří dekorace spojené se svátky a	– zvykoslovná tvorba

tradicemi; – vytvoří vlastní výrobek s ohledem na možné podmínky;	– zhotovování výrobků vztahujících se ke svátkům a obyčejům
4. ročník	
– vysvětlí a doloží na příkladech možnosti a formy terapie uplatnitelné v sociální činnosti (ergoterapie, arteterapie, hudebně-rytmické terapie, zooterapie aj.); – osvojí si vybrané techniky a činnosti (psychomotorické, tvořivé a rukodělné, umělecké, herní a inscenační atp.) využitelné pro aktivizaci klientů a vyplňování jejich volného času; – pracuje s různými zdroji informací, vyhledává volnočasové a vzdělávací aktivity vhodné pro danou kategorii klientů;	**1. Aktivizační a volnočasové činnosti**
– připravuje sám nebo týmově aktivizační a volnočasové programy a pro různé skupiny klientů nebo jednotlivce, stanovuje cíle činnosti a postupy pro jejich dosažení, vyhodnocuje průběh a úspěšnost programu; – spolupracuje při přípravě a realizaci programů s kulturními, vzdělávacími a jinými institucemi, využívá jejich nabídky; – diskutuje a argumentuje význam a trendy v aktivizaci klientů; – je schopen sestavit aktivizační program s ohledem na cílovou skupinu klientů; – vybere vhodný kulturní či prožitkový program; – organizačně zvládne téma a přípravu projektového dne pro různé věkové skupiny klientů; – zprostředkovává klientům kontakt s uměním (slovesným, výtvarným, hudebním, filmových aj.), volí umělecké formy a díla s ohledem na osobnost a zájmy klientů; – výrazně vypráví, čte a recituje, je schopen improvizace, pracuje s hlasem; – podporuje mediální a digitální gramotnost klientů;	– psychosociální aktivizace – smyslová aktivizace – prezentace přípravy vlastního projektového dne s ohledem na určitý typ klientů
– osvojí si jednoduché pohybové a sportovní aktivity, včetně aktivit v přírodě, podporující fyzické a motorické schopnosti klienta adekvátně jeho fyzickému a zdravotnímu stavu; – získá organizační dovednosti vhodné pro aktivizaci klientů;	– pohybové hry – společenské hry – hry v přírodě – příprava hry, motivace, rozdělení hráčů, výklad pravidel, výběr prostředí, pravidla bezpečnosti – popis a třídění her, příklady

– navrhne vhodnou činnost a program adekvátní věku a schopnostem klientů; – umí vybrat a připravit vhodný typ hry, dle různých kritérií, např. věku klienta; – vyjmenuje základní zásady bezpečnosti při organizaci her; – vytvoří si zásobník her, který využije při své praxi; – zrealizuje prožitkovou hru pro své spolužáky;	jednoduchých seznamovacích her – hry na rozvoj intelektu – hry na rozvoj tvořivosti – hry na rozvoj motoriky a pohybových dovedností – prožitkové hry
– navrhne vhodnou činnost a program vzhledem k jednotlivým tradicím a zvykům s ohledem na věk a schopnosti klientů; – prezentuje plán volnočasové aktivity včetně samotné přípravy; – zrealizuje program se svými spolužáky; – provede sebereflexi.	– svátky, zvyky a tradice – prezentace přípravy volnočasového programu s ohledem na určitý typ klientů

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.27 Zdravotní tělesná výchova

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	0	0	2	2
hodin celkem	0	0	0	56	56

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Cílem předmětu je všestranný tělesný a duševní rozvoj žáka a tím upevňování jeho zdraví. Pro budoucí život je to vytvoření kladného vztahu k pohybovým aktivitám, pochopení vlastního těla a zdraví, pochopení důležitosti pravidelného pohybu jako nedílné součásti zdravého životního stylu.

Charakteristika učiva

Výuka zdravotní tělesné výchovy je pro žáky zařazena do osnov 4. ročníku a to 2 hodiny týdně. Předmět zahrnuje dva bloky, teoretický a praktický, přičemž obě části spolu souvisejí a prolínají se.

Pro hodiny zdravotní tělesné výchovy jsou využívány jednotlivé pomůcky jako overbally a podložky. Na hodinách zdravotní tělesné výchovy klademe důraz na osvojení správné volby tělovýchovných prostředků, tj. vyrovnávajících a rozvíjejících cvičení při vadném držení těla, a to se zřetelem na hledisko zdravotní, fyziologické i motorické. Žáci mají možnost si korigovat jednostranné zatížení organismu, zdravotní oslabení a posilovat fyzické a posturální svalstvo s tendencí k ochabování a zkracování. Vybírány jsou zejména cviky pro prevenci vadného držení těla.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci:

- uměli spojovat teoretické poznatky s praktickými dovednostmi
- uměli rozpoznat úroveň pohybových schopností a dovedností svěřených jedinců
- uměli stanovit obsah pohybových činností s ohledem na věk a schopnosti svěřených jedinců
- uměli didakticky správně zabezpečit provádění pohybových aktivit při dodržování zásad bezpečnosti
- ovládali správnou dopomoc při pohybových aktivitách
- uměli tvořivě pracovat se svěřenými jedinci, dokázali využít přiměřeně jejich mentálním a fyzickým předpokladů vhodné nářadí
- uměli srozumitelně a výstižně komunikovat se svěřenými jedinci a motivovat je
- orientovali se v problematice zdravotní tělesné výchovy
- Strategie výuky

Výuka ZTV probíhá ve třídě, v tělocvičně v budově školy a na venkovních sportovištích, rozdělena do 2 hodin týdně. Při vyučování jsou využívány následující formy výuky: výklad, ukázky technik a provedení cviků, praktické provedení cviků žáků. Žáci cvičí často ve dvojicích, aby si zvykli pracovat s klienty. Při provádění cvičení jsou použity příslušné cvičební pomůcky, nářadí a je zabezpečena potřebná bezpečnostní dopomoc a záchrana.

V rámci předmětu si žáci vytvoří zásobník cvičení a námětů.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. V hodnocení učitel přihlíží k úrovni zvládnutí praktických výstupů, ke schopnosti žáků spojovat teoretické poznatky s praktickými dovednostmi, ke schopnosti organizačně zvládat přípravu, k dovednosti srozumitelně komunikovat a používat základní názvosloví tělesných cvičení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence

Kompetence k učení – mít pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu vzdělávání v oblasti sportu a péče o zdraví, ovládat jednotlivé druhy senzomotorického učení, využívat různé informační zdroje a aplikovat poznatky do praxe.

Kompetence k řešení problémů – využívat tělesná cvičení ke zvyšování odolnosti ve stresových situacích, naučit se na řešení problému spolupracovat, umět získat informace potřebné k řešení problému, navrhnout způsob řešení, vyhodnotit a ověřit správnost zvoleného postupu ve vtahu k dosaženým výsledkům.

Kompetence komunikativní – komunikovat a diskutovat v kolektivu, formulovat a obhajovat své názory a postoje, vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování, formulovat své myšlenky srozumitelně a souvisle, porozumět zadání úkolu.

Kompetence personální a sociální – dodržovat zásady chování na sportovních akcích, umět spolupracovat v rámci týmu a umět zastávat různé role, uvědomit si nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování, respektovat názor druhého.

Občanské kompetence a kulturní povědomí – jednat odpovědně ve vlastním a veřejném zájmu v souladu s morálními principy a respektováním práv a osobnosti člověka, uznávat hodnotu pohybu pro život, aktivně se zapojovat do sportovních aktivit, pochopit, že sport je jednou z možností navazování přátelství a vztahů.

Kompetence k pracovnímu uplatnění – dodržovat pravidla ve sportu i mimo něj, uvědomit si nutnost ochrany zdraví svého i druhých, akceptovat nutnost pohybových aktivit pro své zdraví.

Digitální kompetence – ovládat digitální technologie včetně aplikací a potřebných nástrojů, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků, navrhovat prostřednictvím digitálních technologií taková řešení, která pomohou vylepšit postupy či technologie

Odborné kompetence

Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:

- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti - žáci jsou vedeni k tomu, aby:

- dodržovali zákony a pravidla chování v sociální sféře,
- dovedli jednat s lidmi,
- vážili si dobrého životního prostředí a snažili se je chránit a zachovat pro budoucí generace.

Člověk a životní prostředí - uplatňováno tak, že se žáci učí:

- organizovat činnosti v duchu udržitelného rozvoje,
- jednat hospodárně, adekvátně uplatňovat nejen kritérium ekonomické efektivnosti, ale i hledisko ekologické tj. nakládat s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí.

Člověk a digitální svět – žáci získávají, posuzují a sdílí informace a digitální obsah v různých formátech v osobní či profesní komunitě, k tomu volí efektivní postupy, strategie i způsoby, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.

Mezipředmětové vztahy

- Tělesná výchova
- Zdravotní nauka
- Péče o staré občany
- Psychologie
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
4. ročník	
Žák: – definuje pojmy ZTV; – vysvětlí rozdíl mezi zdravotní a léčebnou TV; – charakterizuje zdravotní skupiny; – specifikuje cíle a úkoly ZTV; – využívá různé cvičební metody v praxi; – rozlišuje druhy pohybů a vysvětlí jejich složky;	**1. Vymezení pojmů ZTV, její cíle a úkoly** – pohybová aktivita, metody a druhy pohybů
– vysvětlí a doloží na příkladech možnosti a formy terapie uplatnitelné v sociální činnosti (ergoterapie, artetarapie, hudebně-rytmické terapie, zooterapie aj.); – osvojil si jednoduché pohybové a sportovní aktivity, včetně aktivit v přírodě, podporující fyzické a motorické schopnosti klienta, adekvátně jeho fyzickému a zdravotnímu stavu; – vede klienty k uplatňování zásad zdravého životního stylu podle jejich možností a k návykům bezpečného chování;	**2. Aktivizační a volnočasové činnosti**
– popíše správné držení těla a jeho význam pro zdravý vývoj jedince; – vysvětlí příčiny vzniku vad páteře; – demonstruje způsoby hodnocení držení těla; – vysvětlí pojem svalová dysbalance a oblasti jejího vzniku;	**3. Držení těla** – hodnocení držení těla – posturální stereotyp – svaly tónické a fyzické, svalová dysbalance
– popíše cvičební metodu Pilates, jógu, vysvětlí jejich význam pro ZTV a využívá různé cvičební prvky pro určitý druh oslabení; – prakticky ovládá dech brániční, hrudní a využívá jich při cvičení; – ovládá cviky pro uvolnění svalového a vazivového aparátu;	**4. Pilates metoda, Jóga, Dechová cvičení** – celková uvolněnost svalového a vazivového aparátu
– vysvětlí význam relaxace; – rozpozná rozdíly mezi svalstvem napjatým a uvolněným; – prakticky ovládá různé relaxační techniky; – při práci s malými dětmi používá relaxační hry pro uvolnění a odpočinek;	**5. Základní vyrovnávací cvičení, relaxační cvičení**
– ovládá cviky pro posílení ochablého držení těla; – popíše jednotlivá oslabení hybného systému, jejich příznaky i příčiny; – zvládá základní techniku speciálních	**6. Hybný systém** – zvětšená hrudní kyfóza – zvětšená bederní lordóza – skoliotické držení těla

cvičení pro nápravu těchto oslabení;	– poruchy DK – kyčle, kolena, ploché nohy
– popíše oslabení zraku, sluchu, řeči; – dodržuje zásady pro cvičení a vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací těchto zdravotních oslabení;	**7. Smyslová oslabení**
– popíše anatomické a fyziologické zvláštnosti senia; – vysvětlí význam aktivní přípravy na stáří; – ovládá zásady pohybových aktivit ve stáří s ohledem ke zdravotnímu stavu jedince;	**8. Pohybový režim starších lidí**
– charakterizuje nadváhu a otylost; – vypočítá BMI a okouše zdravotní komplikace související s obezitou; – vysvětlí význam pohybových aktivit; – ovládá nápravná cvičení pro obézní jedince;	**9. Oslabení z otylosti**
– vysvětlí význam cvičení a správného dýchání při tomto oslabení; – ovládá uvolňovací, protahovací a posilovací cviky pro tento druh oslabení;	**10. Oslabení dýchacího aparátu**
– charakterizuje kardiovaskulární choroby (ICHS, infarkt myokardu, chlopní vady, hypertenze); – změří srdeční frekvenci při různých pohybových aktivitách;	**11. Oslabení oběhového aparátu**
– charakterizuje onemocnění DM, poruchy štítné žlázy; – ovládá pohybové aktivity a cvičební prvky;	**12. Metabolické poruchy, cvičení při diabetes mellitus**
– vysvětlí význam cvičení při těhotenství a ovládá cviky na protažení; – popíše možné formy gynekologických oslabení a ovládá cviky na jejich nápravu.	**13. Žena a gynekologická oslabení**

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.28 Psychologie

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	2	2	0	0	4
hodin celkem	68	68	0	0	136

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Předmět psychologie patří do obsahového okruhu Sociální vztahy a komunikace. Významně rozvíjí osobnost žáka, formuje jeho vztah k sociální práci, učí ho porozumět jednání, chování a prožívání lidí a vede k osvojení zásad duševní hygieny a celoživotní odpovědnosti za své psychosociální zdraví.

Charakteristika předmětu

Obsah předmětu vychází z okruhu RVP. V prvním ročníku je orientovaný na obecnou a vývojovou psychologii, ve druhém ročníku na psychologii osobnosti, sociální psychologii a psychopatologii.

Strategie výuky

Předmět psychologie je vyučován v prvním a druhém ročníku, v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně. Mezi výukové metody patří výklad, diskuze, rozhovor, řešení modelových situací. Žáci jsou vedeni k vyvozování vlastních závěrů. Aktivita žáků je podněcována zadáváním samostatných i týmových prací - modelové situace, pracovní listy, tvorba prezentací, využívání různých digitálních technologií.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Při hodnocení výsledků učení se vyučující zaměřuje na hloubku porozumění látce, schopnost aplikace poznatků při řešení problémů, zpracování a prezentace zadaných úkolů. Metody hodnocení: průběžné hodnocení v hodinách, ústní a písemné zkoušení, samostatná a skupinová práce žáků.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence

Kompetence k učení – žáci by měli mít pozitivní vztah k osvojování poznatků a motivaci k dalšímu (kontinuálnímu) vzdělávání, byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky, reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, ovládají techniky učení a různé informační zdroje, absolventi si uvědomují zodpovědnost za vlastní život a znají možnosti dalšího vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů – žáci by měli porozumět zadanému úkolu a problému, řešit jej samostatně i využívat týmovou spolupráci, řešit problémy v mezilidských vztazích, pracovní i mimopracovní problémy, získávat informace potřebné k řešení problému, určit jádro problému, varianty řešení, uplatňovat různé metody myšlení, volit prostředky a způsoby vhodné pro řešení problému, absolventi jsou připraveni spolupracovat při řešení problému s jinými lidmi.

Kompetence komunikativní – žáci by měli znát pravidla efektivní a účelné komunikace, vyjadřovat se přiměřeně komunikační situaci, respektovat názory druhých a naslouchat, účastnit se aktivně diskuzí, srozumitelně formulovat a obhajovat své myšlenky, názory a postoje, vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování.
Kompetence personální a sociální – žáci jsou připraveni posuzovat reálně své možnosti, odhadovat výsledky svého jednání a chování v různých situacích, stanovovat si přiměřené cíle osobního rozvoje podle svých možností, absolventi jsou připraveni pracovat v týmu, přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů, k předcházení konfliktům a pečovat o své duševní zdraví.
Občanské kompetence a kulturní povědomí – žáci uznávají postoje a hodnoty podstatné pro život v demokratické společnosti, jednají zodpovědně a iniciativně ve vlastním a veřejném zájmu v souladu s morálními principy a respektováním práv a osobnosti člověka, absolventi respektují život v multikulturní společnosti, tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů, uznávají hodnotu života, uvědomují si odpovědnost za vlastní život a spoluúčast při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních lidí.
Kompetence k pracovnímu uplatnění – žáci jsou připraveni zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze, uvědomují si význam celoživotního vzdělávání.
Kompetence matematické – žáci nacházejí vztahy při řešení praktických úkolů na základě logického třídění a zpracovávání informací, využívají základní myšlenkové operace.
Digitální kompetence – žáci umí vyhledat, kriticky vyhodnotit, efektivně zpracovat potřebné informace a odpovědně je uplatňovat, vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, posuzuje, jak vývoj technologií ovlivňuje společnosti, osobní a pracovní život jedince a životní prostředí, zvažuje přínos a rizika, přechází situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.

Odborné kompetence
Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.);
- zná systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, umí uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce).

Usilovat o vyšší kvalitu své práce a sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- chápe kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení);
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňuje požadavky a potřeby klienta.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., že absolvent:
- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- efektivně hospodaří s finančními prostředky.

Podílet se na zajišťování sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- dodržuje při poskytování sociálních služeb příslušné předpisy, pracovní postupy a standardy, dbá na dodržování práv a zájmů klientů;

- je připraven pracovat samostatně i v týmu, komunikovat s nadřízenými a dalšími spolupracovníky;
- zná požadavky na pracovníky v sociálních službách, jejich práva a povinnosti, možnosti kariérního růstu.

Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., že absolvent:

- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- rozvíjí ve skupině klientů pozitivní sociální vztahy.

Aplikace základních průřezových témat

Občan v demokratické společnosti – respektování identity jiných lidí, jednotlivce, společenské skupiny, kultury a náboženství.

Člověk a životní prostředí - poukazování na vlivy pracovních činností na prostředí a zdraví a využívání moderních technologií, postavení člověka v přírodě a vlivy prostředí na jeho život a zdraví, osvojení zásad zdravého životního stylu.

Člověk a svět práce – doplňování znalostí a dovedností žáka získaných v odborné složce vzdělávání o nejdůležitější poznatky a dovednosti související s jeho uplatněním ve světě práce.

Člověk a digitální svět - usilování o zdokonalování schopností žáků efektivně využívat digitální technologie v běžném životě a v rámci specifik dané odborné kvalifikace, ve styku s jinými lidmi a s různými institucemi, získávání a hodnotí obsah informací z různých zdrojů při řešení svého občanského rozhodování, svých problémů osobního, právního a sociálního charakteru, žáci uvedou příklady využití digitálních technologií ve svém oboru pro sociální začleňování a pro osoby s hendikepem, při interakcích v digitálním prostředí respektují pravidla slušného chování, jednají eticky, dbají na dobrou pověst svou i ostatních.

Mezipředmětové vztahy:

- Zdravotní nauka
- Péče o dítě do 3 let
- Pečovatelství
- Komunikace
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – pochopí význam psychologie; – vysvětlí možnosti využití psychologických metod v sociálních službách; – klasifikuje psychologické jevy; – používá vybrané jednoduché techniky pro rozvoj a posilování psychických procesů a stavů; – objasní na příkladech poruchy psychických procesů a stavů;	**1. Úvod** – význam psychologie – psychické procesy, stavy, vlastnosti - základy – poruchy psychických stavů a procesů
– vysvětlí, jak probíhá proces poznávání; – charakterizuje fungování psychiky člověka v tíživé zdravotní nebo sociální situaci; – porozumí, co je vědomí a nevědomí a jaký vliv na život má; – umí vysvětlit vztahy mezi psychikou a jednáním člověka; – charakterizuje druhy a typy paměti, vývoj paměti, možnosti posilování paměti, poruchy paměti; – pochopí rozdíl mezi představou a fantazií; – objasní podstatu myšlení a řeči a myšlenkového řešení problému, poruchy myšlení a řeči; – otestuje si svůj učební styl; – umí najít způsoby, jak se učit efektivně; – porozumí poruchám učení; – rozliší základní druhy citů; – porozumí lépe vlastním emocím a svému chování, a díky tomu také emocím a chováním ostatních (spolužáků, klientů); – naučí se techniky, jak zvládat svoje emoce konstruktivně; – charakterizuje potřeby člověka v jednotlivých vývojových stadiích a životních situacích; – vymezí poruchy saturace potřeb; – objasní funkci motivace při práci s klienty a zvolí vhodnou metodu pro danou situaci; – vysvětlí psychosomatickou jednotu lidského organismu;	**2. Obecná psychologie** – psychika – vědomí, podvědomí – jednání, chování, prožívání – paměť, učení – fantazie, představy – sny, denní snění – myšlení – city, emoce – motivace, potřeby – psychosomatika

– charakterizuje jednotlivé etapy vývoje osobnosti a životního cyklu člověka; – pochopí změny, které se týkají vývoje člověka; – objasní specifika rozvíjení kognitivních procesů a proces učení v jednotlivých etapách ontogeneze ve vztahu k práci s klienty;	**3. Vývojová psychologie** – vývojové teorie – prenatální období – novorozenecké období – vývoj kojence – vývoj batolete – období předškolního věku – mladší školní věk – období dospívání – dospělost – stáří
2. ročník	
– vysvětlí význam vlivu sebepoznání a sebehodnocení na rozvoj osobnosti; – získá dovednosti potřebné pro sebepoznání, sebevýchovu, sebehodnocení, pro vlastní učení, zvládání náročných pracovních a životních situací a pro rozvoj vlastní osobnosti; – charakterizuje strukturu osobnosti, činitele jejího utváření a chování, uvede některá specifika osobnosti klientů sociálních služeb; – aplikuje osvojené vybrané techniky a postupy poznávání osobnosti, zpracuje osobní rámcovou charakteristiku; – objasní příznaky syndromu vyhoření a účinné způsoby prevence vzniku syndromu; – objasní zásady duševní hygieny a uvede příklady relaxačních technik a metod; – umí vybrat nejvhodnější relaxační techniky a metody pro sebe; – vysvětlí význam a funkci intervize a supervize pro pracovníky sociálních služeb;	**1. Psychologie osobnosti** – osobnost – vlastnosti a rysy osobnosti – typologie osobnosti – stres – poznávání osobnosti – role – teorie konfliktu – syndrom vyhoření – agrese – bezmocnost – reální a ideální ego – sebeuvědomování
– objasní proces socializace osobnosti, její faktory a mechanismy; – popíše vznik a funkci postojů, objasní možnosti působení na změnu postojů; – identifikuje na příkladech chyby, předsudky a stereotypy v posuzování osobnosti ve vztahu ke klientům sociálních služeb; – charakterizuje malou sociální skupinu, její znaky, strukturu a dynamiku; – zhodnotí vztahy ve skupině, se kterou pracuje, zvolí prostředky pro rozvoj sociálních vztahů a skupinové	**2. Sociální psychologie** – socializace – sociální skupiny – role, pozice – sociální percepce – adaptační proces

dynamiky; – vysvětlí význam adaptačního procesu pro začlenění jedince do kolektivu a pobyt v novém prostředí, zvolí adaptační metody vhodné pro konkrétního klienta a podmínky;	
– charakterizuje vybrané poruchy osobnosti a chování ve vztahu k cílovým skupinám klientů.	**3. Psychopatologie** – poruchy jednotlivých funkcí psychiky – poruchy osobnosti jako celku

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.29 Komunikace

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	1	2	0	0	3
hodin celkem	34	68	0	0	102

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Předmět Komunikace patří do obsahového okruhu Sociální vztahy a komunikace. Napomáhá porozumět chování klientů sociálních služeb a aplikovat vhodné přístupy při práci s různými cílovými skupinami.

Charakteristika učiva

Učivo předmětu vychází z okruhu RVP. Svým obsahem se řadí mezi předměty odborné. Důraz je kladen na rozvoj řečové komunikace, interpersonálních a sociálních dovedností, etického jednání. Zároveň se rozvíjí i dovednost sebereflexe a autoregulace, tolerance a bezpředsudkového přístupu k lidem.

Strategie výuky

Předmět je zařazen v prvním a druhém ročníku. V prvním ročníku v rozsahu jedné vyučovací hodiny a ve druhém ročníku v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně. Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický. Mezi výukové metody patří výklad, diskuze, rozhovor, řešení modelových situací. Žákům je zadávána samostatná i skupinová práce. K řešení kazuistik a pracovních listů využívají digitální technologie.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Při hodnocení výsledků učení se vyučující zaměřuje na kvalitu porozumění učivu a schopnost aplikovat poznatky v praxi. Metody hodnocení: ústní zkoušení, práce s pracovním listem, krátké testy, prezentace.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení – žáci by měli mít pozitivní vztah k osvojování poznatků a motivaci k dalšímu (kontinuálnímu) vzdělávání, byli schopni efektivně se učit, vyhodnocovat dosažené výsledky, reálně si stanovovat potřeby a cíle svého dalšího vzdělávání, ovládají techniky učení a různé informační zdroje, absolventi si uvědomují zodpovědnost za vlastní život a znají možnosti dalšího vzdělávání;

Kompetence k řešení problémů – žáci by měli porozumět zadanému úkolu a problému, řešit jej samostatně i využívat týmovou spolupráci, řešit problémy v mezilidských vztazích, pracovní i mimopracovní problémy, získávat informace potřebné k řešení problému, určit jádro problému, varianty řešení, uplatňovat různé metody myšlení, volit prostředky a způsoby vhodné pro řešení problému, absolventi jsou připraveni spolupracovat při řešení problému s jinými lidmi;

Kompetence komunikativní – žáci by měli znát pravidla efektivní a účelné komunikace, vyjadřovat se přiměřeně komunikační situaci, respektovat názory druhých a naslouchat,

účastnit se aktivně diskuzí, srozumitelně formulovat a obhajovat své myšlenky, názory a postoje, vyjadřovat se a vystupovat v souladu se zásadami kultury projevu a chování;
Kompetence personální a sociální – žáci jsou připraveni posuzovat reálně své možnosti, odhadovat výsledky svého jednání a chování v různých situacích, stanovovat si přiměřené cíle osobního rozvoje podle svých možností, absolventi jsou připraveni pracovat v týmu, přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů, k předcházení konfliktům a pečovat o své duševní zdraví;
Občanské kompetence a kulturní povědomí – žáci uznávají postoje a hodnoty podstatné pro život v demokratické společnosti, jednají zodpovědně a iniciativně ve vlastním a veřejném zájmu v souladu s morálními principy a respektováním práv a osobnosti člověka, absolventi respektují život v multikulturní společnosti, tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů, uznávají hodnotu života, uvědomují si odpovědnost za vlastní život a spoluúčast při zabezpečování ochrany života a zdraví ostatních lidí;
Kompetence k pracovnímu uplatnění – žáci jsou připraveni zodpovědně rozhodovat o své budoucí profesní a vzdělávací dráze, uvědomují si význam celoživotního vzdělávání;
Kompetence matematické – žáci nacházejí vztahy při řešení praktických úkolů na základě logického třídění a zpracovávání informací, využívají základní myšlenkové operace;
Digitální kompetence – žáci umí vyhledat, kriticky vyhodnotit, efektivně zpracovat potřebné informace a odpovědně je uplatňovat.

Odborné kompetence
Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- osvojí si zásady a návyky bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.);
- zná systém péče o zdraví pracujících (včetně preventivní péče, umí uplatňovat nároky na ochranu zdraví v souvislosti s prací, nároky vzniklé úrazem nebo poškozením zdraví v souvislosti s vykonáváním práce).

Usilovat o vyšší kvalitu své práce a sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- chápe kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení);
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňuje požadavky a potřeby klienta.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., že absolvent:
- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- efektivně hospodaří s finančními prostředky.

Podílet se na zajišťování sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- dodržuje při poskytování sociálních služeb příslušné předpisy, pracovní postupy a standardy, dbá na dodržování práv a zájmů klientů;
- je připraven pracovat samostatně i v týmu, komunikovat s nadřízenými a dalšími spolupracovníky;
- zná požadavky na pracovníky v sociálních službách, jejich práva a povinnosti, možnosti kariérního růstu.

Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., že absolvent:
- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho

fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- rozvíjí ve skupině klientů pozitivní sociální vztahy.

Aplikace průřezových témat
Občan v demokratické společnosti – výchova k demokratickému občanství, morálce, toleranci, solidaritě, výbava potřebným právním minimem.

Člověk a digitální svět – vyhledávání informací, využití digitálních technologií při řešení nejrůznějších problémů, při komunikaci, ve styku s jinými lidmi a institucemi, pro sociální začleňování klientů sociálních služeb, chránili osobní údaje i údaje klientů před poškozením či zneužitím, žáci znají možnosti digitálních technologií pro komunikaci klientů sociálních služeb.

Mezipředmětové vztahy:
- Český jazyk
- Občanská nauka
- Pedagogika
- Psychologie
- Sociální péče
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
1. ročník	
Žák: – vysvětlí význam komunikace; – definuje verbální a neverbální komunikaci; – popíše možné překážky v komunikace na straně klienta, pracovníka a prostředí;	**1. Úvod do problematiky předmětu** – komunikace – typy komunikace – překážky v komunikaci
– vysvětlí a doloží na příkladech, co se rozumí profesní kulturou a jak by se měla uplatňovat v sociálních službách; – charakterizuje požadavky na profesionální chování pracovníků sociálních služeb; – osvojí si zásady týmové práce a komunikace; – uvede příklady různých druhů komunikace ve vztahu k práci s klienty; – řeší vhodným způsobem modelové komunikační situace; – rozliší na příkladech projevy asertivního a neasertivního nebo direktivního a nedirektivního způsobu chování; – využívá zásady a postupy vyjednávání a řešení konfliktů;	**2. Etické normy v osobním a profesním životě** – lidské vztahy a dorozumívání – profesní kultura v sociálních službách – sociální kontakt a výměna informací – asertivita – konflikty
– vysvětlí pojem emoční inteligence a její význam v komunikaci; – identifikuje vlastní silné a slabé stránky v oblasti emoční inteligence; – aplikuje principy emoční inteligence v modelových situacích ze sociální práce; – objasní vliv emocí na rozhodování a komunikaci; – vyhodnotí různé techniky zvládání stresu a emocí v profesním i osobním životě; – si osvojí strategie regulace emocí v náročných situacích (dýchací techniky, mindfulness); – demonstruje způsoby, jak zvládat své emoce v konfliktních situacích s klienty; – charakterizuje empatii a její význam v sociální práci; – rozpozná různé úrovně empatie a	**3. Emoce v komunikaci** – emoční inteligence – regulace emocí – empatie – aktivní naslouchání – práce s emocemi klientů – neverbální projevy emocí

jejich dopad na mezilidskou komunikaci; – si osvojí techniky aktivního naslouchání (parafrázování, neverbální projevy, kladení otevřených otázek); – aplikuje principy empatické komunikace v rozhovoru s klientem; – popíše nejčastější emoční reakce klientů sociálních služeb a vhodné způsoby reakce; – si osvojí deeskalační techniky při práci s emočně rozrušenými klienty; – identifikuje významy neverbálních signálů;	
2. ročník	
– vymezí pojmy respekt a důstojnost – uplatňuje zásady komunikace se smyslově, psychicky i tělesně hendikepovanými klienty, objasní zásady komunikace s klienty s PAS, poruchou řeči a s klienty s nedostatečnou znalostí češtiny; – osvojí si zásady komunikace s dětmi různého věku i se seniory; – rozliší evalvační a devalvační chování v komunikaci; – zohledňuje při komunikaci multikulturní a sociální specifika klientů; – uplatňuje principy a normy kulturního chování a vyjadřování; – analyzuje a diskutuje vybrané etické problémy týkající se pracovních činností a zkušeností; – řeší vhodným způsobem modelové komunikační situace.	**1. Sociální interakce a komunikace, společenská a profesní kultura** – respekt a důstojnost v komunikaci – komunikace s dětskými klienty – komunikace se seniory – komunikace s klienty s demencí – komunikace s klienty se zdravotním postižením – komunikace s klienty se specifickým chováním – komunikace s klienty z menšin a klienty cizinci – krizová komunikace – ochrana soukromí a citlivých informací – mlčenlivost, ohlašovací povinnost

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.30 Konverzace v anglickém jazyce

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	0	0	2	2
hodin celkem	0	0	0	56	56

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíle předmětu
Cvičení z anglického jazyka je pro žáky povinně volitelný předmět. Cílem je naučit žáky konverzovat v anglickém jazyce. Výuka cizích jazyků je významnou součástí všeobecného vzdělávání žáků. Předmět rozšiřuje a prohlubuje jejich komunikativní dovednosti získané na základní škole a v nižších ročnících školy střední. Vede žáky k tomu, aby se dokázali dorozumět v situacích každodenního osobního a pracovního života s příslušníky jiných národů. Připravuje žáky k maturitní, přijímací a jiné zkoušce, která odpovídá stupnici B1 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky.

Charakteristika učiva
Cílem výuky je rozvíjet u žáků předpoklady pro mezikulturní komunikaci v rámci Evropy i světa a k užívání jazyka k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a vést žáky k práci s digitálními a komunikačními technologiemi, a to v návaznosti na výuku anglického jazyka. Výuka je zacílena na další: - rozvoj komunikativní kompetence (především ústní) - rozšíření celkového kulturního obzoru - rozvoj intelektuální, etické, emocionální a estetické složky osobnosti žáků - využívání informačních portálů, encyklopedií, databází, vzdělávacích programů či aplikačního softwaru

Strategie výuky
Rozsah výuky činí 2 vyučovací hodiny týdně ve 4. ročníku. Výuka probíhá v jazykových učebnách. Žáci jsou děleni do menších skupin v závislosti na problematice. Výuka je orientována tak, aby žáci dovedli využívat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě. Ve výuce se střídá frontální vyučování s formou výuky skupinové a individuální. Vedle tradičních metod je také využívána didaktická technika – v oblasti komunikační a slohové výuky dobře poslouží k analýze nedostatků ve vyjadřování žáků audio a videozáznamy vztahující se zejména k tématům. Jazykové znalosti žáků jsou v průběhu studia upevňovány a prohlubovány soustavou cvičení a opakováním gramatických jevů. Jsou zadávány domácí práce, které přimějí žáky k práci s informacemi získanými z encyklopedií, internetu, slovníků apod.

Hodnocení výsledků žáků
Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Důraz je kladen na schopnost a úroveň samostatného mluveného projevu, porozumění textu, schopnost aplikovat poznatky v praxi, samostatně pracovat a tvořit. Kromě ústního zkoušení, které je zaměřeno na konverzaci, je žák hodnocen za práci ve skupině, vyprávění, modelování situací (roleplay), referáty a prezentace. Hodnocení žáka se provádí v kombinaci známkování a slovního

hodnocení. Důležité je i sebehodnocení žáka, kolektivní hodnocení a individuální přístup žáka. Zohledňováni jsou žáci se specifickými potřebami vzdělávání.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Předmět se podílí na rozvíjení následujících všeobecných kompetencí:

Kompetence k učení
- žák je veden k tomu, aby využíval různé strategie při práci s textem a uměl vyhledávat informace
- k učení používá efektivně různé informační zdroje

Kompetence k řešení problémů
- žák vhodně užívá různé studijní pomůcky a literaturu

Komunikační kompetence
- žák je schopen se vyjadřovat přiměřeně v projevech mluvených a psaných a vhodně se prezentovat
- aktivně se účastní diskuzí a formuluje a obhájí svůj názor a postoj
- získává dostatečné jazykové znalosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí

Personální a sociální kompetence
- je schopen odpovědně plnit své úkoly, efektivně se učit, přijímat radu a kritiku
- zapojí se do práce v týmu

Občanské kompetence a kulturní povědomí
- žák by se měl seznamovat s různými aspekty každodenního života v anglicky mluvících zemích, s jejich kulturou, respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů.

Digitální kompetence
- žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je nejen při školní práci;
- získává, posuzuje a sděluje data v různých formátech, k tomu volí efektivní postupy a strategie; vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií, zvažuje rizika a přínosy; při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná v souladu s platnou legislativou a klade důraz na etické chování, jedná s respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti
- Naučí se pomocí získaných znalostí v anglickém jazyce navazovat vstřícné mezilidské
- vztahy a předcházet konfliktním situacím.
- Formuluje své myšlenky, postoje a názory (plány do budoucna, seberealizace).

Člověk a životní prostředí
- Obsáhne v odborné terminologii problematiku ochrany životního prostředí. Zná a respektuje zdravý životní styl.

Člověk a svět práce
- Zvládne sestavování životopisu, odpovědi na inzerát, přijímací pohovory a výběrová řízení.

Člověk a digitální svět

- Využívá digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů;
- Získává informace z různých zdrojů, sdílí je a předává a prezentuje je vhodným způsobem;
- Využívá digitální nástroje (online zdroje, online učebnice) k vlastnímu vzdělávání

Mezipředmětové vztahy

- Odborné předměty
- Český jazyk
- Dějepis
- Zdravotní nauka
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
4. ročník	
Žák: – plynule hovoří o tématech, které se týkají jeho nebo jeho okolí; – řeší nejrůznější situace týkající se běžných komunikačních situací; – popíše různé druhy aktivit spojené s jeho osobou a jeho životem; – komunikuje o svých zkušenostech týkajících se běžného života; – zapojí se do hovoru, který se týká běžných konverzačních témat;	**A. Konverzační témata:** **1. obecná konverzační témata (rodina, zdraví, nákupy, sport…)**
– dokáže popsat Českou republiku; – pracuje s internetem;	**2. Česká republika**
– osvojuje si a prohlubuje strategie nutné ke zvládnutí didaktického testu; – osvojuje si a prohlubuje strategie; zpracování písemných prací týkajících se běžných konverzačních témat a okruhů;	**B. Příprava na didaktické testy** **1. nácvik písemných prací** **2. reading, listening, Use of English**
– prakticky užívá svých znalostí této odborné terminologie; – vyjmenuje možnosti poskytování sociální péče v České republice; – umí popsat sociální problém; – umí definovat sociální událost; – pohovoří o stavu sociální nouze; – vyhledá údaje o sociální péči; – vyjádří svůj názor na problémy týkající se např. bezdomovců; – napíše práci o zařízení sociální péče, své odborné praxi.	**C. Odborná terminologie** **Odborné výrazy sociální politiky a sociální péče** **Sociální zabezpečení v ČR** – slovní zásoba k dané problematice (z oblasti péče o klienta, o seniory, o dítě); – případy poskytování sociální pomoci; – formy poskytování sociální pomoci, zařízení sociální péče, odborná praxe.

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.31 Konverzace v německém jazyce

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	0	0	2	2
hodin celkem	0	0	0	56	56

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Konverzace v německém jazyce je pro žáky **povinně volitelný předmět**. Cílem předmětu je naučit žáky konverzovat v německém jazyce.

Předmět se zaměřuje především na procvičení a doplnění slovní zásoby a zautomatizování osvojeného gramatického aparátu. Učební předmět připravuje žáky na úspěšné zvládnutí požadavků státní maturity na příslušné úrovni. Znalost cizího jazyka usnadňuje žákům přístup k informačním zdrojům a obohacuje jejich znalosti o světě. Dobré zvládnutí cizího jazyka by jim mělo umožnit rovnocenné postavení v akademickém prostředí i na evropském trhu práce. Současně přispívá k formování osobnosti žáků, rozvíjí jejich komunikativní kompetence a schopnost učit se po celý život. Učí je vnímavosti k jiným kulturám a umožňuje jim srovnávat životní podmínky u nás a u jiných národů. Tím pomáhá formovat svobodné a demokratické postoje žáků.

Vzdělání v německém jazyce na naší škole směřuje k osvojení kvalitní úrovně jazykových znalostí a komunikativních dovedností, která odpovídá stupnici B1 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky. Rozsah produktivní slovní zásoby činí přibližně 570 lexikálních jednotek za rok, z toho obecně odborná a odborná terminologie tvoří minimálně 20%.

Charakteristika učiva

Žák si v tomto předmětu systematicky rozvíjí, rozšiřuje a prohlubuje znalosti, dovednosti a návyky, v návaznosti na učivo základní školy tak, aby byl předně schopen užívat cizí jazyk ke komunikaci. Žáci se učí základní gramatické struktury- tvarosloví a stavbu německé věty (slovosled). Nedílnou součástí výuky německého jazyka je také práce se slovní zásobou i odbornou, neboť jsme odborná škola. Zabýváme se tvořením slovní zásoby, výslovností jednotlivých slov, ale také intonací celých vět, učíme se psát a poznávat základní pravidla německého pravopisu. Žák se pomocí těchto jazykových prostředků a na základě různých tematických okruhů (já a moje rodina, osobní vztahy a komunikace, domov, ubytování a bydlení, volný čas a společenské aktivity, prázdniny, město a region atd.), různých komunikačních situací (získávání a poskytování informací v oblasti osobní, veřejné, vzdělávací a pracovní) a různých obratů k zahájení a ukončení komunikace (pozdrav, prosba, žádost, omluva, apod.**)** naučí základním řečovým dovednostem receptivním (poslech s porozuměním a čtení s porozuměním), produktivním (ústní projev- mluvení, hlasité čtení, písemný projev – vyplnění formuláře, dotazníku, sdělení, dopis, charakteristika, apod.) a interaktivním (komunikace žák – žák, žák – žák, žák – učitel, apod.). Zároveň si rozšíří svoje znalosti o německy mluvících zemích.

Strategie výuky

Rozsah výuky činí 2 vyučovací hodiny týdně ve 4. ročníku. Výuka probíhá v jazykových učebnách. Žáci jsou děleni do menších skupin v závislosti na problematice. Výuka je orientována tak, aby žáci dovedli využívat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě. Ve výuce se střídá frontální vyučování s formou výuky skupinové

a individuální. Vedle tradičních metod je také využívána didaktická technika – v oblasti komunikační a slohové výuky dobře poslouží k analýze nedostatků ve vyjadřování žáků audio a videozáznamy vztahující se zejména k tématům. Jazykové znalosti žáků jsou v průběhu studia upevňovány a prohlubovány soustavou cvičení a opakováním gramatických jevů. Jsou zadávány domácí práce, které přimějí žáky k práci s informacemi získanými z encyklopedií, internetu, slovníků apod.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Důraz je kladen na hloubku porozumění učivu, schopnost aplikovat poznatky v praxi, samostatně pracovat a tvořit. Využívá se kromě ústního zkoušení i různých testů, omezuje se pouze reprodukční pojetí. Hodnocení žáka se provádí v kombinaci známkování a slovního hodnocení. Důležité je i sebehodnocení žáka, kolektivní hodnocení a individuální přístup k žákovi. Důležitou součástí hodnocení je i další prezentace činnosti žáka – soutěže, výstavy, výsledky projektů, společenské akce. Zohledňováni jsou žáci se specifickými poruchami učení.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- žák je veden k tomu, aby využíval různé strategie při práci s textem a uměl vyhledávat informace
- k učení používá efektivně různé informační zdroje

Kompetence k řešení problémů

- žák vhodně užívá různé studijní pomůcky a literaturu

Komunikační kompetence

- žák je schopen se vyjadřovat přiměřeně v projevech mluvených a psaných a vhodně se prezentovat
- aktivně se účastní diskuzí a formuluje a obhájí svůj názor a postoj
- získává dostatečné jazykové znalosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí

Personální a sociální kompetence

- je schopen odpovědně plnit své úkoly, efektivně se učit, přijímat radu a kritiku
- zapojí se do práce v týmu

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žák by se měl seznamovat s různými aspekty každodenního života v anglicky mluvících zemích, s jejich kulturou, respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů.

Digitální kompetence

- žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je nejen při školní práci;
- získává, posuzuje a sděluje data v různých formátech, k tomu volí efektivní postupy a strategie; vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií, zvažuje rizika a přínosy; při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná v souladu s platnou legislativou a klade důraz na etické chování, jedná s respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti – Žáci jsou vedeni k tomu, aby dokázali čerpat informace z masových médií, tyto informace dokázali využívat, zhodnotit, vytvořili si svůj vlastní názor. Náplní výuky je také to, aby se žáci naučili být tolerantní a aby byli schopni odolávat myšlenkové manipulaci.

Člověk a životní prostředí – V rámci výuky německého jazyka je tato problematika zpracována formou projektu. Žáci získávají potřebné informace např. z internetu. Během výuky se pracuje s texty, které jsou zaměřeny na tuto problematiku. Nejprve jsou žáci seznámeni s novou slovní zásobou, která je potřebná k tomu, aby žáci dokázali vyjádřit své myšlenky, názory a postoje k dané problematice. Projekt je zakončen závěrečným vyhodnocením získaných informací a prezentací v časopise.

Člověk a svět práce – Žáci jsou vedeni k tomu, aby se co nejlépe uplatnili na trhu práce. Ve výuce německého jazyka tato práce spočívá v tom, že se žáci učí psát např. strukturovaný životopis. Dozví se jak nejlépe napsat životopis a co nesmí zapomenout uvést. Učí se také psát různé žádosti, např. o zaměstnání. Vyzkouší si také např. rozhovor se zaměstnavatelem. Tento rozhovor spočívá v tom, že si žáci, kteří jsou rozděleni na zaměstnavatele a zaměstnance, vyzkouší tento přijímací rozhovor. Připraví si rozhovor, který později předvedou před celou třídou. Po předvedení následuje vždy vyhodnocení. Ostatní žáci se vyjádří k tomu, co se jim na daném rozhovoru líbilo, co sami by změnili a proč. Žáci se učí prezentovat své názory před třídou, s potlačením trémy tak, aby později byli připraveni na skutečný pohovor v zaměstnání.

Člověk a digitální svět – Žák využívá digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů. Získává informace z různých zdrojů, sdílí je a předává a prezentuje je vhodným způsobem. Využívá digitální nástroje (online zdroje, online učebnice) k vlastnímu vzdělávání.

Mezipředmětové vztahy

- Odborné předměty
- Český jazyk
- Dějepis
- Zdravotní nauka
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
4. ročník	
Žák: – je schopen pohovořit o sobě a své rodině; – umí se vyjádřit k rodinným vztahům; – dovede diskutovat o problematice rozvodovosti; – dokáže napsat svůj životopis;	**Konverzační témata:** **Rodina, příbuzní, domov** – osobní charakteristika, – životopis, – rodinné vztahy.
– dovede popsat svůj domov; – umí porovnat typy bydlení; – umí posoudit rozdíly v životě ve městě a na vesnici; – diskutuje s ostatními o problematice bezdomovců; – dovede se orientovat v bytových nabídkách;	**Bydlení** – domov, domácnost, – domácí práce, – život ve městě a na venkově, – výhody a nevýhody města a vesnice.
– popíše svůj běžný den a činnosti během něho; – umí správně používat časové údaje; – porovná svůj běžný den a víkend a diskutuje o nich se spolužáky; – komunikuje s ostatními o různých činnostech během dovolené;	**Denní program** – dopolední zaměstnání, – odpolední činnost, – činnost o víkendu, – činnost o prázdninách.
– je schopen pohovořit o svých zájmech a koníčcích; – popíše různé formy trávení volného času; – popíše různé aktivity v závislosti na počasí; – vypráví o cestování a výletech; – čte s porozuměním nabídky cestovních kanceláří; – dovede povídat o svém vztahu ke kultuře a sportu;	**Zájmy, koníčky** – formy trávení volného času, – aktivity spojené s počasím, – cestování a výlety, – vztah ke kultuře a sportu, – vztah k aktivitám, spojeným s mediální technikou.
– dovede popsat jednotlivá roční období a počasí v nich; – uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí; – komunikuje se spolužáky o svém podílu na ochraně životního prostředí;	**Člověk a příroda** – počasí a roční období, – oblíbenost jednotlivých ročních období, – ochrana životního prostředí.

– je schopen popsat lidské tělo; – vyjmenuje nemoci a jejich příznaky; – chápe souvislost mezi zdravím a životním stylem; – komunikuje se spolužáky o zdravotních problémech; – vede rozhovor pacient - lékař; – dovede se orientovat v nemocničním zařízení a dovedl by vyhledat pomoc;	**Péče o zdraví** – části lidského těla, – nemoci, – zdravý životní styl, – návštěva u lékaře, – pohotovost, – nemocniční zařízení.
– dovede popsat způsob slavení vánoc a velikonoc; – uvědomuje si nutnost udržování různých zvyků; – zapojí se se spolužáky do hovoru o konkrétním dodržování zvyků v jejich rodinách;	**Zvyky, svátky, tradice** – vánoce a velikonoce, – zvyky a tradice, – narozeniny a svátky, – tradice v německy mluvících zemích.
– je schopen pohovořit o cestování a turistice; – je schopen domluvit se v zahraničí na nádraží, na letišti; – je schopen zeptat se na cestu atd.;	**Cestování** – cestování a dopravní prostředky, – situace na nádraží a letišti, – cestování stopem.
– dokáže vyjmenovat různé druhy zboží; – je schopen domluvit se při nakupování; – umí zhodnotit síť obchodů; – čte s porozuměním nabídky v různých časopisech i prospektech; – vyjádří se k současným módním trendům; – umí popsat činnost základních služeb; – pohovoří o využívání služeb jeho; rodinou;	**Obchody a služby** – nakupování, – služby.
– je schopen popsat osobu, její vzhled a charakterové vlastnosti; – komunikuje se spolužáky o tom, čeho si u svého nejlepšího přítele nejvíce váží;	**Můj nejlepší přítel** – vzhled, – charakterové vlastnosti, – společné zájmy, – společné aktivity.
– dovede mluvit o školních zařízeních, která navštěvoval a o činnostech s nimi spojenými; – diskutuje se spolužáky o vztahu učitel - žák;	**Škola a vzdělání** – zájmové kroužky, – školství v Německu.
– dovede pohovořit o druhu sportu, který provozuje nebo provozoval; – dokáže se vyjádřit, jak důležitý je sport pro každého jedince; – diskutuje se spolužáky o moderních	**Sport** – nejrůznější druhy sportů, – nejoblíbenější sport, vztah ke sportu, – oblíbený sportovec a jeho výkony.

sportovních odvětvích;	
– je schopen vyjmenovat různé druhy potravin a pokrmů; – umí se vyjádřit k problematice BIO produktů; – domluví se při nákupu potravin i jiného zboží; – zvládne přeložit jednoduchý recept;	**Jídlo a pití** – v restauraci, – v samoobsluze, – v kuchyni.
– vypráví o dovolené a prázdninách v tuzemsku i v zahraničí a je schopen porovnávat; – vyjádří se k různým způsobům ubytování, stravování i trávení volného času na dovolené;	**Prázdniny, dovolená** – prázdniny v tuzemsku a v zahraničí, – kempink, ubytovna, hotel, kulturní i přírodní památky.
– je schopen vyjmenovat různé druhy povolání; – detailně umí popsat, co dělají jeho rodiče; – vede rozhovor s ostatními žáky a diskutují o tom, čím by se chtěli stát; – vyměňují si informace o pracovních příležitostech v různých krajích;	**Práce a povolání** – povolání rodičů, – mé vysněné povolání, – ucházení se o práci, – předpoklady pro vykonávání různých typů povolání, – hledání zaměstnání, – konflikty na pracovišti, – nezaměstnanost.
– ovládá zeměpisné údaje o naší republice a uvědomuje si význam naší republiky; – dovede se zmínit o hospodářství ČR, event. krátce o exportu; – popíše cestování po České republice a zmíní se o nejoblíbenějších místech v tuzemsku; – pohovoří o pamětihodnostech významných měst; – popíše svou cestu, kterou zažil, případně to, co by chtěl navštívit a proč; – je schopen pohovořit o Praze;	**Česká republika** – geografické údaje o České republice, – hospodářství ČR, – důležitá města, – důležité osobnosti, – typ státu, – Praha – hlavní město.
– ovládá zeměpisné údaje Německa; – dovede se zmínit o hospodářství Německa; – popíše cestování po Německu a zmíní se o nejzajímavějších místech v Německu;	**Německá spolková republika** – geografické údaje o Německu, – hospodářství Německa, – důležitá města, – důležité osobnosti, – typ státu,

– pohovoří o pamětihodnostech významných měst; – je schopen pohovořit o Berlíně;	– Berlín – hlavní město.
– ovládá zeměpisné údaje Rakouska; – dovede se zmínit o hospodářství Rakouska; – popíše cestování po Rakousku a zmíní se o nejzajímavějších místech v Rakousku; – pohovoří o pamětihodnostech významných měst; – je schopen pohovořit o Vídni;	**Rakousko** – geografické údaje o Rakousku, – hospodářství Rakouska, – důležitá města, – důležité osobnosti, – typ státu, – Vídeň – hlavní město.
– ovládá zeměpisné údaje Švýcarska; – dovede se zmínit o hospodářství Švýcarska; – popíše cestování po Švýcarsku a zmíní se o nejzajímavějších místech ve Švýcarsku; – pohovoří o významných městech; – je schopen pohovořit o Bernu;	**Švýcarsko** – geografické údaje o Švýcarsku, – hospodářství Švýcarska, – důležitá města, – důležité osobnosti, – typ státu, – Bern – hlavní město.
– prakticky užívá svých znalostí této odborné terminologie; – vyjmenuje možnosti poskytování sociální péče v České republice; – umí popsat sociální problém; – umí definovat sociální událost; – pohovoří o stavu sociální nouze; – vyhledá údaje o sociální péči; – vyjádří svůj názor na problémy týkající se např. bezdomovců; – napíše práci o zařízení sociální péče, své odborné praxi.	**Odborné výrazy sociální politiky a sociální péče** **Sociální zabezpečení v ČR** – slovní zásoba k dané problematice (z oblasti péče o klienta, o seniory, o dítě); – případy poskytování sociální pomoci; – formy poskytování sociální pomoci, zařízení sociální péče, odborná praxe.

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.32 Konverzace v ruském jazyce

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	0	0	2	0
hodin celkem	0	0	0	56	0

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíle předmětu

Konverzace v ruském jazyce je pro žáky povinně volitelný předmět. Cílem je naučit žáky konverzovat v ruském jazyce. Výuka cizích jazyků je významnou součástí všeobecného vzdělávání žáků. Předmět rozšiřuje a prohlubuje jejich komunikativní dovednosti získané na základní škole a v nižších ročnících školy střední. Vede žáky k tomu, aby se dokázali dorozumět v situacích každodenního osobního a pracovního života s příslušníky jiných národů. Připravuje žáky k maturitní, přijímací a jiné zkoušce, která odpovídá stupnici B1 podle Společenského evropského referenčního rámce pro jazyky.

Charakteristika učiva

Cílem výuky je rozvíjet u žáků předpoklady pro mezikulturní komunikaci v rámci Evropy i světa a k užívání jazyka k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem a vést žáky k práci s informačními a komunikačními technologiemi, a to v návaznosti na výuku ruského jazyka. Výuka je zacílena na další: - rozvoj komunikativní kompetence (především ústní) - rozšíření celkového kulturního obzoru - rozvoj intelektuální, etické, emocionální a estetické složky osobnosti žáků - využívání informačních portálů, encyklopedií, databází, vzdělávacích programů či aplikačního softwaru

Strategie výuky

Rozsah výuky činí 2 vyučovací hodiny týdně ve 4. ročníku. Výuka probíhá v jazykových učebnách. Žáci jsou děleni do menších skupin v závislosti na problematice. Výuka je orientována tak, aby žáci dovedli využívat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě. Ve výuce se střídá frontální vyučování s formou výuky skupinové a individuální. Vedle tradičních metod je také využívána didaktická technika – v oblasti komunikační a slohové výuky dobře poslouží k analýze nedostatků ve vyjadřování žáků audio a videozáznamy vztahující se zejména k tématům. Jazykové znalosti žáků jsou v průběhu studia upevňovány a prohlubovány soustavou cvičení a opakováním gramatických jevů. Jsou zadávány domácí práce, které přimějí žáky k práci s informacemi získanými z encyklopedií, internetu, slovníků apod.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Důraz je kladen na schopnost a úroveň samostatného mluveného projevu, porozumění textu, schopnost aplikovat

poznatky v praxi, samostatně pracovat a tvořit. Kromě ústního zkoušení, které je zaměřeno na konverzaci, je žák hodnocen za práci ve skupině, vyprávění, modelování situací (roleplay), referáty a prezentace. Hodnocení žáka se provádí v kombinaci známkování a slovního hodnocení. Důležité je i sebehodnocení žáka, kolektivní hodnocení a individuální přístup žáka. Zohledňováni jsou žáci se specifickými potřebami vzdělávání.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí

Předmět se podílí na rozvíjení následujících všeobecných kompetencí:

Kompetence k učení

- žák je veden k tomu, aby využíval různé strategie při práci s textem a uměl vyhledávat informace;
- k učení používá efektivně různé informační zdroje.

Kompetence k řešení problémů

- žák vhodně užívá různé studijní pomůcky a literaturu.

Komunikační kompetence

- žák je schopen se vyjadřovat přiměřeně v projevech mluvených a psaných a vhodně se prezentovat;
- aktivně se účastní diskuzí a formuluje a obhájí svůj názor a postoj;
- získává dostatečné jazykové znalosti potřebné pro komunikaci v cizojazyčném prostředí.

Personální a sociální kompetence

- je schopen odpovědně plnit své úkoly, efektivně se učit, přijímat radu a kritiku;
- zapojí se do práce v týmu.

Občanské kompetence a kulturní povědomí

- žák by se měl seznamovat s různými aspekty každodenního života v rusky mluvících zemích, s jejich kulturou, respektovat tradice, zvyky a odlišné sociální a kulturní hodnoty jiných národů.

Digitální kompetence

- žák ovládá potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, využívá je nejen při školní práci;
- získává, posuzuje a sděluje data v různých formátech, k tomu volí efektivní postupy a strategie; vytváří, vylepšuje a propojuje digitální obsah v různých formátech;
- vyrovnává se s proměnlivostí digitálních technologií, zvažuje rizika a přínosy; při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná v souladu s platnou legislativou a klade důraz na etické chování, jedná s respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

V předmětu se realizují průřezová témata **Občan v demokratické společnosti**, Člověk a životní prostředí, **Člověk a svět práce**, a to díky volbě textů, s nimiž se v hodinách pracuje. **Člověk a digitální svět**, kde žák využívá digitální technologie k vyjádření, formulaci a obhajobě svých názorů. Získává informace z různých zdrojů, sdílí je a předává a prezentuje je vhodným způsobem. Využívá digitální nástroje (online zdroje, online učebnice) k vlastnímu vzdělávání.

Mezipředmětové vztahy

- Odborné předměty
- Český jazyk
- Dějepis
- Zdravotní nauka
- Informační technologie

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
4. ročník	
Žák: – plynule hovoří o tématech, které se týkají jeho nebo jeho okolí; – řeší nejrůznější situace týkající se běžných komunikačních situací; – popíše různé druhy aktivit spojené s jeho osobou a jeho životem; – komunikuje o svých zkušenostech týkajících se běžného života; – zapojí se do hovoru, který se týká běžných konverzačních témat;	**A. Konverzační témata** **1. obecná konverzační témata** **(rodina, zdraví, nákupy, sport…)**
– dokáže popsat Českou republiku; – pracuje s internetem;	**2. Česká republika**
– osvojuje si a prohlubuje strategie nutné ke zvládnutí didaktického testu; – osvojuje si a prohlubuje strategie; zpracování písemných prací týkajících se běžných konverzačních témat a okruhů;	**B. Příprava na didaktické testy** **1. nácvik písemných prací** **2. чтение, аудирование, ситуации**
– prakticky užívá svých znalostí této odborné terminologie; – vyjmenuje možnosti poskytování sociální péče v České republice; – umí popsat sociální problém; – umí definovat sociální událost; – pohovoří o stavu sociální nouze; – vyhledá údaje o sociální péči; – vyjádří svůj názor na problémy týkající se např. bezdomovců; – napíše práci o zařízení sociální péče, své odborné praxi.	**C. Odborná terminologie** **Odborné výrazy sociální politiky a sociální péče** **Sociální zabezpečení v ČR** – slovní zásoba k dané problematice (z oblasti péče o klienta, o seniory, o dítě); – případy poskytování sociální pomoci; – formy poskytování sociální pomoci, zařízení sociální péče, odborná praxe.

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.33 Cvičení z matematiky

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
hodin týdně	0	0	0	2	2
hodin celkem	0	0	0	56	56

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Předmět Cvičení z matematiky je pro žáky **povinně volitelný předmět**.

Má funkci všeobecně vzdělávací a funkci průpravnou pro odborné vzdělávání. Vede žáky k efektivní práci s matematickými vědomostmi a dovednostmi v praktickém životě, při řešení běžných situací vyžadujících efektivní způsoby výpočtu, při aplikování matematických poznatků a postupů v odborné složce vzdělávání tak, aby žáci uměli získávat a kriticky vyhodnocovat ekonomické informace. Cílem matematického vzdělávání je výchova přemýšlivého člověka, který bude umět používat matematiku ve všech sférách života, v odborné složce vzdělávání, v dalším studiu, v osobním životě, budoucím zaměstnání i ve volném čase. Studium matematiky vybavuje žáka schopností orientovat se v přírodních, technických a ekonomických jevech, vnímat souvislosti mezi nimi a řešit úlohy z praxe. Matematika umožňuje přechod od kvalitativního ke kvantitativnímu pozorování buď přímo udáním číselné hodnoty, nebo určením vztahu vyjadřujícího závislost mezi veličinami. Matematika se významně podílí na rozvoji intelektuálních schopností žáků, především na jejich logickém myšlení, vytváření úsudků a schopnosti abstrakce.

Charakteristika učiva

Vyučování směřuje k tomu, aby žák uměl:

- číst s porozuměním matematického textu, přesně se matematicky vyjadřovat, provádět operace s čísly a volit efektivní způsoby výpočtů, převádět jednotky,
- upravovat výrazy s proměnnými, řešit rovnice a nerovnice a jejich soustavy, užívat funkce,
- analyzovat a interpretovat statistické údaje,
- analyzovat text úloh, postihnout v nich matematický problém a hledat nejjednodušší cestu k jeho vyřešení, odhadnout a zdůvodnit výsledky,
- používat pomůcky: odbornou literaturu, internet, PC, kalkulátor, rýsovací potřeby,
- uplatnit získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě,
- pracovat přesně, důsledně, odpovědně a vytrvale,
- chápat matematiku jako součást kultury moderního člověka.

Strategie výuky

Výuka matematiky má být pro žáky zajímavá, vzbuzovat v nich touhu po poznávání, rozvíjet jejich myšlení, dovednosti a návyky potřebné k řešení problémů. Na výuku matematiky navazují zejména vyučovací předměty informační a komunikační technologie - práce v tabulkovém kalkulátoru, ekonomika a účetnictví - výpočty výsledku hospodaření,

finanční analýza, kalkulace, úrokování, výpočty mezd, výše zdravotního a sociálního pojištění, výpočet DPH, statistika.

Hodnocení výsledků žáků
Hodnotí se:
- schopnost porozumění matematickému textu,
- správnost, přesnost a pečlivost při řešení matematických úloh,
- analýza praktického problému a návrh jeho matematického řešení,
- schopnost samostatného úsudku,
- dovednost využívat informační technologii a práce s informacemi,
- v pozitivním slova smyslu aktivita žáka.

Písemné zkoušení:
- testové úlohy úzce zaměřených k probíranému a základnímu učivu,
- vzorové testy z okruhu státních maturitních zkoušek.

Ústní zkoušení se zápisem na tabuli.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Z hlediska klíčových kompetencí se klade důraz především na **matematické kompetence** a dále na následující kompetence:
Kompetence k učení – samostatné vyhledávání informací, jejich třídění a využívání, volba různých postupů při řešení reálné situace, aplikace znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě, rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a matematických algoritmů.
Kompetence k řešení problémů – provádění rozboru úlohy, vytvoření plánu jeho řešení, odhad řešení a ověřování, rozvíjení samostatného uvažování a vyvozování logických závěrů, možnost argumentace a diskuze při obhajování svých názorů.
Komunikativní kompetence – přesné vyjadřování myšlenek v ústním a písemném projevu, matematické vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, rozvíjení dovednosti přesného a estetického rýsování, rozvíjení komunikace při řešení navozeného problému.
Personální a sociální kompetence – práce ve skupinách, dodržování dohodnutých postupů, zodpovědnost za řešení problému.
Občanské kompetence a kulturní povědomí – respektování názorů spolužáků, zodpovědnost za vlastní rozhodování, chápání významu matematiky jako vědy ve společnosti.
Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – zodpovědný přístup k zadaným úkolům, přesnost řešení, úplné dokončení práce, zdokonalení grafického projevu.
Matematické kompetence – absolventi by měli:
- být schopni funkčně využívat matematické dovednosti v různých životních situacích, efektivně hospodařit s financemi;
- správně používat a převádět běžné jednotky;
- používat pojmy kvantifikujícího charakteru;
- provádět reálný odhad výsledku řešení dané úlohy;
- nacházet vztahy mezi jevy a předměty při řešení praktických úkolů, umět je vymezit, popsat a správně využít pro dané řešení;
- číst a vytvářet různé formy grafického znázornění (tabulky, diagramy, grafy, schémata apod.);

- aplikovat znalosti o základních tvarech předmětů a jejich vzájemné poloze v rovině i prostoru;
- efektivně aplikovat matematické postupy při řešení různých praktických úkolů v běžných situacích.

Digitální kompetence – absolventi by měli:

- ovládat potřebnou sadu digitálních zařízení, aplikací a služeb, včetně nástrojů z oblasti umělé inteligence, využívat je ve školním a pracovním prostředí i při zapojení do veřejného života;
- vytvářet, vylepšovat a propojovat digitální obsah v různých formátech; vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků;
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím ohrožujícím jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky, s ohleduplností a respektem k druhým.

Aplikace průřezových témat

Člověk a svět práce - řešením slovních úloh, úloh na procenta, funkčních závislostí a úloh z finanční matematiky.

Člověk a digitální svět – žáci jsou vedeni k tomu, aby

- vyhledávali příležitosti k zapojení se do občanského života prostřednictvím vhodných digitálních technologií a služeb, např. při komunikaci s úřady; chápali význam digitálních technologií pro sociální začleňování, pro osoby s hendikepem, pro kvalitu života;
- běžně a samozřejmě využívali vhodné digitální technologie a jejich kombinace k naplnění svých potřeb; digitální technologie a způsob jejich použití nastavovali a měnili podle toho, jak se vyvíjejí dostupné možnosti a jak se mění jejich vlastní potřeby;
- chránili sebe a ostatní před možným nebezpečím v digitálním prostředí; chránili digitální zařízení, digitální obsah i osobní údaje v digitálním prostředí před poškozením či zneužitím; při využívání digitálních služeb nejen v online prostředí posuzovali jejich spolehlivost a postupovali vždy s vědomím existence zásad ochrany osobních údajů a soukromí dané služby.

Mezipředmětové vztahy

- Ekonomika
- Účetnictví
- Informační technologie
- Sociální politika
- Sociální zabezpečení

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
4. ročník	
Žák: – provádí operace s množinami; – provádí aritmetické operace v jednotlivých číselných oborech; – zapisuje a znázorňuje intervaly, provádí operace s intervaly; – aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty; – řeší praktické úlohy s využitím procentového počtu; – odhaduje výsledky matematických operací, účelně využívá kalkulátor; – užívá správně logické spojky a kvantifikátory;	**1. Množiny a základní poznatky z logiky** – základní množinové pojmy, operace s množinami – číselné množiny – vlastnosti reálných čísel – absolutní hodnota reálného čísla, interval, druhy intervalů – výrok, operace s výroky, konstanty, proměnné
– provádí operace s mocninami a odmocninami; – upravuje výrazy obsahující mocniny; – užívá mocnin se základem 10;	**2. Mocniny a odmocniny** – mocniny s přirozeným exponentem, mocniny s celým exponentem, – mocniny s racionálním exponentem, – odmocniny.
– provádí operace s mnohočleny a lomenými výrazy; – umí určit definiční obor výrazu;	**3. Algebraické výrazy** – početní výkony s výrazy dosazování do výrazů, – rozklad výrazů na součin pomocí vytýkání a vzorců, – lomené výrazy.
– umí popsat a určit shodná zobrazení v rovině a jejich vlastnosti; – užívá v úlohách věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků; – dovede užít pojmů úhel, stupňová míra, oblouková míra; – řeší praktické úlohy s užitím, trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku; – rozlišuje základní druhy rovinných obrazců, určí jejich obvod a obsah;	**4. Planimetrie** – zobrazení, – shodná zobrazení v rovině (posunutí, otočení, středová a osová souměrnost) – podobná zobrazení, – Pythagorova věta, Euklidovy věty, – úhel a jeho velikost, – řešení pravoúhlého trojúhelníku, – obvody a obsahy rovinných obrazců
– dovede aplikovat znalosti z matematiky při řešení úloh na pohyb, směsi a společnou práci;	**5. Slovní úlohy**

– řeší lineární rovnice o jedné neznámé; – řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, stanoví definiční obor rovnice; – dokáže užít lineární rovnice při řešení slovní úlohy; – řeší lineární nerovnice a jejich soustavy; – řeší početně i graficky soustavu dvou lineárních rovnic o dvou neznámých;	**6. Lineární rovnice, nerovnice a jejich soustavy** – lineární rovnice o jedné neznámé – rovnice s neznámou ve jmenovateli – slovní úlohy lineární nerovnice o jedné neznámé – soustava lineárních rovnic o 2 neznámých – soustava nerovnic o 1 neznámé
– stanoví definiční obor a obor hodnot funkcí; – načrtne graf funkce; – určí lineární funkci, objasní geometrický význam parametrů a, b v předpisu = ax + b; – dovede vysvětlit vlastnosti přímé úměrnosti;	**7. Lineární funkce** – pojem funkce konstantní a lineární funkce – řešení graficky lineárních rovnic, soustav rovnic a lineárních nerovnic
– řeší neúplné i úplné kvadratické rovnice; – určí vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice;	**8. Kvadratické rovnice a nerovnice** – kvadratická rovnice – diskriminant kvadratické rovnice, vzorec pro výpočet kořenů kvadratické rovnice
– určí kvadratickou funkci, její graf, definiční obor a obor hodnot, intervaly monotonie, souřadnice bodu, v němž nabývá funkce extrému;	**9. Kvadratická funkce** – kvadratická funkce a její graf – řešení kvadratické rovnice a nerovnice graficky
– rozlišuje jednotlivé druhy funkcí, načrtne jejich grafy a určí jejich vlastnosti, stanoví definiční obor a obor hodnot funkce; – modeluje reálné závislosti pomocí funkcí; – určí průsečíky grafu funkce s osami soustavy souřadnic; – určí exponenciální a logaritmickou funkci, stanoví základní vlastnosti, načrtne jejich grafy; – dovede užít logaritmu a jeho vlastností; – řeší exponenciální a logaritmické rovnice; – použije poznatky o funkcích v jednoduchých praktických úlohách;	**10. Funkce** – pojem funkce, graf funkce, rostoucí a klesající funkce – nepřímá úměrnost – mocninné funkce exponenciální funkce a rovnice logaritmická – funkce logaritmus a věty o logaritmech – logaritmická a exponenciální rovnice – přirozené a dekadické logaritmy

– určuje vzájemnou polohu bodů, přímek; – charakterizuje jednotlivá tělesa, vypočítá jejich objem a povrch; – dovede využít poznatků o tělesech v praktických úlohách;	**11. Stereometrie** – vzájemná poloha bodů, přímek – výpočet povrchu a objemu krychle, kvádru, hranolu, válce, jehlanu a kuželu – komolý jehlan, komolý kužel – koule a její části, výpočet povrchu a objemu
– dovede užít pojmu orientovaný úhel a jeho velikost v míře stupňové a obloukové; – definuje goniometrické funkce v oboru reálných čísel, dokáže užít jednotkové kružnice; – načrtne grafy goniometrických funkcí a určí jejich definiční obor a obor hodnot; – řeší jednoduché goniometrické rovnice; – řeší praktické úlohy s užitím trigonometrie pravoúhlého trojúhelníku a obecného trojúhelníku;	**12. Goniometrie a trigonometrie** – úhel a jeho velikost – jednotková kružnice – goniometrické funkce – vlastnosti funkcí sinus a kosinus – vlastnosti funkcí tangens a kotangens – další vlastnosti goniometrických funkcí – goniometrické rovnice – věty o hodnotách goniometrických funkcí – Sinová věta Kosinová věta užití trigonometrie v praxi
– užívá vztahy pro počet variací, permutací a kombinací bez opakování; – počítá s faktoriály a kombinačními čísly; – užívá pojmy náhodný jev, jistý jev, nemožný jev, opačný jev; – určí pravděpodobnost náhodného jevu; – vysvětlí a užívá pojmy statistický soubor, statistická jednotka, statistický znak, absolutní a relativní četnost; – vyhledá statistická data v tabulkách a grafech; – sestaví tabulku rozdělení četností, - určí charakteristiky polohy (průměry, modus, medián);	**13. Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika** **Kombinatorika** – kombinatorické pravidlo součinu – variace permutace kombinace – vlastnosti kombinačních čísel **Pravděpodobnost** – náhodné pokusy – náhodné jevy pravděpodobnost náhodného jevu **Statistika** – základy statistiky
– vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce; – určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků a graficky; – rozliší aritmetickou a geometrickou posloupnost; – užije poznatků o posloupnostech v reálných situacích, zejména v úlohách finanční matematiky a dalších praktických problémech;	**14. Posloupnosti** – pojem posloupnosti – aritmetická posloupnost – geometrická posloupnost – posloupnosti a finanční matematika

– určí pomocí soustavy souřadnic vzdálenost dvou bodů a souřadnice středu úsečky; – určí souřadnice vektoru a velikost vektoru; – provádí operace s vektory (součet vektorů, opačný vektor, rozdíl vektorů, násobení vektoru reálným číslem, skalární součin vektorů); – určí lineární závislost či nezávislost vektorů; – určí velikost úhlu dvou vektorů; – užívá parametrické vyjádření přímky, obecnou rovnici přímky a směrnicový tvar rovnice přímky v rovině; – řeší analyticky polohové a metrické – vlastnosti bodů a přímek v rovině.	**15. Vektorová algebra a analytická geometrie** – souřadnice bodů na přímce, v rovině a v prostoru – vzdálenost dvou bodů, souřadnice středu úsečky – vektory, velikost vektoru – součet vektorů, opačný vektor, rozdíl vektorů, součin vektoru a čísla – lineární závislost a nezávislost vektorů – úhel dvou vektorů – skalární součin dvou vektorů, kolmost vektorů – parametrické vyjádření přímky v rovině – obecná rovnice přímky – směrnicový tvar rovnice přímky – vzájemná poloha dvou přímek – odchylka dvou přímek, – kolmost dvou přímek, – - vzdálenost bodu od přímky v rovině

Učební osnova vyučovacího předmětu

5.34 Odborná praxe

hodinová dotace předmětu

ročník	1.	2.	3.	4.	celkem
počet hodin individuální praxe	0	70	105	35	210
počet hodin průběžné praxe	0	0	0	112	112

1. Pojetí vyučovacího předmětu

Cíl předmětu

Základní náplní odborné praxe je získání a využití poznatků i dovedností jednak v přímé obslužné péči klientů a jednak v nepedagogické výchovně vzdělávací činnosti. Splnění cíle je důležitým předpokladem pro odpovědný osobní, pracovní a občanský život, pro práci s klientem, pro nabídku a vykonávání služeb, pro uspokojení specifických potřeb klienta. Žák dokáže věnovat pozornost osobnímu kvalifikačnímu růstu, získat odpovídající návyky, postoje a hodnoty potřebné pro práci s klientem. Je schopen plnit hlavní náplň sociálního povolání a to jak samostatně, tak týmově. Zná chování a jednání klienta, orientuje se v mezilidských vztazích. Pracuje s různými typy klientů v zařízeních s odlišným zaměřením (sociálního typu, pedagogického typu, na úřadech, v domácnosti).

Charakteristika učiva

Obsah předmětu vychází z okruhu RVP. Žáci se naučí využívat získaných dovedností při práci s klientem, dodržovat standardy kvality sociálních služeb (provozní, personální, procesní).

Zaměření odborné praxe je uspořádáno tak, že jde ruku v ruce s komunikativními dovednostmi (verbálními i neverbálními), interaktivními a percepčními kontakty, týkající se ochrany zdraví, nabídky služeb, administrativních dovedností.

Využívá poznatků z Psychologie, z předmětů sociálního a pedagogického charakteru, výpočetní techniky. Je úzce spjata s předměty Komunikace, Pečovatelství, Sociální péče, Zdravotní nauka, Sociální zabezpečení, Sociální politika, Právo, Ekonomika.

Strategie výuky

Odborná praxe žáků je zaměřena zejména na problematiku osob sociálně znevýhodněných a ohrožených sociálním vyloučením a osob zdravotně znevýhodněných. Smluvní pracoviště tvoří zařízení sociálních služeb (např. denní stacionáře a denní centra pro osoby se zdravotním znevýhodněním, domovy pro osoby se zdravotním postižením, centra rané péče, azylové domy, protidrogová centra, centra krizové intervence, nízkoprahová zařízení aj.), pracoviště rezortu MŠMT (tj. mateřské a základní školy speciální, dětské domovy, střediska výchovné péče, pedagogicko-psychologické poradny, diagnostické a výchovné ústavy, speciálně pedagogická centra aj.) a další pracoviště (úřady práce, věznice, sociální odbory vč. oddělení sociální prevence obecních a magistrátních úřadů, neziskové organizace, veřejné instituce aj.).

Odborná praxe je organizována individuální formou v zařízeních sociálních služeb. Délka odborné praxe je ve druhém ročníku 2 týdny, ve třetím 3 týdny a ve čtvrtém 1 týden.

Délka denní pracovní doby je 7 hodin. Odborná praxe je zaměřena na získání a prohloubení znalostí a dovedností v individuálně zvolené oblasti a může u ní převládat specializační charakter. O průběhu praxe vedou žáci písemné záznamy.

Průběžnou praxi v rozsahu 4 hodiny týdně vykonávají žáci ve 4. ročníku v Sociálním centru města Světlá nad Sázavou, s kterým má naše škola uzavřenou Dohodu o zajištění pravidelné výuky předmětu Odborná praxe. Náplň odborné praxe respektuje zaměření praktické části maturitní zkoušky.

Hodnocení výsledků žáků

Hodnocení žáků probíhá v souladu se Školním řádem Akademie Světlá nad Sázavou, jehož součástí jsou pravidla pro klasifikaci žáků. Žáci jsou vedeni k sebehodnocení a hodnocení klientů. Jsou brány praktické dovednosti, chování, schopnosti pracovní, aktivizační, míra samostatnosti a kreativity při práci, dále, způsob vyjadřování a vystupování. Probíhá plněním požadavků z oblasti administrativní, ošetřovatelské, pečovatelské, výchovně vzdělávací, kulturní, sociální.

Hodnocení odborné praxe je zahrnuto do předmětu Pečovatelství. Nesplnění odborné praxe a neodevzdání řádně vypracovaných záznamů je důvodem pro neklasifikování z předmětu Pečovatelství v příslušném pololetí.

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí
Klíčové kompetence
Kompetence k učení – žák má pozitivní vztah k osvojování poznatků a motivaci k dalšímu vzdělávání, umí si aktivně vyhledávat různé informace.
Kompetence k řešení problémů – žák je veden ke správným postupům v získávání informací potřebných pro řešení problémů v oblasti organizování i poskytování sociálních služeb.
Komunikativní kompetence – žák se vyjadřuje i vystupuje v souladu se zásadami kultury projevu a chování v kontaktu s uživateli služeb i pracovníky organizací, užívá odbornou terminologii v ústním i písemném projevu.
Personální a sociální kompetence – žák by měl reálně posuzovat své fyzické i psychické možnosti, odhadovat důsledky svého jednání a chování v různých situacích, adekvátním způsobem přijímat radu i kritiku ze strany jiných lidí, odpovědně přijímat a plnit zadané úkoly.
Občanské kompetence a kulturní povědomí – žák by měl uznávat důležité hodnoty pro život v demokratické společnosti, respektovat práva osobnosti, život v multikulturní společnosti, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život i spoluúčast při ochraně zdraví a života jiných lidí, dodržovat normy vztahující se k práci s uživateli sociálních služeb.
Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám – žák získá přehled o možnostech uplatnění ve svém oboru vzdělání i možnostech dalšího vzdělávání a významu vzdělávání celoživotního.
Matematické kompetence – žák je veden jak správně aplikovat matematické postupy.
Digitální kompetence – žák je připravován tak, aby uměl vyhledat potřebné informace, pracovat s nimi a aplikovat je do praktického života.

Odborné kompetence
Dbát na bezpečnost práce a ochranu zdraví při práci, tzn., že absolvent:
- zná a dodržuje základní právní předpisy týkající se hygieny, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, požární prevence a krizového řízení na pracovišti;
- je vybaven vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokáže první pomoc sám poskytnout.

Usilovat o vyšší kvalitu své práce a sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- chápe kvalitu poskytovaných služeb jako kvalitu života klientů a jako významný

nástroj dobrého jména pracoviště a organizace (sociálního zařízení);
- dbá na zabezpečování parametrů (standardů) kvality poskytovaných služeb, zohledňuje požadavky a potřeby klienta.

Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje, tzn., že absolvent:
- zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení;
- nakládá s pracovními prostředky a pomůckami, potravinami, energiemi, odpady, vodou a jinými materiály nebo látkami ekonomicky a s ohledem na životní prostředí.

Podílet se na zajišťování sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- má přehled o systému sociálních služeb a zná podmínky jejich poskytování;
- prakticky se orientuje v příčinách a formách sociálního vyloučení, má přehled o nástrojích, kterými lze tuto problematiku řešit, a o povoláních a institucích, které se na řešení podílejí nebo se mohou podílet;
- zná příčiny a rizikové faktory vzniku různých typů nepříznivých sociálních situací, zejména bezdomovectví, zadluženosti a sociální chudoby, nezaměstnanosti, závislostí, násilí, možnosti jejich řešení a prevence;
- prakticky se orientuje v sociálně-právní ochraně dítěte a formách preventivně výchovné péče o dítě.

Poskytovat přímou pomoc klientům sociálních služeb, tzn., že absolvent:
- poskytuje vhodnou formu pomoci, podpory nebo dohledu mobilním i imobilním klientům v rezidentském i domácím prostředí při zajišťování základních životních potřeb a zvládání běžných úkonů nebo při udržování kontaktu se společenským prostředím;
- zajišťuje nebo pomáhá klientům při zajišťování chodu domácnosti včetně nákupů a běžných služeb;
- pomáhá rodinám v péči o dítě nebo dospělou osobu se zdravotním postižením;
- zajišťuje samostatně péči o dítě do tří let věku v denním režimu;
- používá vhodné pomůcky, přístroje a zařízení, správně je ošetřuje.

Provádět základní výchovnou nepedagogickou činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci klientů a aktivní využívání volného času, tzn., že absolvent:
- realizuje činnosti potřebné pro vytváření a udržování soběstačnosti klienta, jeho fyzické i psychické kondice, společenských a pracovních návyků;
- využívá ve své práci odpovídajícím způsobem empatickou, asertivní a autentickou komunikaci a motivaci;
- sleduje a využívá nové poznatky a přístupy v této oblasti sociální činnosti i nové trendy pedagogiky volného času a vzdělávání dospělých.

Aplikace průřezových témat

Občan v demokratické společnosti

Obsah tématu prosycuje celou část odborné praxe a je důležitým dokladem splněných kompetencí, získaných vědomostí, dovedností a návyků důležitých pro práci se skupinami
Žák ovládá:
- komunikativní, personální, sociální, matematické, finanční, právní kompetence k řešení problémů, jež jej vedou k přípustnému chování ve společnosti;
- manipulační techniky (myšlenkové manipulace) ze strany klienta, občana a je schopen je řešit (odhalit, taktně, profesionálně řešit), profesionální přístup;
- psychologické aspekty psychiky (sebevědomí, odpovědnost, postoje, rozhodování), důležité pro odpovídající jednání, chování;
- diskuzi o citlivých, kontroverzních otázkách, umí nabídnout kompromisní řešení;
- tvorbu odpovídající atmosféry v práci, váží si každého člověka.

Člověk a životní prostředí
Žák je schopen:
- pochopit svou pozici v prostředí, stejně tak činitele, které na něj působí, čehož využívá při práci s klientem;
- prosazovat poznatky o způsobech ochrany přírody, životního prostředí, životního stylu při práci s klientem;
- získat potřebné informace o prostředí, vytvořit si k němu vztah, uznávat je jako hodnotu s využitím odpovídajících postojů a názorů;
- působit na lidi (klienty, občany) pozitivně v oblasti ochrany prostředí a zdraví.

Člověk a svět práce
Žák:
- využívá osobnostní a odborné znalosti a snaží se je uplatnit na odborné praxi (aktivita, celoživotní vzdělávání, kariéra);
- zná význam osobní prezentace při jednání s klientem, se spolupracovníky, se zaměstnavatelem (úprava, vystupování, chování);
- ví o právech a povinnostech svých, zaměstnavatele a klienta, uplatňuje je při vykonávání odborné praxe (plnění úkolů, práce s klientem).

Člověk a digitální svět
Žák:
- je pohotový při práci s daty související s poskytováním služeb;
- umí využít digitální technologie k získání potřebných materiálů;
- aktivně vyhledává informace a používá techniky daného zařízení.

Mezipředmětové vztahy

- Zdravotní nauka
- Psychologie
- Informační technologie
- skupiny předmětů přímá péče a osobní asistence, sociálně výchovná činnost

2. Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání	Učivo
2. – 4. ročník	
Obsahové zaměření odborné praxe závisí na možnostech, specifikaci a podmínkách konkrétního pracoviště (zařízení).	
Žák: – dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy v sociálních (ev. školských) zařízeních; – seznámí se s právy uživatelů sociálních služeb i etickými kodexy pracovníků sociálních služeb; – ovládá zásady poskytování první pomoci při náhlém onemocnění či úrazu; – dodržuje mlčenlivost o všech skutečnostech souvisejících s vykonáváním odborné praxe;	**1. Úvod** – bezpečnost a ochrana zdraví při práci – protipožární ochrana – práva uživatelů, etické kodexy pracovníků sociálních služeb – dodržování mlčenlivosti, zákazu zneužívání informací a dokumentace uživatelů – pravidla BOZP na jednotlivých pracovištích
– se seznámí s posláním konkrétního zařízení sociálních služeb; – znázorní organizační strukturu zařízení; – charakterizuje cílovou skupinu uživatelů sociální služby; – orientuje se v dokumentaci používané konkrétním zařízením; – chápe roli klíčového pracovníka; – seznámí se s kulturními a jinými akcemi určenými pro uživatele sociální služby;	**2. Organizace práce v jednotlivých zařízeních sociálních služeb** – poslání zařízení – organizační struktura zařízení – právní předpisy zařízení - charakteristika cílové skupiny uživatelů služby – dokumentace používaná v zařízení – kategorie pracovníků v sociálních službách – kulturní a společenský život uživatelů služby – spolupráce s dalšími subjekty
– pečuje o hygienu uživatelů služby, úpravu jejich prostředí; – pečuje o výživu a hydrataci dospělých i dětí; – podporuje uživatele služby při sebeobsluze; – podílí se pod vedením pověřeného pracovníka na zajištění chodu domácnosti uživatele služby; – podílí se pod vedením pověřeného pracovníka na zajišťování podpory a pomoci osob pečujících o dítě nebo dospělou osobu se zdravotním postižením; – respektuje při poskytování přímé péče	**3. Poskytování přímé péče uživatelům služby** – zajišťování základních životních potřeb a zvládání běžných úkonů uživatelů služeb v pobytových, ambulantních i terénních službách – zajišťování chodu domácnosti včetně nákupů a běžných služeb – pomoc rodinám v péči o dítě nebo dospělou osobu se zdravotním postižením - práva uživatelů služby – kompenzační a jiné pomůcky pro uživatele služby – sledování změn ve zdravotním stavu

osobnost uživatele a jeho práva; – používá vhodně kompenzační a jiné pomůcky určené pro uživatele služby a vhodně je ošetřuje; – sleduje změny ve zdravotním stavu uživatelů, konzultuje je s pracovníky sociálních služeb; – komunikuje s uživateli vhodným způsobem a jedná taktně s přiměřenou empatií;	uživatelů – komunikace s uživateli služby
– zohledňuje při přípravě a realizaci výchovně vzdělávací činnosti individuální zvláštnosti a cíle uživatelů služby; – připravuje prostředí pro výchovně-vzdělávací činnosti; – rozvíjí ve skupině uživatelů sociální služby pozitivní sociální vztahy; – připravuje vhodné aktivizační programy pro uživatele služeb; – sleduje a hodnotí výsledky výchovně vzdělávací činnosti.	**4. Základní výchovná nepedagogická činnost podporující soběstačnost a sociální aktivizaci** – výchovně-vzdělávací činnost uživatelů služeb – individuální plánování služeb – aktivizační programy – podpora a motivace klientů v jejich osobních zájmech a ve vztahu k okolí
– dodržuje zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy v sociálních zařízeních, na pracovištích orgánů státní správy a samosprávy; – dodržuje mlčenlivost o všech skutečnostech souvisejících s vykonáváním sociální praxe; – má přehled o systému sociálních služeb a jejich řízení; – uplatňuje své ekonomické znalosti; – provádí pod vedením odborného pracovníka krizovou intervenci a základní sociální poradenství, sociální depistáž; – orientuje se v administrativních a správních postupech souvisejících s poskytováním sociálních služeb; – pracuje s právními a jinými zdroji odborných informací; – zná požadavky na pracovníky v sociálních službách; – sleduje průběžně vývoj sociálního systému a nové trendy v sociální oblasti.	**5. Zajišťování sociálních služeb** – bezpečnost a ochrana zdraví při práci - protipožární ochrana – mlčenlivost – systém sociálních služeb o poradenství o služby sociální péče o služby sociální prevence – požadavky na výkon práce pracovníků v sociálních službách – systém sociálních dávek